VĮ Lietuvos oro uostai

ĮMONĖS 2022 METŲ AUDITUOTOS FINANSINĖS ATASKAITOS,
PARENGTOS PAGAL TARPTAUTINIUS FINANSINĖS
ATSKAITOMYBĖS STANDARTUS,
PRIIMTUS TAIKYTI EUROPOS SĄJUNGOJE,

2023-03-30 Nr. 8F -

Turinys

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA 3
Finansinės būklės ataskaita 7
Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita 9
Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita 10
Pinigų srautų ataskaita 11
Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas 13
1. Bendroji informacija 13
2. Apskaitos principai 13
3. Nematerialusis turtas 30
4. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai 31
5. Investicinis turtas 33
6. Atsargos 33
7. Sutarčių turtas ir įsipareigojimai 34
8. Iš klientų gautinos sumos 34
9. Kitos gautinos sumos 35
10. Pinigai ir pinigų ekvivalentai 35
11. Kapitalas 35
12. Rezervai 36
13. Dotacijos 36
14. Išmokų darbuotojams įsipareigojimai 38
15. Paskolos 38
16. Nuoma 39
17. Trumpalaikiai įsipareigojimai 40
18. Pajamos 41
19. Sąnaudos 42
20. Pelno mokestis 44
21. Finansinės rizikos valdymas 45
22. Susijusių šalių sandoriai 47
23. Neapibrėžtumai 48
24. Įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui 49
Veiklos ataskaita 50

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Valstybės įmonė „Lietuvos oro uostai" savininkams:

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Nuomonė

Mes atlikome VĮ „Lietuvos oro uostai" (toliau – „Įmonė") finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2022 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita ir tą dieną pasibaigusių metų pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita bei finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, pridėtos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Įmonės 2022 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir tą dieną pasibaigusių metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus (toliau – TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą". Mes esame nepriklausomi nuo Įmonės pagal Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdybos išleistą „Buhalterių profesionalų etikos kodeksą" (toliau – TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikomės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu.

Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame. Kiekvienas audito dalykas ir mūsų atsakas į jį yra aprašytas toliau.

Pagrindinis audito dalykas	**Mūsų atsakas į audito dalyką**
Ilgalaikis materialusis turtas (žr. 4 pastabą finansinėse ataskaitose)	
Įmonės apskaityto nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitoje sudarė 195 072 832 EUR (85% viso Įmonės turto). Nustatant ilgalaikio materialiojo turto vertę reikalingas reikšmingas vadovybės įvertinimas, susijęs su naudojamu tarnavimo laikotarpiu ir turto atsiperkamumo skaičiavimu. Pagrindinės vadovybės taikytos prielaidos yra aprašytos 2.5 pastaboje ,,Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai", 2.6 pastaboje „Nefinansinio turto vertės sumažėjimas" ir 4 pastaboje „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai".	Be kitų, mes atlikome šias audito procedūras: Apsvarstėme Įmonės apskaitos politikos, susijusios su nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laikotarpio nustatymu, tinkamumą ir įvertinome apskaitos politikos atitiktį taikomiems apskaitos standartams. Išsiaiškinome, supratome ir įvertinome vadovybės taikomus principus, procesus, metodus ir prielaidas, taikomus nustatant ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpius, likvidacines vertes ir nusidėvėjimo metodus.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laikotarpio nustatymas ir atsiperkamosios vertės įvertinimas reikalauja subjektyvių Įmonės vadovybės prielaidų nustatymo, kurių pasikeitimai gali lemti reikšmingą ilgalaikio materialaus turto verčių pasikeitimą. Dėl nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų straipsnio reikšmingumo finansinėms ataskaitoms ir taikomų subjektyvių prielaidų vertinant šio turto straipsnio atsiperkamąją vertę mes manome, kad ši sritis yra pagrindinis audito dalykas.	Apklausėme Įmonės vadovybę dėl ilgalaikio materialaus turto, kuris artimiausiu metu nusidėvės arba jau yra pilnai nudėvėtas, bet vis dar naudojamas Įmonės veikloje. Įvertinome šiam turtui priskirtus naudingo tarnavimo laikotarpius ir jų tinkamumą. Patikrinome atrankos būdu atrinktų įsigyto ilgalaikio turto vienetų atitikimą ilgalaikio turto pripažinimo kriterijams pagal TFAS ir tinkamą ilgalaikio turto įsigijimo apskaitymą pagal pateiktas sutartis ir kitus pirminius dokumentus su tiekėjais. Taip pat patikrinome ilgalaikio turto nusidėvėjimą tenkantį 2022 metams. Apsvarstėme Įmonės naudojamo atsiperkamosios vertės skaičiavimo modelio tinkamumą, matematinį tikslumą ir atitikimą TFAS reikalavimams. Remdamiesi turimomis žiniomis apie Įmonę, jos veiklos rezultatus praeityje, verslą ir klientus bei savo patirtimi sektoriuje, patikrinome reikšmingas prielaidas dėl prognozuojamų pinigų srautų ir augimo. Taip pat įvertinome istorinį skaičiavimo tikslumą palygindami ankstesniais laikotarpiais naudotas veiklos prognozes su faktiniais rezultatais. Apsvarstėme vertės sumažėjimo modelio jautrumą pagrindinių prielaidų, tokių kaip prognozuojamos augimo ir diskonto normos, pokyčiams. Įvertinome atskleidimų, susijusių su nekilnojamuoju turtu, įranga ir įrengimais, pakankamumą ir teisingumą Įmonės finansinėse ataskaitose.

Kiti dalykai

Įmonės finansinių ataskaitų už 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus auditą atliko kitas auditorius, kuris 2022 m. balandžio 29 d. pareiškė besąlyginę nuomonę apie tas finansines ataskaitas.

Kita informacija

Kitą informaciją sudaro informacija pateikta Įmonės veiklos ataskaitoje ir Socialinės atskaitomybės ataskaitoje, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta toliau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvarstyti ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai pateiktai finansinėse ataskaitose arba, mūsų žinioms, pagrįstoms atliktu auditu, ir ar ji yra kitaip reikšmingai iškraipyta. Jeigu remiantis mūsų atliktu darbu, pastebime reikšmingą kitos informacijos iškraipymą, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Įmonės veiklos ataskaitoje pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei ar Įmonės veiklos ataskaita buvo parengta laikantis taikomų teisinių

reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų audito metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- Įmonės veiklos ataskaitoje, pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis; ir
- Įmonės veiklos ataskaita buvo parengta laikantis LR valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo reikalavimų.

Be to, mes privalome patikrinti, ar buvo pateikta Socialinės atsakomybės ataskaita. Jeigu nustatome, kad Socialinės atsakomybės ataskaita nebuvo pateikta, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Įmonės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Įmonę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Įmonės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal TAS. Iškraipymai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidų riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidų neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.
- Suprantame su auditu susijusias vidaus kontroles, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Įmonės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės atliktų apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- Padarome išvadą dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Įmonės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau, būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Įmonė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, ir juos informuojame apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie, galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokios pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Savininkų sprendimu, 2022 m. birželio mėn. 9 d. pasirašyta sutartimi, buvome pirmą karta paskirti atlikti Įmonės finansinių ataskaitų auditą. Mūsų bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra 1 metai.

Patvirtiname, kad skyriuje „Nuomonė" pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Įmonei ir jos Audito komitetui.

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, Įmonei suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį, be finansinių ataskaitų audito paslaugos, mes suteikėme tarpinių ir metinių finansinių ataskaitų bei metinio pranešimo vertimo paslaugas.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partneris yra Romanas Skrebnevskis.

Auditorius Romanas Skrebnevskis
Auditoriaus pažymėjimas Nr. 000471

UAB „ROSK Consulting"
Įmonės audito pažymėjimo Nr. 001514

Vilnius, Lietuva
2023 m. kovo 30 d.

Elektroniniu auditoriaus parašu pasirašoma tik Nepriklausomo auditoriaus išvada.

Finansinės būklės ataskaita

	Pastabos	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
TURTAS			
Ilgalaikis turtas			
Nematerialusis turtas			
Programinė įranga		1 198 451	1 317 523
Kitas nematerialusis turtas		1 262	44 301
Ilgalaikio nematerialiojo turto iš viso	3	**1 199 713**	**1 361 824**
Ilgalaikis materialusis turtas			
Žemė		51 024 440	51 024 440
Pastatai ir statiniai		116 025 727	126 759 610
Mašinos ir kiti įrengimai		10 679 450	10 836 798
Transporto priemonės		4 221 059	5 018 112
Nebaigta statyba		10 189 341	3 314 321
Kitas materialusis turtas		2 932 815	2 922 454
Ilgalaikio materialiojo turto iš viso	4	**195 072 832**	**199 875 735**
Investicinis turtas	5	8 258 557	7 147 200
Kitas turtas		11 853	38 543
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	20	742 599	2 342 477
Ilgalaikio turto iš viso		**205 285 554**	**210 765 779**
Trumpalaikis turtas			
Atsargos	6	1 039 366	558 433
Iš klientų gautinos sumos	7, 8	4 574 546	4 676 332
Kitos gautinos sumos	9	179 734	54 237
Išankstiniai apmokėjimai		21 401	29 811
nAvansinis pelno mokestis		-	-
Kitas trumpalaikis turtas		328 631	439 514
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	10	19 449 756	15 080 710
Trumpalaikio turto iš viso		**25 593 434**	**20 839 037**
Turto iš viso		**230 878 988**	**231 604 816**

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės būklės ataskaita (tęsinys)

	Pastabos	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI			
Nuosavas kapitalas			
Įmonės savininko kapitalas	11	28 409 377	27 035 165
Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas	11	93 276 021	93 276 021
Rezervai	12	2 193 729	1 904 421
Privalomasis		2 182 025	1 904 421
Kiti rezervai		11 704	-
Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	12	3 728 351	5 552 078
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)		3 184 847	(702 851)
Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)		543 504	6 254 929
Nuosavo kapitalo iš viso		**127 607 478**	**127 767 685**
Po vienerių metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai			
Dotacijos, susijusios su turtu	13	57 282 107	53 563 820
Dotacijos išlaidoms kompensuoti	13	127 490	158 065
Ilgalaikės finansinės skolos	15	32 226 041	35 214 987
Mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai	16	83 522	59 008
Gauti išankstiniai apmokėjimai		-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas		-	-
Ilgalaikiai įsipareigojimai darbuotojams	14	96 304	98 591
Po vienerių metų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso		**89 815 464**	**89 094 471**
Per vienerius metus mokėtinos sumos ir įsipareigojimai			
Ilgalaikių finansinių skolų einamųjų metų dalis	15, 17	3 209 878	2 604 356
Prekybos skolos	16, 17	4 305 933	5 440 242
Gauti išankstiniai apmokėjimai	17	169 332	140 439
Pelno mokesčio įsipareigojimas	17	261 958	-
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	14, 17	2 178 567	2 350 040
Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos	7, 17	3 330 378	4 207 583
Per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso		**13 456 046**	**14 742 660**
Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso		**230 878 988**	**231 604 816**

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

L.e.p. generalinis direktorius		Aurimas Stikliūnas
Finansų departamento direktorė		Indrė Kunigėlytė
Apskaitos skyriaus vadovė		Audronė Lučiūnaitė

Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita

	Pastabos	2022 m.	2021 m.
Aviacinės veiklos pajamos	18	26 553 399	18 737 228
Neaviacinės veiklos pajamos	18	18 154 651	10 245 039
Pajamų iš viso		**44 708 050**	**28 982 267**
Kitos pajamos		149	152 530
Nusidėvėjimas ir amortizacija	19	(10 078 654)	(8 491 795)
Turto vertės sumažėjimo sąnaudos/atstatymas	19	-	624 849
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo sąnaudos	19	(14 505 254)	(11 586 117)
Ilgalaikio turto priežiūros, remonto ir komunalinės sąnaudos	19	(8 395 698)	(5 222 912)
Gautinų sumų ir pirkėjų skolų vertės (sumažėjimas) / sumažėjimo atstatymas	19	(30 946)	721 622
Mokesčiai, išskyrus pelno mokestį	19	(1 233 846)	(1 186 379)
Kitos sąnaudos	19	(5 121 016)	(4 583 563)
Veiklos pelnas (nuostolis)		**5 342 785**	**(589 498)**
Finansinės ir investicinės veiklos pajamos		846	4 167
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos	19	(296 948)	(68 726)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		**5 046 683**	**(654 057)**
Pelno mokestis	20	(1 861 836)	(48 794)
Grynasis pelnas (nuostoliai)		**3 184 847**	**(702 851)**
Kitos bendrosios pajamos, kurios bus perklasifikuojamos į pelną (nuostolius) ateityje		-	-
Kitos bendrosios pajamos, kurios nebus perklasifikuojamas į pelną (nuostolius) ateityje		-	-
Bendrųjų pajamų iš viso		**3 184 847**	**(702 851)**

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

L.e.p. generalinis direktorius		Aurimas Stikliūnas
Finansų departamento direktorė		Indrė Kunigėlytė
Apskaitos skyriaus vadovė		Audronė Lučiūnaitė

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

	Pastabos	Įmonės savininko kapitalas	Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas	Privalomasis rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	Iš viso
2020 m. gruodžio 31 d. likutis		**26 467 420**	**93 276 021**	**1 666 509**	**37 352**	**6 455 490**	**127 902 792**
Klaidos taisymas		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
2021 m. sausio 1 d. likutis		**26 467 420**	**93 276 021**	**1 666 509**	**37 352**	**6 455 490**	**127 902 792**
Grynasis metų pelnas (nuostoliai)	-	-	-	-	(702 851)	**(702 851)**	-
Kitos bendrosios pajamos	-	-	-	-	-	-	-
Bendrųjų pajamų iš viso	**-**	**-**	**-**	**-**	**(702 851)**	**(702 851)**	**-**
Į valstybės biudžetą mokama įmonės pelno dalis		-	-	-	-	(1)	(1)
Kapitalo didinimas	11	567 745	-	-	-	-	567 745
Pervedimai tarp rezervų		-	-	237 912	(37 352)	(200 560)	-
Pokyčiai susiję su įmonės savininko sprendimais		**567 745**	**-**	**237 912**	**(37 352)**	**(200 561)**	**567 744**
2021 m. gruodžio 31 d. likutis		**27 035 165**	**93 276 021**	**1 904 421**	**-**	**5 552 078**	**127 767 685**
2022 m. sausio 1 d. likutis		**27 035 165**	**93 276 021**	**1 904 421**	**-**	**5 552 078**	**127 767 685**
Grynasis metų pelnas (nuostoliai)		-	-	-	-	3 184 847	3 184 847
Kitos bendrosios pajamos		-	-	-	-	-	-
Bendrųjų pajamų iš viso		**-**	**-**	**-**	**-**	**3 184 847**	**3 184 847**
Į valstybės biudžetą mokama įmonės pelno dalis		-	-	-	-	(4 719 266)	(4 719 266)
Kapitalo didinimas	11	1 374 212	-			-	1 374 212
Pervedimai tarp rezervų		-	-	277 604	11 704	(289 308)	-
Pokyčiai susiję su įmonės savininko sprendimais		**1 374 212**	**-**	**277 604**	**11 704**	**(5 008 574)**	**(3 345 054)**
2022 m. gruodžio 31 d. likutis		**28 409 377**	**93 276 021**	**2 182 025**	**11 704**	**3 728 351**	**127 607 478**

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

L.e.p. generalinis direktorius		Aurimas Stikliūnas
Finansų departamento direktorė		Indrė Kunigėlytė
Apskaitos skyriaus vadovė		Audronė Lučiūnaitė

Pinigų srautų ataskaita

	Pastabos	2022 m.	2021 m.
Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
Grynasis pelnas (nuostoliai)		3 184 847	(702 851)
Korekcijos:			
Pelno mokesčio sąnaudos		1 861 836	48 794
Nusidėvėjimas ir amortizacija	3,4,5	15 005 797	11 774 197
Turto vertės sumažėjimas (padidėjimas)	3,4,5	-	(624 849)
Dotacijų ir subsidijų amortizacija	13	(4 927 143)	(3 282 402)
Ilgalaikio materialiojo turto pardavimo ir nurašymo rezultatų eliminavimas		301 321	361 151
Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas		296 102	64 559
Kitų nepiniginių straipsnių eliminavimas		(2 786 882)	(386 045)
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:			
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas	6	(476 850)	(135 622)
Iš pirkėjų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	8	6 050 484	(1 440 139)
Kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		(125 497)	23 725
Išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas		8 410	(18 521)
Kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas		28 893	149 751
Gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)		110 883	(1 950 116)
Prekybos skolų padidėjimas (sumažėjimas)	17	(3 037 249)	(1 410 004)
Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų darbuotojams padidėjimas (sumažėjimas)	14	(189 079)	588 679
Kitų mokėtinų sumų ir ilgalaikių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		(2 839 587)	(5 344)
Kitų mokėtinų sumų ir trumpalaikių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		497 007	401 495
Sumokėtas pelno mokestis		-	-
Sumokėtos palūkanos		(122 797)	(35 048)
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		**12 840 496**	**3 421 410**
Investicinės veiklos pinigų srautai			
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas	3,4,5	(9 593 562)	(34 899 556)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimas	3,4,5	149	152 533
Gautos palūkanos		-	4 167
Kita investicinė veikla		-	-
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		**(9 593 413)**	**(34 742 856)**
Finansinės veiklos pinigų srautai			
Paskolų gavimas		18 556	16 621 812
Paskolų grąžinimas		(2 567 502)	(2 316 212)
Nuomos įsipareigojimų mokėjimas		(124 845)	(95 649)
Į valstybės biudžetą mokama įmonės pelno įmoka		(4 719 266)	(1)
Gautos dotacijos	13	8 688 324	22 181 191
Įstatinio kapitalo didinimas (sumažinimas)		-	-
Kiti finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimai (sumažėjimai)		(173 304)	-
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		**1 121 963**	**36 391 141**

Pinigų srautų ataskaita (tęsinys)

Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)		**4 369 046**	**5 069 695**
Valiutų kurso pasikeitimo įtaka		**-**	**-**
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		**15 080 710**	**10 011 015**
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	10	**19 449 756**	**15 080 710**

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.
.

L.e.p. generalinis direktorius		Aurimas Stikliūnas
Finansų departamento direktorė		Indrė Kunigėlytė
Apskaitos skyriaus vadovė		Audronė Lučiūnaitė

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1. Bendroji informacija

VĮ Lietuvos oro uostai (toliau – Įmonė) yra Lietuvos Respublikoje registruota Valstybės Įmonė. Įmonė įregistruota 1991 m. rugsėjo mėn. 30 d., įmonės kodas 120864074. Jos buveinės adresas yra:

Rodūnios kelias 10a,
02189 Vilnius,
Lietuva.

Įmonės duomenys kaupiami ir saugomi VĮ Registrų centras.

Pagrindinė įmonės veikla – oro uostų eksploatavimas, orlaivių ir keleivių aptarnavimas pagal Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos standartus bei rekomendacijas, Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ir susitarimus oro transporto srityje bei kitų teisės aktų reikalavimus.

Įmonė yra iš valstybės turto įsteigta įmonė, kuri nuosavybės teise priklauso valstybei ir jai perduotą ir jos įsigytą turtą valdo, naudoja bei disponuoja patikėjimo teise. Įmonės akcininką atstovauja susisiekimo ministerija. Įmonė yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo.

VĮ „Tarptautinis Vilniaus oro uostas“, VĮ „Kauno aerouostas“ (toliau – KUN) ir VĮ „Tarptautinis Palangos oro uostas“ (toliau – PLQ) buvo reorganizuojamos prijungimo būdu, ir nuo 2014 metų liepos 1 dienos veikia kaip viena įmonė su trimis – Vilniaus, Kauno ir Palangos – filialais.

Reorganizavimas įvykdytas prie Įmonės (kaip po reorganizavimo veiklą tęsiančios įmonės) prijungiant KUN ir PLQ. Reorganizavimo metu taip pat pakeistas Įmonės pavadinimas, kuris nuo reorganizavimo užbaigimo yra VĮ Lietuvos oro uostai. KUN ir PLQ po reorganizavimo pasibaigė, o jų teisės ir pareigos perėjo Įmonei pakeistų įstatų įregistravimo Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre dieną.

Įmonės savininko kapitalas 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė 28 409 377 eurų (2021 m. gruodžio 31 d. – 27 035 165 eurų).

2022 m. gruodžio 31 d. Įmonės darbuotojų skaičius buvo 569, iš kurių sudarė 394 VNO ir administracijos darbuotojai, 107 KUN bei 68 PLQ filialų darbuotojai (2021 m. gruodžio 31 d. viso trijų filialų darbuotojų skaičius – 518).

2022 m. Įmonės finansinių ataskaitų auditą atliko UAB „ROSK Consulting“, įmonės kodas 302692397, buveinė registruota adresu Laisvės pr. 10A, Vilnius, Lietuva.

Finansiniai įmonės metai sutampa su kalendoriniais metais.

Įmonės vadovybė pasirašė šias finansines ataskaitas 2023 m. kovo 30 d Įmonės savininkas turi įstatyminę teisę patvirtinti šias finansines ataskaitas arba nepatvirtinti jų ir reikalauti vadovybės parengti naujas finansines ataskaitas.

2. Apskaitos principai

Pagrindiniai apskaitos principai, pritaikyti rengiant Įmonės 2022 m. finansines ataskaitas, pateikiami toliau. Šie apskaitos principai buvo taikomi visiems ataskaitose pateiktiems laikotarpiams, jei nenurodyta kitaip.

2.1. Finansinių ataskaitų rengimo pagrindas

Įmonės finansinės ataskaitos už 2022 metus yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje (ES). Taikyti apskaitos principai ir skaičiavimo metodai atitinka tuos, kurie buvo taikomi rengiant Įmonės metines finansines ataskaitas už 2022 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus. Išskyrus žemiau nurodytus pasikeitimus, Įmonė nuosekliai taikė apskaitos principus visiems šiose ataskaitose pateiktiems laikotarpiams.

Finansinės ataskaitos parengtos remiantis prielaida, kad Įmonė ir toliau tęs savo veiklą artimiausioje ateityje. Šių finansinių ataskaitų patvirtinimo dieną nėra požymių, rodančių, kad Įmonė negalės toliau tęsti savo veiklos ateityje. Įmonės veikla neribojama.

Toliau pateikiamos finansinės ataskaitos, išskyrus pinigų srautų ataskaitą, buvo parengtos naudojant kaupimo principą.

2.2 TFAS pataisų ir aiškinimų įtaka Įmonės finansinėms ataskaitoms

Ataskaitiniu laikotarpiu galiojantys Europos Sąjungos paskelbti ir priimti TFAS ir jų aiškinimai

Šiuo metu galioja toliau išvardyti Tarptautinių apskaitos standartų valdybos (TASV) išleisti ir ES priimti persvarstyti standartai, egzistuojančių standartų papildymai ir išaiškinimai, kuriuos Įmonė pritaikė šiais metais:

- 3-iojo TFAS „Verslo jungimai“, 16-ojo TAS „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai“, 37-ojo TAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas“ pataisos ir 2018–2020 m. metiniai patobulinimai (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2022 m. sausio 1 d.);
- 16-ojo TFAS „Nuoma“ su Covid-19 susijusios nuomos mokesčio nuolaidos po 2021 m. birželio 30 d. (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2021 m. balandžio 1 d.);

Aukščiau išvardintų standartų, jų pakeitimų ir išaiškinimų pritaikymas, neturėjo reikšmingos įtakos Įmonės finansinėms ataskaitoms.

Galiojančių standartų pataisos, kurios yra TASV patvirtintos ir ES priimtos, bet dar neįsigaliojusios

Šių finansinių ataskaitų pasirašymo dieną Įmonė nepritaikė anksčiau laiko šių naujų ir peržiūrėtų TFAS standartų, jų pakeitimų ir išaiškinimų, kurie jau yra patvirtinti, bet dar neįsigalioję:

- 17-asis TFAS „Draudimo sutartys“; įskaitant 17-ojo TFAS pataisas (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.);
- 1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ ir TFAS praktikos ataskaitos Nr. 2: apskaitos politikos atskleidimas pataisos (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.);
- 8-ojo TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos“ pataisos: apskaitinių įvertinimų apibrėžimas (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.);
- 12-ojo TAS „Pelno mokesčiai“ pataisos: Atidėtasis mokestis, susijęs su turtu ir įsipareigojimais, atsirandančiais iš vieno sandorio (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.);
- 17-asis TFAS „Draudimo sutartys“: Pirminis 17-ojo TFAS ir 9-ojo TFAS taikymas – palyginamoji informacija (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d.).

Įmonės vadovybė nesitiki, kad šių standartų, jų pakeitimų ir išaiškinimų pritaikymas turės reikšmingos įtakos Įmonės finansinėms atskaitoms jų pradinio taikymo laikotarpiu.

Nauji standartai ir galiojančių standartų pataisos, patvirtinti TASV, bet dar ES nepriimti

Šiuo metu ES priimti TFAS beveik nesiskiria nuo standartų, patvirtintų TASV, išskyrus standartus, šiuo metu galiojančių standartų ir išaiškinimų pakeitimus, kurie dar nebuvo patvirtinti ES (galiojimo datos taikomos TFAS pilna apimtimi). Šie standartai, jų pakeitimų ir išaiškinimai yra pateikti žemiau:

- 1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ pataisos: Įsipareigojimų klasifikavimas į trumpalaikius ir ilgalaikius ir įsipareigojimų klasifikavimas į trumpalaikius ir ilgalaikius; Įsipareigojimų klasifikavimas į trumpalaikius ir ilgalaikius ir įsipareigojimų klasifikavimas į trumpalaikius ir ilgalaikius – įsigaliojimo datos atidėjimas; Ilgalaikiai įsipareigojimai su finansiniais rodikliais (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2024 m. sausio 1 d.);
- 16-ojo TFAS „Nuoma“ pataisos: Nuomos įsipareigojimas parduodant ir taikant atgalinę nuomą (galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2024 m. sausio 1 d.).

Įmonės vadovybė nesitiki, kad šių standartų, jų pakeitimų ir išaiškinimų pritaikymas turės reikšmingos įtakos Įmonės finansinėms atskaitoms jų pradinio taikymo laikotarpiu.

2.3. Finansinių ataskaitų valiuta

Įmonė apskaitą tvarko ir šiose finansinėse ataskaitose visos sumos yra apskaitytos ir pateiktos Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta, eurais. Įmonės funkcinė valiuta yra euras.

Užsienio valiuta išreikšti sandoriai apskaitomi pagal sandorio dieną galiojusį oficialų Europos Centrinio Banko valiutų keitimo kursą. Pelnas ir nuostoliai iš tokių sandorių bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo finansinės būklės ataskaitos dieną yra apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje. Tokie likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos valiutų keitimo kursą.

2.4. Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas įsigytas atskirai iš pradžių yra pripažįstamas įsigijimo verte. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad įmonė gaus su šiuo turtu susijusią ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta.

Nematerialiojo turto tarnavimo laikotarpis gali būti ribotas arba neribotas.

Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio tarnavimo laikotarpis yra ribotas, yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Nematerialusis turtas yra amortizuojamas tiesiogiai proporcingu metodu per numatytą naudingo tarnavimo laiką.

Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinės vertės ir amortizacijos metodas yra kasmet peržiūrimi užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą nematerialiojo turto naudojimo pobūdį.

Įmonė neturi nematerialiojo turto su neribotu tarnavimo laikotarpiu.

Atskiros turto grupės nustatytos įmonėje:

a) programinė įranga;
b) kitas nematerialusis turtas.

Naujos programinės įrangos įsigijimo išlaidos yra kapitalizuojamos ir pripažįstamos nematerialiuoju turtu, jei šios išlaidos nėra kompiuterinės įrangos sudedamoji dalis. Nematerialus turtas yra amortizuojamas per 3-5 metų laikotarpį.

2.5. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai – tai materialus turtas, kuris laikomas paslaugų tiekimo tikslams ir ketinamas naudoti ilgiau negu vieną ataskaitinį laikotarpį, kurio įsigijimo (pasigaminimo) savikainą galima patikimai nustatyti ir kurio vertė didesnė už nustatytą minimalią įsigijimo vertę. Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai apskaitomi įsigijimo verte (menama savikaina), atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir įvertinus vertės sumažėjimo nuostolius.

Pradinę ilgalaikio materialiojo turto vertę sudaro įsigijimo kaina, įskaitant negrąžinamus įsigijimo mokesčius, kapitalizuotas skolinimosi išlaidas ir visas tiesiogiai priskirtinas išlaidas, susijusias su turto parengimu eksploatuoti arba perkėlimu į jo naudojimo vietą. Įmonei perduoto ar neatlygintinai gauto turto įsigijimo kainą nustato Įmonės vadovybė, atsižvelgdama į to turto tikrąją vertę. Išlaidos, tokios kaip remonto ir eksploatacijos, patirtos ilgalaikiam materialiajam turtui pradėjus veikti, paprastai yra apskaitomos to laikotarpio, kai jos buvo patirtos, pelno (nuostolių) ataskaitoje. Tais atvejais, kai galima aiškiai įrodyti, jog šių išlaidų dėka padidės ekonominė nauda iš šio ilgalaikio materialiojo turto panaudojimo ir (arba) pailgės jo numatytas ekonominio tarnavimo laikas, išlaidos yra kapitalizuojamos, pridedant jas prie ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo vertės.

Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo vertė ir sukauptas nusidėvėjimas sąskaitose yra eliminuojami, o pardavimo pelnas ar nuostoliai apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą per tokius naudingo tarnavimo laikotarpius:

Pastatai	40 – 80 metų
Statiniai	12 – 25 metai
Mašinos ir kiti įrengimai	8 – 15 metų
Transporto priemonės	6 – 15 metų
Kitas materialusis turtas	3 – 15 metų

Naudingo tarnavimo laikas yra reguliariai peržiūrimas užtikrinant, kad nusidėvėjimo terminas atitinka numatomą ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpį. Turto naudingo tarnavimo laikas nustatomas remiantis tikėtinu turto naudingumu.

Nebaigta statyba apskaitoma įsigijimo verte. Ją sudaro statybos, statinių ir įrenginių vertė bei kitos tiesiogiai priskirtinos išlaidos. Nebaigtos statybos nusidėvėjimas neskaičiuojamas tol, kol statyba nėra baigta, ir turtas nepradėtas naudoti.

2.6. Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Įmonės turto apskaitinė vertė, išskyrus atsargas ir atidėtojo mokesčio turtą, yra peržiūrima kiekvieną finansinės būklės ataskaitos dieną, siekiant išsiaiškinti, ar yra nuvertėjimo požymių. Jeigu tokių požymių yra, įvertinama turto atsiperkamoji vertė.

Dar neparengtam naudojimui materialiajam turtui atsiperkamoji vertė įvertinama kiekvieną finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną.

Vertės sumažėjimo testavimo tikslais turtas yra sugrupuojamas į mažiausias grupes, generuojančias pinigų srautus. Turto ar grynuosius pinigus generuojančio vieneto atsiperkamoji vertė yra didesnė iš dviejų verčių: turto naudojimo vertės ir tikrosios vertės, atėmus pardavimo išlaidas. Turto naudojimo vertė apskaičiuojama diskontuojant būsimus pinigų srautus iki jų dabartinės vertės taikant ikimokestinę diskonto normą, atspindinčią dabartines rinkos prielaidas dėl pinigų vertės laike ir riziką, susijusią su tuo turtu ar grynuosius pinigus generuojančiu vienetu.

Vertės sumažėjimas apskaitomas tada, kai turto ar grynuosius pinigus generuojančio vieneto apskaitinė vertė viršija jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę. Nuostoliai dėl nuvertėjimo yra įtraukiami į pelną (nuostolius).

Vertės sumažėjimo, apskaityto ankstesniais laikotarpiais, atstatymas apskaitomas, kai yra požymių, kad pripažinti nuostoliai dėl turto vertės sumažėjimo nebeegzistuoja ar reikšmingai sumažėjo. Atstatymas yra apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje tame pačiame straipsnyje, kuriame buvo apskaityti vertės sumažėjimo nuostoliai.

2.7. Investicinis turtas

Investicinis turtas yra turtas laikomas uždirbti pajamoms iš nuomos ir (arba) iš turto vertės padidėjimo. Investicinis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina įtraukiant sandorio išlaidas. Savikainą sudaro išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su investicinio turto įsigijimu. Pasigaminto turto savikainą sudaro medžiagų savikaina, tiesioginės darbo sąnaudos ir kitos sąnaudos, tiesiogiai susijusios su investicinio turto parengimu naudojimui. Savikainos metodas taikomas investiciniam turtui nesiskiria nuo savikainos metodo taikomo kitam ilgalaikiam materialiajam turtui.

Investicinio turto pripažinimas yra nutraukiamas jį pardavus arba kai investicinis turtas visiškai nustojamas naudoti ir nebesitikima gauti jokios ekonominės naudos iš jo pardavimo ar nuomos. Bet koks pelnas ar nuostoliai, atsirandantys dėl investicinio turto pripažinimo nutraukimo (apskaičiuoti kaip skirtumas tarp grynųjų pardavimo įplaukų ir apskaitinės turto vertės), yra įtraukiami į to laikotarpio pelną (nuostolius), kai investicinio turto pripažinimas yra nutraukiamas. Įmonė taiko savikainos metodą viso investicinio turto apskaitai. To paties turto viena dalis gali būti laikoma tik pajamoms iš turto nuomos ir (arba) turto vertės padidėjimo gauti, o kita dalis naudojama paslaugoms teikti arba administraciniams tikslams.

Investiciniam turtui taikomi nusidėvėjimo metodai ir normatyvai atitinka taikomus ilgalaikiam materialiajam turtui.

2.8. Finansinis turtas

Finansinis turtas yra klasifikuojamas į šias nustatytas grupes: finansinį turtą apskaitomą amortizuota savikaina, finansinį turtą apskaitomą tikrąja verte, kurio pokytis atspindimas per kitas bendrąsias pajamas ir finansinį turtą apskaitomą tikrąja verte, kurio pokytis atspindimas per pelną (nuostolį).

Po pirminio pripažinimo finansinis turtas klasifikuojamas pagal aukščiau išvardintas kategorijas, remiantis Įmonės finansiniam turtui taikomu verslo modeliu. Verslo modelis taikomas finansinio turto grupei nustatomas tokiu lygiu, kuris atspindėtų, kaip visa valdoma finansinio turto grupė leidžia pasiekti Įmonės verslo tikslus. Įmonės vadovybės ketinimai dėl atskirų finansinių priemonių nedaro įtakos taikomam verslo modeliui. Valdydama finansinį turtą, Įmonė gali taikyti daugiau nei vieną verslo modelį.

Finansinio turto valdymo verslo modelis yra faktas, o ne tik pareiškimas. Paprastai stebimas veiksmuose, kurių Įmonė imasi tam, kad pasiektų išsikeltus verslo modelio tikslus. Nustatydama verslo modelį, kurį taikys valdydama finansinį turtą, Įmonė savo sprendimą pateisina ne vienu faktu ar veiksmu, bet atsižvelgdama į visus sprendimo dieną egzistuojančius tiesiogiai susijusius įrodymus.

Įmonė pripažįsta finansinį turtą savo finansinės būklės ataskaitoje tada ir tik tada, kai Įmonė tampa finansinės priemonės sutarties šalimi. Finansinio turto pirkimas ar pardavimas pripažįstamas arba jo pripažinimas nutraukiamas naudojant sandorio datą.

Įmonė pirmą kartą pripažįsta finansinį turtą tikrąją verte, išskyrus prekybos gautinas sumas, kurios neturi reikšmingo finansinio komponento. Kai turtas pripažįstamas ne tikrąja verte per pelną (nuostolį), pridedama su finansinio turto įsigijimu susijusias išlaidas, kai jas galima tiesiogiai priskirti.

Sandorio išlaidas sudaro mokesčiai ir komisiniai, kurių Įmonė nebūtų mokėjusi, jei nebūtų pasirašiusi finansinės priemonės sutarties. Jei finansinio turto vertė pirminio pripažinimo metu skiriasi nuo sandorio kainos, skirtumas pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Verslo modelio taikomo valdant finansinio turto grupę požiūriu, finansinis turtas apskaitomas:

Finansinis turtas, vertinamas amortizuota savikaina

Įmonės gautinos sumos apskaitomos remiantis verslo modeliu pagal kurį, finansinio turto laikymo tikslas – surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus, kurie gali apimti pinigų srautus, susijusius su pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimu.

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais, kuriuo neprekiaujama aktyvioje rinkoje. Toks turtas yra apskaitomas amortizuota verte, naudojant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Pelnas arba nuostoliai pripažįstami pelne (nuostoliuose) tada, kai sumažėja tokio turto vertė ar jis yra amortizuojamas. Paskolos ir gautinos sumos pradžioje pripažįstamos įsigijimo savikaina (sumokėto atlygio tikrąja verte). Vėliau trumpalaikės gautinos sumos apskaitomos įsigijimo savikaina, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, o ilgalaikės gautinos sumos ir paskolos – amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų metodą, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius.

Apskaičiuotų palūkanų normos metodas yra metodas, skirtas finansinio turto ar įsipareigojimo amortizuotos savikainos apskaičiavimui ir palūkanų pajamų ar sąnaudų paskirstymui per atitinkamą laikotarpį. Apskaičiuotų palūkanų norma yra norma, kuri leidžia tiksliai diskontuoti būsimus mokėjimus grynaisiais pinigais per numatomą finansinio turto ar įsipareigojimo galiojimo laikotarpį arba, kai įmanoma, per trumpesnį laikotarpį.

Paskolos ir gautinos sumos apskaitomos kaip trumpalaikis turtas, išskyrus tuos atvejus, kuomet jų terminas yra ilgesnis nei 12 mėnesių nuo finansinės būklės ataskaitos parengimo dienos. Pastaruoju atveju jos priskiriamos prie ilgalaikio turto.

Prekybos gautinos sumos

Prekybos gautinos sumos yra sumos, gautinos iš pirkėjų už suteiktas paslaugas, vykdant įprastinę verslo veiklą. Jei tikimasi, jog sumos bus gautinos per vienerius metus ar trumpesnį laikotarpį (ar per įprastą verslo veiklos laikotarpį, jei vėliau), prekybos gautinos sumos yra klasifikuojamos prie trumpalaikio turto. Kitu atveju, šios sumos klasifikuojamos prie ilgalaikio turto.

Prekybos gautinos sumos po pirminio pripažinimo vertinamos amortizuota savikaina, naudojant apskaičiuotų palūkanų metodą, įskaitant vertės sumažėjimo nuostolius, o prekybos gautinos sumos, kurių terminas trumpesnis nei 12 mėnesių nuo pripažinimo dienos (t. y. neturinčios finansavimo elemento) ir kurios nėra priskiriamos faktoringui yra vertinamos nominalia verte, nes susijusi diskontavimo įtaka yra nereikšminga.

Nuvertėjusios gautinos sumos yra nurašomos, kai jos yra įvertinamos kaip nebeatgautinos.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai bankų sąskaitose, kasoje, kitos trumpalaikės labai likvidžios investicijos. Šio turto apskaitinė vertė apytikriai atitinka jo tikrąją vertę.

Finansinio turto pripažinimo nutraukimas

Finansinio turto pripažinimas nutraukiamas kai:

- Baigėsi teisių į turto piniginius srautus galiojimo laikotarpis;
- Įmonė išlaikė teisę į pinigų srautus, bet prisiėmė įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką;
- Įmonė perleido savo teisę gauti pinigines įplaukas iš turto arba perleido iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, arba nei perleido, nei išlaikė su finansiniu turtu susijusios rizikos ir naudos, bet perleido šio turto kontrolę.

Kai Įmonė perleidžia teises į turto pinigų srautus, bet nei perleidžia, nei išlaiko su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra pripažįstamas ta dalimi, su kuria Įmonė yra vis dar susijusi.

Finansinio turto vertės sumažėjimas – numatomas kredito nuostolis

Turto vertės sumažėjimo reikalavimai yra taikomi siekiant pripažinti numatomus kredito nuostolius per visą finansinės priemonės laikotarpį, kuriai reikšmingai padidėjo kredito rizika nuo pirminio pripažinimo. Jei finansinio instrumento kredito rizika nuo pirminio pripažinimo žymiai nepadidėjo, ūkio subjektas įvertina tos finansinės priemonės nuostolių sumą, lygią numatomiems 12 mėnesių kredito nuostoliams.

Įmonė laiko finansinį turtą neįvykdytu, kai sutartyje numatytas mokėjimas yra praėjęs 90 dienų ir yra didesnis nei skolininko sumokėtas avansas. Tačiau tam tikrais atvejais Įmonė taip pat gali laikyti finansinį turtą neįvykdytu, kai vidinė ar išorinė informacija rodo, kad Įmonė greičiausiai negaus visos negrąžintos sutartyje numatytos sumos, prieš pradėdama atsižvelgti į bet kokius Įmonės turimus kredito patobulinimus.

Įmonė stebi kredito rizikos padidėjimą stebėdama skolų vykdymą laiku. Reikšmingas kredito rizikos padidėjimas yra svarstomas, kai skola vėluoja ir nėra priežasčių manyti, kad skola greitu metu bus padengta.

Nustatydama vertės sumažėjimo nuostolius, įmonė taiko šiuos modelius:

- bendras modelis (pagrindinis),
- supaprastintas modelis prekybos gautinoms sumoms.

Numatomas kredito nuostolis (NKL) apskaičiuojamas remiantis „trijų pakopų“ modeliu („bendru modeliu“) vertės sumažėjimui:

1 etapas

Finansinės priemonės, kurių kredito rizika reikšmingai nepadidėjo nuo pirminio pripažinimo, arba kurių finansinė vertė atskaitomybės dieną yra maža. Šiam turtui pripažįstama 12 mėnesių NKL, o palūkanų pajamos apskaičiuojamos nuo bendros turto apskaitinės vertės. 12 mėnesių NKL yra tikėtini kredito nuostoliai, atsirandantys dėl įsipareigojimų neįvykdymo įvykių, kurie galimi per 12 mėnesių nuo ataskaitinės datos. Tai nėra tikėtini grynųjų pinigų trūkumai per 12 mėnesių laikotarpį, bet visas turto kredito nuostolis, įvertintas tikimybe, kad nuostoliai įvyks per ateinančius 12 mėnesių.

2 etapas

Priskiriamos finansinės priemonės, kurių kredito rizika žymiai padidėjo nuo pirminio pripažinimo (išskyrus atvejus, kai ataskaitų sudarymo dieną jų kredito rizika buvo maža), tačiau neturi objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų. Šiam turtui pripažįstama visą gyvenimą trunkanti NKL, tačiau pajamos iš palūkanų vis tiek apskaičiuojamos pagal bendrąją turto apskaitinę vertę. Gyvenimo trukmės NKL yra tikėtini kredito nuostoliai, atsirandantys dėl visų galimų įsipareigojimų neįvykdymo įvykių per numatomą finansinės priemonės galiojimo laiką.

3 etapas

Apima finansinį turtą, kuris ataskaitos sudarymo dieną turi objektyvių įsipareigojimų neįvykdymo įrodymų. Šiam turtui pripažįstama NKL tarnavimo laikas ir pajamos iš palūkanų apskaičiuojamos nuo grynosios balansinės vertės.

Gautinoms sumoms iš pirkėjų, kurios neturi reikšmingo finansavimo komponento, numatomas kredito nuostolis apskaitomas per visą skolos laikotarpį. Gautinų sumų nuvertėjimui įmonė naudoja supaprastintą metodą. Siekiant apskaičiuoti numatomą kredito nuostolį, įmonė atliko toliau išvardintus veiksmus:

1) Sugrupavo gautinas sumas pagal nustatytus pirkėjų kriterijus
2) Nustatė istorinį blogų skolų kiekį
3) Įvertino makroekonominius rodiklius
4) Apskaičiavo numatomą kredito nuostolį

Įmonė sugrupavo gautinas sumas pagal šiuos kriterijus:

- Fiziniai arba juridiniai asmenys
- Pagal skolų pradelsimo laikotarpį (nepradelstos, pradelstos 1-30 dienų, 31-60 dienų, 61-90 dienų, 91-365 dienų, daugiau nei 365 dienų)

Pagal istorinius duomenis, Įmonė nustatė, kad fiziniai asmenys vidutiniškai neapmoka 9 % nepradelstų skolų. Juridiniai asmenys neapmoka:

- Nepradelstų skolų 1,68%
- 1-30 dienų pradelstų skolų 5,06 %
- 31-60 dienų pradelstų skolų 16,09 %
- 61-90 dienų pradelstų skolų 35,17 %

- 91-365 dienų pradelstų skolų 58,97 %
- Daugiau nei 365 dienų pradelstų skolų 95,18 %

Kredito rizika, susijusi su lėšomis bankuose, yra ribota, nes Įmonė atlieka operacijas su bankais, turinčiais aukštus užsienio reitingavimo agentūrų suteiktus ilgalaikio skolinimosi reitingus. Bankų reitingai pateikti 10 pastaboje. Įvertinus aukštus bankų kreditingumo reitingus, Įmonė laiko, kad Įmonės naudojamų bankų bankroto tikimybė yra labai žema.

2.9. Atsargos

Atsargos apskaitomos savikaina arba grynąją galimo realizavimo verte, priklausomai nuo to, kuri yra mažesnė. Grynoji realizacinė vertė yra pardavimo kaina, esant įprastinėms verslo sąlygoms, atėmus užbaigimo, rinkodaros ir paskirstymo išlaidas. Savikaina apskaičiuojama FIFO metodu. Atsargos, kurios nebegali būti realizuotos, yra nurašomos.

2.10. Nuosavas kapitalas

Įmonės savininko kapitalą sudaro įmonės savininko jai perduoto turto, jei tai nėra turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė ar dotacija, vertė.

Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dydį sudaro turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, teisės aktų nustatyta tvarka perduoto Įmonei patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti, vertė.

Privalomasis rezervas sudaromas iš įmonės paskirstytino pelno, taikant įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos nustatyto dydžio metinius atskaitymus. Atskaitymai į privalomąjį rezervą sudaro ne mažiau kaip 1/20 paskirstytino pelno. Jie vykdomi tol, kol privalomojo rezervo dydis sudarys 1/10 savininko kapitalo vertės. Nustatytą dydį viršijanti privalomojo rezervo dalis gali būti perskirstyta skirstant Įmonės pelną. Privalomasis rezervas naudojamas tik Įmonės nuostoliams dengti. Padengus nuostolius, privalomojo rezervo dydis atkuriamas, laikantis šioje dalyje nustatytos tvarkos.

Kiti rezervai yra naudojami šiems tikslams:

a) investicijoms;
b) darbuotojų kvalifikacijai kelti;
c) darbuotojų premijoms, socialiniams, kultūriniams ir panašiems tikslams.

Įmonės turto vertės padidėjimas savininko kapitalo ar turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dalyje registruojamas:

a) iš Įmonės lėšų, tai yra iš nepaskirstytojo pelno ir kitų rezervų (išskyrus privalomąjį rezervą) sukurto turto verte;
b) iš Įmonės savininko turtui įsigyti, sukurti ar jo vertei padidinti skirtų lėšų sukurto turto verte;
c) Įmonės savininko perduoto turto verte.

Nepaskirstytas pelnas (nuostolis) susidaro iš einamųjų metų bendrųjų pajamų iš viso bei praeitų periodų bendrųjų pajamų iš viso atskaičius visus į valstybės biudžetą mokamas pelno įmokas.

2.11. Finansiniai įsipareigojimai

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu skirstomi į gautas paskolas ir mokėtinas sumas. Visi finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimu metu yra pripažįstami tikrąja verte, o gautų paskolų bei mokėtinų sumų atveju – atėmus tiesiogiai priskirtinas sandorio išlaidas. Įmonės finansiniai įsipareigojimai apima prekybos ir kitas mokėtinas sumas, gautas paskolas.

Vėlesnis vertinimas

Finansinių įsipareigojimų vertinimas priklauso nuo jų klasifikavimo, kaip aprašyta toliau.

Paskolos

Gautos paskolos pradžioje apskaitomos tikrąja verte, atėmus patirtas sandorio išlaidas. Vėliau gautos paskolos apskaitomos amortizuota savikaina, o tarp gautų įplaukų (atėmus sandorio išlaidas) ir padengimo vertės susidaręs skirtumas pripažįstamas laikotarpio pelne (nuostoliuose) per visą paskolos laikotarpį.

Gautos paskolos yra klasifikuojamos kaip trumpalaikės, išskyrus jei Įmonė turi besąlyginę teisę atidėti jų padengimą mažiausiai 12 mėnesių po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

Prekybos skolos

Prekybos skolos – tai įsipareigojimai, sumokėti už per įprastinį veiklos ciklą tiekėjų suteiktas prekes arba paslaugas. Prekybos skolos priskiriamos trumpalaikiams įsipareigojimams, jeigu jas reikia padengti per vienerių metų arba trumpesnį laikotarpį (arba per įprastinį veiklos ciklą, jeigu jis yra ilgesnis). Kitu atveju, jos priskiriamos ilgalaikiams įsipareigojimams. Prekybos skolos pradžioje pripažįstamos tikrąja verte, o vėliau vertinamos amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojamas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2.12. Dotacijos

Dotacijos gaunamos ilgalaikio turto forma arba skiriamos ilgalaikiam turtui pirkti, statyti ar kitaip įsigyti laikomos dotacijomis, susijusiomis su turtu. Dotacijos, susijusios su turtu, suma finansinėse ataskaitose pripažįstama panaudota dalimi tiek, kiek nudėvimas su šia dotacija susijęs turtas ir pelno (nuostolių) ataskaitoje mažinamas atitinkamų sąnaudų straipsnis.

Iš įmonei skirtų lėšų sukurtas turtas laikomas dotacija, kai lėšos skiriamos infrastruktūrai įsigyti ar sukurti, taip pat įmonės valdomos infrastruktūros vertei padidinti, jeigu infrastruktūra, kuri būtų įsigyta, sukurta ar kurios vertė būtų padidinta, priskirtina turtui, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė. Jeigu Vyriausybės ir Europos Sąjungos dotacijos yra skirtos ilgalaikiam turtui įsigyti ar rekonstruoti, jos yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su turtu.

Vyriausybės ir Europos Sąjungos dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ar negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskiriamos dotacijoms, susijusioms su turtu, yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su pajamomis. Dotacijos, susijusios su pajamomis, pripažįstamos panaudotomis dalimis tiek, kiek per ataskaitinį laikotarpį patiriama sąnaudų, arba kiek apskaičiuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija.

2.13. Išmokos darbuotojams

Išmokų darbuotojams einamųjų metų savikaina pripažįstama sąnaudomis iš karto pelno (nuostolių) ataskaitoje. Anksčiau patirtos išlaidos pripažįstamos sąnaudomis lygiomis dalimis per vidutinį laikotarpį, kol tampa privaloma mokėti išmoką. Dėl išmokų sąlygų pakeitimo (sumažinimo arba padidinimo) atsiradęs pelnas ar nuostoliai pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažįstami iš karto.

Išmokų darbuotojams (išmoka išeinant į pensiją ir išmoka darbuotojui jubiliejaus proga) įsipareigojimas yra apskaičiuojamas remiantis aktuariniais įvertinimais, taikant planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Įsipareigojimas fiksuojamas finansinės būklės ataskaitoje ir atspindi tų išmokų dabartinę vertę finansinės būklės ataskaitos sudarymo datą. Dabartinė išmokų darbuotojams įsipareigojimų vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, remiantis Vyriausybės vertybinių popierių, išreikštų ta pačia valiuta kaip ir išmokos, ir kurių išmokėjimo laikotarpis panašus į numatomą išmokų mokėjimo laikotarpį, palūkanų norma. Aktuarinis pelnas ir nuostoliai pripažįstami iš karto pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2.14. Pelno mokestis

Pelno mokesčio apskaičiavimas remiasi metiniu pelnu, įvertinus atidėtąjį pelno mokestį. Pelno mokestis skaičiuojamas pagal Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymų reikalavimus.

Lietuvos Respublikos įmonėms taikomas pelno mokesčio tarifas yra 15 proc.

Mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu Įmonė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai Įmonė veiklos nebetęsia dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno. Nuo 2014 m. sausio 1 d. perkeliamų atskaitomų mokestinių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 proc. ataskaitinių metų apmokestinamojo pelno sumos.

Atidėtieji mokesčiai apskaičiuojami balansinių įsipareigojimų metodu. Atidėtasis mokestis atspindi laikinųjų skirtumų tarp turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės ir jų mokesčių bazės grynąją mokestinę įtaką. Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra vertinami mokesčių tarifu, kuris, kaip tikimasi, bus taikomas laikotarpiu, kuriuo bus realizuojamas turtas ar padengiamas įsipareigojimas, atsižvelgiant į mokesčių tarifus, kurie buvo priimti ar iš esmės priimti finansinės būklės ataskaitos dieną.

Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje tiek, kiek Įmonės vadovybė tikisi, kad jis bus realizuotas artimiausioje ateityje atsižvelgiant į apmokestinamojo pelno prognozes. Jei tikėtina, kad dalis atidėtojo mokesčio nebus realizuota, ši atidėtojo mokesčio dalis nėra pripažįstama finansinėse ataskaitose.

2.15. Pajamų pagal sutartis su klientais pripažinimo principai

Pajamos pagal sutartis su klientais, išskyrus nuomos sutartis, vadovaujantis 15 TFAS nuostatomis, pripažįstamos taikant 5 žingsnių modelį:

1 žingsnis – sutarčių su klientais identifikavimas

Sutartimi pripažįstamas susitarimas tarp dviejų ar daugiau šalių (priklauso nuo pirkimo ar pardavimo sąlygų), kuriuo sukuriamos įgyvendintinos teisės ir vykdytinos prievolės, ir kurio šalis yra klientas. Klientas yra šalis, su įmone sudariusi sutartį už atlygį gauti prekes ar paslaugas. Sutartis su klientu, kuriai taikomas 15 TFAS, apskaitoma, kai tenkinami šie kriterijai:

- šalys sutartį patvirtino (raštu, žodžiu ar pagal kitą įprastą verslo praktiką) ir yra įsipareigojusios vykdyti savo atitinkamas prievoles;
- galima identifikuoti kiekvienos šalies teises dėl perduotinų prekių ar paslaugų;
- galima identifikuoti mokėjimo sąlygas, numatytas už perduotinas prekes ar paslaugas;
- sutartis yra komercinio pobūdžio;
- įmonė gaus atlygį, teisę į kurį įgis mainais už prekes ar paslaugas, kurios bus perduotos klientui.

2 žingsnis – veiklos įsipareigojimų identifikavimas

Veiklos įsipareigojimas – sutartimi įtvirtintas pasižadėjimas teikti paslaugas. Jeigu paslaugas galima išskirti, įsipareigojimai pripažįstami atskirai. Kiekvienas įsipareigojimas identifikuojamas vienu iš būdų:

- paslauga (ar prekių ar paslaugų paketas), kuri yra atskira,
- atskirų paslaugų, kurios iš esmės yra vienodos ir perduodamos klientui pagal vienodą modelį, rinkinys.

3 žingsnis – sandorių kainos nustatymas

Įmonė, nustatydama sandorio kainą, atsižvelgia į sutarties sąlygas, LR teisės aktus ir savo įprastą verslo praktiką. Sandorio kaina yra atlygio suma, teisę į kurią įmonė tikisi turėti mainais už klientui perduodamas pažadėtas prekes ar paslaugas, išskyrus trečiųjų šalių vardu surinktas sumas (pavyzdžiui, tam tikrus pardavimo mokesčius). Sutartyje su klientu pažadėtas atlygis gali apimti fiksuotas sumas, kintamas sumas arba abiejų tipų sumas.

4 žingsnis – sandorių kainos priskyrimas veiklos įsipareigojimams

Įmonė, priskirdama sandorio kainą, kiekvienam veiklos įsipareigojimui priskiria tokią sandorio kainos sumą, kuri parodo atlygio sumą, į kurią įmonė tikisi turėti teisę mainais už klientui perduodamas pažadėtas prekes ar paslaugas.

5 žingsnis – pajamų pripažinimas, kai įmonė (į)vykdo veiklos įsipareigojimus

Įmonė pripažįsta pajamas, kai įvykdo veiklos įsipareigojimą, klientui perduodama pažadėtą prekę ar paslaugą. Veiklos įsipareigojimai įvykdomi per tam tikrą laikotarpį arba tam tikru momentu. Pripažįstama pajamų suma yra lygi sumai, kuri priskirta įvykdytam veiklos įsipareigojimui. Pajamos pripažįstamos, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą ir kai tikėtina, kad įmonė gaus su įsipareigojimu susijusią ekonominę naudą, ir pajamų suma gali būti patikimai įvertinta.

Pardavimai apskaitomi atėmus PVM ir suteiktas nuolaidas. Pajamos iš prekių pardavimo pripažįstamos pristačius prekes ir perdavus riziką bei prekių nuosavybės teikiamą naudą. Įmonė pajamas išskiria į aviacinės ir neaviacinės veiklos pajamas. Pajamos yra uždirbamos Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostuose. Pajamų išskaidymas pagal jų tipą ir oro uostą, kur uždirbtos pajamos, pateiktas 18 pastaboje.

Uždirbant pajamas, Įmonė iškart išrašo sąskaitą-faktūrą už suteiktas paslaugas ir gautinos sumos patenka prie iš klientų gautinų sumų. Sutarčių įsipareigojimai sudarė gauti depozitai ir nuolaidų sukaupimai, kurie finansinės būklės ataskaitoje patenka prie kitų trumpalaikių mokėtinų sumų.

Aviacinės veiklos pajamos

Aviacinę veiklą sudaro orlaivių takų, keleivių terminalų, labai svarbių asmenų salės, oro uosto įrangos priežiūra ir valdymas, bagažo administravimas, aviacijos saugumo užtikrinimas bei kita veikla pagal Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos standartus bei rekomendacijas, Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ir susitarimus oro transporto srityje bei kitų teisės aktų reikalavimus. Pajamos yra pripažįstamos pagal faktinį nutūpusių ir pakilusių orlaivių bei išvykusių keleivių skaičių. Aviacinės pajamos sudaro 59% visų įmonės pajamų, kurių didžiąją dalį sudaro rinkliavos už naudojimąsi oro uosto paslaugomis (52% visų Įmonės pajamų).

Centralizuotos infrastruktūros mokesčiai yra apskaičiuojami vadovaujantis 2021-07-21 įsakymu Nr. 1R-112 patvirtintomis Antžeminių paslaugų teikimo VĮ Lietuvos oro uostų filialų valdomuose oro uostuose bendrosiomis sąlygomis.

Centrinės infrastruktūros mokesčius moka antžeminių paslaugų teikėjas arba, jei yra oro uostui pateikti atitinkami dokumentai – tiesiogiai oro bendrovė. Sąskaitos turi būti apmokamos iki kito mėnesio paskutinės darbo dienos.

Įmonė nustato rinkliavas vadovaudamasi (aktualios versijos 2022 m.):

- Naudojimosi oro uostais bendrosiomis sąlygomis (VĮ Lietuvos oro uostų generalinio direktoriaus 2021 m. gegužės 28 d. įsakymas Nr.1R-84),
- Lietuvos Respublikos Aviacijos įstatymu (2000 m. spalio 17 d. Nr. VIII-2066, su vėlesniais pakeitimais),
- Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 28 d. Nr. 3-118 patvirtintu įsakymu „Dėl rinkliavų už naudojimąsi oro uostais nustatymo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“,
- 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/12/EB dėl oro uostų mokesčių,
- Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos dokumentu Nr. 9082 „ICAO politika dėl rinkliavų už oro uostų ir oro navigacijos paslaugas“.

Rinkliavų mokėjimo tvarka nustatyta naudojimosi oro uostais bendrosiose sąlygose. Oro uosto naudotojai, kurie pradeda naudotis oro uostu ir nori atsiskaityti vieną kartą per mėn., turi sumokėti depozitą, kuris yra grąžinamas naudotojui po pusės metų tinkamo įsipareigojimų vykdymo. Tokiu atveju sąskaitos turi būti apmokamos iki kito mėnesio paskutinės dienos. Taip pat yra numatyta galimybė sudaryti sutartis su bendrąja aviacija dėl periodinio atsiskaitymo bei sudaryti rašytinį susitarimą su trečiuoju asmeniu dėl atsiskaitymo už oro uosto paslaugas. Kitais atvejais mokama iš anksto, bet ne vėliau nei orlaiviui išskrendant iš oro uosto.

Įmonė įvykdo aviacinės veiklos sutarčių įsipareigojimus tuo metu, kai yra pasinaudojama paslauga, pavyzdžiui, klientas pasinaudoja orlaivių taku ar keleivių terminalu. Įmonė turi užtikrinti, kad klientas galėtų pasinaudoti paslauga taip, kaip sutarta paslaugų sutartyje. Pajamos pripažįstamos tuo metu, kai klientui yra suteikiama paslauga.

Aviacinėms veiklos paslaugoms yra taikomos nuolaidos už naujus skrydžių maršrutus, padidintus krovininių skrydžių dažnius, keleivių skaičiaus augimą. Nuolaidos pripažįstamos tuo metu, kai suteikiama paslauga, kuriai taikoma nuolaida. Garantijos paslaugoms nėra taikomos.

Sutarties įsipareigojimas yra pripažįstamas, jei klientas perveda avansą už susijusias prekes ar paslaugas prieš paslaugos suteikimą. Sutarties įsipareigojimai pripažįstami pajamomis, kai Įmonė įvykdo sutarties įsipareigojimus (t. y. perduoda klientui susijusių prekių ar paslaugų kontrolę).

Lojalumo programa

Įmonė taiko žemiau nurodytas lojalumo programas:

- Lietuvos oro uostų tinklo skatinimo programa taikoma oro bendrovėms, kurios vykdo skrydžius bent dviejuose VĮ Lietuvos oro uostų valdomuose oro uostuose ir perveža juose programoje numatytas keleivių skaičiaus ribas atitinkantį keleivių skaičių. Programoje numatyto dydžio nuolaida pritaikoma per laikotarpį sumokėtoms rinkliavoms. Lengvata taikoma šioms oro uosto rinkliavoms: išskrendančio keleivio rinkliavai, orlaivio tūpimo rinkliavai, saugumo rinkliavai. Nuolaidos dydis priklauso nuo to, keliuose oro uostuose vykdė skrydžius ir pervežė numatytą keleivių skaičių.
- Oro bendrovių veiklos Vilniaus oro uoste skatinimo programa taikoma už naujų maršrutų skatinimą, krovininių skrydžių dažnio padidinimą.
- Oro bendrovių veiklos Palangos oro uoste skatinimo programa taikoma už naujų maršrutų skatinimą.
- Oro vežėjų veiklos Kauno oro uoste skatinimo programa taikoma pagal oro bendrovių grupės ar kelionių organizatoriaus pervežtų keleivių skaičių.
- Vilniaus oro uoste ir Palangos oro uoste taikoma maršrutų augimo skatinimo programa pagal kurią nuolaida taikoma išvykstančio keleivio rinkliavai, lyginant praėjusį mėnesį oro bendrovės pervežtų keleivių skaičių su atitinkamą 2021 m. mėnesį oro bendrovės pervežtų keleivių skaičiumi.

Įmonė pripažįsta sutarties įsipareigojimą, kai oro bendrovės įvykdo nustatytus lojalumo programų reikalavimus.

Neaviacinės veiklos pajamos

Neaviacinės veiklos pajamas sudaro turto nuomos, automobilių stovėjimo, reklamos, verslo klubo ir kitos pajamos. Didžioji dalis sutarčių turi fiksuotą užmokestį, tačiau dalis sutarčių turi ir kintamą užmokestį pagal apyvartą, kuris negali būti mažesnis, negu sutartyje nustatytas fiksuotas užmokestis. Įmonė įvykdo sutarčių įsipareigojimus ir pajamos pripažįstamos tuo metu, kai yra suteikiama paslauga, išskyrus nuomos paslaugoms. Garantijos paslaugoms nėra taikomos.

Nuomos pajamos

Nuomos pajamos iš pasirašytų veiklos nuomos sutarčių yra pripažįstamos tiesiogiai proporcingai nuomos galiojimo terminui. Nuolaidos ar kitokio pobūdžio skatinimai, siekiant sudaryti nuomos sutartį, yra pripažįstamos tolygiai per nuomos terminą, nepriklausomai nuo pinigų srautų. Nuomos terminas yra minimalus periodas, kurį nuomininkas privalo nuomotis išsinuomotą objektą. Į nuomos terminą yra įtraukiamas papildomas laikotarpis, kuriam yra nuomininkui suteikta galimybė pratęsti nuomos sutartį, jeigu Įmonės vadovybė pagrįstai tiki, jog šia galimybe nuomininkas pasinaudos.

Sutarties nutraukimo pajamos ar kompensacijos už nuomininko padarytą žalą yra apskaitoms tuo metu, kai tikėtina, jog Įmonė gaus su sandorio nutraukimu ar patirta žala susijusią ekonominę naudą.

Komunalinių paslaugų pajamos

Klientams, kurie iš Įmonės nuomojasi patalpas, Įmonė užtikrina komunalinių paslaugų teikimą. Įmonė pati komunalinių paslaugų neteikia, bet pasirūpina, kad paslaugos būtų suteiktos klientui, todėl Įmonė veikia kaip tarpininkas. Pajamose apskaitomos tik grynosios pajamos, kurios Įmonei lieka kaip komisiniai. Pajamos pripažįstamos tuo metu, kai yra suteikiama paslauga.

2.16. Sąnaudų pripažinimas

Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginimo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su konkrečių pajamų uždirbimu, ir jos ateinančiais laikotarpiais neduos pajamų, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

Sąnaudų dydis paprastai įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų suma, neįskaitant PVM. Tais atvejais, kai numatytas ilgas atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą rinkos palūkanų

2.17. Nuoma

Nustatymas ar sutartis laikoma nuomos sutartimi yra paremtas informacija sutarties pasirašymo datą. Yra vertinama, ar sutartis yra susijusi su specifiško turto naudojimu bei ar sutartis suteikia teisę naudoti turtą.

Įmonė yra nuomininkė

Sudarius sutartį, Įmonė įvertina, ar sutartis yra nuoma, ar ją sudaro nuoma. Įmonė pripažįsta naudojimo teisės turtą ir atitinkamą nuomos įsipareigojimą atsižvelgiant į visus nuomos susitarimus, kuriuose jis yra nuomininkas, išskyrus trumpalaikę nuomą (apibrėžtą kaip nuoma, kurios nuomos laikotarpis yra ne ilgesnis kaip 12 mėnesių) ir mažos vertės turto nuomą (pavyzdžiui, planšetiniai kompiuteriai ir asmeniniai kompiuteriai, nedideli biuro baldų ir telefonų daiktai). Už šias nuomos sutartis Įmonė pripažįsta nuomos įmokas kaip veiklos sąnaudas tiesiogiai proporcingu metodu per nuomos laikotarpį, nebent kitas sistemingas pagrindas labiau atspindėtų laiko modelį, per kurį gaunama ekonominė nauda iš nuomojamo turto.

Iš pradžių nuomos įsipareigojimas yra įvertinamas dabartine nuomos įmokų, kurios nebuvo sumokėtos pradinę dieną, verte, diskontuota naudojant nuomos mokesčio tarifą. Jei šios normos neįmanoma lengvai nustatyti, Įmonė naudoja savo skolinimosi normą. Nuomos įmokos, įtrauktos į nuomos įsipareigojimo vertinimą, apima:

- fiksuotos nuomos įmokos, atėmus visas gautinas nuomos paskatas;
- kintamos nuomos įmokos, priklausančios nuo indekso ar normos, iš pradžių matuojamos naudojant indeksą ar kursą pradžios dieną;
- suma, kurią tikimasi sumokėti nuomininkui pagal likutinės vertės garantijas;
- pirkimo pasirinkimo sandorių vykdymo kaina, jei nuomininkas pagrįstai įsitikinęs, kad pasinaudos pasirinkimo sandoriais; ir
- baudų, mokamų už nuomos sutarties nutraukimą, sumokėjimas, jei nuomos terminas atspindi pasirinkimo nutraukti nuomos sutartį įgyvendinimą.

Nuomos įsipareigojimas finansinės būklės ataskaitoje priskiriamas prie mokėtinų sumų. Nuomos įsipareigojimas vėliau įvertinamas padidinant balansinę vertę, kad atspindėtų nuomos įsipareigojimo palūkanas (naudojant efektyvios palūkanų normos metodą), ir sumažinant balansinę vertę, kad atspindėtų atliktas nuomos įmokas.

Įmonė įvertina nuomos įsipareigojimą (ir atitinkamai koreguoja susijusį naudojimo teisės turtą), kai:

- Pasikeitė nuomos terminas arba įvyksta reikšmingas įvykis ar pasikeitė aplinkybės, dėl kurių pasikeitė pirkimo pasirinkimo teisės taikymo vertinimas; tokiu atveju nuomos įsipareigojimas yra pakartotinai įvertinamas diskontuojant patikslintas nuomos įmokas pagal patikslintą diskonto normą.
- Lizingo įmokos keičiasi dėl indekso ar normos pokyčių arba dėl numatomo įmokos pasikeitimo pagal garantuojamą likutinę vertę; tokiu atveju nuomos įsipareigojimas yra pakartotinai įvertinamas diskontuojant patikslintas nuomos įmokas, naudojant nepakeistą diskonto normą (nebent keičiasi nuomos įmokos).
- Nuomos sutartis keičiama, o nuomos modifikavimas nėra apskaitomas kaip atskira nuoma; tokiu atveju nuomos įsipareigojimas yra pakartotinai įvertinamas atsižvelgiant į pakeistos nuomos sutarties terminą, diskontuojant patikslintas nuomos įmokas, naudojant pakeistą diskonto normą. 2022 ir 2021 m. Įmonė tokių pakeitimų neatliko.

Naudojimo teisės turtą sudaro pradinis atitinkamo nuomos įsipareigojimo įvertinimas, nuomos įmokos, sumokėtos sutarties sudarymo dienos pradžioje arba anksčiau, atėmus gautas nuomos paskatas ir visas pradines tiesiogines išlaidas. Vėliau jie yra įvertinami savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius. Kiekvienai grupei prisiimant įsipareigojimus dėl išnuomoto turto išmontavimo ir pašalinimo išlaidų, arba atkurti pagrindinį turtą taip, kaip to reikalauja sąlygos ir sąlygos. Atidėjinys yra pripažįstamas ir vertinamas pagal 37 TAS. Tiek, kiek išlaidos yra susijusios su naudojimosi teisės turtu, išlaidos įtraukiamos į susijusį naudojimo teisės turtą, nebent tos išlaidos patirtos gaminti atsargas.

Naudojimo teisė turtas yra nudėvimas per trumpesnį pagrindinio turto nuomos ir naudingo tarnavimo laiką. Jei nuoma perleidžia nuosavybės teises į pagrindinį turtą arba naudojimo teisės turto kaina atspindi tai, kad Įmonė tikisi įsigyti pirkimo pasirinkimo sandorį, susijęs naudojimo turtas yra nudėvimas per turto naudingo tarnavimo laiką. Nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo nuomos pradžios dienos.

Kintamos nuomos kainos, nepriklausančios nuo indekso ar normos, neįtraukiamos į nuomos įsipareigojimo ir naudojimo teisės turto vertinimą. Susijusios išmokos yra pripažįstamos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai įvyksta tas išmokas sukėlęs įvykis ar sąlyga.

Įmonė yra nuomotoja

Įmonė, kaip nuomotoja, sudaro nuomos sutartis dėl tam tikro savo investicinio turto. Nuoma, kur Įmonė yra nuomotoja, yra klasifikuojama kaip finansinė arba veiklos nuoma. Kai nuomos sąlygos perduoda iš esmės visą su nuosavybe susijusią riziką ir naudą nuomininkui, sutartis klasifikuojama kaip finansinė nuoma. Visa kita nuoma klasifikuojama kaip veiklos nuoma.

Nuomos pajamos iš veiklos nuomos yra pripažįstamos tiesiogiai proporcingu metodu per atitinkamos nuomos laikotarpį. Pradinės tiesioginės išlaidos, patirtos derantis dėl ilgalaikio turto nuomos ir pridedant nuomojamą turtą, pridedamos prie išnuomoto turto apskaitinės vertės ir pripažįstamos tiesiogiai proporcingu metodu per nuomos laikotarpį.

Iš nuomininkų mokėtinos sumos pagal finansinę nuomą pripažįstamos gautinomis sumomis.

2.18. Finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos

Įmonės finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos apima palūkanų pajamas, palūkanų sąnaudas ir užsienio valiutos kurso pasikeitimo teigiamą arba neigiamą įtaką finansiniam turtui ir finansiniams įsipareigojimams, paskolų administravimo sąnaudas. Palūkanų pajamos pripažįstamos pelne (nuostoliuose) joms kaupiantis, naudojant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Užsienio valiutos kurso pasikeitimo teigiama arba neigiama įtaka finansiniam turtui ir finansiniams įsipareigojimams apskaitoma grynąja verte kaip finansinės veiklos pajamos arba kaip finansinės veiklos sąnaudos, priklausomai nuo to, ar užsienio valiutos kurso pasikeitimai sudaro grynąjį pelną ar grynąjį nuostolį.

2.19. Įvertinimų naudojimas rengiant finansines ataskaitas

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjūngoje, vadovybei reikia padaryti tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie turi įtakos pateiktoms turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumoms bei neapibrėžtumų atskleidimui. Šių finansinių ataskaitų reikšmingos sritys, kuriose naudojami įvertinimai, apima ilgalaikio nematerialiojo turto amortizaciją ir materialiojo turto nusidėvėjimą, ilgalaikio turto nuvertėjimą, pajamų nuolaidas (pagal lojalumo programas), gautinų sumų vertės sumažėjimą, ilgalaikes išmokas darbuotojams ir neapibrėžtus įsipareigojimus. Būsimi įvykiai gali pakeisti prielaidas, naudotas atliekant įvertinimus. Tokių įvertinimų pasikeitimų rezultatas bus apskaitomas finansinėse ataskaitose, kai bus nustatytas.

Vadovybė atlieka įvertinimus apskaitant Įmonės kapitalą, kurį sudaro turtas, valdomas patikėjimo teise, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimas

Vadovybė vertina, ar yra objektyvių įrodymų dėl turto ar grynuosius pinigus uždirbančių vienetų vertės sumažėjimo. Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimo nuostoliai apskaitomi pagal 2.6 pastaboje aprašytą apskaitos politiką, kai Įmonės vadovybė įvertina, jog turto balansinė vertė viršija atsiperkamąją vertę. Turto vertės sumažėjimo skaičiavimams buvo naudojamas laisvųjų pinigų srautų įmonei modelis (angl. FCFF). Remiantis 36-ojo TAS reikalavimais, kuris teigia, jog pinigus generuojantis padalinys yra mažiausia turto grupė, kuri nepriklausomai nuo kitų turto vienetų gali savarankiškai generuoti pajamas. Skaičiavimuose visi trys Įmonės oro uostai buvo vertinami kaip atskiri pinigus generuojantys vienetai. Detalesnė informacija apie turto nuvertėjimo skaičiavimus pateikiama 4 pastaboje.

Pajamų nuolaidos pagal lojalumo programas

Vadovybė vertina, ar avia kompanijos, kurios dalyvauja lojalumo programose, įvykdys savo įsipareigojimus ir galės prisitaikyti lojalumo programos nuolaidą. Įmonė periodiškai vertina pasiektus per laikotarpį avia kompanijų įsipareigojimų vykdymo rezultatus, atsižvelgia į skrydžių ir pervežamų keleivių skaičiaus prognozes ir vertina, ar avia kompanijos įvykdys lojalumo programos reikalavaimus. Remiantis šiais įvertinimais yra apskaičiuojamos pajamų nuolaidos, kurios mažina aviacinės veiklos pajamas.

Nekilnojamo turto, įrangos ir įrengimų nusidėvėjimas ir nematerialiojo turto amortizacija

Įmonės vadovybė kiekvienų finansinių metų pabaigoje atlieka vertinimą ar nekilnojamo turto, įrangos ir įrengimų bei nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpiai atitinkamoms turto grupėms yra tinkami. Dėl pritaikytų naudingo tarnavimo laikotarpių detalesnė informacija pateikiama 2.4 bei 2.5 pastabose.

Atidėtojo pelno mokesčio turto pripažinimas

Atidėtojo pelno mokesčio turtas apskaitomas tiek, kiek Įmonės vadovybė tikisi, kad jis bus realizuotas artimiausioje ateityje atsižvelgiant į apmokestinamojo pelno prognozes. Jei tikėtina, kad dalis atidėtojo mokesčio nebus realizuota, ši atidėtojo mokesčio dalis nėra pripažįstama finansinėse ataskaitose.

Ilgalaikės išmokos darbuotojams

Įmonė apskaito pensinius kaupimus darbuotojams, kad išeinantiems iš darbo pensinio amžiaus darbuotojams išmokėti išeitinę išmoką, kaip numatyta pagal teisės aktus. Taip pat įmonė apskaito kaupimus darbuotojams, kurie mokami pagal įmonės nustatytą tvarką darbuotojams jubiliejaus proga nustatyta suma. Įmonės vadovybė vertina kiekvienų finansinių metų pabaigoje pagrindines aktuarines prielaidas, taikomas ilgalaikėms darbuotojų išmokoms. Detalesnė informacija apie Pensinių kaupimų paskaičiavimui naudojamus rodiklius pateikiama 2.13 ir 14 pastabose.

Gautinų sumų vertės sumažėjimas

Įmonė nestebi kredito rizikos lygio pasikeitimų per priemonės galiojimo laikotarpį ir tikėtinus kredito nuostolius nustato iki numatyto priemonės naudojimo laikotarpio pabaigos. Nemokumo atvejį Įmonė pripažįsta kai klientas įsipareigojimų nevykdo praėjus 90 dienų nuo gautinų sumų datos. Siekdama įvertinti tikėtinus kredito nuostolius Įmonė naudoja atidėjinių matricą, apskaičiuotą atsižvelgiant į istorinį iš klientų gautinų sumų grąžinimo ir išieškojimo lygį. Įmonė įtraukia informaciją apie būsimus laikotarpius į parametrus, naudojamus tikėtinų nuostolių modelyje, koreguojant pagrindinius nemokumo tikimybės parametrus. Tikėtini kredito nuostoliai apskaičiuojami kai gautina suma pripažįstama finansinės būklės ataskaitoje ir yra atnaujinama kiekvieną vėlesnę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną, priklausomai nuo pradelstų gautinos sumos dienų skaičiaus. Tikėtino prekybos ir kitų gautinų sumų vertės sumažėjimo pripažinimas ir atstatymas pagrindinėms gautinoms sumoms yra apskaitomi kitos veiklos pajamų (sąnaudų) eilutėje nuostoliai (nuostolių panaikinimas) dėl finansinių priemonių vertės sumažėjimo, o palūkanos už pavėluotą mokėjimą apskaitomos finansinės veiklos pajamų (sąnaudų) eilutėje nuostoliai (nuostolių panaikinimas) dėl finansinių priemonių vertės sumažėjimo (8 pastaba).

Veiklos tęstinumo prielaida

Atsižvelgiant į pandemijos įtaką aviacijos sektoriui, Įmonės planuojami pagrindiniai grynieji pinigų srautai, nors ir sumažėję lyginant su priešpandeminiu laikotarpiu, tačiau sparčiai atsistato ir išlieka teigiami, todėl Įmonė bus pajėgi tęsti veiklą bei vykdyti reikiamus atsiskaitymus. Vadovybė vertino karo Ukrainoje poveikį veiklos apimtims, kuris nebuvo žymus ir buvo kompensuotas kitų krypčių skrydžių pajamomis. Išaugusios sąnaudos dėl energetinių išteklių brangimo, darbo užmokesčio kilimo ir kitų makroekonominių priežasčių valdomos didinant veiklos efektyvumą, vykdant griežtą kintamų sąnaudų kontrolę, todėl rizikos veiklos tęstinumui vadovybė nemato.

Turtas, valdomas patikėjimo teise

Kaip nurodyta 1 pastaboje, Įmonės teisinis statusas yra valstybės įmonė, jos kapitalo struktūrą reglamentuoja LR Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymas, kuriame numatyta, kad įmonei savininko perduotas ir įmonės įgytas turtas nuosavybės teise priklauso savininkui, t. y. valstybei. Pagal LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą įmonė savininko turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise. LR Aviacijos įstatymo 33 str. 2 d. nurodyta, kad oro uosto žemę valdo, naudoja ir ja disponuoja turto patikėjimo teise tarptautinį oro uostą valdanti įmonė, vadovaudamasi LR Aviacijos įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymu. Įmonės savininko perduotą oro uosto infrastruktūrą Įmonė valdo patikėjimo teise, laikydamasi LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatų, Įmonės įstatų ir kitų teisės aktų reikalavimų.

Nagrinėjant, ar Įmonės patikėjimo teise valdomas turtas turėtų būti apskaitomas pagal 12-ojo TFAAK „Paslaugų koncesijų susitarimai“, vertinama, ar verslo modelis atitinka koncesijos paslaugų taikymo gaires ir teisinius pagrindimus. Įmonės įstatų 7 punkte įtvirtinti Įmonės veiklos tikslai, t. y.:

- Eksploatuojant tarptautinius Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostus teikti viešąsias paslaugas, užtikrinant strateginį šalies interesą – valdyti ir plėtoti tarptautinių Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų infrastruktūrą, garantuoti aukščiausią skrydžių saugos, aviacijos lygį, siekti verslo vertės augimo ir pelno įmokos pajamingumo;
- Vykdyti kitą veiklą, siekiant tenkinti viešuosius interesus;
- Vykdyti komercinę veiklą.

Įmonės įstatų 9 punkte numatyta, kad įgyvendinant Įmonės veiklos tikslus ir misiją, Įmonės uždaviniai yra šie:

- Kurti modernią infrastruktūrą, kuri techniniais parametrais, sauga ir teikiamų paslaugų kokybe atitiktų oro vežėjų, keleivių ir kitų oro uostų naudotojų poreikius;
- Užtikrinti saugų, efektyvų ir patikimą Įmonės ir jos infrastruktūros veikimą.

Teisės aktuose nėra nustatoma, kam suteikiamos paslaugos, Įmonė pati tiesiogiai sudaro sutartis su paslaugų gavėjais. Remiantis LR Aviacijos įstatymo 33 str. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 8 d. nutarimu Nr. 1098 „Dėl Tarptautinių oro uostų žemės nuomos“, Įmonė oro uostų žemę nuomoja aukciono būdu arba ne aukciono būdu, jeigu yra tam teisės aktuose nustatytos sąlygos. Pradinis žemės nuomos mokestis, jeigu skelbiamas žemės nuomos aukcionas, arba žemės nuomos mokestis, jeigu žemės nuomos sutartis sudaroma ne aukciono būdu, nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1088 „Dėl Tarptautinių oro uostų žemės nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos ir dydžių aprašo patvirtinimo“. LR Aviacijos įstatymo 50 str. 3 d. numatyta, kad rinkliavas už naudojimąsi oro uostais ir jų dydžius nustato tarptautinį oro uostą valdančios įmonės vadovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 3-118 „Dėl Rinkliavų už naudojimąsi oro uostais nustatymo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Todėl faktinė pagrindinių įmonės teikiamų kainų kontrolė tenka Įmonei. Įmonės savininkas niekaip nereguliuoja visų kitų įmonės teikiamų paslaugų. Turto valdymas patikėjimo teise yra įteisintas įstatymu, nėra sutarties dėl turto valdymo, nėra nustatytas turto valdymo patikėjimo teise pabaigos laikotarpis. Įvertinant minėtas aplinkybes, daroma išvada, kad Įmonės patikėjimo teise turto valdymas neatitinka paslaugų koncesijų susitarimų modelio.

Įvertinus tai, kad pagal TFAS nuostatas turto nuosavybės teisė nėra esminis požymis pripažįstant turtą, o Įmonė yra atsakinga už turto priežiūrą, eksploataciją, remontą ir investicijas į jį, Įmonė turtą kontroliuoja, naudodama jį savo pajamoms uždirbti ar administracinėms reikmėms, t. y. Įmonė, naudodama turtą gauna ir ateityje tikisi gauti ekonominę naudą, turto savikaina yra patikimai įvertinta, Oro uostų patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas turtas yra pripažintas ir apskaitytas Įmonės finansinės būklės ataskaitoje.

Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas

Kaip nurodyta 2.10 pastaboje, turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dydį sudaro Įmonei perduotas turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė. Kaip aprašyta dalyje anksčiau, tokį turtą pagal LR Aviacijos įstatymo 11 str. ir 33 str. bei LR Transporto veiklos pagrindų įstatymo 6 str. 2 d. sudaro oro uosto žemė ir oro uosto infrastruktūra, kuris yra Lietuvos Respublikos nuosavybė ir perduotas Įmonei valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise.

Įmonė, remdamasi LR valstybės ir savivaldybių įmonių įstatyme numatyta įmonės nuosavo kapitalo sudėtimi, kurio viena sudedamųjų dalių yra kapitalas, kurį atitinka turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, ir tuo, kad turtas perduotas LR Aviacijos įstatymu ir LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu neribotam laikui be įsipareigojimo jį grąžinti, šį kapitalą apskaito nuosavo kapitalo, o ne įsipareigojimų dalyje, nes šis kapitalas neatitinka TFAS, priimtų taikyti Europos Sąjungoje, įsipareigojimo apibrėžimo. Taip pat ši nuomonė buvo pagrįsta tuo, kad šis kapitalas suteikia tas pačias teises įmonės savininkui kaip ir įprastas kapitalas – teisę į Įmonės nepaskirstytąjį pelną, teisę kontroliuoti ir daryti veiklos bei finansinius sprendimus ir kita.

2.20. Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra aprašomi finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys ištekliai bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.21. Poataskaitiniai įvykiai

Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Įmonės padėtį finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną (koreguojantys įvykiai), finansinėse ataskaitose yra atspindimi. Poataskaitiniai įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra aprašomi pastabose, kai tai yra reikšminga.

2.22. Tarpusavio užskaitos ir palyginamieji skaičiai

Sudarant finansines ataskaitas turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra užskaitomi tarpusavyje, išskyrus atvejus, kai atskiras standartas reikalauja būtent tokio užskaitymo.

2.23. Tikrosios vertės vertinimas

Tikroji vertė – tai kaina, kuri būtų gauta pardavus turtą arba kuri būtų sumokėta, perdavus įsipareigojimą įprasto tarp rinkos dalyvių įvykusio sandorio metu nustatymo dieną. Tikrosios vertės nustatymas paremtas prielaida, kad turto pardavimo ar įsipareigojimų perdavimo sandoris vyksta arba:

- pagrindinėje turto ar įsipareigojimų rinkoje, ar
- jei nėra pagrindinės rinkos – turtui ar įsipareigojimams pačioje palankiausioje rinkoje.

Turto ar įsipareigojimų tikroji vertė nustatoma, naudojant tas prielaidas, kurias naudotų rinkos dalyviai, norėdami nustatyti turto ar įsipareigojimų kainą, darant prielaidą, kad rinkos dalyviai turi geriausių ekonominių interesų.

Nefinansinio turto tikroji vertė nustatoma, atsižvelgiant į rinkos dalyvio gebėjimą generuoti ekonominę naudą, naudojant turtą efektyviausiai ir geriausiai arba parduodant jį kitam rinkos dalyviui, kuris turtą naudotų efektyviausiai ir geriausiai.

Siekiant nuosekliau ir palyginamiau nustatyti tikrąją vertę taikoma 13-ajame TFAS nustatyta tikrosios vertės hierarchija. Visas turtas ir įsipareigojimai, kurių tikroji vertė yra nustatoma ar atskleidžiama finansinėje ataskaitoje, yra suskirstomi pagal tikrosios vertės hierarchiją, kuri paremta tikrajai vertei nustatyti naudojamais reikšmingais žemiausio lygio duomenimis:

- 1 lygis – tokių pačių turto vienetų arba įsipareigojimų kotiruojamos (nekoreguotos kainos aktyviosiose rinkose);
- 2 lygis – vertinimo metodikos, kuriose tiesiogiai ar netiesiogiai stebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę;
- 3 lygis – vertinimo metodikos, kuriose nestebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę.

Turtą ir įsipareigojimus, kurie finansinėse ataskaitose pripažįstami pakartotinai, Įmonė, pakartotinai vertindama skirstymą, nusprendžia, ar perkeliamos sumos vyko tarp hierarchijos lygių. Tikroji vertė yra paremta kotiruojamomis rinkos kainomis, diskontuotų pinigų srautų modeliais arba pasirinkimo sandorių („opcionų“) kainų modeliais priklausomai nuo aplinkybių.

2022 m. ir 2021 m. gruodžio 31 d. Įmonės finansinio turto ir įsipareigojimų balansinė vertė yra artima jų tikrajai vertei, 3 lygio vertinimo metodikai, išskyrus gautas paskolas. Finansinių įsipareigojimų, susijusių su skoliniais įsipareigojimais valstybių kontroliuojamiems investiciniams bankams, tikroji vertė skaičiuojama diskontuojant būsimuosius pinigų srautus pagal sutartyse galiojančią palūkanų normą. Pinigų srautai diskontuoti naudojant diskonto normą pagal paskolų sutartis Nr.L6132 (1) ir Nr.L588/429917 (2), atitinkamai 1,764 proc. ir 2,818 proc., (2021 m. atitinkamai 0,121 proc. ir 0,458 proc.). Su šiomis skolomis susijusių finansinių įsipareigojimų vertinimas priskiriamas 3-ajam tikrosios vertės hierarchijos lygiui, nes gautos paskolos yra tikslinės, skirtos sukurti turtui, kuris yra specifiškas įmonei.

Lentelėje parodytas Bendrovės finansinių įsipareigojimų paskirstymas 2022 m. gruodžio 31 d. pagal hierarchijos lygius:

		Tikroji vertė		
tūkst. Eur	Likutinė vertė	1 lygis	2 lygis	3 lygis
Finansiniai įsipareigojimai, kurių vertė atskleidžiama				
Paskola iš Nordic Investment bank (1)	11 000	-	-	9 711
Paskola iš Nordic Investment bank (2)	24 215	-	-	20 981

Lentelėje parodytas Bendrovės finansinių įsipareigojimų paskirstymas 2021 m. gruodžio 31 d. pagal hierarchijos lygius:

		Tikroji vertė		
tūkst. Eur	Likutinė vertė	1 lygis	2 lygis	3 lygis
Finansinės priemonės, kurių vertė atskleidžiama				
Paskola iš Nordic Investment bank (1)	5 700	-	-	5 127
Paskola iš Nordic Investment bank (2)	26 764	-	-	26 578

2.24. Klaidų taisymas

Ankstesnio laikotarpio klaidos yra informacijos neįtraukimas ar jos netikslumai ankstesniuose laikotarpiuose, atsirandantys dėl nenaudojimo, ar netinkamos informacijos naudojimo, kuri:

- buvo prieinama, kai buvo išleistos to laikotarpio finansinės ataskaitos
- pagrįstai galima tikėtis, kad informaciją buvo galima gauti ir į ją atsižvelgti rengiant finansines ataskaitas.

Tokios klaidos apima matematinių klaidų, apskaitos politikos taikymo klaidų, faktų nepaisymo ar klaidingo aiškinimo ir apgaulės padarinius.

Klaidų gali atsirasti pripažįstant, įvertinant, pateikiant ar atskleidžiant finansinės atskaitomybės elementus. Aptiktos galimos ataskaitinio laikotarpio klaidos ištaisomos prieš patvirtinant finansinę atskaitomybę. Tačiau reikšmingos klaidos kartais neatrandamos iki vėlesnio laikotarpio, ir šios ankstesnio laikotarpio klaidos ištaisomos palyginamojoje informacijoje, pateiktoje to kito laikotarpio finansinėse ataskaitose.

3. Nematerialusis turtas

	Programinė įranga	Kitas turtas	Iš viso
Įsigijimo vertė:			
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	**1 792 156**	**574 648**	**2 366 804**
Įsigijimai	91 531	-	91 531
Perleistas ir nurašytas	(508 919)	(54 100)	(563 019)
Perklasifikavimai	1 335 930	-	1 335 930
2021 m. gruodžio 31 d. likutis	**2 710 698**	**520 548**	**3 231 246**
Įsigijimai	106 433	1 683	108 116
Perleistas ir nurašytas	(38 351)	(9 775)	(48 126)
Perklasifikavimai	493 747	-	493 747
2022 m. gruodžio 31 d. likutis	**3 272 527**	**512 456**	**3 784 983**
Amortizacija ir nuvertėjimo nuostoliai:			
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	**1 461 483**	**470 157**	**1 931 640**
Amortizacija per metus	436 791	60 190	496 981
Turto vertės sumažėjimas	-	-	-
Perleistas ir nurašytas	(505 099)	(54 100)	(559 199)
Perklasifikavimai	-	-	-
2021 m. gruodžio 31 d. likutis	**1 393 175**	**476 247**	**1 869 422**
Amortizacija per metus	719 252	44 722	763 974
Turto vertės sumažėjimas	-	-	-
Perleistas ir nurašytas	(38 351)	(9 775)	(48 126)
Perklasifikavimai	-	-	-
2022 m. gruodžio 31 d. likutis	**2 074 076**	**511 194**	**2 585 270**
			-
2020 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	**330 673**	**104 491**	**435 164**
2021 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	**1 317 523**	**44 301**	**1 361 824**
2022 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	**1 198 451**	**1 262**	**1 199 713**

Įmonė neturi viduje sukurto nematerialiojo turto. Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos pelno (nuostolių) ataskaitoje yra įtrauktos į nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų straipsnį.

Įmonė, atliko ilgalaikio turto atsiperkamosios vertės apskaičiavimą ir nenustatė vertės sumažėjimo nei viename pinigus generuojančiame vienete. Dėl detalesnės informacijos apie vertės sumažėjimo nustatymą žiūrėti 4 pastabą.

Dalis Įmonės ilgalaikio nematerialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2022 m gruodžio 31 d. lygi 1 676 997 Eur (2021 m. gruodžio 31 d. lygi 1 094 830 Eur), buvo visiškai amortizuota, tačiau vis dar naudojama veikloje.

4. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

	Žemė	Pastatai ir statiniai	Mašinos ir įrengimai	Transporto priemonės	Nebaigta statyba ir sumokėti avansai	Kitas materialusis turtas	Iš viso
Įsigijimo vertė:							
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	**51 024 440**	**215 099 866**	**30 390 319**	**15 792 314**	**14 642 906**	**8 852 087**	**335 801 932**
Įsigijimai	-	20 716	50 444	-	37 875 312	322 040	38 268 512
Perleistas ir nurašytas	-	(1 271 519)	(2 792 728)	(1 029 398)	(279 883)	(1 134 534)	(6 508 062)
Perklasifikavimai	-	37 891 429	6 825 840	359 303	(48 924 014)	475 408	(3 372 034)
2021 m. gruodžio 31 d. likutis	**51 024 440**	**251 740 492**	**34 473 875**	**15 122 219**	**3 314 321**	**8 515 001**	**364 190 348**
Įsigijimai	-	259 710	285 780	24 038	9 699 322	1 119 538	11 388 388
Perleistas ir nurašytas	-	(3 773 173)	(94 851)	(5 862)	(8 767)	(700 087)	(4 582 740)
Perklasifikavimai	-	59 406	804 410	-	(2 815 535)	20 093	(1 931 626)
2022 m. gruodžio 31 d. likutis	**51 024 440**	**248 286 435**	**35 469 214**	**15 140 395**	**10 189 341**	**8 954 545**	**369 064 370**
Sukauptas nusidėvėjimas ir nuvertėjimo nuostoliai:							
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	**256 550**	**118 408 582**	**25 715 951**	**10 117 496**	**-**	**5 585 310**	**160 083 889**
Nusidėvėjimas per metus	-	8 207 485	633 995	742 192	-	1 270 102	10 853 774
Turto nuvertėjimas (atstatymas)	(256 550)	(368 299)	-	-	-	-	(624 849)
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(1 266 886)	(2 712 869)	(932 533)	-	(1 085 913)	(5 998 201)
Perklasifikavimai	-	-	-	176 952	-	(176 952)	-
2021 m. gruodžio 31 d. likutis	**-**	**124 980 882**	**23 637 077**	**10 104 107**	**-**	**5 592 547**	**164 314 613**
Nusidėvėjimas per metus	-	10 791 846	1 195 308	817 997	-	1 110 150	13 915 301
Turto nuvertėjimas (atstatymas)	-	-	-	-	-	-	-
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(3 512 020)	(42 621)	(2 768)	-	(680 967)	(4 238 376)
Perklasifikavimai	-	-	-	-	-	-	-
2022 m. gruodžio 31 d. likutis		**132 260 708**	**24 789 764**	**10 919 336**	**-**	**6 021 730**	**173 991 538**
2020 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	**50 767 890**	**96 691 284**	**4 674 368**	**5 674 818**	**14 642 906**	**3 266 777**	**175 718 043**
2021 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	**51 024 440**	**126 759 610**	**10 836 798**	**5 018 112**	**3 314 321**	**2 922 454**	**199 875 735**
2022 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	**51 024 440**	**116 025 727**	**10 679 450**	**4 221 059**	**10 189 341**	**2 932 815**	**195 072 832**

2022 m. gruodžio 31 d. Įmonė naudojimo teise valdomą turtą apskaitė prie prie Transporto priemonės grupės. 2022 metais buvo padarytas nurašymas pasibaigusių nuomos sutarčių 5 862 Eur sumai. Pripažinta įsigijimo savikaina 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė 353 441 Eur (2021 m. gruodžio 31 d. – 359 303 Eur), o nusidėvėjimas 174 183 Eur (2021 m. gruodžio 31 d. – 176 951 Eur). Likutinė naudojimo teise valdomo turto vertė sudarė 179 258 Eur (2021 m. gruodžio 31 d. 182 352 Eur).

Įmonė prie nebaigtos statybos projektų 2022 m. kapitalizavo 2 459 Eur (2021 m. – 0 Eur) palūkanų pagal gautą paskolą, skirtą investicijoms įsigyti.

Per 2022 metus Įmonė nurašė ir likvidavo nenaudojamo turto, kurio įsigijimo vertė 4 566 851 Eur. Per 2021 metus Įmonė nurašė ir likvidavo nenaudojamo turto, kurio įsigijimo vertė 4 545 337 Eur. Nurašyto turto likutinė vertė yra įtraukta į pelno (nuostolių) ataskaitos kitų sąnaudų straipsnį. Per 2022 metus įmonė pardavė nenaudojamo turto, kurio įsigijimo vertė buvo 1 260 Eur.

Rengdama finansines ataskaitas už 2022 metus, Įmonė parengė ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamosios vertės apskaičiavimą pagal pinigus generuojančius vienetus: Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostus. Finansinių ataskaitų datai buvo nustatyta kiekvieno pinigus generuojančio vieneto balansinė apskaitinė vertė kuri paskaičiuota imant balansines turto vertes ir dotacijas susijusias su atitinkamais turto vienetais. Žemiau lentelėje parodyta atitinkamai kiekvieno pinigus generuojančio vieneto apskaitinės vertės, bei paskaičiuota atsiperkamoji vertė:

Pinigus generuojantis vienetas	**Turto apskaitinė vertė**	**Dotacijos, susijusios su turtu**	**Apskaitinė vertė**	**Atsiperkamoji vertė**
Vilnius	127 444 651	(24 553 474)	102 891 177	626 034 458
Kaunas	31 513 485	(10 067 334)	21 446 151	29 992 839
Palanga	35 322 289	(14 110 009)	21 212 280	21 425 734
Iš viso	**194 280 425**	**(48 730 817)**	**145 549 608**	**677 453 033**

Atsiperkamosios vertės skaičiavimai buvo atlikti remiantis laisvųjų pinigų srautų įmonei modeliu (angl. FCFF). Vertinimas buvo atliktas diskontuojant numatomas būsimas pinigines įplaukas pagal kiekvieną pinigus generuojantį vienetą.

Pinigus generuojančių vienetų veiklos rezultatų prognozė sudaryta remiantis šiomis pagrindinėmis prielaidomis:

1. Pinigų srautai buvo prognozuojami 2023-2033 m. laikotarpiui;
2. Prognozuojamas pajamų augimas atskirais metais vidutiniškai siekia 7 % (visuose pinigus generuojančiuose vienetuose);
3. Pinigų srautai po dešimties metų laikotarpio buvo ekstrapoliuojami naudojant 3,5 % amžinojo augimo normą;
4. Įvertinus, kad 2022 metais Įmonės pajamos buvo ženkliai geresnės nei planuota, bet sąnaudos išliko panašaus lygio, įmonė laiko, kad Įmonės augimo 2025-2032 m. laikotarpyje sąnaudos neturėtų augti reikšmingai, todėl tiek darbo užmokesčiui, tiek kitoms sąnaudoms pritaikytas 2% augimas. Įmonė turi pakankamai pajėgumų pajamų augimui, taiko veiklos efektyvumo didinimo metodus ir vadybos praktikas, todėl sąnaudos turėtų didėti nuosaikiai.
5. Planuojama EBITDA marža nuo 28 % 2022 m. iki 51 % 2032 m. Remiantis tarptautinių aviacijos industrijos organizacijų IATA ir ACI Europe duomenimis ir prognozėmis, tarptautinių keleivių srautų grįžimo į priešpandeminį lygį tikimasi 2024–2025 m;
6. Diskontuojant prognozuojamus pinigų srautus buvo taikoma 6,65 % diskonto norma. Diskonto norma paskaičiuota remiantis svertinių kapitalo kaštų metodu (angl. WACC). Šis metodas įvertina tiek skolintą, tiek nuosavą Įmonės kapitalą. Nuosavo kapitalo kaštai parodo grąžą, kurios tikisi investuotojai iš investicijų į atitinkamos įmonės kapitalą. Skolinto kapitalo kašta – tai palūkanos, už kurias įmonė galėtų pasiskolinti lėšų.

Atliktas atsiperkamosios vertės testas parodė, kad nei viename filiale apskaičiuotoji turto atsiperkamoji vertė nėra mažesnė už turto apskaitinę vertę.

Žemiau pateikiamos jautrumo analizės atsiperkamajai vertės sumai kiekvieno atskiro pinigus kuriančio vieneto.

Pagal amžinosios vertės ir diskonto normos pasikeitimus:

Vilnius (tūkst. Eur)		**Diskonto norma**		
		6.15%	**6.65%**	**7.15%**
Amžinoji vertė	**3%**	656 206	543 252	458 171
	3.5%	775 634	626 034	518 181
	4%	950 785	740 159	597 308

Kaunas (tūkst. Eur)		**Diskonto norma**		
		6.15%	**6.65%**	**7.15%**
Amžinoji vertė	**3%**	31 372	23 654	17 902
	3.5%	40 431	29 993	22 538
	4%	53 723	38 736	28 656

Palanga (tūkst. Eur)		**Diskonto norma**		
		6.15%	**6.65%**	**7.15%**
Amžinoji vertė	**3%**	22 330	17 808	14 428
	3.5%	27 510	21 426	17 070
	4%	35 110	26 416	20 555

Dalis Įmonės materialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2022 m. gruodžio 31 d. lygi 42 430 841 Eur, (2021 m – 44 053 035 Eur) buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama veikloje.

Per 2022 metus Įmonė perdavė pagal LR vyriausybės nutarimą turto, kurio balansinė vertė 329 032 Eur, ir parodė akcininko kapitalo sumažėjimą šia suma (žr. 11 pastabą).

2022 m. Įmonė apskaitė neatlygintinai gauto turto iš nuomininkų, kurio vertė perėmimo metu 85 900 Eur, ši vertė bus apskaityta kaip nuomos pajamos per visą nuomos laikotarpį. 2021 m. Įmonė iš nuomininkų gavo neatlygintinai turto už 17 900 Eur, kuris buvo pripažintas pajamomis iš karto.

2022 m. Įmonė įtraukė į apskaitą bešeimininkį turtą (buitinių ir gamybinių nuotekų šalinimo tinklus ir lietaus nuotekų tinklus), kuris buvo įregistruotas Nekilnojamojo turto kadastre ir registre po atliktų kadastrinių matavimų, o vertė nustatyta pagal Registrų centro nustatytas aktualias vidutines rinkos vertes ir sudarė 33 478 Eur. Turtas apskaitytas pelno (nuostolių) ataskaitos neaviacinės veiklos pajamų straipsnyje.

2022 m. gruodžio 31 d. ir 2021 m. gruodžio 31 d. Įmonė neturėjo įkeisto ilgalaikio materialiojo turto.

5. Investicinis turtas

Įsigijimo vertė:	
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	**11 971 625**
Įsigijimai	-
Perleistas ir nurašytas turtas	-
Perklasifikavimai	2 036 104
2021 m. gruodžio 31 d. likutis	**14 007 729**
Įsigijimai	-
Perleistas ir nurašytas turtas	-
Perklasifikavimai	1 437 879
2022 m. gruodžio 31 d. likutis	**15 445 608**
Sukauptas nusidėvėjimas ir nuvertėjimo nuostoliai:	
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	**6 437 087**
Nusidėvėjimas per metus	423 442
Turto vertės sumažėjimas	-
Perleistas ir nurašytas turtas	-
Perklasifikavimai	-
2021 m. gruodžio 31 d. likutis	**6 860 529**
Nusidėvėjimas per metus	326 522
Turto vertės sumažėjimas	-
Perleistas ir nurašytas turtas	-
Perklasifikavimai	-
2022 m. gruodžio 31 d. likutis	**7 187 051**
2020 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	**5 534 538**
2021 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	**7 147 200**
2022 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	**8 258 557**

Investicinio turto nuomos pajamos 2022 m. sudarė 14 295 tūkst. Eur (2021 m. – 7 937 tūkst. Eur).

VĮ Lietuvos oro uostai investicinį turtą sudaro oro uosto pastatų, įrangos bei patalpų dalis, kuri yra nuomojama. Įmonė taiko 40 TAS išimtį ir investicinio turto vertę apskaito savikainos metodu, nes oro uostai yra specifinė verslo sritis, kuri neturi analogų šalies rinkoje, todėl investicinio turto tikrąją vertę nuolat patikimai nustatyti tampa neįmanoma. Savikainos metodas yra taikomas, kai yra aiškių įrodymų, kad ūkio subjektas veikia netipinėmis rinkos sąlygomis, turto nuomos sąlygos reikšmingai skiriasi nuo šalyje esančių pastatų nuomos sąlygų ir palyginamo turto tiesiog nėra. Taip pat šioje verslo srityje nedaug sandorių, kotiruojamos kainos yra pasenusios ir patikimų investicinio turto tikrosios vertės nustatymo būdų nėra.

Kaip atskleista 4 pastaboje, Įmonė atliko ilgalaikio turto atsiperkamosios vertės apskaičiavimą ir nenustatė turto nuvertėjimo.

6. Atsargos

	2022 m.	**2021 m.**
Medžiagos ir atsarginės dalys	900 901	498 269
Kuras ir kt. naftos produktai	169 303	97 807
Maisto prekės	10 688	7 966
Atsargų nukainojimas	(41 526)	(45 609)
	1 039 366	**558 433**

Medžiagų ir atsarginių dalių vertė buvo sumažinta iki grynosios galimo realizavimo vertės įvertinus kiekvieną atsargų vienetą. Atsargų nuvertėjimo nuostoliai apskaityti pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje. Per 2022 metus Įmonė sunaudojo ir nurašė atsargų už 1 311 047 Eur (2021 m. – 880 561 Eur). Atsargų nurašymai apskaityti Kitos sąnaudos, Ilgalaikio turto priežiūros ir remonto sąnaudos straipsniuose.

7. Sutarčių turtas ir įsipareigojimai

	2022 m.	2021 m.
Pirkėjų skolos (8 pastaba)	4 574 546	4 676 332
Sutarčių turtas	38 543	118 141
Sutarčių įsipareigojimai (17 pastaba)	(3 229 642)	(2 342 522)

Sutarčių turto, išskyrus žemiau aprašytas nuomos negautas pajamas, Įmonė neturi, nes visos paslaugos, išskyrus nuomą, pripažįstamos tuo metu, kai paslauga yra suteikiama.

Sutarčių įsipareigojimai sudaro gautus depozitus iš klientų už Įmonės teikiamas paslaugas ir sukaupimus susijusius su lojalumo programa dėl naujų maršrutų skatinimo, papildomų krovinių gabenimo. Sutarčių įsipareigojimą 2022 m. sudarė: 1 171 783 Eur gauti depozitai (2021 m. – 1 196 425 Eur), ir 2 057 859 Eur lojalumo programų kaupimai (2021 m. – 1 146 097 Eur.).

Per 2022 m. viso 2 058 759 EUR sutarčių įsipareigojimų buvo pripažinta kaip aviacinės veiklos pajamų mažinimas (per 2021 m. pripažinta 2 119 723 EUR).

Dėl Covid-19 karantino paskelbimo Įmonė negavo nuomos pajamų iš nuomininkų karantino periodu 2020 m. nuo kovo 16 d. iki gegužės pabaigos. Taip pat buvo su nuomininkais pasirašyti susitarimai, kai nuoma sumažinta 80 %. Negautos nuomos pajamos dėl Covid-19 karantino pasekmių 2020 metais sudarė 3 364 289 Eur. Suteiktos nuolaidos suma pripažinta per visą nuomos sutarčių laikotarpį. Per 2022 metus apskaityta nuomos pajamas mažinanti suma - 79 598 Eur (2021 m. – 412 338 Eur), atitinkamai per ateinančius metus mažins nuomos pajamas 11 853 Eur, o nuo vienerių iki penkerių metų laikotarpyje mažins 26 690 Eur.

8. Iš klientų gautinos sumos

	2022 m.	2021 m.
Pirkėjų skolos	4 842 472	10 892 956
Vertės sumažėjimas tikėtinais nuostoliais	(267 926)	(6 216 624)
Iš viso	**4 574 546**	**4 676 332**

2022 metais Įmonė nurašė senų beviltiškų skolų iš pirkėjų už 5,9 mln. Eur. Kadangi šioms skoloms jau buvo suformuotas vertės sumažėjimas, tai nurašius beviltiškas skolas, sumažintas ir vertės sumažėjimo rezervas. Rizika buvo įvertinta pagal skolų senėjimą bei įvertinus tikėtinus pirkėjų grupių nuostolius. Šių sumų nuvertėjimas atspindimas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Pirkėjų skolų senėjimo analizė:

	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas nėra praėjęs (įvertinus vertės sumažėjimą)	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas jau praėjęs, (įvertinus vertės sumažėjimą)				
		Mažiau nei 30 dienų	30 – 60 dienų	60 – 90 dienų	Daugiau nei 90 dienų	Iš viso
2021 m. gruodžio 31 d.	3 317 965	1 187 786	106 365	6 186	58 030	**4 676 332**
2022 m. gruodžio 31 d.	4 095 195	371 064	49 401	28 954	29 932	**4 574 546**

Detalesnis kredito rizikas atksleidimas yra pateiktas 21 finansinių ataskaitų pastaboje.

9. Kitos gautinos sumos

Kitas gautinas sumas sudarė:

	2022 m.	2021 m.
Biudžeto skola įmonei	179 541	54 237
Darbuotojų skolos ir atskaitingi asmenys	193	-
	179 734	**54 237**

Kitų gautinų sumų senėjimo analizė:

	Kitos gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas nėra praėjęs	Kitos gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas jau praėjęs,				
		Mažiau nei 30 dienų	30 – 60 dienų	60 – 90 dienų	Daugiau nei 90 dienų	Iš viso
2021 m. gruodžio 31 d.	54 237	-	-	-	-	**54 237**
2022 m. gruodžio 31 d.	179 734	-	-	-	-	**179 734**

Kitų gautinų sumų vertės sumažėjimas vertinamas pagal numatomą kredito nuostolį. 2022 m. ir 2021 m. numatomo kredito nuostolių kitoms gautinoms sumoms pripažinta nebuvo.

10. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Įmonės pinigus ir pinigų ekvivalentus sudarė:

	2022 m.	2021 m.
Pinigai banke	19 400 270	15 057 271
Pinigai kasoje	11 548	6 440
EVP mokėjimai	37 938	16 999
	19 449 756	**15 080 710**

Įkeistų piniginių lėšų 2022 m. ir 2021 m. gruodžio 31 d. Įmonė neturėjo.

Kredito rizika, susijusi su lėšomis bankuose, yra ribota, nes Įmonė atlieka operacijas su bankais, turinčiais aukštus užsienio reitingavimo agentūrų suteiktus ilgalaikio skolinimosi reitingus.

Bankas	Moo'y's	Standard & Poor's
Citadele bankas	Baa2	-
Luminor Bank AB	Baa1	-
AB SEB bankas	Aa3	A+
Swedbank AB	Aa3	A+

11. Kapitalas

Įmonės savininko kapitalas

	2022 m.	2021 m.
Sausio 1 d. likutis	**27 035 165**	**26 467 420**
Kapitalo judėjimas 2021 metais:		
- LR Vyriausybės nutarimas dėl Valstybės įmonės Lietuvos oro uostų savininko kapitalo padidinimo 2021 02 10 Nr.110	-	567 748
- Perduotas turtas pagal LR Vyriausybės nutarimą 2021 03 17 Nr. 162	-	(3)
Kapitalo judėjimas 2022 metais:		
- LR Vyriausybės nutarimas dėl Valstybės įmonės Lietuvos oro uostų savininko kapitalo padidinimo 2022 01 05 Nr.7	1 703 244	-
- Perduotas turtas pagal LR Vyriausybės nutarimą 2022 06 15 Nr. 644	(329 032)	-
Gruodžio 31 d. likutis	**28 409 377**	**27 035 165**

	2022 m.	2021 m.
Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas	93 276 021	93 276 021
	93 276 021	**93 276 021**

12. Rezervai

Rezervus sudarė:

	2022 m.	2021 m.
Privalomasis rezervas	**2 182 025**	**1 904 421**
Kiti rezervai:	**11 704**	**-**
-Rezervai, skirti socialiniams, kultūriniams ir panašiems tikslams	11 704	-
-Rezervai, skirti investicijoms	-	-
	2 193 729	**1 904 421**

LR susisiekimo ministro 2022 06 10 d. įsakymu Nr. 3-308 skirstant 2021 m. pelną buvo pervesta 5 %, t. y. 277 604 Eur į privalomąjį rezervą. Privalomasis rezervas 2022 m. gruodžio 31 d. nėra pilnai suformuotas.

Pelno įmoka

Valstybės įmonių pelno įmoka mokama vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymu. 2022 metais Įmonė mokėjo 4 719 266 Eur pelno įmoką. 2021 metais Įmonė mokėjo 1 Eur pelno įmoką.

13. Dotacijos

Dotacijos, susijusios su turtu

Informacija apie su Įmonės turtu susijusias dotacijas:

	2022 m.	2021 m.
Likutis sausio 1 d.	**53 563 820**	**34 823 096**
Gautos ES fondo dotacijos	2 004 755	11 891 027
Gautos valstybės biudžeto dotacijos	6 683 569	10 132 099
Nurašytos dotacijos	(42 894)	-
Amortizacija per metus	(4 927 143)	(3 282 402)
Likutis gruodžio 31 d.	**57 282 107**	**53 563 820**

Dotacijos pagal likutinę vertę 2022 m. gruodžio 31 d. susideda iš toliau nurodytų dotacijų, įgyvendinant ES struktūrinės paramos projektus, susijusius su oro uostų infrastruktūros modernizavimu, aplinkosauginių priemonių įgyvendinimu, peronų bei kilimo ir tūpimo takų naujinimu, bei keleivių terminalų plėtra. Taip pat dalis dotacijų gauta įgyvendinant kitus išorės lėšomis finansuojamus projektus.

Dotacijų amortizacijos sąnaudos pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje yra įtrauktos į nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų straipsnį.

Informacija apie 2022 m. gruodžio 31 d. Įmonės gautas dotacijas pateikta žemiau:

	Gavimo laikotarpis	Gauta dotacijų	Sukauptas nusidėvėjimas	Likutinė vertė
Vilniaus oro uosto orlaivių kilimo ir tūpimo tako bei signalinės žiburių sistemos rekonstravimas	2017-2018 m. ir 2021 m.	9 818 307	4 362 080	5 456 227
Vilniaus oro uosto triukšmo stebėjimo sistemos modernizavimas	2019 m.	254 597	254 590	7
Riedėjimo tako ir perono Kauno oro uoste statyba	2015 m.	1 937 864	1 130 420	807 444
Tarptautinio Vilniaus oro uosto tvoros rekonstrukcija	2013-2014 m. ir 2021 m.	1 307 289	831 489	475 800

Garažo rekonstravimas į priešgaisrinės gelbėjimo stoties pastatą	2013-2014 m.	1 560 128	631 109	929 019
Tarptautinio Kauno oro uosto keleivių terminalo išplėtimas (pastatas)	iki 2014-06-30	13 030 531	4 936 535	8 093 996
Kauno oro uosto aerodromo modernizavimas (kilimo-tūpimo takas)	iki 2014-06-30	2 975 427	2 305 313	670 114
Vilniaus oro uosto terminalo rekonstravimas (pastatas)	iki 2014-06-30	3 615 339	921 912	2 693 427
Tarptautinio Vilniaus oro uosto perono dangos rekonstrukcija	iki 2014-06-30 ir 2021 m.	8 607 651	4 760 744	3 846 907
VNO Riedėjimo tako Z įrengimas	2020-2022	2 252 634	202 902	2 049 732
ES_VNO riedėjimo tako „F“ rekonstrukcija	iki 2014-06-30 ir 2020-2022 m.	4 371 247	879 142	3 492 105
ES_VNO Šiaurinio perono rekonstrukcija	2020-2022	2 279 247	285 038	1 994 209
VNO Paviršinių nuotekų tvarkymo sistema	2021	1 813 703	174 184	1 639 519
VNO B riedėjimo takų rekonstrukcija	2022	1 069 410	88 830	980 580
PLQ kilimo ir tūpimo tako, riedėjimo tako ir peronų rekonstrukcija	2021	8 883 351	440 361	8 442 990
LOU Oro uosto operacijų valdymo informacinės sistemos (AMS) diegimas	2021	719 672	380 107	339 565
AIS sistemų diegimas	2022	2 773 369	0	2 773 369
VNO Perimetro vaizdo sistemos modernizavimas	2021	307 273	0	307 273
Automatinių vartelių diegimas	2021	123 264	36 025	87 239
VSAT patalpų įrengimui	2021	8 740	2 709	6 031
VNO Paviršinių nuotekų nukreipimo ir valymo įrengimas	2022	1 048 946	0	1 048 946
VNO T4 terminalo rekonstrukcija (avansas)	2022	4 000 000	0	4 000 000
Kitos dotacijos	iki 2014-06-30	17 735 312	10 587 704	7 147 608
Iš viso		**90 493 301**	**33 211 194**	**57 282 107**

Dotacijos, susijusios su pajamomis

Informacija apie su Įmonės pajamomis susijusias dotacijas:

	2022 m.	**2021 m.**
Lkutis sausio 1 d.	**158 065**	**-**
Dotacijos išlaidoms kompensuoti (LSA)	37 000	37 000
Dotacijos išlaidoms kompensuoti (Maršrutų plėtra)	492 991	400 000
Dotacijos DU už prastovas kompensuoti (COVID)	-	20 318
Dotacijos išlaidoms kompensuoti (ALIGHT)	(30 574)	164 921
Dotacijų išlaidų atstatymas	(529 992)	(857 165)
Perkeltą į įsipareigojimus	-	-
Likutis gruodžio 31 d.	**127 490**	**158 065**

Įmonė per 2022 metus gavo 37 000 Eur (2021 m. – 829 991 Eur) dotacijų, susijusių su pajamomis, iš valstybės biudžeto pagal programą „Civilinės aviacijos veiklos priežiūra bei skrydžių saugos ir saugumo užtikrinimas“. Pagal minėtą programą įgyvendintos priemonės:

- labai svarbių asmenų aptarnavimas – 37 000 Eur panaudoti susijusių išlaidų kompensavimui.

Kelios avia kompanijos neįvykdė reikalavimų pagal 2021 m. gautą kompensaciją naujų maršrutų skatinimui, keleivių iš/į Lietuvos oro uostus didinimui, todėl per 2022 metus jos grąžino dalį neįsisavintos sumos – 492 992 Eur., kuriuos įmonė pervedė Finansų ministerijai.

Įmonė per 2022 m. iš gautos ES dotacijos 164 921 Eur pagal ES bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ projektą „ALIGHT“ panaudojo 30 574 Eur, likusią dotacijos sumą 127 491 Eur įmonė planuoja panaudoti iki 2024 metų.

14. Išmokų darbuotojams įsipareigojimai

Su darbo santykiais susijusius įsipareigojimus sudarė:

	2022 m.	2021 m.
Pensiniai kaupimai	**90 193**	**88 025**
Ilgalaikiai	70 364	76 440
Trumpalaikiai	19 829	11 585
Jubiliejinių išmokų kaupimai	**36 163**	**27 235**
Ilgalaikiai	25 940	22 151
Trumpalaikiai	10 223	5 084
Premijų kaupimai	**571 208**	**432 846**
Sukaupimas darbuotojų išeitinėms kompensacijoms	-	-
Mokėtinas darbo užmokestis	19 123	462 886
Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis	6 839	178 934
Mokėtinos socialinio draudimo įmokos	298 906	247 593
Atostogų kaupimai	1 252 439	1 011 112
	2 274 871	**2 448 631**

2022 m. ilgalaikiai įsipareigojimai susiję su darbo užmokesčiu sudarė 96 304 Eur (2021 m. – 98 591 Eur). Trumpalaikiai įsipareigojimai susiję su darbo užmokesčiu sudarė 2 178 567 Eur (2021 m. – 2 350 040 Eur). Su šių įsipareigojimų apskaitymu susijusios sąnaudos įtrauktos į Įmonės išmokų darbuotojams sąnaudas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2022 m. išeitinės išmokos išeinantiems į pensiją darbuotojams buvo 28 280 Eur. Dėl aktuarinių prielaidų įsipareigojimų darbuotojams likutis pakito 30 448 Eur.

Pensiniai kaupimai paskaičiuoti, remiantis šiais rodikliais:

	2022 m.	2021 m.
Diskonto norma, proc.	2,88	0,16
Darbuotojų kaitos rodiklis, proc.	19,89	19,89
Planuojamas metinis atlyginimo padidėjimas, proc.	6	6

15. Paskolos

Įmonei suteiktos paskolos:

	2022 m.	2021 m.
Ilgalaikės paskolos	**35 226 041**	**35 214 987**
- Paskola iš Nordic Investment bank	35 226 041	35 214 987
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	**3 209 878**	**2 604 356**
- Paskola iš Nordic Investment bank	3 209 878	2 604 356
Paskolos iš viso:	**35 435 919**	**37 819 343**

Paskolų grąžinimo terminai:

	2022 m.	2021 m.
Per 1 metus	3 209 878	2 604 356
Nuo 1 iki 5 metų	13 715 784	10 195 784
Po 5 metų	18 510 257	25 019 203
Iš viso:	**35 435 919**	**37 819 343**

Informacija apie gautas paskolas 2022 m. ir 2021 m. gruodžio 31 d. pateikta žemiau:

Paskolos davėjas	Paskolos suteikimo data	Grąžinimo terminas	Palūkanų norma
Nordic Investment Bank	2017 m. birželio 1 d.	2032 m. gegužės 3 d.	Euribor 6 mėn. + fiksuota marža
Nordic Investment Bank	2020 m. rugsėjo 23 d.	2035 m. rugpjūčio 15 d.	Euribor 6 mėn. + fiksuota marža

Įmonė yra pilnai išnaudojusi pirmos sutarties paskolą 29,6 mln Eur. Pirmos paskolos iš Nordic Investment bank grąžinimas prasidėjo 2020 metais, iki šių finansinių metų pabaigos grąžinta iš viso 5 385 013 Eur. Mokėtinas likutis metų pabaigai sudarė 24 215 tūkst Eur.

Įmonė pasirašė 2020 metais naują sutartį su Nordic Investment bank 70 mln. paskolai. 2021 m. gruodžio 31 dienai Įmonė pasinaudojo 11 000 000 Eur, 2022 m. nebuvo pasinaudota papildomai.

Per 2022 m. buvo priskaičiuota 289 347 Eur palūkanų sąnaudų, kurios apskaitomos pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų straipsnyje (2021 m. – 50 452 Eur).

Paskolų sutartyse numatytos finansinės sąlygos, kurias įmonė įsipareigojusi užtikrinti:

- nuosavybės koeficientas didesnis nei 40 %;

- grynosios skolos rodiklio ir EBITDA santykis 2022 metų pabaigai neturi viršyti 6,5:1.

2022 m. ir 2021 m. Įmonė laikėsi nurodytų sąlygų.

EBITDA skaičiuojama kaip Įmonės finansinių metų grynasis pelnas prieš mokesčius, pakoreguotas pridedant palūkanų sąnaudas, nusidėvėjimą ir amortizaciją, įskaitant Ilgalaikio turto vertės sumažėjimo nuostolius, ir eliminuojant išskirtines ar ypatingas operacijas, taip pat turto perkainojimą ar apskaitinės vertės pelną ir nuostolius, atsirandančius perleidus turtą tais finansiniais metais.

Įmonė taip pat 2022 m. spalį pratęsė 2020 m. spalio mėn. pasirašytą 5 mln. Eur vertės kredito limito (overdrafto) sutartį su SEB banku (sutartyje nėra numatyti finansiniai rodikliai, kurių Įmonė turi laikytis). Sutarties galiojimo terminas iki 2023 m. spalio mėn., taikomos 3 mėn. Euribor plius fiksuota marža palūkanos. Per finansinius metus Įmonė pasinaudojo 18 556 Eur. kredito limito suma, kuri finansinių metų pabaigoje buvo pilnai grąžinta.

Finansinių skolų judėjimas per metus:

	Finansinės skolos
2021 m. sausio 1 d. grynoji skola	**(23 492 493)**
Gautos paskolos	(16 621 812)
Paskolų grąžinimai	2 316 212
Palūkanos už paskolą (įsipareigojimas)	(21 250)
2021 m. gruodžio 31 d. grynoji skola	**(37 819 343)**
Gautos paskolos	(18 556)
Paskolų grąžinimai	2 567 502
Palūkanos už paskolą (įsipareigojimas)	(165 522)
2022 m. gruodžio 31 d. grynoji skola	**(35 435 919)**

16. Nuoma

Veiklos nuomos sutartys yra apskaitomos kaip finansinė nuoma remiantis 16-ojo TFAS reikalavimais. Teisė į nuomą apskaityta prie ilgalaikio materialiojo turto ir atskleista 4 pastaboje. Įmonės veiklos nuomos sutarčių įsipareigojimai finansinės būklės ataskaitoje patenka į šiuos straipsnius: ilgalaikiai prie *Mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai*, trumpalaikiai prie *Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos*. Naujų nuomos sutarčių 2022 m. pasirašyta nebuvo. Skaičiavimams taikoma diskonto norma 3,74 % (2021 m. – 3,74 %). Nuomos sutarčių įsipareigojimus sudarė:

	2022 m.	2021 m.
Ilgalaikiai įsipareigojimai	-	59 008
Trumpalaikiai įsipareigojimai	57 926	122 243
	57 926	**181 251**

Nuomos sutarčių galiojimas baigsis 2023 metais. Per vienerius metus mokėtinos sumos sudaro 57 926 Eur.

Trumpalaikei veiklos nuomai ir mažos vertės įrenginių nuomos sutartims pritaikyta 16-ojo TFAS išimtis, todėl ši nuoma apskaitoma veiklos sąnaudose. Įmonė nuomoja programinės įrangos licencijas ir kitą mažos vertės turtą. Šiam turtui Įmonė pasirinko nepripažinti teisės į nuomą.

Veiklos nuomos sąnaudos pripažintos pelno (nuostolių) ataskaitoje:

	2022 m.	2021 m.
Trumpalaikės automobilių nuomos sąnaudos	177 433	126 799
Kito turto, kuris atitinka mažos vertės turtą, nuomos sąnaudos	21 964	-
Palūkanos, susijusios su teisės į nuomą turtu	4 895	7 293
	204 292	**134 092**

Įmonė nuomotoja

Įmonė, nuomotoja yra sudariusi keletą veiklos nuomos sutarčių. Nuomos sąlygose nėra numatyta apribojimų Įmonės veiklai, susijusiai su dividendais, papildomomis skolomis ar papildoma ilgalaike nuoma.

Gautinas minimalias nuomos įmokas ateityje pagal sudarytas veiklos nuomos sutartis sudaro:

	2022 m.	2021 m.
Per vienerius metus	3 241 820	2 606 489
Nuo vienerių iki penkerių metų	3 846 569	2 958 944
Po penkerių metų	494 646	101 200
	7 583 035	**5 666 633**

Pajamos pagal veiklos nuomos sutartis yra tiesiogiai pripažįstamos nuomos pajamomis per visą nuomos laikotarpį ir apskaitomos pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Įmonės iš nuomininko gavo neatlygintinai turto, kurio vertė 85 900 Eur. , ši suma bus pripažinta per nuomininko nuomos laikotarpį proporcingai. Ilgalaikė sukaupta nuomos pajamų suma yra 83 522 Eur., trumpalaikė – 2 220 Eur.

17. Trumpalaikiai įsipareigojimai

	2022 m.	2021 m.
Einamųjų metų skola kredito įstaigoms	3 209 878	2 604 356
Skolos tiekėjams	4 248 007	5 440 242
Gauti išankstiniai apmokėjimai	169 332	140 439
Pelno mokesčio įsipareigojimai	261 958	-
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai:	2 178 567	2 350 040
Pensiniai kaupimai	19 829	11 585
Jubiliejinių išmokų kaupimai	10 223	5 084
Premijų kaupimai	571 208	432 846
Sukaupimai darbuotojų išeitinėms	-	-
Mokėtinas darbo užmokestis	19 123	462 886
Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis	6 839	178 934
Mokėtinos socialinio draudimo įmokos	298 906	247 593
Atostogų kaupimai	1 252 439	1 011 112
Sutarčių įsipareigojimai	3 229 642	2 342 522
Kiti mokėtini mokesčiai valstybės biudžetui	54 703	12 750
Iš valstybės biudžeto gautos sumos kapitalui didinti	-	1 703 244
Įsipareigojimai pagal veiklos nuomos sutartis	57 926	122 243
Kitos mokėtinos sumos	46 033	26 824
	13 456 046	**14 742 660**

18. Pajamos

Aviacinės veiklos pajamos

	2022 m.				2021 m.			
	VNO	**KUN**	**PLQ**	**Viso:**	**VNO**	**KUN**	**PLQ**	**Viso:**
Rinkliavos	19 207 765	2 448 726	1 773 881	**23 430 372**	13 231 940	3 004 969	861 599	**17 098 508**
Centrinės infrastruktūros pajamos	1 722 195	32 641	222 672	**1 977 509**	945 177	41 698	72 372	**1 059 247**
Kitos aviacinės pajamos	844 423	250 801	50 294	**1 145 518**	393 635	129 364	56 474	**579 473**
Iš viso:	**21 774 383**	**2 732 167**	**2 046 848**	**26 553 399**	**14 570 752**	**3 176 031**	**990 445**	**18 737 228**

Aviacinės veiklos pajamos pripažįstamos tik suteikus paslaugą.

Neaviacinės veiklos pajamos

	2022 m.				2021 m.			
	VNO	**KUN**	**PLQ**	**Viso:**	**VNO**	**KUN**	**PLQ**	**Viso:**
Investicinio turto nuomos pajamos	11 026 897	2 789 155	479 071	**14 295 123**	6 031 202	1 612 736	293 433	**7 937 371**
Reklamos paslaugos	338 572	29 054	22 869	**390 495**	212 570	15 074	7 801	**235 445**
Automobilių stovėjimo paslaugos	383 821	896 608	245 152	**1 525 581**	278 426	423 179	87 481	**789 086**
Greitas aptarnavimas	175 464	-	-	**175 464**	72 407	-	-	**72 407**
Verslo klubo paslaugos	852 788	-	-	**852 788**	272 123	-	-	**272 123**
Renginių organizavimo paslaugos	91 101	2 989	400	**94 490**	59 217	7 610	30	**66 857**
Leidimų pagaminimas	61 812	29 101	1 986	**92 899**	58 283	21 524	2 394	**82 201**
Transporto paslaugos	22 768	9 980	6 720	**39 468**	35 683	18 010	4 712	**58 405**
Mokymų pajamos	70 296	11 511	670	**82 477**	46 451	13 518	2 183	**62 152**
Lojalumo programos pajamos	26 181	-	-	**26 181**	15 906	-	-	**15 906**
Kitos neaviacinės veiklos pajamos	322 034	143 786	62 577	**528 397**	290 617	232 744	67 665	**591 026**
Delspinigiai	27 044	20 344	3 900	**51 288**	59 258	1 046	1 756	**62 060**
Iš viso:	**13 398 778**	**3 932 528**	**823 345**	**18 154 651**	**7 432 143**	**2 345 441**	**467 455**	**10 245 039**

Nuomos pajamos pripažįstamos proporcingai viso nuomos laikotarpio metu. Negautos nuomos pajamos dėl Covid-19 karantino pasekmių 2020 metais sudarė 3 364 289 Eur. Suteiktos nuolaidos suma pripažinta per visą nuomos sutarčių laikotarpį. Per 2022 metus pripažinta nuolaidų suma sudarė 79 598 Eur, per 2021 m buvo 412 338 Eur. Per ateinančius metus mažins nuomos pajamas 11 853 Eur, o nuo vienerių iki penkerių metų laikotarpyje mažins 26 690 Eur.

Kitose pajamose įtrauktas turto perleidimo pelnas 2022 m. sudarė 149 Eur, 2021 m. – 152 530 Eur.

19. Sąnaudos

Įmonės sąnaudas sudarė:

	2022 m.	2021 m.
Nusidėvėjimas ir amortizacija	**10 078 654**	**8 491 795**
Turto nuvertėjimo sąnaudos (atstatymas)	**-**	**(624 849)**
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo sąnaudos	**14 505 254**	**11 586 117**
Darbo užmokesčio sąnaudos	13 477 741	10 864 259
Premijos	423 602	432 846
Sukauptų atostoginių, pensijų sąnaudos	239 200	19 680
Socialinio draudimo sąnaudos	249 804	197 402
Kitos su darbo užmokesčiu susijusios sąnaudos	114 907	71 930
Ilgalaikio turto priežiūros, remonto ir komunalinės sąnaudos	**8 395 698**	**5 222 912**
Turto remonto ir priežiūros sąnaudos	4 128 482	3 122 316
Turto nuoma	21 964	20 477
Komunalinių paslaugų sąnaudos	4 132 951	1 964 150
Aplinkosaugos sąnaudos	112 301	115 969
Mokesčiai išskyrus pelno mokestį	**1 233 846**	**1 186 379**
Civilinės aviacijos rinkliavų sąnaudos	526 000	497 971
PVM mokesčio sąnaudos	93 936	75 299
Aplinkos apsaugos mokesčių sąnaudos	74 133	21 178
Valstybės turto mokesčio sąnaudos	540 703	529 348
Kiti mokesčiai, rinkliavos	(926)	62 583
Gautinų sumų ir pirkėjų skolų vertės (sumažėjimas) / sumažėjimo atstatymas	**30 946**	**(721 622)**
Kitos sąnaudos	**5 121 016**	**4 583 563**
Transporto priežiūros sąnaudos	881 283	557 679
Transporto nuoma	177 434	149 894
Komandiruočių sąnaudos	139 240	67 351
Sąnaudos susijusios su personalu	762 333	380 379
Ryšio sąnaudos	54 545	98 284
Kanceliarinės prekių ir paslaugų sąnaudos	-	9 516
Draudimo sąnaudos	285 428	233 636
Kitos niekur nepriskirtos sąnaudos	2 820 753	3 086 824
Finansinės veiklos sąnaudos	**296 948**	**68 726**
Palūkanų sąnaudos	291 503	59 624
Kitos finansinės veiklos sąnaudos	5 445	9 102
Iš viso:	**39 662 362**	**29 793 021**

Sąnaudų grupavimas pagal filialus:

	2022 m.				
	VNO	**KUN**	**PLQ**	**LOU**	**Viso:**
Darbo užmokesčio sąnaudos	3 242 302	2 359 540	1 453 622	7 085 079	**14 140 543**
Socialinio draudimo sąnaudos	57 161	40 860	25 584	126 199	**249 804**
Komandiruočių sąnaudos	10 417	16 937	16 665	95 221	**139 240**
Kitos personalo sąnaudos	123 483	157 436	80 471	400 929	**762 319**
Turto priežiūros sąnaudos	2 757 234	1 199 083	426 662	626 786	**5 009 765**
Turto nuomos sąnaudos	652	34 783	16 191	147 772	**199 398**
Turto nusidėvėjimo sąnaudos	6 326 542	1 912 929	876 293	962 890	**10 078 654**
Turto nuvertėjimo sąnaudos (atstatymas)	-	-	-	-	**-**
Komunalinės ir ryšio sąnaudos	2 756 871	923 466	225 464	281 695	**4 187 496**
Operacijų sąnaudos	428 584	104 335	13 200	66 976	**613 095**
Mokesčių ir rinkliavų sąnaudos	107 306	27 488	11 798	1 087 254	**1 233 846**
Draudimo sąnaudos	344	235	154	284 695	**285 428**
Mažaverčio turto įsigijimo sąnaudos	13 417	38 050	9 793	148 117	**209 377**
Kitos finansinės sąnaudos	1	292	-	5 152	**5 445**
Palūkanų sąnaudos	2 328	1 327	959	286 889	**291 503**
Gautinų sumų ir pirkėjų skolų vertės (sumažėjimas) / sumažėjimo atstatymas	-	-	-	30 946	**30 946**
Kitos sąnaudos	138 325	23 641	9 997	2 053 540	**2 225 503**
Iš viso:	**15 964 967**	**6 840 402**	**3 166 853**	**13 690 140**	**39 662 362**

	2021 m.				
	VNO	**KUN**	**PLQ**	**LOU**	**Viso:**
Darbo užmokesčio sąnaudos	5 015 089	1 837 964	1 023 327	3 440 405	**11 316 785**
Socialinio draudimo sąnaudos	90 615	32 070	17 943	56 774	**197 402**
Komandiruočių sąnaudos	4 512	11 057	6 911	44 871	**67 351**
Kitos personalo sąnaudos	159 507	116 958	52 645	123 199	**452 309**
Turto priežiūros sąnaudos	2 130 224	862 980	313 764	373 027	**3 679 995**
Turto nuomos sąnaudos	88 313	33 292	20 432	28 334	**170 371**
Turto nusidėvėjimo sąnaudos (koreguota)	5 406 780	2 185 187	712 759	187 069	**8 491 795**
Turto nuvertėjimo sąnaudos (koreguota)	-	-	(624 849)	-	**(624 849)**
Komunalinės ir ryšio sąnaudos	1 502 693	411 338	97 078	51 325	**2 062 434**
Operacijų sąnaudos	482 552	114 819	18 784	-	**616 155**
Mokesčių ir rinkliavų sąnaudos	790 565	248 138	52 519	95 157	**1 186 379**
Draudimo sąnaudos	9 684	5 206	3 446	215 300	**233 636**
Mažaverčio turto įsigijimo sąnaudos	70 246	38 650	10 780	69 887	**189 563**
Kitos finansinės sąnaudos	6 838	1 410	172	682	**9 102**
Palūkanų sąnaudos	54 167	2 619	1 865	973	**59 624**
Gautinų sumų ir pirkėjų skolų vertės (sumažėjimas) / sumažėjimo atstatymas	-	-	-	(721 622)	**(721 622)**
Kitos sąnaudos	913 555	69 500	114 293	1 309 243	**2 406 591**
Iš viso:	**16 725 340**	**5 971 188**	**1 821 869**	**5 274 624**	**29 793 021**

Pelno (nuostolių) ataskaitoje nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų straipsnyje įtrauktos Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo ir amortizacijos, bei Dotacijų amortizacijos sąnaudos.

Į palūkanų sąnaudas 2022 m. įtraukta 4 614 Eur palūkanų už veiklos nuomą, kuri apskaityta kaip naudojimo teise valdomas turtas (2021 m. – 9 172 Eur).

20. Pelno mokestis

Pelno mokesčio sąnaudų (pajamų komponentai):

	2022 m.	2021 m.
Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos	261 958	-
Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio koregavimas	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio pokytis	1 599 878	48 794
Pelno mokesčio (pajamos sąnaudos, apskaitytos pelno (nuostolių) ataskaitoje	**1 861 836**	**48 794**

Pelno (nuostolių) ataskaitoje pateikta pelno mokesčių sąnaudų suma, priskirtina metų veiklos rezultatui, gali būti suderinta su pelno mokesčio sąnaudomis, apskaičiuotomis taikant pelno mokesčio įstatyme numatytą 15 % pelno mokesčio tarifą pelnui prieš pelno mokestį:

	2022 m.	2021 m.
Pelnas prieš apmokestinimą	5 046 683	(654 057)
Mokestis taikant 15 % tarifą	757 002	(98 109)
Neleidžiami atskaitymai	508 294	178 296
Neapmokestinamos pajamos (-)	(8 915)	(13 672)
Mokestinių nuostolių, kuriems anksčiau atidėtojo pelno mokesčio turtas nebuvo sukurtas, panaudojimas	-	-
Nuomos pajamų nuolaidos sukaupimas	(5 781)	(17 721)
Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio (mokestinių nuostolių) panaudojimas	611 236	-
Pelno mokestis	**1 861 836**	**48 794**

Atidėtas pelno mokestis susideda iš:

	Finansinės būklės ataskaita		Bendrųjų pajamų ataskaita	
	2022 m.	2021 m.	2022 m.	2021 m.
Prekybos gautinų sumų sumažėjimas	40 189	932 493	(892 304)	(108 244)
Atsargų nukainojimas	6 229	6 841	(612)	(8 892)
Turto vertės sumažėjimas	588 734	598 062	(9 328)	(99 036)
Keliami mokestiniai nuostoliai	90 993	770 071	(679 078)	242 180
Sukauptos nuomos pajamų nuolaidos	(5 781)	17 721	(23 502)	(61 851)
Atidėtas darbuotojų socialinis draudimas	3 282	2 638	644	2 581
Pensijų, jubiliejų, premijų kaupimai	18 953	14 651	4 302	(15 532)
Iš viso atidėtas pelno mokestis:	**742 599**	**2 342 477**	**(1 599 878)**	**(48 794)**
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	**-**	**-**	**(1 599 878)**	**(48 794)**
Atidėtojo pelno mokesčio turtas (įsipareigojimai)	**742 599**	**2 342 477**	-	-

Įmonė planuoja ateinančiais laikotarpiais uždirbti pakankamai mokestinio pelno ir panaudoti susidariusius mokestinius nuostolius, todėl atitinkamai buvo pripažintas atidėto pelno mokesčio turtas.

21. Finansinės rizikos valdymas

Kredito rizika

2022 m. aviacinės rinkliavos sudaro 59 % Įmonės pajamų (2021 m. jos sudarė 64 %). Rinkliavas mokančių partnerių koncentracija yra pakankamai didelė.

Gautinos sumos iš 12 pagrindinių Įmonės pirkėjų 2022 m. gruodžio 31 d sudarė apie 65,1 %, o 2021 m. gruodžio 31 d sudarė apie 65 % visų Įmonės iš pirkėjų gautinų sumų. Jeigu 1 % gautinų sumų būtų neatgaunama, įmonė patirtų papildomai 45 745 Eur sąnaudų.

2022 m. gruodžio 31 d. suformuoti tikėtini kredito nuostoliai gautinoms sumoms nurodyti 8 pastaboje. Bankų kreditingumo informacija atskleista 10 pastaboje.

Toliau pateiktoje lentelėje pateikiama informacija apie prekybos gautinų sumų nuostolių tikimybę atsižvelgiant į ateities faktorius:

	2022 m.		2021 m.	
	Nuostolių tikimybė	**Pripažinti nuostoliai**	**Nuostolių tikimybė**	**Pripažinti nuostoliai**
Nepradelstos	1,68%	69 975	1,46%	49 160
Pradelsta 1 – 30 d.	5,06%	19 777	4,11%	50 910
Pradelsta 31 – 60 d.	16,09%	9 473	12 93%	15 795
Pradelsta 61 – 90 d.	35,17%	15 707	29,20%	2 551
Pradelsta 91 – 365 d.	58,97%	35 712	50,47%	51 802
Pradelsta daugiau nei 365 d.	95,18%	117 282	90,81%	6 046 406
Iš viso		**267 926**		**6 216 624**

Pripažintų nuostolių judėjimas per metus:

	2022 m.	**2021 m.**
Metų pradžioje	**6 216 624**	**6 938 246**
Pripažinta	4 610	-
Atstatyta	(5 953 308)	(721 622)
Iš viso metų pabaigoje	**267 926**	**6 216 624**

Įmonė taiko priemones, kuriomis siekiama nuolat užtikrinti, kad ir paslaugos teikiamos patikimiems klientams, ir pardavimai neviršytų patvirtinto kredito rizikos limito. Reguliariai kiekvieno kalendorinio mėnesio pradžioje klientai, kurie vėlavo apmokėti sąskaitą laiku, yra informuojami apie tai priminimo forma. Klientai, kurių mokėjimai vėluoja daugiau kaip 31 dieną, yra informuojami apie tai rašytinės pretenzijos forma. Klientai, kurių mokėjimai ir toliau vėluoja įspėjami pakartotina pretenzija. Skoloms, kurių vėlavimas yra didesnis kaip 90 dienų (po 2 pretenzijų išsiuntimo), su teisininkų pagalba pradedamos skolos išieškojimo teismine tvarka procedūros.

Įmonė nesuteikia garantijų už kitų šalių prievoles. Didžiausią kredito riziką sudaro kiekvieno finansinio turto vieneto balansinė vertė, įskaitant išvestines finansines priemones balanse, jeigu tokių yra. Todėl Įmonės vadovybė mano, jog maksimali rizika yra lygi iš pirkėjų gautinų sumų sumai, atėmus pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną.

Maksimali kredito rizika yra lygi pirkėjų gautinų sumų vertei, sutarčių turtui bei pinigams ir pinigų ekvivalentams:

	2022 m.	**2021 m.**
Iš klientų gautinos sumos	4 574 546	4 676 332
Sutarčių turtas	38 543	118 141
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	19 449 756	15 080 710
Iš viso	**24 062 845**	**19 875 183**

Rinkos rizika

Rinkos rizika – rizika, kad finansinių priemonių vertė keisis dėl rinkos kainų pokyčių. Bendrovė prekių ir paslaugų kainas yra užsitikrinusi sutartimis, biržoje perkamų prekių ar paslaugų dalis yra nereikšminga, todėl ši rizika laikoma nereikšminga.

Palūkanų normos rizika

Visos Įmonės paskolos yra su kintama palūkanų norma, kuri yra susijusi su EURIBOR ir sukuria palūkanų normos riziką. 2022 m. gruodžio 31 d. ir 2021 m. gruodžio 31 d. Įmonė neturėjo jokių finansinių priemonių, kurių paskirtis būtų valdyti palūkanų normos svyravimo riziką. EURIBOR padidėjus/sumažėjus 1 %, Įmonės palūkanų sąnaudos padidėtų arba sumažėtų 351 600 Eur.

Užsienio valiutos rizika

Įmonės piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai 2022 m. ir 2021 m. yra išreikšti eurais, išskyrus pavienius sandorius kitomis valiutomis, todėl reikšmingos užsienio valiutos rizikos nėra.

Likvidumo rizika

Įmonės politika yra palaikyti pakankamą grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą atitinkamo kiekio kredito linijų pagalba, siekiant įvykdyti savo strateginiuose planuose numatytus įsipareigojimus. Įmonės likvidumo (trumpalaikio turto iš viso / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) ir skubaus padengimo (trumpalaikio turto iš viso – atsargos / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) rodikliai 2022 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 1,90 ir 1,82 (2021 m. gruodžio 31 d. –1,41 ir 1,38).

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Įmonės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2022 m. gruodžio 31 d. ir 2021 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus:

	Pareikalavus	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų	Iš viso
Paskolos ir įsiskolinimai, kuriems taikomos palūkanos	-	109 098	3 100 780	13 715 784	18 510 257	35 435 919
Prekybos skolos	-	4 305 933	-	-	-	4 305 933
Skolos pagal turto nuomos sutartis	-	28 423	29 503	-	-	57 926
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	54 703	-	-	-	54 703
Palūkanos ir įsipareigojimai, būsimųjų laikotarp.	-	35 563	834 820	3 863 335	2 783 598	7 517 316
2022 m. gruodžio 31 d. likutis	**-**	**4 533 720**	**3 965 103**	**17 579 119**	**21 293 855**	**47 371 797**
Paskolos ir įsiskolinimai, kuriems taikomos palūkanos	-	-	2 604 356	10 195 784	25 019 203	37 819 343
Prekybos skolos	-	5 440 242	-	-	-	5 440 242
Skolos pagal turto nuomos sutartis	-	31 700	36 230	59 687	-	127 617
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	12 750	-	-	-	12 750
2021 m. gruodžio 31 d. likutis	**-**	**5 484 692**	**2 640 586**	**10 255 471**	**25 019 203**	**43 399 952**

Kapitalo valdymas

Pagrindinis Įmonės kapitalo valdymo tikslas yra garantuoti, kad Įmonė atitiktų išorinius kapitalo reikalavimus ir kad Įmonė palaikytų aukštus kapitalo rodiklius siekiant sustiprinti veiklą.

Įmonė valdo savo kapitalo struktūrą ir keičia ją, atsižvelgdama į ekonominių sąlygų pokyčius ir pagal savo veiklos rizikos ypatybes.

Įmonė vertina kapitalą naudodama įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykio koeficientą. Kapitalą sudaro Įmonės savininko kapitalas, turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas, rezervai ir nepaskirstytasis pelnas, priskirtinas įmonės savininkui. Įmonei nustatytas skolos ir nuosavo kapitalo santykis 2022-2024 m. laikotarpiu neturi viršyti 1,5, Įmonė šį reikalavimą išpildo.

Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatyme numatyta valstybės įmonių pelno įmokos, mokamos į valstybės biudžetą, skyrimo tvarka ir dydžiai skirstant įmonės paskirstytinąjį pelną. Pelno įmoka nėra skiriama, jei tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

- įmonė įgyvendina arba dalyvauja įgyvendinant valstybei svarbų ekonominį projektą ir pelno dalis skiriama šiam projektui;
- įmonė yra nemoki ar po į valstybės ar savivaldybės biudžetą sumokėtos pelno įmokos taptų nemoki;
- paskirstytinojo pelno (nuostolių) suma yra neigiama (gauta nuostolių);
- įmonės nuosavas kapitalas, įmokėjus į valstybės ar savivaldybės biudžetą pelno įmoką, taptų mažesnis už įmonės savininko kapitalo, turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo bei turtą, kuris yra naudojamas valstybės institucijų ir įstaigų funkcijoms atlikti ir yra perduotas centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, atitinkančio kapitalo, privalomojo rezervo ir perkainojimo rezervo sumą.

Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatyme numatytas reikalavimas, perduodant turtą kitiems asmenims nuosavybės ar patikėjimo teise Vyriausybės sprendimu, Vyriausybei įvertinti dėl tokio įmonės turto perdavimo kylančią riziką tenkinti įmonės kreditorių reikalavimus LR valstybės biudžeto lėšomis.

Vyriausybės tarybos sprendime perduoti Įmonės turto dalį kitiems asmenims turi būti nurodyta, kurioje nuosavo kapitalo dalyje – Įmonės savininko kapitalo ar turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo – turi būti registruojamas įmonės turto vertės sumažėjimas.

	2022 m.	2021 m.
Turtas iš viso	230 878 988	231 607 062
Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	45 989 403	50 273 312
Įsiskolinimo rodiklis (%)	**20**	**22**

22. Susijusių šalių sandoriai

Vadovybės darbo užmokestis ir kitos išmokos

2022 m. sausio-gruodžio mėn. Įmonės vadovybei (generalinis direktorius, Komercijos departamento direktorius, Operacijų ir infrastruktūros departamento direktorius, Finansų departamento direktorius, Saugos ir saugumo departamento direktorius priskaičiuotas darbo užmokestis ir kitos išmokos iš viso sudarė 484 051 eurų (2021 m. gruodžio 31 d. 407 912 eurus). 2022 m. gruodžio 31 d. Įmonės vadovybei nebuvo suteikta jokių paskolų, garantijų ar perleista turto.

Per 2022 m. atlygis valdybos nariams sudarė 89 767 Eur (2021 m. 86 533 Eur). Audito komiteto nariams atlygis 2022 m. sudarė 16 285 Eur (2021 m. 14 588 Eur).

Sandoriai su kitomis susijusiomis šalimis

Šalys yra laikomos susijusiomis, kai viena šalis turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus. Įmonės susijusios šalys – tai valstybės įmonės, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina LR Susisiekimo ministerija.

Sandoriai su LR susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtomis įmonėmis, įstaigomis ir bendrovėmis 2022 metais:

	Gautinos sumos	Mokėtinos sumos	Pardavimai	Pirkimai
Oro navigacija, VĮ	67 383	-	533 790	76 720
Transporto kompetencijų agentūra VŠĮ	4 796	3 703	42 219	574 826
Kitos LR susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtos įmonės, įstaigos ir bendrovės	157	4 024	3 251	6 783
Iš viso:	**72 336**	**7 727**	**579 260**	**658 329**

Sandoriai su LR susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtomis įmonėmis, įstaigomis ir bendrovėmis 2021 metais:

	Gautinos sumos	Mokėtinos sumos	Pardavimai	Pirkimai
Oro navigacija, VĮ	36 311	15 645	352 433	64 613
Transporto kompetencijų agentūra VŠĮ	306	4 230	11 130	529 158
Kitos LR susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtos įmonės, įstaigos ir bendrovės	206	-	2 953	134
Iš viso:	**36 823**	**19 875**	**366 516**	**593 905**

23. Neapibrėžtumai

Įmonė nėra suteikusi garantijų tretiesiems asmenims.

Už laikotarpį nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. mokesčių inspekcija nėra atlikusi Įmonės pilno mokestinio patikrinimo. Pagal galiojančius įstatymus, mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu patikrinti Įmonės apskaitos registrus ir įrašus už 3 metus, einančius prieš ataskaitinį mokestinį laikotarpį, bei gali apskaičiuoti papildomus mokesčių įsipareigojimus ir sankcijas. Įmonės vadovybei nėra žinoma apie jokias aplinkybes, dėl kurių Įmonei galėtų būti apskaičiuoti papildomi mokesčių įsipareigojimai.

2022 m. vasario mėn. Rusijos Federacijai užpuolus Ukrainą, karinio konflikto įtaka buvo juntama ir Lietuvoje. Lietuvos oro uostai nebevykdė skrydžių į šias šalis, tačiau negautos pajamos nebuvo reikšmingos, kadangi šios rinkos Lietuvos oro uostams nebuvo prioritetinės. Papildomai, nauji maršrutai bei atsigaunantis keleivių srautas padėjo kompensuoti šias pajamas bei dar labiau gerinti rezultatą nei prognozuota. Tačiau susidariusi globali ekonominė situacija, tiekimo grandinių trikdžiai, darbo jėgos, energetinių išteklių kainų augimas didino įmonės veiklos sąnaudas, didėjimas prognozuojamas ir 2023 m. laikotarpiui. Nepaisant to, įmonei pavyko uždirbti 44,7 mln. Eur pajamų iš aviacinės ir neaviacinės veiklos, veiklos sąnaudas auginant nuosaikiai iki 29,3 mln.Eur.

Teisiniai ginčai

2022 m. Įmonė dalyvauja kaip kreditorius šiose teisminėse bylose:

- „Bendrovės 1“ bankroto byla. Šiuo metu vyksta įmonės turto pardavimas. Pirmame kreditorių susirinkime kreditoriai patvirtino tris turto pardavimo etapus, šiai dienai vyksta antras etapas, todėl šiai dienai nėra paskaičiuota, kiek pajamų gauta iš turto pardavimo. Kitas kreditorių susirinkimas, tikėtina, bus šaukiamas po trečio turto pardavimo etapo. Įmonės vadovybė 2018 m. spalio mėn., vertindama situaciją, dėl galimo Bendrovės nemokumo, ėmėsi veiksmų, kad sumažinti įsiskolinimus. Kreiptasi į Transporto kompetencijų agentūrą dėl kliento veiklos apribojimo, kol bus padengta dalis skolos. 2018 m. lapkričio mėn. Bendrovė padengė įsiskolinimų už 1 008 400 Eur. Paskelbus Bendrovės bankrotą Lietuvos oro uostai 2019 m. vasario 26 d. pateikė Kreditorinį reikalavimą bankroto administratoriui 475 501 Eur sumai.

Finansinių ataskaitų sudarymo metu nėra aiški išvardintų bylų baigtis, todėl patikimai įvertinti planuojamų atgauti sumų šiai dienai nėra galimybės. 2022 m. ir 2021 m. gruodžio 31 d. šios gautinos sumos nurašytos kaip beviltiškos.

Ilgalaikės statybų rangos sutartys

Ataskaitiniu laikotarpiu Įmonė pasirašė oro uostų infrastruktūros statybos (rekonstravimo, remonto) ir su jomis susijusias sutartis, kurias įvykdžius turės įsipareigojimą rangovams:

Rangos sutarčių vertės:

	2022 m.	2021 m.
Sutartys, kurios bus įvykdytos per vienerius metus	21 942 644	5 998 640
Sutartys, kurios bus įvykdytos nuo vienerių iki penkerių metų	27 736 510	87 242
Sutartys, kurios bus įvykdytos po penkerių metų	-	-
Viso	**49 679 154**	**6 085 882**

24. Įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui

Įmonė planavo pertvarkymą iš valstybės įmonės į akcinę bendrovę 2022 m. eigoje, tačiau iškilus nenumatytoms aplinkybėms, šiuos planus atidėjo iki 2023 m. III-IV ketv. Ryšium su tuo, Įmonė planuoja atlikti turto (verslo) vertinimą, kurio rezultatai taip pat bus naudojami turto perkainojimui.

2023 m. sausio mėn. Vilniaus apygardos teisme gautas oro bendrovių ieškinys, siekiant panaikinti naujai įsigaliojusias nuo 2023 m. sausio 1 d. Vilniaus oro uosto aviacines rinkliavas. Laikinosios apsaugos priemonės (rinkliavų galiojimo stabdymas ar kitos) nėra pritaikytos, todėl Įmonė šios ataskaitos rengimo metu, taiko atnaujintą kainodarą.

Be aukščiau paminėtų, kitų poataskaitinių įvykių, kurie turėtų įtakos finansinėms ataskaitoms už metus, pasibaigusius 2022 m. gruodžio 31 d., vadovybės žiniomis, nebuvo.

2023 m. kovo 30 d.

L.e.p.generalinis direktorius		Aurimas Stikliūnas
Finansų departamento direktorė		Indrė Kunigėlytė
Apskaitos skyriaus vadovė		Audronė Lučiūnaitė

Valstybės įmonės Lietuvos oro uostai

2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Valstybės įmonės Lietuvos oro uostai rekvizitai:
Įmonės kodas 120864074
PVM mokėtojo kodas LT208640716
Tel. +370 5 273 9326
El. p. info@ltou.lt
Rodūnios kelias 10A, 02189 Vilnius

Vilnius, 2023

Aurimas Stikliūnas. Laikinai einantis generalinio direktoriaus pareigas

Nors išvarginti pandemijos ir neapibrėžtumo turėjome pasitikti dar vieną, geopolitinį, iššūkį, metus pradėjome optimistiškai. 2021 metų pabaigoje stebėjome pirmuosius aviacijos atsigavimo ženklus, todėl jautėmės tvirčiau, kėlėme ambicingus tikslus ateičiai.

2022 m. pradžioje dar buvo galima justi pandemijos įtaką ir keliavimo ribojimus. Pirmieji metų mėnesiai buvo lėta pradžia, kuri vėliau vedė į spartų sektoriaus veiklos atsigavimą. Atrodė, kad reikia laiko įsibėgėti, o įgavus pagreitį skristi.

Esminis lūžis įvyko kovo-balandžio mėnesiais, kai didžioji dalis Europos valstybių panaikino pandeminius ribojimus keliautojams, o Lietuvos oro uostuose buvo stebimas spartus keleivių ir skrydžių skaičiaus augimas. Tuo tarpu Kauno oro uostas jau balandį pralenkė rekordiniais laikomų 2019 m. rezultatus. Anksčiau priimti strateginiai sprendimai ir mūsų demonstruojami atsigavimo rodikliai leido įsitvirtinti tarp Europos Sąjungos lyderių.

Pirmaujančios pozicijos leido užtikrinti plačią krypčių pasiūlą mūsų keleiviams, kurių bendras skaičius pralenkė 2019 m. Didelį dėmesį skyrėme verslo kelionėms ir siekėme atliepti augantį verslo krypčių poreikį. Todėl šiandien jau galime pasidžiaugti, kad nuo 2023 m. pavasario, pirmą kartą istorijoje, net keturios „Lufthansa“ grupės įmonės vykdys skrydžius verslui svarbiomis kryptimis – į Frankfurtą, Ciurichą, Vieną ir Briuselį. Tai ilgalaikio mūsų įdirbio ir sėkmingų derybų rezultatas.

Teisingą mūsų darbų kryptį stebėjome vertindami komercinės veiklos rezultatus. Augantys keleivių ir skrydžių srautai išryškėjo mūsų partnerių finansiniuose rezultatuose. Tačiau tai tikrai nebuvo vienintelis veiksnys. Prie nuoseklaus pajamų augimo užtikrinimo prisidėjo ir vykdomos partnerių pardavimų skatinimo iniciatyvos, organizuojami mokymai, slapto keleivio tyrimai. Abipusis bendradarbiavimas šiandien leidžia pasidžiaugti, jog partnerių apyvarta viršijo prieš pandemiją buvusį laikotarpį, taip pat stebime rekordinius keleivių ir aukštus partnerių pasitenkinimo rodiklius.

Per praėjusius metus mūsų komandai pavyko pasiekti įspūdingus rezultatus įvairiose srityse. Nepaisant buvusių pandemijos iššūkių buvome ambicingi ir suvaldėme galimas grėsmes. Šiandien mūsų sėkmė matoma ir žvelgiant į finansinius LTOU rezultatus – 2022 m. baigsime dirbdami pelningai. Man tai įrodymas, kad galime įveikti visas negandas ir kryptingai judėti į priekį.

Nuosekliai didinome savo komandą. Per 2022 m. įmonėje buvo įdarbinti 147 darbuotojai – tai buvo sparčiausias darbuotojų skaičiaus augimas per visą organizacijos istoriją. Į Lietuvos oro uostus sugrįžo ir penki buvę mūsų darbuotojai. Kaip ir sakome, aviacija visuomet sujungia ypatingus žmones – čia norisi grįžti ir savo asmeniniu indėliu prisidėti prie organizacijos plėtros. Būtent visų darbuotojų įsitraukimas džiugino praėjusias metais. Esu tikras, kad mūsų komandoje kiekvienas asmeniškai priimame atsakomybę už mūsų įmonės sėkmę.

Galime pasidžiaugti ir tuo, kad, visuomenės apklausos duomenimis, esame vertinami kaip skaidriausia susisiekimo sektoriaus valstybės įmonė. Net pusė apklaustųjų įvardijo, kad Lietuvos oro uostų veikla yra skaidri. Mums tai didžiulis įvertinimas, kuris yra ir įpareigojimas ateityje išlaikyti aukštus veiklos skaidrumo ir kokybės standartus. Nuolatos stengiamės paprastai ir aiškiai informuoti visuomenę apie oro uostų veiklą, skrydžių galimybes, strateginius projektus ir organizacijos vadybos principus. Šių principų laikysimės ir toliau.

Toliau didelį dėmesį skyrėme aplinkosaugai ir tvarumui Lietuvos oro uostuose. Tikslingai vykdome veiklas, kurios leistų iki 2030 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą. Žinome, jog ligšioliniai projektai prisidės prie šios ambicijos įgyvendinimo, kadangi jau šiandien Vilniaus oro uostui pavyko pasiekti ACA (angl. Airports Carbon Accreditation) III lygį, kai į emisijų mažinimą įtraukiamas ne tik oro uostas, bet ir jame veikiantys partneriai. Šias veiklas įsipareigojame tęsti ir ateinančiais metais.

Prasidedantys 2023 m. bus dar intensyvesni, tačiau ir toliau sieksime būti lyderiais visose srityse. Svarbiausiais prioritetais bus infrastruktūros plėtra, skrydžių skatinimo modelio pradžia, sąnaudų suvaldymas, teisinio statuso pokyčiai, toliau stengsimės pritraukti talentus.

Strategiškai svarbus pokytis – tai naujojo Vilniaus oro uosto keleivių išvykimo terminalo statybos. Visas šis projektas susideda iš daugelio elementų – tai ne tik statybų projektas, bet ir inovacijų oro uostuose diegimo platforma, kurioje pagaliau galėsime pritaikyti moderniausias technologijas oro uostų efektyvumui didinti ir keleivių patogumui. Taip pat planuojame ir Kauno oro uosto keleivių terminalo ir šiaurinio perono plėtrą. Projekto metu bus sukurtos papildomos lėktuvų statymo ir variklių bandymo vietos. Tikiu, jog artimiausiu laikotarpiu galėsime planuoti ir kitus darbus, o tam pasitelksime ir ekspertų rengiamus ilgalaikės plėtros planus (angl. masterplans).

Tarp svarbiausių 2023 metų tikslų – siekis išlaikyti tokius pat sparčius aviacijos augimo tempus kaip ir praėjusiais metais. Todėl kartu su Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija pradėsime plėtoti skrydžių skatinimo modelį. Esminės jo sudedamosios dalys – pasiekiamumo didinimas, naujų ir esamų krypčių vystymas. Toliau daug dėmesio skirsime verslo keliautojų segmento poreikiams.

Norime ir toliau užtikrinti finansinį stabilumą, todėl vienu iš svarbiausių 2023 metų prioritetų aviacijos rinkai ir oro uostams specifiškai bus siekis suvaldyti globalius iššūkius, kylančius dėl augančių energetikos kaštų. Taip pat dėsime visas pastangas, kad 2023 m. įvyktų Lietuvos oro uostų teisinio statuso pokyčiai. Sieksime, kad šių metų antroje pusėje įmonė būtų pertvarkyta iš valstybės valdomos įmonės į akcinę bendrovę.

Galiausiai, stengsimės, kad LTOU toliau liktų vieta, kurioje gera dirbti. Metus pasitinkame su keliomis dešimtimis naujų darbo vietų, todėl tikimės, kad kryptingas talentų valdymas leis suburti ypatingą komandą, pritraukti naujus jos narius ir išlaikyti esamus.

Dėkoju kiekvienam, kuris prisidėjo prie sėkmingų 2022 m. Tikiu, kad prasidedantys metai bus dar geresni, o kiekvieno iš jūsų pagalba sugebėsime įveikti ir ateities iššūkius. Gero mums visiems skrydžio!

Eglė Čiužaitė, Lietuvos oro uostų valdybos pirmininkė

Po dviejų neapibrėžtumo metų į 2022-uosius žengėme tvirtesni ir stebėjome pirmuosius aviacijos sektoriaus atsigavimo ženklus. Nors metų pradžioje pandemiją keitė geopolitiniai iššūkiai, tikėjome savo jėgomis ir toliau vykdėme strateginius planus plėtrai, finansiniam stabilumui užtikrinti.

Pozityviai nuteikė jau nuo antrojo ketvirčio visuose oro uostuose augę aviacijos rodikliai, o Kauno oro uostas tapo vienu iš lyderių visame regione ir demonstravo įspūdingą atsigavimo tempą. Net devynis mėnesius iš eilės šie oro vartai lenkė iki pandemijos buvusius rezultatus: augo tiek keleivių, tiek skrydžių srautai.

Prasidėjęs ženklus Lietuvos oro uostų veiklos apimčių atsigavimas įgalino ir aktyvios plėtros etapo pradžią. Žengėme į reikšmingą naujų investicijų etapą, kurios ilguoju laikotarpiu padės organizacijai tvirčiau žengti lyderystės Baltijos šalių regione link.

Vienu iš svarbiausių pasiekimų laikome tai, kad buvo sėkmingai atrinktas rangovas Vilniaus oro uosto keleivių išvykimo terminalui. Pasirašius sutartį, metų pabaigoje pradėjome pirmuosius pasirengimo statyboms darbus, visi darbai truks bent du metus. Naujasis terminalas yra ne tik strategiškai svarbiausias Lietuvos oro uostų projektas kelerių metų perspektyvoje, bet tai kartu ir nauja kokybinė kartelė keleivių infrastruktūrai.

2022 metais Lietuvos oro uostuose buvo įdarbintas rekordinis darbuotojų skaičius - buvo įdarbinti 147 darbuotojai. Panašų darbuotojų skaičiaus augimo tempą organizacija turėtų išlaikyti ir 2023 metais. Pavyko užtikrinti sklandų veiklos tęstinumą net ir įvykus pokyčiams vadovų komandoje, vidiniai tyrimai rodo, kad pokyčiai nepaveikė ir darbuotojų įsitraukimo strateginių rodiklių – jie net augo ir demonstruoja pozityvias tendencijas toliau.

Vienas iš svarbiausių darbų, kuriuos siekiame užbaigti per 2023 metus – Lietuvos oro uostų tapimas akcine bendrove, tai ir toliau išlieka vienu iš strateginių veiklos efektyvinimo ir konkurencingumo tikslų artimiausiems metams.

Sieksime išlaikyti sparčius aviacijos apimčių augimo tempus, todėl kartu su Susisiekimo ministerija parengsime ir įgyvendinsime naują, papildomą skrydžių skatinimo modelį. Naujasis skrydžių skatinimo modelis yra ir bus strategiškai svarbus visai šaliai. Jis bus nutaikytas tiek į pasiekiamumo didinimą, tiek į naujų bei esamų skrydžių krypčių plėtrą. Daugiausia dėmesio skirsime verslo keliautojams svarbių skrydžių krypčių vystymui.

Toliau nuosekliai dirbsime siekiant rezultatyvaus investicijų programos Vilniaus ir Kauno oro uostuose įgyvendinimo. Esame numatę, jog vien per 2023 metus į šiuos oro uostus investuosime daugiau nei 40 mln. eurų.

Nemažiau svarbus ir Lietuvos oro uostų ilgalaikės plėtros (angl. „master plan“) planų parengimas. Per 2023 m. bus parengta studija, kuri nubrėš gaires oro uostų tinklo plėtros galimybėms artimiausiems dešimtmečiams. Rengiant studiją įsipareigojame tiek įtraukti visas suinteresuotas šalis, tiek įvertinti gerąsias užsienio šalių praktikas. Tai svarbus žingsnis, kadangi ilgalaikės plėtros planai taps tvirtu pagrindu strateginiams organizacijos prioritetams ilguoju laikotarpiu.

Taip pat prasidedantys metai taps svarbiu atskaitos tašku numatant vykdomų programų integraciją į būsimą strateginį planą. Tikimės, kad per 2023 metus darnumo, ESG (angl. „Environmental, social and governance“) bei nulinės CO2 (angl. „net-zero”) programos taps visavertėmis strateginio plano sudedamosiomis dalimis. Dar vienas metų prioritetas – tai oro uostuose esančių partnerių indėlio įtraukimas į planuojamas veiklas.

Esame tarp aviacijos atsigavimo lyderių ne tik Baltijos regione, bet ir visoje Europoje, todėl bendradarbiaudami su visomis suinteresuotomis šalimis, pasitelkdami stiprią ir motyvuotą darbuotojų komandą galėsime tęsti veiklos augimą, gerinti keleivių patirtį, įgyvendinti strateginius tikslus.

LTOU 2022 AVIACIJOS STATISTIKOS APŽVALGA

LIETUVOS ORO UOSTAI
VNO KUN PLQ

KELEIVIŲ SKAIČIUS, TŪKST.

Pokytis

PASIŪLYTOS VIETOS

Pokytis 2021 vs 2022

* - reguliarius skrydžius vykdančios bendrovės be žemų kaštų oro bendrovių
** - Ryanair, Wizz Air, Norwegian Air Shuttle

VIDUTINIS LĖKTUVO UŽPILDYMAS

* - reguliarius skrydžius vykdančios bendrovės be žemų kaštų oro bendrovių
** - Ryanair, Wizz Air, Norwegian Air Shuttle

SKRYDŽIŲ SKAIČIUS

Pokytis

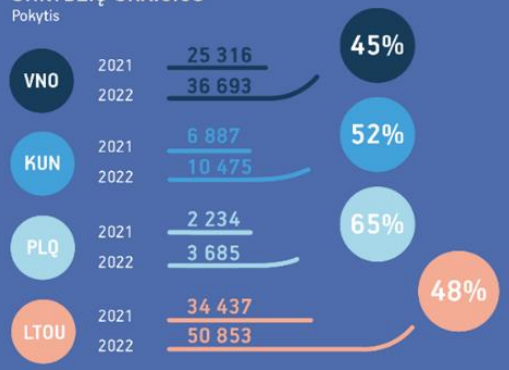

KRYPČIŲ SKAIČIUS

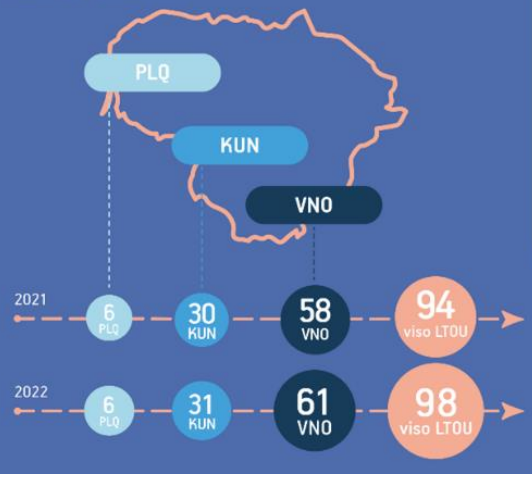

KROVINIAI, TŪKST. T

Pokytis

TOP 10 ŠALIŲ PAGAL PERVEŽTŲ KELEIVIŲ SKAIČIŲ

	ŠALIS	KELEIVIŲ DALIS
1.	JUNGTINĖ KARALYSTĖ	21%
2.	VOKIETIJA	9%
3.	NORVEGIJA	8%
4.	DANIJA	8%
5.	ITALIJA	6%
6.	LENKIJA	6%
7.	AIRIJA	5%
8.	LATVIJA	4%
9.	NYDERLANDAI	4%
10.	ISPANIJA	4%

TOP 10 KRYPČIŲ PAGAL PERVEŽTŲ KELEIVIŲ SKAIČIŲ

	KRYPTIS	KELEIVIŲ DALIS
1.	Londonas LTN	10%
2.	Kopenhaga CPH	5%
3.	Londonas STN	5%
4.	Oslas OSL	5%
5.	Varšuva WAW	5%
6.	Ryga RIX	4%
7.	Dublinas DUB	4%
8.	Frankfurtas FRA	3%
9.	Helsinkis HEL	3%
10.	Eidhovenas EIN	3%

TOP 5 ORO BENDROVĖS PAGAL PERVEŽTŲ KELEIVIŲ SKAIČIŲ

RYANAIR	48%	LOT POLISH AIRLINES	6%
WIZZ AIR	19%	SAS SCANDINAVIAN AIRLINES	4%
AIR BALTIC	10%		

Turinys

1. Veiklos strategija bei tikslai 58
1.1 Misija, vizija, vertybės ir strateginės kryptys 60
1.2 Svarbiausi įmonės vykdomi projektai: 62
1.2.1. Strateginiai infrastruktūros projektai 62
2. Įmonės valdymo struktūra, valdymo organai 63
2.1. Valdybos funkcijos 65
2.1.1. Pagrindiniai svarstyti klausimai 66
2.1.2. Narių posėdžių lankomumas 68
2.1.3. Gautas atlygis už nario pareigas 70
2.2. Audito komitetas 70
2.2.1. Kadencijų pradžia / pabaiga 71
2.2.2. Pagrindinės audito komiteto funkcijos: 71
2.2.3. Pagrindiniai svarstyti klausimai 71
2.2.4. Narių posėdžių lankomumas 72
2.2.5. Gautas atlygis už nario pareigas 73
3. Pagrindiniai įmonės veiklai reikšmingi įvykiai per ataskaitinį laikotarpį 73
3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas 73
3.3. LEAN vadybos metodų taikymas 73
3.4. Įmonės pertvarkymas į akcinę bendrovę 74
3.5. Keleivių patirties gerinimas 74
5. Aviacinių paslaugų apžvalga 77
5.1. 2022 m. aviacijos apžvalga pasaulyje 77
5.2. 2023 m. aviacinės prognozės pasaulyje 77
5.3. Lietuvos oro uostų rezultatai 77
5.3.1. Lietuvos oro uostai 78
5.3.2. Vilniaus oro uostas 79
5.3.3. Kauno oro uostas 79
5.3.4. Palangos oro uostas 79
5.4. Aplinkinių rinkų apžvalga 79
5.5. 2023 m. Lietuvos oro uostų prognozė 81
6. Neaviacinių paslaugų apžvalga 81
7. Balanso rodiklių pokyčiai 83
8. Įmonės investicijos, didžiausi vykdomi ir planuojami investicijų projektai 84
8.1. Investicijos per ataskaitinį laikotarpį 84
8.2. Vykdomi ir planuojami projektai 85
9. Darbo užmokestis ir personalas 87
10. Įmonės veiklą apibūdinantys pagrindiniai rezultatai ir finansiniai rodikliai 93
10.2. Įmonės pagrindiniai finansiniai rodikliai ir jų analizė 95
11. Metinė pajamų ir išlaidų apžvalga dėl ribotos judėsenos ir neįgalių keleivių aptarnavimo 96
12. Įmonės veiklos vykdymo ir plėtros apžvalga 98
12.1. Materialiniai resursai, infrastruktūra 98
13. Aplinkos veiksnių analizė 100
13.1. Rizikos ir jų valdymas 100
14. Svarbūs įvykiai po finansinių metų 101

14.1. Strateginiai tikslai 2023-2026 m. *101*
14.2. Veiklos tęstinumas *103*
15. Darnumas *104*
15.1. Apie darnumo ataskaitą *104*
15.2. Darnumas Įmonėje *105*
15.4. Aplinkosaugos sritis *112*
15.5. Socialinė sritis *125*
15.6. Ekonominė sritis *138*
16. Informacija apie Skaidrumo gairių II–III skyrių nuostatų laikymąsi *144*
17. Informacija apie atliktą metinių finansinių ataskaitų auditą *147*

1. Veiklos strategija bei tikslai

Lietuvos oro uostai – nuo 2014 m. Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostus jungianti bei valdanti valstybės įmonė, koordinuotai plėtojanti šių oro uostų veiklą, siūlanti didelę paslaugų įvairovę bei aukštus keleivių ir partnerių aptarnavimo kokybės standartus. Lietuvos oro uostų veiklos ideologija ir strategija yra orientuota į tikslą – „Priartinti pasaulį prie Lietuvos“.

Toliau pateikiama pagrindinė informacija apie kiekvieną iš Lietuvos oro uostų tinklą sudarančių oro uostų.

Vilniaus oro uostas (VNO)	
Adresas	Rodūnios kelias 10A, Vilnius
Operacijų ir infrastruktūros departamento direktorius	Arnas Dūmanas (Dainius Čiuplys iki 2022-01-14)
Darbuotojų skaičius	377
Kilimo ir tūpimo tako ilgis	2 515 m
Maksimalus keleivių terminalo pralaidumas	3,5 mln.
2022 m. pagrindiniai veiklos rodikliai	Aptarnautų keleivių skaičius – 3,9 mln. Skrydžių skaičius – 36,7 tūkst. Krovinių kiekis – 15,9 tūkst. t Aviacinės veiklos pajamos – 21,8 mln. Eur Neaviacinės veiklos pajamos – 13,4 mln. Eur
Teikiamos neaviacinės paslaugos	Pastatų ir patalpų nuoma Stovėjimo aikštelių nuoma Automobilių stovėjimas Reklama Verslo klubas LSA (labai svarbių asmenų aptarnavimas) Greitoji patikra Renginių organizavimas Žemės nuoma, kt.
Vežėjai	Iš viso – 12 reguliarius skrydžius vykdančių vežėjų. Didžiausi pagal pervežtų keleivių skaičių: 1. Ryanair 2. Wizz Air 3. AirBaltic 4. LOT Polish Airlines 5. Lufthansa
Kryptys	Iš viso – 61 kryptis. Populiariausios: 1. Varšuva 2. Londonas Lutonas 3. Ryga 4. Oslas 5. Frankfurtas
Kauno oro uostas (KUN)	
Adresas	Oro uosto g. 4, Karmėlava
Operacijų ir infrastruktūros departamento direktorius	Arnas Dūmanas (Dainius Čiuplys iki 2022-01-14)
Darbuotojų skaičius	104
Kilimo ir tūpimo tako ilgis	3 250 m
Maksimalus keleivių terminalo pralaidumas	1 mln.
2022 m. pagrindiniai veiklos rodikliai	Aptarnautų keleivių skaičius – 1,2 mln. Skrydžių skaičius – 10,5 tūkst. Krovinių kiekis – 5,1 tūkst. t Aviacinės veiklos pajamos – 2,7 mln. Eur Neaviacinės veiklos pajamos – 3,9 mln. Eur
Teikiamos neaviacinės paslaugos	Pastatų ir patalpų nuoma Automobilių stovėjimas Reklama

	Žemės nuoma, kt.
Vežėjai	Iš viso – 2 vežėjai: • Ryanair • Wizz Air
Kryptys	Iš viso – 31 kryptis. Populiariausios: 1. Londonas Lutonas 2. Kopenhaga 3. Dublinas 4. Londonas Stanstedas 5. Edinburgas

Palangos oro uostas (PLQ)

Adresas	Liepojos pl. 1, Palanga
Operacijų ir infrastruktūros departamento direktorius	Arnas Dūmanas (Dainius Čiuplys iki 2022-01-14)
Darbuotojų skaičius	66
Kilimo ir tūpimo tako ilgis	2 300 m
Maksimalus keleivių terminalo pralaidumas	0,3 mln.
2022 m. pagrindiniai veiklos rodikliai	Aptarnautų keleivių skaičius – 0,27 mln. Skrydžių skaičius – 3,7 tūkst. Krovinių kiekis – 294 t Aviacinės veiklos pajamos – 2,0 mln. Eur Neaviacinės veiklos pajamos – 0,8 mln. Eur
Teikiamos neaviacinės paslaugos	Pastatų ir patalpų nuoma Automobilių stovėjimas Reklama Renginių organizavimas Žemės nuoma, kt.
Vežėjai	Iš viso – 5 vežėjai. Didžiausi pagal pervežtų keleivių skaičių: 1. Ryanair 2. Norwegian 3. SAS 4. AirBaltic 5. Wizz Air
Kryptys	Iš viso – 6 kryptys. Populiariausios: 1. Oslas 2. Kopenhaga 3. Londonas Stanstedas 4. Ryga 5. Londonas Lutonas

Įmonės teikiamos paslaugos yra skirstomos į dvi pagrindines grupes: aviacines ir neaviacines (komercines). Aviacinių paslaugų teikėjams priskiriamos aviakompanijos, antžeminio aptarnavimo paslaugų orlaiviams ir keleiviams teikėjai, krovinių ir pašto siuntų operatoriai. Neaviacinių (komercinių) paslaugų teikėjai – oro uoste komercinę veiklą vykdančios įmonės. Įmonė neturi jokių specialiųjų įpareigojimų. Žemiau pateikiama valstybės įmonės Lietuvos oro uostų (toliau – Lietuvos oro uostai, LTOU, Įmonė) verslo modelio schema:

Pagrindiniai partneriai	Pagrindinės veiklos	Siūloma vertė	Ryšių palaikymas	Klientų segmentas
Oro vežėjai Prekybos įmonės Antžeminio aptarnavimo įmonės MRO įmonės	Infrastruktūros valdymas ir palaikymas Efektyvus orlaivių valdymas Aplinkosaugos kontrolė Orlaivių techninio	Užtikrintas augimas (keleivių, skrydžių sk.) Geografinė padėtis (aprėpties zona apima ir kitų valstybių gyventojus) Greitas keleivių	Susitikimai Renginiai Parodos Socialiniai tinklai „Online“ užklausos	Žemų kaštų oro linijų bendrovės Tradicinės oro bendrovės Užsakomuosius skrydžius vykdančios oro bendrovės

Transporto kompetencijų agentūra VšĮ „Investuok Lietuvoje“ LR Vyriausybė LR susisiekimo ministerija VST, VSAT, muitinė Lietuvos transporto saugos administracija	aptarnavimo koordinavimas **Ištekliai** Infrastruktūra Orlaivių koordinavimo sistema Personalas Išorės tiekėjai	aptarnavimas Plati skrydžių geografija Konkurencingi rinkliavų ir infrastruktūros mokesčių dydžiai	**Pardavimų kanalai** Tiesioginiai pardavimai (B2B) Netiesioginiai pardavimai (B2C)	Krovinių gabenimo skrydžius vykdančios bendrovės Keleiviai
Kaštų struktūra		**Pajamų struktūra**		
Infrastruktūros užtikrinimo ir palaikymo sąnaudos Aviacinio saugumo sąnaudos Personalo išlaidos Mokesčių išlaidos Komunalinių paslaugų sąnaudos Kitos sąnaudos		Aviacinių rinkliavų pajamos Infrastruktūros mokesčių pajamos Nuomos pajamos Kitos komercinės pajamos		

Būdama didžiausia civilinės aviacijos infrastruktūros paslaugų teikėja Lietuvoje, LTOU yra vienas iš Lietuvos ekonomikos vystymosi katalizatorių, pritraukiančių tiesiogines užsienio ar vietinio verslo investicijas ir kuriančių darbo vietas. Taikydami įvairias skatinimo programas oro linijoms, oro uostai pritraukia papildomus skrydžius bei padidina keleivių srautus. Pastaraisiais metais matoma tendencija – LTOU kasmet nuosaikiai didina krypčių skaičių ir artėja prie regiono lyderio pozicijos.

Organizacijos misijos teiginyje akcentuojamas ambicingas partnerystės tikslas tarp *klientų, partnerių, akcininkų, kolegų* bei *visuomenės* siekiant suvienyti resursus bendram tikslui pasiekti – priartinti pasaulį prie Lietuvos. Užtikrinant bendrus komercinius ir / ar socialinius projektus bei programas tarp LTOU ir kitų organizacijų, bus siekiama abipusės vertės kūrimo, partnerystės ryšių stiprinimo. Keleiviams akcentuojamos aukštos kokybės paslaugos ir aptarnavimo standartai, kuriais siekiama formuoti teigiamą keleivio nuomonę apie oro uostą ir kurti emociškai patrauklų asmens patyrimą, nuo kurio priklauso konkretaus oro uosto įvaizdis, galimybės pritraukti naujus paslaugų tiekėjus, papildomus keleivių srautus.

1.1 Misija, vizija, vertybės ir strateginės kryptys

Lietuvos oro uostai įvardijo pagrindines suinteresuotąsias šalis: klientai, akcininkas, partneriai, kolegos, visuomenė. Siekdama pateisinti suinteresuotųjų šalių lūkesčius įmonė suformulavo misiją, viziją ir strategines kryptis.

MISIJA – PRIARTINTI PASAULĮ PRIE LIETUVOS

Įsipareigojimai:

Klientams: *pasiūlyti konkurencingą krypčių tinklą ir paslaugų įvairovę bei rūpestingą aptarnavimą.*
Parneriams: *būti atvirais ir nešališkais, kuriant patrauklią verslo aplinką.*
Akcininkams: *vystyti saugią ir efektyvią infrastruktūrą.*
Kolegoms: *veikti vieningai ir ambicingai, valdant skirtingas partnerystes.*
Visuomenei: *būti Lietuvos klestėjimo ir tvaraus augimo sparnais.*

VIZIJA – PASIEKUS 10 MLN. KELEIVIŲ, ATVERSTI NAUJĄ LTOU ISTORIJOS PUSLAPĮ

Įmonės viziją sudaro dvi perspektyvos:

- Trumpoji perspektyva, apimanti raidos etapą iki 10 milijonų keleivių visuose trijuose Lietuvos oro uostuose (Vilniaus, Kauno ir Palangos). Šiam keleivių srautui patarnauti būtina išplėtoti esamą oro uostų tinklą, planuojant investicija taip, kad jos visiškai atsipirktų per 10-15 metų.
- Ilgoji perspektyva (vizijoje vadinama „Naujuoju LTOU istorijos puslapiu“, apima laikotarpi, kai keleivių srautas visuose trijuose oro uostuose viršys 10 milijonų keleivių. Didesniam keleivių srautui būtina ieškoti naujų strateginių sprendimų, kuriais būtų galima tinkamai aptarnauti tokį keleivių kiekį.

VERTYBĖS – KŪRYBIŠKUMAS, PASITIKĖJIMAS, SAVININKIŠKUMAS

Kūrybiškumas
Ieškau netradicinių sprendimų, sprendimus randu su esamais resursais, siūlau sprendimų alternatyvas tikslui pasiekti, skatinu kolegų saviraišką: pasisakyti, išbandyti, mokytis.

Pasitikėjimas
Laikausi susitarimų ir vykdau pažadus, laiku ir atvirai komunikuoju apie eigą / veiklą / procesą, savo veiksmais nesukeliu rizikos įmonės reputacijai, kuriu ilgalaikius abipusiškai naudingus santykius.

Savininkiškumas
„Pakeliu šiukšlę nuo kelio“, su įmonės turtu elgiuosi atsakingai, komunikuoju apie problemas ir ieškau sprendimų savo ir kolegų aplinkoje, dalinuosi gerosiomis praktikomis su kolegomis.

STRATEGINĖS VEIKLOS KRYPTYS

Vidutinės trukmės laikotarpiui LTOU nustatė šias pagrindines strategines veiklos kryptis, kurios atitinka įmonės nustatytas vizijas:

- Tvari grąža išvystant būtiną oro uostų infrastruktūrą su aiškiu finansavimo modeliu (akcininkui);
- Patrauklūs rinkos lyderiams ir įgyvendinantys abipusiai naudingus verslo modelius (partneriams);
- Išaugęs pasiekiamumas atvykstančiam keleivių srautui ir keleivių ***** (penkių žvaigždučių) patirtis (keleiviams);
- Motyvuoti ir tarptautiniu mastu pripažįstamas kompetencijas turintys kolegos (kolegoms);
- Išaugęs visuomenės palaikymas, kaip kertiniam ekonomikos varikliui (visuomenei).

1 LENTELĖ. Strateginiai tikslai ir rodikliai

Rodikliai	Rodiklių matavimo vienetai	Planas	Faktas	Atsakingi už įgyvendinimą
		2022	2022	
Lojalių oro uostams keleivių (*NPS Promoters*) rodiklis	Proc.	58	72	Generalinis direktorius Operacijų ir infrastruktūros departamento direktorius
Keleivių skaičius	Mln.	4,7	5,3	Generalinis direktorius Aviacinių paslaugų skyriaus vadovas
EBITDA marža	Proc.	25	35	Generalinis direktorius Finansų departamento direktorius
Darbuotojų įsitraukimas	Proc.	63	67	Generalinis direktorius Personalo ir administravimo skyriaus vadovas

1.2 Svarbiausi įmonės vykdomi projektai:

1.2.1. Strateginiai infrastruktūros projektai

Šiuo metu VNO turima infrastruktūra nepritaikyta 2019 m. buvusiam keleivių srautui ir tik iš dalies tenkina keleivių patirties rodiklius, kurie bus kritiniai, siekiant atkurti ir išplėsti Lietuvos pasiekiamumo žemėlapį pritraukiant naujas aviakompanijas bei naujas kryptis ir išlaikyti keleivių prieaugio galimybes. Taip pat, sugriežtėjus saugos reikalavimams, yra būtina atnaujinti bagažo transportavimo ir jo patikros sistemas, kurios fiziškai netelpa dabartinio terminalo patalpose. Vykdant šią programą taip pat yra atsižvelgiama į Susisiekimo ministerijos lūkestį, jog oro uostai turi užtikrinti pajėgumus, tinkamus aptarnauti visus keleivių ir krovinių srautus iki 2030 m.

VNO programos tikslas yra sukurti infrastruktūrą, kuri būtų pajėgi aptarnauti 2400 kel./val. (viena kryptimi) piko laiku ir daugiau kaip 40 proc. padidinti neaviacines pajamas per keleivį. Programa apima tris pagrindines infrastruktūros dalis – transporto prieigas (angl. *landside access*), terminalą ir aerodromą (angl. *airside*). Įgyvendinus programos projektus Vilniaus oro uostas būtų pajėgus aptarnauti keleivių srautus iki 2030 m.

VNO transporto prieigų dalyje planuojama pertvarkyti terminalo prieigų zoną užtikrinant optimalų transporto srautų pasiskirstymą bei užtikrinti reikiamą parkavimo vietų skaičių šalia terminalo ir jo prieigose.

VNO terminalą planuojama pertvarkyti bei išplėsti į šiaurinę sklypo pusę. Terminalo pertvarkymas padės išspręsti kritiškiausių terminalo zonų pralaidumą. Didžiausi „butelio kakliukai“ susidaro aviacijos saugumo patikroje, kurios išplėtimas dabartiniame terminalo kontūre yra komplikuotas. Didelis dėmesys skiriamas keleivių išvykimo salei, bagažo transportavimo ir rūšiavimo sistemai, laipinimo vartų skaičiaus padidinimui, ne Šengeno patikros postų skaičiaus didinimui tiek atvykime, tiek ir išvykime.

VNO aerodromo dalyje 2020–2022 m. įgyvendinti projektai, susiję su perono išplėtimu, riedėjimo takų atnaujinimu ir rekonstrukcija, bei įrengtos dedikuotos orlaivių nuledinimo procedūrai skirtos aikštelės.

Akcentuotina tai, kad COVID-19 pandemijos sukeltos pasekmės visai aviacijos industrijai ir įmonės finansinėms galimybėms turės įtaką ankstesniame strateginio planavimo periode suplanuotų investicijų įgyvendinimo terminams. Jie, priklausomai nuo projekto svarbos ir papildomo valstybės finansavimo gavimo, įgyvendinami nuo 1 iki 4 metų vėliau. Atsigaunant keleivių srautams ir įmonės finansinėms galimybėms tęsiami pagrindiniai investiciniai projektai:

- VNO programos T4 terminalo statyba su būtiniausiomis veiklai vykdyti technologijomis;
- KUN MRO infrastruktūros plėtra ir perono išplėtimas;
- KUN terminalo rekonstrukcija su būtiniausiomis veiklai vykdyti technologijomis;
- LTOU ilgalaikio išvystymo planai (*angl.* "master plan");
- ES lėšomis finansuojamas VNO paviršinių nuotekų infrastruktūros sukūrimas;
- Avarinės būklės objektų rekonstrukcija bei kritiškiausi veiklos tęstinumui būtini technologiniai projektai (pvz., Aviacijos saugumo įrangos įsigijimas (rentgeno spindulių įrenginiai rankinio bagažo ir asmeninių daiktų patikrai));
- įmonės specialaus transporto atnaujinimo programa;
- kiti įmonėje inicijuoti investiciniai projektai.

2. Įmonės valdymo struktūra, valdymo organai

Lietuvos oro uostai nuosavybės teise priklauso valstybei. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Lietuvos Respublikos (toliau – LR) susisiekimo ministerija. Ji atlieka šias nurodytas funkcijas:

I. tvirtina įmonės veiklos strategiją;
II. tvirtina įmonės įstatus;
III. priima sprendimą pakeisti įmonės buveinę;
IV. skiria ir atšaukia įmonės vadovą, nustato darbo sutarties su įmonės vadovu sąlygas, įmonės vardu sudaro ir nutraukia darbo sutartį su įmonės vadovu, tvirtina įmonės vadovo pareigybės nuostatus ir konkrečius įmonės vadovo mėnesinės algos pastoviosios dalies ir kintamosios dalies dydžius, skatina įmonės vadovą ir fiksuoja jo darbo pareigų pažeidimą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
V. skiria ir atšaukia valdybos narius;
VI. nustato įmonės veiklos rodiklius;
VII. tvirtina įmonės metinius turto įsigijimo ir skolinimosi planus, metines pajamų ir išlaidų sąmatas;
VIII. tvirtina įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir pelno (nuostolių) paskirstymą;
IX. parenka atestuotą auditorių ar audito įmonę įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinio auditui atlikti;
X. priima sprendimą reorganizuoti įmonę;
XI. priima sprendimą pertvarkyti įmonę, išskyrus įstatymo nustatytas išimtis;
XII. priima sprendimus likviduoti įmonę ir atšaukti įmonės likvidavimą;
XIII. paskiria ir atleidžia įmonės likvidatorių.

Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija sprendžia kitus LR valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme nurodytus ir įmonės įstatuose jos kompetencijai priskirtus klausimus.

Kolegialus valdymo organas – įmonės valdyba, vienasmenis valdymo organas – įmonės vadovas. Įmonės valdymo struktūra nurodyta 1 priede.

Lietuvos oro uostų valdybą sudaro LR susisiekimo ministro įsakymu paskirti asmenys. 2022 m. valdybą sudarė keturi nepriklausomi ir vienas priklausomas narys.

2 LENTELĖ. Lietuvos oro uostų valdymo organai

Vadovybė	Vardas pavardė	Išsilavinimas
Valdybos pirmininkas	Eglė Čiužaitė, nepriklausoma valdybos narė, AB „Vilniaus šilumos tinklai" nepriklausoma valdybos narė, Audito komiteto pirmininkė; VšĮ „Jaunimo linija" valdybos narė, verslo konsultantė, UAB "Saulės grąža" verslo plėtros vadovė, MB "Socialinės inovacijos" steigėja, UAB "Akropolis group" audito komiteto narė	Finansų ir tarptautinio verslo mokslų magistro (*Master of Science*) laipsnis – Aarhus University, School of Business and Social Sciences, Danija Verslo administravimo bakalauro laipsnis (finansų kryptis) – Bellevue University, JAV Baigusi „Baltic Institute of Corporate Governance" valdybos narių mokymų programą

Vadovybė	Vardas pavardė	Išsilavinimas
Valdybos nariai	Gediminas Almantas, nepriklausomas valdybos narys, UAB "EPSO-G" valdybos narys, atlygio ir skyrimo komiteto narys, Viešosios įstaigos "LIETUVOS NACIONALINIS RADIJAS IR TELEVIZIJA" pirkimų ir investicijų politikos komiteto narys, AB "ORO NAVIGACIJA" valdybos narys, LIETUVOS RAUDONOJO KRYŽIAUS DRAUGIJOS valdybos pirmininkas; Viešosios įstaigos "ATVIROS LIETUVOS FONDAS" tarybos pirmininkas, AB “LTG Infra” valdybos pirmininkas	Vilniaus universitetas, teisės mokslų magistras; Berno universitetas, Šveicarija, teisės mokslų magistras; Kopenhagos verslo mokykla, verslo derybų etika, industrinis doktorantas.
	Saulius Kerza, priklausomas valdybos narys, LR susisiekimo ministerijos Biudžeto ir investicijų departamento direktorius	Teisės magistro laipsnis, Vilniaus universitetas Teisės bakalauro laipsnis, Lietuvos teisės akademija
	Tadas Vizgirda, nepriklausomas valdybos narys, UAB „Shift4 Payments Lithuania“ vadovas; asociacijos „American Chamber of Commerce in Lithuania“ valdybos pirmininkas	BSBA in Business Administration – Kaplan University, JAV „Baltic Institute of Corporate Governance“ bendrovių valdymo programa
	Darius Makauskis, nepriklausomas valdybos narys, UAB "Ukmergės pramonės parkas" personalo direktorius	Personalo valdymo ir tarptautinės prekybos studijos, Vilniaus universitetas Personalo vystymo studijos Kornelio universitetas (JAV)
L. e. generalinio direktoriaus pareigas Aviacinių paslaugų skyriaus vadovas	Aurimas Stikliūnas	Norwegian Business School ir ISM vadovų verslo valdymo magistras 2021 Vadybos ir investicijų valdymo magistras, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, 2011 Vadybos ir verslo administravimo bakalauras, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, 2009 Tarptautinio verslo programa, University of Pablo de Olavide, Ispanija 2009
Operacijų ir infrastruktūros departamento direktorius	Arnas Dūmanas	Norwegian Business School ir ISM vadovų verslo vadybos magistras, 2020 Statybos inžinerijos bakalauras, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, 2006
Komercijos departamento direktorė	Gintarė Norvilaitė-Tautevičė	Tarptautinės rinkodaros ir vadybos magistras, ISM ekonomikos ir vadybos universitetas, 2014 Ekonomikos bakalauras, Vilniaus universitetas, 2011
Saugos ir saugumo departamento direktorius	Vidas Kšanas	Verslo administravimas, Baltijos vadybos institutas, 2008 Vadybos ir verslo administravimo magistras, Vytauto Didžiojo universitetas, 2008 Vadybos ir verslo administravimo bakalauras, Vilniaus universitetas, 2003
Finansų departamento direktorė	Indrė Kunigėlytė	ISM vadovų verslo valdymo magistras, 2023 Teisė LLB, King‘s College London, Jungtinė Karalystė, 2009 Teisės studijos, Université de Paris 1-Panthéon Sorbonne, Prancūzija, 2008
Personalo ir administravimo skyriaus vadovė	Danguolė Armanavičiūtė	Humanitarinių mokslų bakalauras, Vilniaus Pedagoginis Universitetas, 1996 Organizacinės psichologijos studijos, Žmogaus studijų centras, 2013
Teisės skyriaus vadovė	Diana Bankauskienė	Verslo teisės magistras, Mykolo Romerio universitetas, 2015 Teisės bakalauras, Mykolo Romerio universitetas, 2013
Komunikacijos skyriaus vadovas	Marius Zelenius	Ryšiai su visuomene, profesinės studijos. Vilniaus universitetas. Žurnalistikos institutas, 2008 Kraštotvarkos bakalauras, Klaipėdos universitetas, 2002

Kolegialių organų atrankos kriterijai

Kandidatų į kolegialų priežiūros ar valdymo organą atranką vykdo LR susisiekimo ministerija vadovaujantis LR Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 631 aktualia redakcija. Nutarimu patvirtintame Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos apraše nustatyti esminiai principai ir procesai:

- Autonomiškumas. Tai apima nepriklausomų kolegialaus organo narių paskyrimą bei apribojimus valstybės politikams dalyvauti šių organų veikloje. Visoms VVĮ taikomas reikalavimas, kad tiesiogiai akcininko (savininko) renkamame kolegialiame organe nepriklausomumo kriterijus atitinkantys nariai sudarytų ne mažiau kaip pusę kolegialaus organo narių. Tuo tarpu valstybės politikai ar politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojai į VVĮ kolegialius organus skiriami būti negali.
- VVĮ kolegialūs organai sudaromi remiantis kompetencijų principų bei atsižvelgiant į konkrečios VVĮ veiklos specifiką ir strateginius tikslus. Teisės aktuose numatyta, kad VVĮ kolegialus organas privalo turėti tinkamas kompetencijas strateginio planavimo ir valdysenos srityje, finansų valdymo srityje bei ūkio šakos, kurioje veikia VVĮ, srityje. Kitos reikalingos kompetencijos formuojamos pagal individualų poreikį. Remiantis šiuo principu vykdoma kolegialaus organo narių atranka.
- Profesionali ir skaidri atranka. Nepriklausomų narių atrankai taikomos detalios atrankos procedūros, apimančios žingsnius nuo atrankos iniciavimo iki paskyrimo kolegialaus organo nariu. Nustatytos atrankos procedūros yra viešos bei vadovaujasi detalaus kandidatų patikrinimo principu, kai kandidatą įvertina tiek profesionali atrankų agentūra, tiek specialiai atrankai sudaryta atrankos komisija.
- Įgalinta. Valstybės valdomų bendrovių (VVB) kolegialių organų funkcijos nesiskiria nuo pasaulinių valdysenos praktikų, t. y. šie organai vadovaujasi visuotinai pripažįstamais korporatyvinės valdysenos principais: skiria ir atšaukia įmonės vadovą, tvirtina įmonės strategiją bei vykdo įmonės strategijos įgyvendinimo priežiūrą. Šiuo metu apribotos yra valstybės įmonių (VĮ) teisinį statusą turinčių VVĮ valdybų funkcijos, kurios daugiau veikia tik kaip patariamieji organai.

2.1. Valdybos funkcijos

Valdyba:

- nustato Įmonės struktūrą;
- teikia Susisiekimo ministerijai išvadas dėl Įmonės veiklos strategijos projekto, dėl Įmonės paskirstytojo pelno (nuostolių) paskirstymo projekto, dėl Įmonės metinių pajamų ir išlaidų sąmatų, metinių turto įsigijimo ir skolinimosi planų, taip pat dėl ataskaitinių finansinių metų Įmonės veiklos ataskaitos;
- tvirtina Įmonės darbuotojų apmokėjimo ir skatinimo taisykles;
- gali teikti Susisiekimo ministerijai pasiūlymus dėl Įmonės vadovo mėnesinės algos kintamosios dalies konkretaus dydžio nustatymo, Įmonės vadovo skatinimo ir jo darbo pareigų pažeidimo fiksavimo;
- pritaria Įmonės veiklos rodiklių projektui;
- pritaria Įmonės pirkimo sandoriams:
- prekių ir paslaugų, kurių kiekvieno sandorio vertė lygi arba viršija 435 tūkst. Eur be PVM;
- darbų, kurių kiekvieno sandorio vertė lygi arba viršija 870 tūkst. Eur be PVM;
- prieš paskelbiant prekių, paslaugų ar darbų viešąjį pirkimą, kurio numatoma vertė be PVM yra lygi arba viršija 1/20 Įmonės nuosavo kapitalo bei prieš paskelbiant prekių ir paslaugų pirkimą, kurio numatoma vertė lygi arba viršija 435 tūkst. Eur be PVM ar darbų pirkimą, kurio numatoma vertė lygi arba viršija 870 tūkst. Eur be PVM, svarsto Įmonės vadovo pateiktus viešųjų pirkimų dokumentų projektus;
- pritaria Įmonės turto įkeitimo sandoriams;
- priima sprendimus dėl Įmonės filialų steigimo ir jų veiklos nutraukimo;
- sudaro Įmonės Audito komitetą ir tvirtina jo nuostatus;
- atlieka kitas LR valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme ir Įmonės įstatuose valdybos kompetencijai priskirtas funkcijas.

Vykę posėdžiai: 2022 m. vyko 15 valdybos posėdžių.

2.1.1. Pagrindiniai svarstyti klausimai

Kasmėnesinė Įmonės veiklos apžvalga; Įmonės pertvarkymo į AB plano įgyvendinimo eigos pristatymas; Valdybos kompetencijai priskiriamų pirkimų sąlygų svarstymas ir sandorių tvirtinimas; Valdybos pavedimų aptarimas; Įmonės priemonių plano pagal nepriklausomo audito ir audito komiteto išvadas už 2021 metus ataskaita; Vidaus audito veiklos ataskaita; 2021 m. Audito komiteto ataskaita; Metinis Įmonės 2022 m. pirkimų planas; Priemonių planas pagal Įmonės 2020/21 metų VVĮ gerosios valdysenos indekso vertinimo ataskaitą; VNO oro uosto kainodaros pristatymas; Valdybos veiklos savivertinimas; Transporto programos, planuojamų pirkimų pristatymas; Asmens duomenų apsaugos reikalavimų įgyvendinimo Įmonėje eigos pristatymas; Galimų Įmonės aukščiausio lygio vadovų 2022-ų metų KPI; Paslaugų pirkimo iš išorinių paslaugų teikėjų (*outsourcing*) politikos peržiūra; Kibernetinio saugumo tobulinimo priemonių peržiūra; Įmonės darnumo/ ESG praktikų stiprinimo veiksmų planas ir įgyvendinimo eiga; Įmonės 2030 m. strategijos pristatymas; Lūkesčių laiške išvardintų tikslų įgyvendinimo eigos pristatymas; Įmonės 2022 m. I-ojo ketvirčio veiklos bei finansiniai rezultatai; Įmonės vadovo metinis vertinimas; Įmonės 2021 m. metinių veiklos ir finansinių rezultatų pristatymas, nepriklausomo audito ataskaita (išvada dėl ataskaitinių metų veiklos ataskaitos ir paskirstytino pelno (nuostolių) paskirstymo projekto; 2022 m. biudžeto ir veiklos rodiklių atnaujinimo informacija; Korupcijos prevencija – situacijos Įmonėje pristatymas ir Audito komiteto rekomendacijų aptarimas; Generalinio direktoriaus darbų perdavimo aptarimas; Įmonės organizacinės struktūros pakeitimų aptarimas; LEAN projekto eigos apžvalga/pristatymas; 2022 m. I-o pusmečio Įmonės Audito komiteto veiklos ataskaitos pristatymas; Rizikų valdymo situacijos pristatymas; Net Zero strategijos parengimo plano pristatymas; Transporto programos pakartotinis pristatymas; 2022 m. II-ojo ketvirčio veiklos bei finansiniai rezultatai; Valdybos posėdžių sekretoriaus paskyrimas; Įmonės pertvarkymo į akcinę bendrovę proceso alternatyvų svarstymas; Aviacinių ir neaviacinių pajamų perspektyva (pasirengimas 2023 m. biudžeto, 2023-2025 m. SVP klausimams); Įmonės komercinio (investicinio) nekilnojamojo turto plėtros gairių pristatymas; Informacinių technologijų infrastruktūros valdymo vidaus audito rezultatų pristatymas; 2022 m. III-ojo ketvirčio veiklos bei finansiniai rezultatai; Įmonės 2023 m. biudžeto ir veiklos KPI svarstymas (pradinis); Įmonės pertvarkymo į akcinę bendrovę vykdymo pagal pertvarkymo į akcinę bendrovę veiksmų planą, keičiant apskaitos politiką, svarstymas; Įmonės 2023 m. biudžeto ir veiklos rodiklių svarstymas; Įmonės strateginio veiklos plano 2023-2026 m. svarstymas (pradinis); Audito komiteto narių atrankos proceso pristatymas; Įmonės strateginio veiklos plano 2023-2026 m. svarstymas; 2023 m. Audito komiteto veiklos planas ir 2022 m. veiklos ataskaita; Atnaujinto valdybos darbo reglamento ir audito komiteto nuostatų tvirtinimas; Įmonės strateginio veiklos plano (SVP) 2023-2026 m. svarstymas ir išvados teikimas Susisiekimo ministerijai dėl Įmonės SVP projekto; 2023 m. metinis valdybos veiklos planas.

Valdyba 2022 m. pritarė žemiau išvardintų Įmonės sandorių sudarymui (nurodomos pradinės sandorių vertės):

1. 2022 m. vasario 24 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su Reklamos ir rinkodaros paslaugų pirkimo laimėtoju UAB „Milk Agency“ (sandorio vertė – 600.000,00 Eur be PVM).
2. 2022 m. kovo 31 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su Vilniaus oro uosto teritorijos valymo ir priežiūros paslaugų pirkimo laimėtoju UAB „Ecoservice“ (sandorio vertė – 550.000,00 Eur be PVM).
3. 2022 m. kovo 31 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su pirkimo ,,Vilniaus oro uosto keleivių terminalo (T4) rekonstrukcijos darbai” laimėtoju UAB „EIKOS STATYBA“, su sąlyga, kad pretenzijų nebus gauta arba jos bus atmestos ir bus gautas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, jog sandoris atitinka nacionalinio saugumo interesus (sandorio vertė – 37.878.654,84 EUR be PVM).
4. 2022 m. balandžio 28 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su pirkimo „Techninio projekto „Transporto paskirties pastatas [7.6] Rodūnios kel. 2, Vilnius. Rekonstravimo projektas“ 9A ir 12A etapų rangos darbai“ laimėtoju UAB ,,Jungtiniai projektai“ (sandorio vertė – 2.598.000 EUR be PVM).
5. 2022 m. birželio 2 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su pirkimo „Paviršinių nuotekų tinklų bei valyklos Rodūnios kel. 2, Vilniaus m. sav. Projektavimo ir statybos darbų“ laimėtoju UAB „Arionex LT“, su sąlyga, kad bus gautas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų

apsaugos koordinavimo komisijos arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, jog sandoris atitinka nacionalinio saugumo interesus (sandorio vertė – 2.898.700,00 EUR be PVM).
6. 2022 m. birželio 23 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su pirkimo „Vaizdo stebėjimo paslaugos“ laimėtoju UAB „Dussmann Service“ (sandorio vertė – 1.120.500,00 EUR be PVM).
7. 2022 m. birželio 23 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su elektros energijos pirkimo VĮ Lietuvos oro uostų Vilniaus, Kauno ir Palangos filialams laimėtoju UAB „Ignitis“ (sandorio vertė – 4.201.318,66 Eur be PVM (elektros kaina apskaičiuojama pagal elektros biržos Nord Pool Spot kainą Eur/kWh ir elektros tiekėjo pasiūlytą fiksuotą maržą)).
8. 2022 m. rugpjūčio 12 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su pirkimo ,,Vilniaus oro uosto keleivių terminalo (T4) rekonstrukcijos darbai” laimėtoju UAB „EIKOS STATYBA“, su sąlyga, kad pretenzijų nebus gauta arba jos bus atmestos ir bus gautas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, jog sandoris atitinka nacionalinio saugumo interesus (sandorio vertė 41.487.407,91 EUR be PVM).
9. 2022 m. rugsėjo 22 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su viešojo pirkimo laimėtoju „HaskoningDHV Nederland B.V.“ dėl Lietuvos oro uostų (VNO, KUN ir PLQ) ilgalaikių išvystymo planų parengimo paslaugų suteikimo, su sąlyga, kad bus gautas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, jog sandoris atitinka nacionalinio saugumo interesus (sandorio vertė – 824.000 EUR be PVM).
10. 2022 m. rugsėjo 22 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su viešojo pirkimo laimėtoju UAB „ATEA“ dėl sprogmenų aptikimo įrangos išvykstančio bagažo patikrai (EDS) pristatymo, sumontavimo, testavimo, įdiegimo ir kitų susijusių paslaugų suteikimo (sandorio vertė – 3.492.000,00 EUR be PVM).
11. 2022 m. gruodžio 15 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su viešojo pirkimo laimėtoju UAB „FIMA“ dėl bagažo valdymo sistemos Vilniaus oro uosto keleivių išvykimo terminale pristatymo, sumontavimo, testavimo, įdiegimo ir kitų susijusių paslaugų suteikimo, su sąlyga, kad bus gautas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, jog sandoris atitinka nacionalinio saugumo interesus (sandorio vertė – 5.697.721,95 EUR be PVM).
12. 2022 m. gruodžio 15 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su viešojo pirkimo laimėtoju – tiekėjų grupe, kurią sudaro UAB „LD Galia“ ir UAB „Elektros darbai“ dėl Vilniaus oro uosto keleivių aptarnavimo, bagažo įrenginių bei sistemų eksploatacijos, remonto ir techninės priežiūros paslaugų su sąlyga, kad bus gautas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, jog sandoris atitinka nacionalinio saugumo interesus (sandorio vertė – 1.659.959,62 Eur be PVM).
13. 2022 m. gruodžio 15 d. valdyba bendru valdybos narių sprendimu pritarė sandorio sudarymui su viešojo pirkimo laimėtoju UAB „Vitaresta“ dėl Vilniaus oro uosto patalpų valymo paslaugų suteikimo (sandorio vertė – 2.800.000 EUR be PVM).

Apibendrintas 2022 m. laikotarpis:

- 2022 m. buvo siekiama užtikrinti LTOU finansinį tvarumą, įvyko ženklus LTOU veiklos atsigavimas po pandemijos ir prasidėjo aktyvios plėtros, reikšmingų naujų investicijų etapas. Užtikrintas veiklos tęstinumas ir LTOU darbuotojų įsitraukimas, įvykus pokyčiams aukščiausio lygio vadovų komandoje, įskaitant generalinio direktoriaus atsistatydinimą.
- Orientuojantis į valstybės siekiamus tikslus ir keliamus lūkesčius Įmonei, apibrėžtus Lūkesčių laiške, siekiama augančio keleivių ir skrydžių krypčių skaičiaus (ypač - patrauklių maršrutų su pagrindiniais verslo traukos centrais kiekio didinimo), pelningos ir tvarios Įmonės veiklos, kokybiško keleivių aptarnavimo ir strateginių investicinių projektų įgyvendinimo.
- 2022 m., ruošiantis tolesniam plėtros etapui, buvo inicijuotos šios strateginės iniciatyvos: komercinės ir kitos neaviacinės veiklos (MRO, krovinių gabenimo ir kt.) plėtros strategijos rengimas, oro uostų teritorijų vystymas, pasiruošimas visų trijų oro uostų master planų parengimui.

- Pereinant iš Įmonės veiklos modelio krizės laikotarpiu į plėtros fazę, papildomas dėmesys buvo skiriamas organizacijos ir personalo vystymui, darbuotojų skaičiaus didinimui ir veiklos stiprinimui, pradėta motyvacinės sistemos peržiūra.
- 2022 m. eigoje buvo papildomai peržiūrimas įmonės pajamų ir sąnaudų planas, siekiant atliepti geresnius nei planuota pajamų rezultatus, bei padengti augančias sąnaudas, užtikrinant aukštesnį EBITDA tikslo pasiekimą.
- 2022 m. laikotarpiu spręsti klausimai, susiję su įmonės pertvarkymu į akcinę bendrovę, iškilusių rizikų valdymu, sprendimų alternatyvų pasirinkimu, reikalingų pokyčių, susijusių su įmonės turtu, priėmimu. 2022 m. lapkričio mėn. valdyba pritarė atnaujintam Įmonės pertvarkymo į akcinę bendrovę veiksmų planui, keičiant Įmonės apskaitos politiką, svarbus LTOU prioritetas 2023 m. išlieka teisinės formos bei reguliacinės aplinkos pakeitimas, paruošiant organizaciją efektyviam darbui tolesniu laikotarpiu.
- Įvyko 15 valdybos posėdžių ir papildomai priimti 3 nutarimai Įmonei aktualiais klausimais pagal valdybos kompetenciją nešaukiant posėdžių.

Pagrindiniai ilgalaikiai valdybos prioritetai iš 2022 m. ir tęsiami 2023 m.:

- Aiškus LTOU veiklos modelis ir vertinimo sistema, pagrįsta kompleksiniais tikslais: finansiniais, konkurencingumo, aviacinių ir neaviacinių veiklų plėtros, tvarių investicijų įgyvendinimo, subalansuoto finansavimo, procesų automatizavimo, aplinkosaugos / ESG, inovacijų diegimo tikslais.
- Skrydžių skatinimo modelio parengimas ir įgyvendinimas.
- Ambicingas augimas ir verslo plėtra, investuojant į projektus, kuriančius ilgalaikę grąžą.
- Ilgalaikio išvystymo planų (angl. Masterplan) parengimas ir suderinimas su suinteresuotomis šalimis, nubrėžiant ilgalaikes oro uostų tinklo vystymo kryptis.
- Vilniaus ir Kauno oro uostų plėtros programų iniciavimas ir pradėtas įgyvendinimas, siekiant užtikrinti augančio keleivių srauto pralaidumą.

- Sistemiškas rizikų valdymas, vidinės kontrolės stiprinimas ir gerosios valdysenos praktikų taikymas, siekiant aukščiausių standartų visose vertinimo kategorijose (skaidrumas, kolegialūs organai, strateginis planavimas ir įgyvendinimas).
- Darnumo, ESG (angl. „Environmental, social and governance“) bei nulinės CO2 (angl. „net-zero”) programų parengimas ir įgyvendinimas.

- Efektyvus ir visapusiškas Įmonės pertvarkymas į akcinę bendrovę (planuota 2022 m., terminas perkeltas į 2023 m. II pusm.).

2.1.2. Narių posėdžių lankomumas

Bendras vidutinis narių lankomumo procentas 2022 m. buvo 99 procentai.

3 LENTELĖ. Posėdžių lankomumas

Eil. nr.	Posėdžio data	Dalyvavusių narių skaičius	Dalyvavo	Nedalyvavo	Iš viso narių	Lankomumo proc.
1.	Vasario 1 d.	5 nariai	Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas Darius Makauskis	-	5	100 %
2.	Vasario 24 d.	5 nariai	Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas Darius Makauskis	-	5	100 %
3.	Kovo 31 d.	5 nariai	Darius Makauskis	-	5	100 %

			Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas			
4.	Balandžio 28 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
5.	Gegužės 4 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
6.	Birželio 2 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
7.	Birželio 23 d.	4 nariai	Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	Darius Makauskis	5	80 %
8.	Liepos 21 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
9.	Rugsėjo 13 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
10.	Rugsėjo 22 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
11.	Spalio 21 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
12.	Lapkričio 9 d.	5 nariai	Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza Gediminas Almantas	-	5	100 %
13.	Lapkričio 17 d.	5 nariai	Gediminas Almantas Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza	-	5	100 %
14.	Gruodžio 15 d.	5 nariai	Gediminas Almantas Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza	-	5	100 %
15.	Gruodžio 28 d.	5 nariai	Gediminas Almantas Darius Makauskis Eglė Čiužaitė Tadas Vizgirda Saulius Kerza	-	5	100 %

2.1.3. Gautas atlygis už nario pareigas

Atlygio mokėjimo valdybos nariams tvarką nustato 2015 m. spalio 14 d. LRV nutarimu Nr. 1092 patvirtintas valstybės įmonių ir savivaldybės įmonių valdybų narių atlygio skyrimo tvarkos aprašas. Valdybos nariams mokamas valandinis įkainis eurais. Valdybos nario veiklos valandinį įkainį sutarties projekto derinimo metu nustato Susisiekimo ministerija. Šiuo metu nepriklausomo valdybos nario, valdybos nario, kuris yra darbuotojų atstovas, ir valdybos pirmininko veiklos valandinis atlygis yra 78 Eur, įskaitant mokėtinus mokesčius ir įmokas, o valdybos nario, kuris yra valstybės tarnautojas, veiklos valandinis atlygis yra 50 Eur, įskaitant mokėtinus mokesčius ir įmokas.

Pasibaigus ketvirčiui valdybos narys per 10 kalendorinių dienų raštu pateikia įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai valdybos nario veiklos ataskaitą, kurioje pateikiama informacija apie valdybos nario per atitinkamą ketvirtį vykdytą veiklą ir nurodomas šiai veiklai vykdyti skirtas valandų skaičius. Valdybos nariui atlygis skiriamas įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendimu, atsižvelgiant į ataskaitoje nurodytą valandų skaičių.

Jeigu vykdant Valdybos nario veiklą reikia patirti pagristų kelionės (transporto) išlaidų, Įmonė kompensuoja tokias pagrįstas kelionės išlaidas. Valdybos nariams 2022 m. kompensuota kuro išlaidų už 267,60 Eur.

Valdybos nariams priskaičiuotas atlygis už darbą per 2022 m. (su visais mokėtinais mokesčiais ir įmokomis) - 89 767,46 Eur.

4 LENTELĖ. Valdybos narių atlyginimai

Vardas, pavardė	Pozicija	Buvimo valdybos nariu laikotarpis 2022 m.	Priskaičiuotas atlygis už darbą 2022 m. su mokesčiais
Eglė Čiužaitė	Pirmininkas (Nepriklausomas)	2022-01-01 - 2022-12-31	25.691,86
Saulius Kerza	Narys (Valstybės tarnautojas)	2022-01-01 - 2022-12-31	7.792,00
Tadas Vizgirda	Narys (Nepriklausomas)	2022-01-01 - 2022-12-31	18.901,08
Darius Makauskis	Narys (Nepriklausomas)	2022-01-01 - 2022-12-31	18.691,26
Gediminas Almantas	Narys (Nepriklausomas)	2022-01-01 - 2022-12-31	18.691,26

2.2. Audito komitetas

2019 m. Lietuvos oro uostų valdyba 2019 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 1VN-8 patvirtino audito komitetą. Audito komitetą sudaro trys nariai.

5 LENTELĖ. VĮ Lietuvos oro uostų audito komiteto sudėtis

Komiteto sudėtis	Vardas pavardė	Išsilavinimas
Komiteto pirmininkė	Laura Garbenčiūtė – Bakienė, VĮ Ignalinos Atominė Elektrinė, Audito ir rizikų komiteto pirmininkė; UAB OKEO Payments, Valdybos narė; SĮ Plungės vandenys, Valdybos narė; Mažų ir vidutinių Lietuvos ir užsienio įmonių portfelis Finansų patarėja (UAB Baltijos ekonomistas);	Vilniaus Gedimino Technikos Universitetas, Finansų magistras; Kauno Technologijos Universitetas, Verslo administravimo bakalauras. Baltic Institute of Corporate Governance valdybos narių programa. QIAL, CRMA, CIA, ACCA.

	Energijos efektyvumo Ukrainai fondas, Stebėtojų tarybos narė.	
Komiteto nariai	Inga Kuktienė, nepriklausoma audito komiteto narė; UAB SME Bank, Rizikos Valdymo Departamento direktorė; AB Utenos trikotažas, Audito komiteto narė.	Vilniaus universitetas – Verslo administravimo magistras; Stokholmo ekonomikos mokykla – Ekonomikos ir verslo administravimo bakalauras. CRO, CAMS, CIA.
	Aurelija Aukščionė, nepriklausoma audito komiteto narė; Vidaus audito vadovė, Rimi Baltic.	Vilniaus universitetas, Verslo vadybos ir administravimo magistras. CIA, ACCA.

2.2.1. Kadencijų pradžia / pabaiga

Lietuvos oro uostų valdyba audito komiteto narius paskyrė ketverių metų laikotarpiui. Audito komiteto narių kadencijų pradžia ir pabaiga:

6 LENTELĖ. LTOU audito komiteto kadencijos pradžia / pabaiga

Narys	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Laura Garbenčiūtė - Bakienė	2019 03 26	2023 03 26
Inga Kuktienė	2020 07 28	2023 03 26
Aurelija Aukščionė	2019 03 26	2023 03 26

2.2.2. Pagrindinės audito komiteto funkcijos:

Audito komitetas:

- stebi finansinės atskaitomybės procesą ir teikia rekomendacijas dėl jo patikimumo užtikrinimo;
- stebi metinių finansinių ataskaitų auditą, ypač atkreipiant dėmesį į jo atlikimą, atsižvelgiant į Įmonės tikrinimo metu nustatytus finansinių ataskaitų audito trūkumus ir padarytas išvadas;
- peržiūri ir stebi auditoriaus (auditorių) ar audito įmonių nepriklausomumą;
- informuoja valdybos pirmininką ir vadovą apie audito įmonės Audito komitetui pateiktą informaciją apie audito metu iškilusius probleminius klausimus, ypač kai nustatomi reikšmingi vidaus kontrolės, susiję su finansinėmis ataskaitomis, trūkumai;
- informuoja Įmonės vadovą apie finansinių ataskaitų audito rezultatus ir paaiškina, kaip šis auditas prisidėjo prie finansinių ataskaitų patikimumo ir koks buvo audito komiteto vaidmuo tai atliekant;
- stebi vidaus kokybės kontrolės ir rizikos valdymo sistemų, turinčių įtakos Įmonės finansinei atskaitomybei, korupcijos, užsienio pareigūnų papirkimo sudarant tarptautinius sandorius, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijai veiksmingumą ir vidaus audito veiksmingumą, nepažeidžiant vidaus audito nepriklausomumo;
- stebi vidaus audito veiksmingumą, nepažeidžiant vidaus audito nepriklausomumo;
- tvirtina vidaus audito nuostatus, vidaus audito metodikas, rizikų vertinimu paremtą vidaus audito planą, metines ataskaitas, vidaus audito biudžetą bei resursus ir vidaus audito funkcijos vadovo paskyrimą, atleidimą, atlygį ir vertinimą. Susipažįsta su atliktų vidaus auditų išvadomis bei rekomendacijomis ir kartą per pusmetį informuoja Valdybą, apie esmines vidaus auditų išvadas, bei rekomendacijų įgyvendinimo statusą.
- atlieka kitas pareigas, numatytas teisės aktuose.

Vykę posėdžiai: 2022 m. įvyko 14 audito komiteto posėdžių.

2.2.3. Pagrindiniai svarstyti klausimai

Nepriklausomo auditoriaus išvados ir finansinio audito rezultatų aptarimas; išorės auditorių atrankos procedūros vertinimas ir rekomendacijos, kurią audito įmonę paskirti, teikimas; ilgalaikio turto vertinimo eigos

ir rezultatų stebėjimas; Įmonės statuso keitimo situacijos ir apskaitos politikos keitimo įtakos vertinimas, su Ukrainos karu susijusių rizikų valdymo vertinimas; vidaus audito skyriaus veiklos vertinimas, metinių, ilgalaikių planų ir veiklos ataskaitų peržiūra, vidaus audito ataskaitų informacijos vertinimas; metinių tikslų Vidaus audito ir skyriaus vadovei formulavimas; korupcijos prevencijos (privačių interesų deklaravimo tvarkos, anoniminių pranešimų tyrimų ir tolimesnių veiksmų įgyvendinimo) priežiūros vertinimas; rizikos vertinimo ir valdymo sistemos veiksmingumo vertinimas ir rekomendacijų valdybai teikimas; išorės ir vidaus audito bei išorės institucijų rekomendacijų įgyvendinimo vertinimas; pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos veiksmingumo vertinimas; sandorių su susijusiomis šalimis tvarkos, proceso bei pačių sandorių peržiūra; atitikties rizikos valdymo vertinimas.

2.2.4. Narių posėdžių lankomumas

Bendras audito komiteto narių lankomumo procentas 2022 m. buvo 100 procentų.

7 LENTELĖ. Posėdžių lankomumas

Eil. nr.	Posėdžio data	Dalyvavusių narių skaičius	Dalyvavo	Nedalyvavo	Iš viso narių	Lankomumo proc.
1.	Sausio 25 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
2.	Vasario 11 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
3.	Kovo 18 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
4.	Kovo 30 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
5.	Balandžio 29 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
6.	Gegužės 3 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
7.	Gegužės 17 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
8.	Gegužės 24 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
9.	Birželio 16 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
10.	Liepos 14 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
11.	Rugsėjo 15 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
12.	Spalio 20 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
13.	Lapkričio 30 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %
14.	Gruodžio 19 d.	3 nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė Inga Kuktienė	-	3	100 %

2.2.5. Gautas atlygis už nario pareigas

Atlygio mokėjimo audito komiteto nariams tvarką nustato 2018 m. rugpjūčio 20 d. susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-420 patvirtintas akcinių bendrovių, kurių valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų valdytoja yra Susisiekimo ministerija, ir Susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų valstybės įmonių valdybų narių, komitetų narių atlygio nustatymo tvarkos aprašas, bei jo 2022-07-04 pakeitimas Remiantis Aprašo 23 p. komiteto nario ir komiteto pirmininko metinis atlygis nustatomas, atsižvelgiant į valstybinės įmonės kategoriją.

Audito komiteto nario arba komiteto pirmininko metinis atlygis kartu su visais mokesčiais už faktiškai vykdomą komiteto nario veiklą negali viršyti 4/75 dalies įmonės vadovui nustatyto viso metinio atlygio (pastoviosios ir kintamos dalių, metinės premijos ir su darbo užmokesčiu susijusių mokesčių metinė suma). Komiteto nario atlygis turi būti mažinamas, jeigu komiteto narys nedalyvauja komiteto posėdžiuose, nusišalina nuo klausimų dėl interesų konfliktų, nepareiškia nuomonės darbotvarkės klausimais, nebalsuoja dėl jų, nevykdo komiteto nario veiklos ar ją vykdo netinkamai.

Atlygis komiteto nariui mokamas kas mėnesį, apmokant ne daugiau nei 1/12 Aprašo 23 p. nurodytos metinės sumos. Komiteto nariams atlygis išmokamas pasibaigus mėnesiui per 10 kalendorinių dienų.
Audito komiteto nariams priskaičiuotas atlygis už darbą 2022 m. (su visais mokėtinais mokesčiais ir įmokomis) - 16 284,96 Eur.

3. Pagrindiniai įmonės veiklai reikšmingi įvykiai per ataskaitinį laikotarpį

3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas

Viena iš esminių 2022 m. pasiektų gairių vykdant infrastruktūros projektus – pasirašyta VNO T4 išvykimo terminalo modulio su transporto prieigomis rekonstrukcijos rangos darbų sutartis. Tai esminis projektas, kuris leis aptarnauti 2400 kel./val. (viena kryptimi) ir užtikrinti strateginę VNO esamų terminalų plėtrą.

Taip pat siekiant padidinti KUN terminalo aptarnaujamų keleivių pralaidumą, inicijuota KUN plėtros programa, kuri apima terminalo rekonstrukciją bei būtinų sistemų atnaujinimą (bagažo sistema, savitarnos sprendinių bei saugos ir saugumo sprendinių diegimą). KUN terminalo plėtra bus vykdoma moduliniu principu – plečiant terminalą į dvi puses, terminalo ploto išplėtimas ne tik leis užtikrinti reikiamą plotą technologinių sistemų diegimui, bet ir leis padidinti siūlomų paslaugų pasiūlą bei laukimo salių erdves.

LTOU veiklos efektyvinimui 2022 m. buvo įgyvendinti finansų valdymo sistemos ir personalo darbo užmokesčio skaičiavimo sistemos projektai. VNO modernizuota perimetro stebėjimo sistema, projekto metu buvo įkurtas ir vaizdo stebėjimo centras. Taip pat užbaigti avarinių elementų tvarkymo projektai – T1 terminalo stogo remontas bei kiti projektai.

2022 m. pradėtas ilgalaikių oro uostų išvystymo planų (angl. Masterplan) rengimas. Ilgalaikio išvystymo planuose bus išdėstomos principinės ateities augimo ir vystymosi gairės visiems trims Lietuvos oro uostams. Atlikus esamos situacijos analizę bus vertinamos ateities perspektyvos, kurių vertinimas sudėlios pagrindą alternatyvų ir galimybių svarstymui, įvertinus alternatyvas bus identifikuoti galimi vystymo scenarijai. Pagal identifikuotus galimus vystymo scenarijus toliau bus detalizuojami reikalingi ilgalaikio išvystymo įgyvendinimo žingsniai trumpuoju ir ilguoju periodais.

3.3. LEAN vadybos metodų taikymas

2022 m. Įmonė tęsė veiklos efektyvumo didinimo priemonių taikymą. Tame tarpe, aktyviai diegti LEAN vadybos metodai ir praktikos. Peržiūrėti ir atnaujinti apie 50 proc. turimų procesų (apie 130 procesų). LTOU bendras procesų kiekis yra 262. Sėkmingai vykdytas Lean projekto diegimo planas siekiant pagrindinių LTOU tikslų išlaikant balansą tarp dėmesio skyrimo tikslams, procesams ir žmonių gebėjimų ugdymo. Pateiktos 175 Kaizen

idėjos, iš kurių įgyvendintos 126 (72%). 74 idėjos įgyvendintos be jokių investicijų. Naudingiausias veiklos tobulinimo idėjas įgyvendinę darbuotojai yra apdovanoti. Vystomi 5S projektai atskiruose LTOU padaliniuose.

3.4. Įmonės pertvarkymas į akcinę bendrovę

Siekiant didinti veiklos efektyvumą ir atsižvelgiant į EBPO pateiktas rekomendacijas ekonominę veiklą vykdančias valstybės įmones pertvarkyti į bendroves, LTOU kartu su Susisiekimo ministerija 2017 m. pradėjo LTOU pertvarkymo į AB projekto įgyvendinimą. Pagal parengtą pertvarkymo į akcinę bendrovę veiksmų planą planuota visus veiksmus atlikti iki 2022 m. pabaigos, tačiau siekiant atspindėti įmonės turto rinkos vertes, projekto terminas perkeltas į 2023 m. II pusmetį.

3.5. Keleivių patirties gerinimas

2022 m. pavasarį, panaikinus daugumą su COVID pandemija susijusių kelionių reikalavimų, sparčiai išaugo keliautojų kiekiai visuose trijuose Lietuvos oro uostų terminaluose. Atsigaunant skrydžiams, vėl iššūkiu tapo keleivių srautų valdymas piko metu. Taip pat po beveik dvejus pandemijos metus trukusios pertraukos, keliautojai grįžo, pamiršę keliavimo įgūdžius, todėl daugiau dėmesio buvo skiriama pagalbai ir kelionės proceso efektyvinimui. Nuo 2022 m. pavasario Vilniaus oro uoste keleivių srautų reguliavimui ir informacijos teikimui priimti papildomi darbuotojai. Taip pat atlikta keleivio kelionės proceso analizė Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostuose, atlikti informacijos ir ženklinimo priemonių atnaujinimai, padedantys keleiviams sklandžiau vykdyti keliones. Daugėjant keleivių, atnaujintos kėdės ir padidintas jų kiekis prie laukimo vartų Vilniaus ir Palangos oro uostuose. Atliekant keleivių apklausas oro uostuose išsiaiškinta, kad keleiviams trūksta telefono pakrovimo stotelių, todėl įrengtas papildomas jų kiekis. 2022 m. buvo atnaujinta keleivių patirties gerinimo strategija, išplečiant ir numatant keleivių patirties gerinimo gaires bei tikslus laikotarpiui iki 2030 m. Pasaulyje stebima tendencija, kad keleiviai pageidauja individualių, jų poreikiams pritaikytų paslaugų bei sprendimų, todėl 2023 m. planuojama skirti daugiau dėmesio keleivių poreikių išsiaiškinimui ir naujų paslaugų diegimui bei keleivių edukacijai ir naujoms kelionių patirtims.

Per 2022 m. gauti 339 keleivių skundai dėl Vilniaus, Kauno ar Palangos oro uostų veiklos. Įmonėje stebimas ir analizuojamas rodiklis - skundų skaičius, tenkantis 100 tūkstančių aptarnautų keleivių. 2022 m. tikslas - mažiau kaip 13 skundų 100 tūkstančių keleivių. Nuo kovo mėnesio, panaikinus pandemijos ribojimus, ženkliai sumažėjo gaunamų skundų kiekis. Kas mėnesį šio rodiklio pokytis – 1 grafike. Daugiausiai skundų gauta dėl antžeminio aptarnavimo veiklų (keleivių registracijos, laipinimo, bagažo) bei aviacijos saugumo patikros procesų. Kiekvienas skundas nagrinėjamas, įtraukiant suinteresuotas šalis, atsakoma klientui, taip pat imamasi prevencinių veiksmų situacijos valdymui.

1 GRAFIKAS. Keleivių skundų kiekis, tenkantis 100 tūkstančių keleivių, 2022 m. duomenys

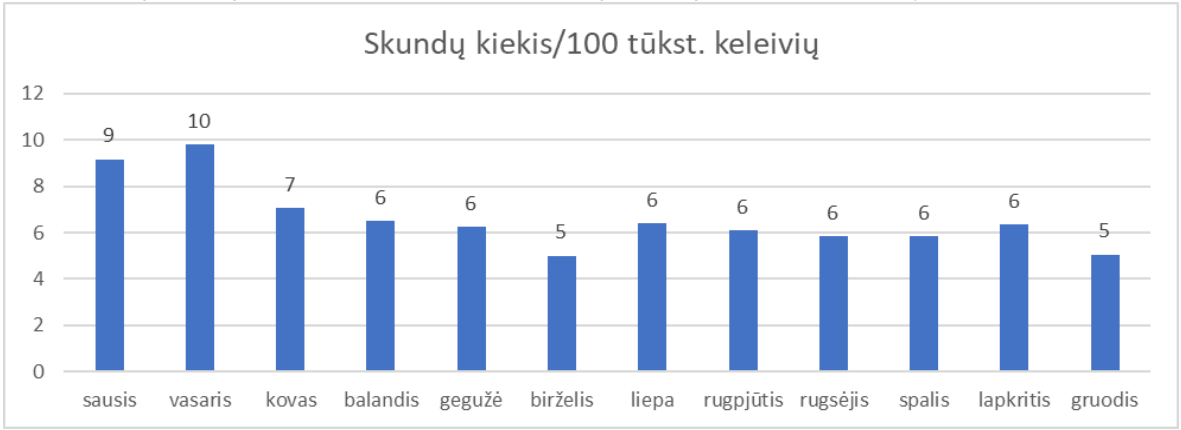

Didelis dėmesys 2022 m. buvo skiriamas ir specialiųjų poreikių keleivių aptarnavimo gerinimui. 2022 m. visuose trijuose oro uostuose (Vilniaus, Kauno, Palangos) aptarnauta 11.958 specialiųjų poreikių turinčių keleivių. Nuo 2021 m. tęsiama iniciatyva - į oro uostą edukacijos tikslais kviečiami įvairių negalių asociacijų atstovai. Tokiu

būdu jie sužino apie keliavimo ir teikiamos pagalbos galimybes, o oro uostams suteikiama vertinga informacija apie infrastruktūros ir procesų pritaikomumo gerinimą. Per 2022 m. mokymuose, kaip aptarnauti specialiųjų poreikių turinčius keleivius, sudalyvavo 561 darbuotojai.

Per 2022 m. atlikti keleivių nuomonių tyrimai, parodė, kad bendrai net 72 proc. Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų keleivių linkę rekomenduoti (NPS tyrime įvertino rekomendaciją 9 ir 10 balų). Ypatingai aukštais balais buvo įvertintas Vilniaus oro uostas. Pateikiama Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų lojalių keleivių, NPS tvirtų rėmėjų (9-10) dinamika penkerių metų laikotarpyje 2, 3 ir 4 grafike.

2 GRAFIKAS. Vilniaus oro uosto lojalių keleivių kiekis ir NPS rodiklis, 2018-2022 m.

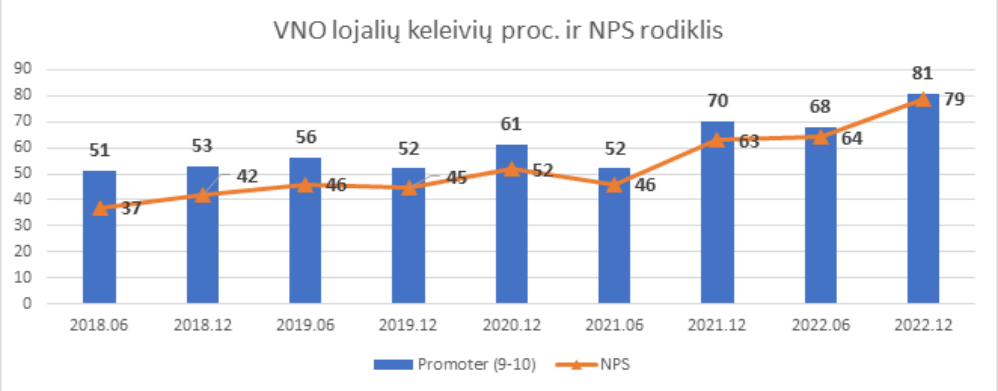

3 GRAFIKAS. Kauno oro uosto lojalių keleivių kiekis ir NPS rodiklis, 2018-2022 m.

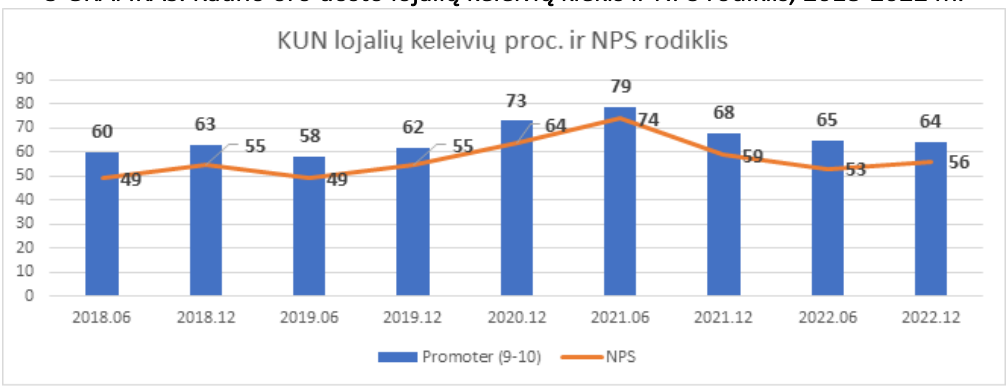

4 GRAFIKAS. Palangos oro uosto lojalių keleivių kiekis ir NPS rodiklis, 2018-2022 m.

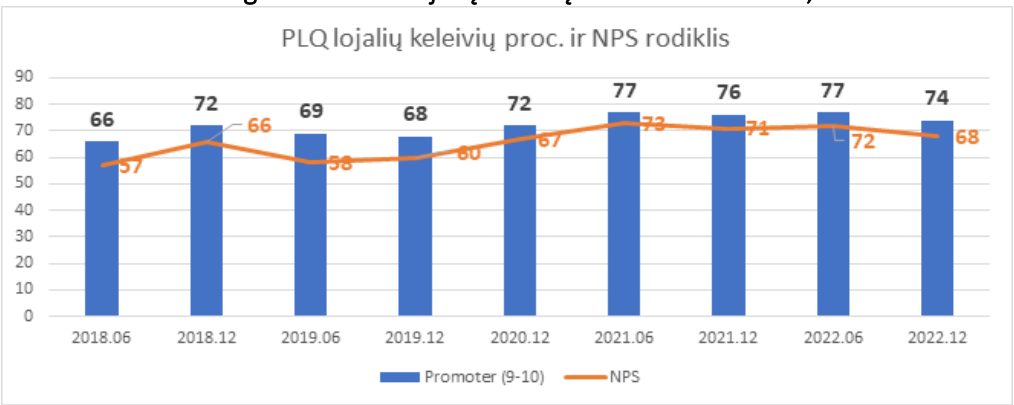

4. Turto valdymo klausimų sprendimas

VĮ Lietuvos oro uostai patikėjimo teise valdo, prižiūri ir eksploatuoja įvairų nekilnojamąjį turtą – žemės sklypus, oro uostų paskirties ir įvairios kitos paskirties pastatus, administracines patalpas, inžinerinius statinius ir tinklus. Šiuo metu VĮ Lietuvos oro uostai patikėjimo teise valdo 413 nekilnojamojo turto objektų, iš kurių 10 žemės sklypų, 3 orlaivių kilimo-tūpimo takus, 8 riedėjimo takus. 2022 m. Nekilnojamojo turto registre ir kadastre įregistruoti 26 nauji nekilnojamojo turto objektai VNO ir PLQ, taip pat išregistruoti 26 nekilnojamojo turto objektai, dalyje jų teritorijos vykdomi nauji projektai.

Beveik 80 % patikėjimo teise valdomo nekilnojamojo turto yra naudojama tiesioginei veiklai vykdyti – keleivių ir orlaivių aptarnavimui arba rezervuota ateities plėtrai. Likusi dalis nuomojama arba suteikta naudotis neatlygintinai panaudos pagrindais su tiesiogine veikla susijusioms institucijoms. VĮ Lietuvos oro uostai teisės aktuose nustatytai veiklai vykdyti yra suteikusi patalpų panaudą Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos teritorinėms muitinėms, Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie VRM, Viešojo saugumo tarnybai prie VRM, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybai. Žemės panauda yra suteikta Lietuvos hidrometeorologijos tarnybai. 2022 m. pasibaigus panaudos gavėjo panaudos sutarties terminui ir atsiradus papildomų patalpų poreikiui, VĮ Lietuvos oro uostai pasirašė dvi naujas turto panaudos sutartis.

2022 m. VĮ Lietuvos oro uostai Vilniaus miesto savivaldybės nuosavybėn perdavė valstybei nuosavybės teise priklausiusį ir VĮ Lietuvos oro uostų patikėjimo teise valdytą nekilnojamąjį (vandentiekio, lietaus nuotekų, šilumos tiekimo tinklus, pėsčiųjų takus ir kt.), kitą ilgalaikį materialųjį (šviesoforo sistemą, apšvietimo stulpus ir šviestuvus ir kt.) ir trumpalaikį materialųjį (kelio ženklus, pėsčiųjų ir dviratininkų šviesoforus ir kt.), iš viso perduoti 23 nekilnojamojo turto objektai ir 199 kilnojamojo turto objektai.

Ruošiantis tapti akcine bendrove, VĮ Lietuvos oro uostai aktyviai vykdė savo kilnojamojo turto peržiūrą, įvertinimą ir, vadovaujantis Vyriausybės nutarimo Nr. 1250 “Dėl Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos patvirtinimo”, vykdė dėl įvairių priežasčių pripažinto netinkamu (negalimu) naudoti turto nurašymo ir likvidavimo procedūras. Iš viso buvo nurašyta ir likviduota apie 138 kilnojamojo ilgalaikio turto objektai.

5. Krovinių gabenimo infrastruktūros ir orlaivių remonto industrijos (MRO) plėtra

Siekiant pritraukti investuotojus į Kauno oro uostą, LTOU 2022–2024 m. laikotarpiu yra numačiusi toliau tęsti 2020 m. išvystytų, orlaivių remonto industrijos plėtrai pritaikytų, sklypų aktyvių pardavimų veiklas. Šiuo metu turimas vienas laisvas sklypas (2020 m. įgyvendintas MRO infrastruktūros vystymo projektas), kuriame gali įsikurti orlaivių remonto angaras. Į oro uostą pritraukus pirmąjį orlaivių dažymo angarą, bus siekiama toliau plėsti šalies MRO industrijos kompetencijas, susijusias su bazinės orlaivių priežiūros paslaugų veikla, apimančia orlaivių fiuzeliažų, variklių, važiuoklių ir komponentų priežiūrą bei remontą. Įmonė ir toliau sieks MRO paslaugų plėtros ir MRO klasterio kūrimo Kauno oro uoste.

Krovinių gabenimo infrastruktūros plėtra taip pat numatoma Vilniaus ir Kauno oro uostuose, investuotojams bus siūlomi žemės sklypai, kurie leistų vykdyti oro krovinių vežimo veiklą, užtikrinant patogų krovinių paskirstymą žemės transportu. Taip pat, vykdomos derybos su krovinių skrydžių oro bendrovėmis siekiant didinti pervežamų krovinių apimtis Lietuvos oro uostuose.

Per 2022 metus iš MRO ir krovinių veiklą Vilniaus bei Kauno oro uostuose vykdančių partnerių bendrai surinkta 2,3 mln. EUR pajamų iš pastatų ir patalpų bei žemės nuomos, transporto priemonių parkavimo paslaugų, MRO tikslais bei krovininių atvykstančių orlaivių tūpimo ir stovėjimo rinkliavų.

Siekiant plėtoti krovinių gabenimo veiklą bus papildomai vertinama galimybė vystyti plėtrą ir su LTOU oro uostuose veiklą jau vystančiomis logistikos bendrovėmis. Bus analizuojama šios partnerystės kuriama pridėtinė vertė LTOU bei atitikimas norminiams teisės aktams.

5. Aviacinių paslaugų apžvalga

5.1. 2022 m. aviacijos apžvalga pasaulyje

Pirmąjį 2022 m. metų ketvirtį visą pasaulį sukrėtė Rusijos kariniai veiksmai prieš Ukrainą, ne išimtis ir aviacijos sektorius. Remiantis „IATA“ (angl. „International Air Transport Association“), karo įtaka Europoje yra didesnė nei pasaulyje – Ukrainos srautas 2021 m. siekė apie 3,3 proc., o Rusijos apie 5,7 proc. viso keleivių srauto. Labiausiai paveikti regionai – Europa ir Azija. Prasidėjus konfliktui, skrydžių paklausa kai kuriais Europos maršrutais kiek krito dėl padidėjusio neapibrėžtumo. Visgi, antrąją kovo mėnesio savaitę paklausos srautai normalizavosi ir siekė 74 proc. 2019 m. lygio. Augančio aviacinio kuro kainos (+78,3 proc., lyginant su 2021 m.) didino aviakompanijų patiriamus kaštus – 2022 m. pirmą pusmetį pasiektas kainų pikas pasaulyje ėmė mažėti metų pabaigoje, tačiau nesusitraukė iki priešpandeminio lygmens ir išlaikė atotrūkį nuo vyraujančių naftos kainų (34,5 proc.).

5.2. 2023 m. aviacinės prognozės pasaulyje

Toliau vyraujant neapibrėžtumui aviaciniame sektoriuje dėl energetinių išteklių kainų svyravimų, operacinių iššūkių, aukštos infliacijos, geopolitinės situacijos bei besitęsiančios COVID-19 įtakos, aviacinės organizacijos atsargiai prognozuoja galimą sektoriaus atsistatymą. Remiantis tarptautinės organizacijos „IATA“ (International Air Transport Association) prognoze tikima, jog 2023 m. paklausa pasaulyje viršys pasiūlos lygį (Europoje paklausa augs +8,9 proc., o pasiūla - +6,1 proc.). „IATA“ prognozuoja, jog visiškas globalaus keleivių srauto atsigavimas galimas 2024 m. pabaigoje. Planuojama, jog visi regionai srautus atstatys 2024 m., išskyrus Aziją (dėl COVID-19 įtakos), kuri 2019 m. srautą turėtų atstatyti ne anksčiau kaip 2025 m. Taip pat, remiantis tuo, jog 2022 m. pabaigoje aviacijos industrija demonstravo teigiamus pajamų srautus, numatoma, jog 2023 m. ši tendencija išliks.

Kalbant apie aviacines prognozes Europoje, oro uostus vienijančios asociacijos „ACI Europe“ (Airport Council International) pateikta atsistatymo prognozė panaši į „IATA“. Pilno atsistatymo tikimasi ne anksčiau kaip 2025 m. (ankstesnėje versijoje tikėtasi pilno atsistatymo 2024 m., tačiau, atsižvelgiant į geopolitinės situacijos iššūkius Europoje, prognozė buvo koreguota). Žemiau pateikta 2023 m. atsistatymo prognozė atitinka rinkos situaciją. Remiantis žemiau pateikta lentele, matoma, jog stipresnis atsigavimas prognozuojamas antroje 2023 m. pusėje. Numatoma, jog vasarą išliks panaši tendencija, kuri buvo 2022 m., todėl nebus išvengta operacinių iššūkių industrijoje. Vertinant bendrai 2023 m., tikėtinas vidutinis Europos oro uostų keleivių srautų praradimas siektų 9 proc. (pagal bazinį scenarijų). Panašias prognozes teikia ir Europos oro navigacijos organizacija „Eurocontrol“, kuri prognozuoja, jog 2023 m. bus atkurta apie 92 proc. 2019 m. Europos pasiūlos lygio.

8 LENTELĖ. Aviacinių srautų prognozė 2023 m.

ACI Europe	Ketvirtinė keleivių srauto prognozė 2023			
	Q1	Q2	Q3	Q4
Optimistinis scenarijus	-12 %	-8 %	-6 %	-5 %
Bazinis scenarijus	-14 %	-9 %	-7 %	-7 %
Pesimistinis scenarijus	-15 %	-11 %	-8 %	-8 %

5.3. Lietuvos oro uostų rezultatai

9 LENTELĖ. TOP 10 reguliarius skrydžius vykdančių vežėjų pasiskirstymas LTOU 2022 m.

Oro bendrovė	Užimama rinkos dalis
Ryanair	48 %
Wizz Air	19 %
airBaltic	10 %
LOT Polish Airlines	6 %
SAS-Scandinavian Airlines	4 %

Oro bendrovė	Užimama rinkos dalis
Lufthansa	3 %
Norwegian	3 %
Turkish Airlines	3 %
Finnair	2 %
Brussels	1 %

10 LENTELĖ. Pagrindinės skrydžių kryptys LTOU 2022 m.

Oro uostas	Keleivių dalis proc.
Londonas LTN	10%
Kopenhaga CPH	5%
Londonas STN	5%
Oslas OSL	5%
Varšuva WAW	5%
Ryga RIX	4%
Dublinas DUB	4%
Frankfurtas FRA	3%
Helsinkis HEL	3%
Eindhovenas EIN	3%

11 LENTELĖ. Pasiūlos atstatymas LTOU 2022 m.

Vežėjas	2022 m. pasiūlytų vietų lygis	Pasiektas 2019 m. pasiūlos lygis
Ryanair	43%	117%
Wizz Air	18%	71%
airBaltic	15%	117%
LOT Polish Airlines	6%	65%
SAS	5%	71%
Norwegian	3%	99%
Lufthansa	3%	67%
Turkish Airlines	3%	111%
Finnair	2%	83%
Brussels Airlines	1%	50%

5.3.1. Lietuvos oro uostai

Kaip ir visame pasaulyje, Lietuvoje taip pat neišvengta iššūkių 2022 m. LTOU didesnių neigiamų keleivių skaičiaus svyravimų dėl geopolitinės situacijos nepatyrė, kadangi didžiausia paklausa iš LTOU kuriama į kitas Europos šalis (įprastai Ukrainos keleivių srautas sudarydavo apie 5 proc. viso metinio LTOU srauto). Paskatintos LTOU, kai kurios oro bendrovės veikė greitai – priverstos nutraukti maršrutus į Ukrainą, pakeitė buvusius maršrutus panašaus nuotolio naujomis kryptimis, kurios startavo 2022 m. antrąjį ketvirtį (Vilnius – Gdanskas, Vilnius – Niurnbergas, Vilnius – Hamburgas, Kaunas – Varšuva). Tai leido paklausos srauto nuostolius sumažinti iki 3 proc. Taigi tinkama adaptacija ir gebėjimas suvaldyti rizikas leido toliau auginti paklausą LTOU.

Balandį atsistatymą pakeitė augimas – Kauno oro uoste buvo viršytas priešpandeminis pervežtų keleivių lygmuo dėl Jungtinės Karalystės krypčių pilno atidarymo bei atostoginio srauto augimo. Šis paklausos augimas išlaikytas iki metų pabaigos. Birželio mėnesį buvo fiksuotas lūžio taškas Vilniaus oro uoste, kuomet mėnesinis užsakomųjų skrydžių keleivių skaičius viršijo 2019 m. to paties mėnesio paklausos kiekį. Bendrai per 2022 m. 2019 m. užsakomųjų skrydžių paklausa Vilniaus oro uoste buvo viršyta 3 proc. Pritraukti nauji maršrutai leido išauginti Lietuvos pasiekiamumą iki 98 reguliarių krypčių 2022 m. (2021 m. – 94 kryptys). "IATA“ duomenimis, Europos pasiekiamumas pandemijos metu sumažėjo 93 proc., todėl strategiškai svarbu atkurti tinkamą susisiekimą. Tiek naujai atidaryti maršrutai, tiek prieš pandemiją buvusių krypčių ir įprastinio sezoniškumo atkūrimas turi reikšmingą įtaką valstybės ekonomikai – taip sudaroma patrauklesnė aplinka tiesioginėms užsienio investicijoms pritraukti, skatinama dvišalė prekyba, auga atvykstamasis srautas, kas tiesiogiai veikia aviacinius srautus bei oro uosto pajamas.
Lyginant su 2021 m., aviacinės pajamos 2022 m. išaugo 43 proc., tad kritiškai svarbu tampa palaikyti tolesnį finansavimo modelių diegimą ir palaikymą, siekiant išlaikyti nuoseklų augimą.

5.3.2. Vilniaus oro uostas

2022 m. Vilniaus oro uosto keleivių skaičius siekė 3 916 tūkst. (+106 proc., lyginant su 2021 m.). Taip pat augo skrydžių skaičius, kuris siekė 37 tūkst. (+45 proc., lyginant su 2021 m.).

- 2022 m. atidarytos 8 naujos kryptys (Ciurichas ZRH – 2 savaitiniai skrydžiai, Jerevanas EVN – 2 savaitiniai skrydžiai, Bergenas BGO – 2 savaitiniai skrydžiai, Splitas SPU – 2 savaitiniai skrydžiai, Gdanskas GDN – 3 savaitiniai skrydžiai, Hamburgas HAM – 3 savaitiniai skrydžiai, Niurnbergas NUE – 2 savaitiniai skrydžiai, Turinas TRN – 2 savaitiniai skrydžiai).
- 7 krypčių dažniai buvo padidinti (Frankfurtas, Varšuva, Ryga, Briuselis, Helsinkis, Stokholmas, Stambulas).
- Vidutinis tradicinių oro bendrovių lėktuvų užpildymas siekė 65 proc., o žemų kaštų oro bendrovių – 81 proc.
- Krovinių pervežimo srautai nuo praėjusių metų augo 4 proc.

5.3.3. Kauno oro uostas

2022 m. Kauno oro uosto keleivių skaičius siekė 1 158 tūkst. (+138 proc., lyginant su 2021 m.). Taip pat augo skrydžių skaičius, kuris siekė 10 tūkst. (+52 proc., lyginant su 2021 m.).

- KUN 2022 m. toliau didino siūlomų krypčių skaičių – pradėti vykdyti skrydžiai 3 naujomis kryptimis (Briuselis CRL – 2 savaitiniai skrydžiai, Varšuva WMI – 2 savaitiniai skrydžiai, Eilatas ETM – 1 savaitinis skrydis).
- Pasiūlos augimas sąlygojo augančią paklausą – per 2022 m. KUN beveik atkūrė priešpandeminį (2019 m.) keleivių srautą (99,8 proc.).
- Vidutinis žemų kaštų oro bendrovių lėktuvų užpildymas siekė 81 proc.

5.3.4. Palangos oro uostas

2022 m. Palangos oro uosto keleivių skaičius siekė 275 tūkst. (+220 proc., lyginant su 2021 m.). 2022 m. skrydžių skaičius siekė 3,7 tūkst. (+65 proc., lyginant su 2021 m.). Stipriai išaugęs keleivių ir skrydžių skaičius nuo 2021 m. dėl 2021 m. rudenį vykdyto KTT rekonstrukcijos.

- Neprarastas nei vienas vežėjas per 2022 m.
- 2022 m. padidintas dažnis 2 kryptimis (Ryga, Londonas).
- Vidutinis tradicinių oro bendrovių lėktuvų užpildymas toliau augo nuo pandemijos pradžios ir siekė 49 proc., o žemų kaštų oro bendrovių – 79 proc.

5.4. Aplinkinių rinkų apžvalga

Žemiau pateikiamas 2022 m. keleivių skaičiaus augimas bei palyginimas su artimiausiais oro uostais:

- Lietuvos oro uostai, 5 349 tūkst. keleivių (+116 proc.);
- Rygos oro uostas, 5 381 tūkst. keleivių (+129 proc.);
- Talino oro uostas, 2 748 tūkst. keleivių (+111 proc.).

5 GRAFIKAS. Keleivių skaičiaus augimas Baltijos šalyse 2022 m.

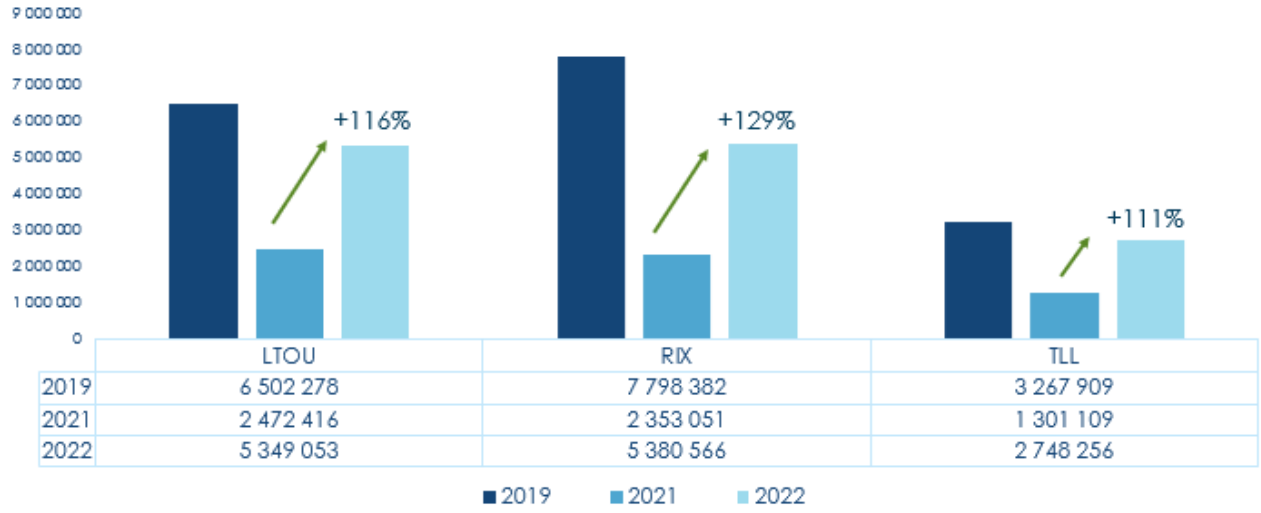

12 LENTELĖ. Krypčių ir aviakompanijų skaičius regiono oro uostuose 2022 m.

	LTOU	VNO	KUN	PLQ	RIX	TLL
Krypčių skaičius	98	61	31	6	103	42
Reguliarių aviakompanijų skaičius	12	12	2	5	n/d	n/d

n/d – nėra duomenų

13 LENTELĖ. Palyginamieji rodikliai su konkuruojančiais oro uostais 2022 m., tūkst.

Oro uostas	Keleivių skaičius	Skrydžių skaičius	Krovinių kiekis, t.
LTOU	5 359	51	21
VNO	3 916	37	16
KUN	1 158	10	5
PLQ	275	4	0,29
RIX	5 381	55	21
TLL	2 748	38	11

n/d – nėra duomenų

Pirmus tris ketvirčius LTOU dominavo Baltijos rinkoje pagal pervežtų keleivių kiekį. Trečiąjį 2022 m. ketvirtį buvo pirmi tarp Baltijos šalių, penkti Europos Sąjungoje ir 13 visoje Europoje pagal keleivių srauto atstatymą, lyginant su 2019 m. Tendencijos kiek pasikeitė metų pabaigoje – bendroje sumoje RIX viršijo LTOU pervežtų keleivių skaičių 31,5 tūkst. Tačiau atsigavęs RIX tranzitinis srautas (19 proc. bendro keleivių srauto) stipriai nepakeitė 2022 m. pasiskirstymo tarp Baltijos šalių pagal paklausos lygmenį – tiek RIX, tiek LTOU užėmė po 40 proc. Baltijos šalių rinkos paklausos. Tai rodo, jog Lietuvos oro uostai yra strategiškai svarbūs. Džiuginantiems rezultatams Lietuvos oro uostuose taip pat įtaką darė išaugęs krypčių skaičius (98) tiek lyginant su 2021 m. (94), tiek su rekordiniais laikytais 2019 m. (92). Nors Lietuvos oro uostai neturi nacionalinio vežėjo, tačiau Rygos oro uostui nusileidžia tik 5 kryptimis. Vertinant krovinių dinamiką verta pabrėžti tai, jog Lietuvos oro uostai toliau patiria nuoseklų pervežtų krovinių srauto augimą nuo 2019 m. Tikimasi, jog 2023 m. vyraus nuoseklus šio srauto augimas, siekiantis 3-5 proc.

5.5. 2023 m. Lietuvos oro uostų prognozė

2023 m. siekiai:

- esamų bazinių oro bendrovių (HUB) veiklos plėtros skatinimas ir naujų pritraukimas suinteresuotųjų šalių prioritetinėse rinkose;
- Lietuvos oro uostų skrydžių skatinimo priemonių paketo atnaujinimas bei naujų diegimas;
- sistemingas bendradarbiavimas tarp institucijų dėl atvykstamojo srauto skatinimo.

Dėl fiksuojamo augimo 2022 m. planuojama, jog 2023 m. LTOU srautai toliau augs ir pasieks 5,9 mln. keleivių (+11 proc., lyginant su 2022 m.), pasiūla sieks 55 tūkst. skrydžių (+8 proc., lyginant su 2022 m.), o maršrutų skaičius sieks 100. 2022 m. tiek Europoje, tiek LTOU sparčiausiai atsistatinėjo emigrantinis ir atostoginis keleivių srautas. 2023 m. tikimasi, jog kiek sparčiau augs ir verslo keleivių srautas. Dėl 2022 m. daugumoje šalių kritusio krovinių srauto 8 proc., „IATA“ prognozuoja, jog 2023 m. krovinių pervežimas kris dar 4 proc. LTOU tokia tendencija nenumatoma, atsižvelgiant į išlikusią augimo tendenciją 2022 m. Manoma, jog pergabentų krovinių srautas toliau išlaikys nuoseklų augimą, lygų 3-5 proc. Visgi šios prognozės gali būti koreguojamos dėl paklausą lemiančių veiksnių (neapibrėžtumas pasiūlos planavime, geopolitinė situacija, makroekonominių rodiklių svyravimai, išliekanti COVID-19 rizika), kuriuos sudėtinga kontroliuoti.

6. Neaviacinių paslaugų apžvalga

2022 m. LTOU galima laikyti neaviacinių paslaugų atsigavimo metais: pilna apimtimi veikė visos neaviacinės paslaugos („Duty Free“ prekyba, maitinimas, verslo klubo paslaugos, bagažo pakavimas, automobilių nuoma, valiutos keitimas, vyko renginiai ir pan.). Nors atsistatantis keleivių srautas 2022 metais dar nepasiekė rekordinio 2019 m. lygio, neaviacinių pajamų atžvilgiu rekordai buvo pasiekti ir viršyti, nes prekes ar paslaugas pirko didesnė nei anksčiau keleivių dalis, be to, augo ir vidutiniai įsigyjamų prekių ar paslaugų krepšeliai. LTOU neaviacinių komercinių paslaugų paketą sudaro tokios veiklos:

- Pastatų ir patalpų nuoma;
- Automobilių stovėjimas;
- Verslo klubas (tik VNO);
- VIP aptarnavimas (tik VNO);
- Reklamos paslaugos;
- Žemės nuoma;
- Greitoji keleivių patikra (tik VNO);
- Renginių organizavimas (patalpų nuoma, filmavimai, fotosesijos);
- Lojalumo programa (tik VNO).

2022 metais Lietuvos oro uostuose veikiantys partneriai iš esmės nebeturėjo didelių tiesiogiai su pandemija susijusių iššūkių, tačiau netrūko naujų: didėjanti infliacija, ženkliai kylančios komunalinių paslaugų kainos, prarasti reguliarūs skrydžiai Rusijos, Baltarusijos, Ukrainos kryptimis. Nepaisant to, LTOU ir čia veikiantys partneriai demonstravo puikius rezultatus: 2022 m. LTOU neaviacinės komercinės veiklos pajamos sudarė 18,1 mln. Eur – lyginant su 2021 m., pajamos augo 78 proc. Daugiausia pajamų LTOU gauna iš komercinių pastatų ir patalpų nuomos bei automobilių stovėjimo. Pajamų pasiskirstymas pagal veiklas detalizuotas žemiau esančiame grafike.

6 GRAFIKAS. Neaviacinių pajamų sandara

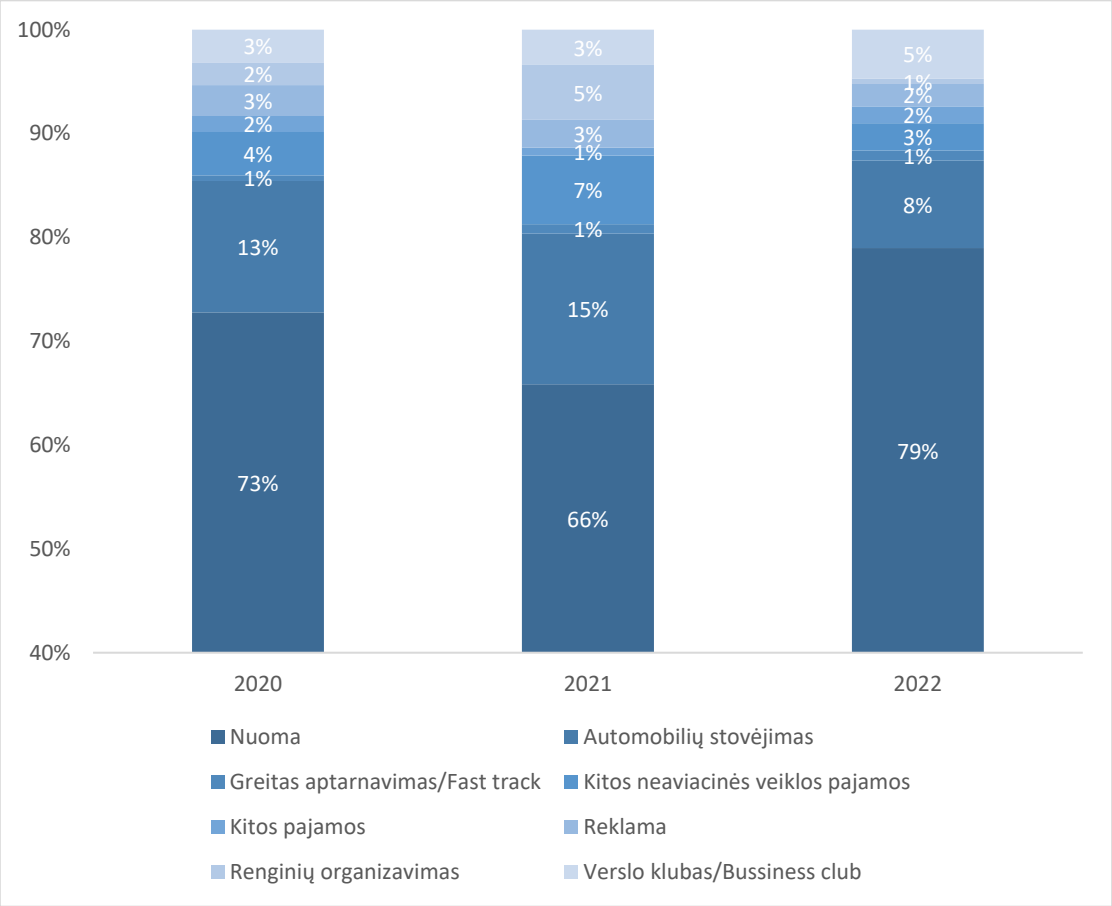

14 LENTELĖ. Neaviacinių pajamų dalis bendrose oro uostų pajamose 2022 m.

Pasaulinis vidurkis	38,8 %
LTOU	40,49 %
VNO	*38,13 %*
KUN	*58,70 %*
PLQ	*28,55%*

Pagrindiniai 2022 m. įgyvendinti projektai:

- VNO viešo konkurso būdu išnuomotos patalpos ir įrengti du maitinimo taškai: „PANK'olis by Kalnapilis Nealkoholinis“ ir „Manami“.
- Visuose filialuose viešo konkurso būdu atrinktas naujas partneris keturių valiutos keityklų valdymui.
- Visuose filialuose viešo konkurso būdu atrinktas vienas operatorius, valdantis visus kavos ir užkandžių savitarnos pardavimo aparatus.
- KUN išnuomojus dalį parkavimo aikštelės, bendradarbiaujant su nuomos partneriu, įrengtos 7 elektromobilių krovimo stotelės.
- Toliau tęsiama KUN MRO paslaugų centro plėtra. Dar 2020 m. paruošta 7043 kv. m dydžio žemės sklypo dalis aukciono būdu buvo išnuomota MRO paslaugų, sudaryta žemės nuomos sutartis su tarptautine bendrove. 2022 m. pradėtos 2-ų C kategorijos orlaivius talpinančių MRO angarų statybos. Įgyvendinus šį plėtros etapą, Kauno oro uostas ir toliau išlaikys didžiausio MRO paslaugų centro Baltijos šalyse pozicijas, galintis vienu metu remontui bei priežiūrai sutalpinti net 12 C kategorijos orlaivių.

- KUN viešo konkurso būdu atrinktas naujas bagažo saugojimo bei pakavimo operatorius atnaujino šios paslaugos teikimą Kauno oro uoste.
- VNO užbaigtos DHL krovinių terminalo statybos.
- KUN sėkmingai įgyvendinti vieši nuomos konkursai keturiems naujiems maitinimo paslaugų taškams (prekių ženklai „Charlie Pizza“, „Katpėdėlė“ ir „Manami“) įrengti. Planuojama, kad įsirengimo darbai bus įgyvendinti pirmame 2023 m. ketvirtyje.

7. Balanso rodiklių pokyčiai

7.1. Savininko kapitalo pokyčiai

Įmonės savininko kapitalas 2022 m. pabaigai sudarė 28 409 377 Eur, 127 607 478 Eur ir sudarė 55 proc. bendros nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų sumos. Nuosavas kapitalas 2022 m. gruodžio 31 d. sumažėjo 160 tūkst. Eur pagrinde dėl sumokėtos pelno įmokos (4 719 tūkst. Eur), kurią iš dalies atsvėrė uždirbtas grynasis pelnas (3 184 tūkst. Eur) ir kapitalo didinimas (1 347 tūkst. Eur).Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas 2022 m11 098. pabaigoje sudarė 93 276 021 Eur.

Didžiausią mokėtinų sumų ir įsipareigojimų dalį sudarė dotacijos, susijusios su turtu (57 282 107 Eur). Lyginant su 2021 m. mokėtinos sumos ir įsipareigojimai sumažėjo 566 tūkst. Eur. Pagrindiniai pokyčiai: išaugo dotacijos, susijusios su turtu (3 718 tūkst. Eur), tačiau sumažėjo ilgalaikės finansinės skolos (2 989 tūkst. Eur) ir prekybos skolos (1 134 tūkst. Eur).

7 GRAFIKAS. Nuosavas kapitalas bei mokėtinos sumos ir įsipareigojimai (2020-2022)

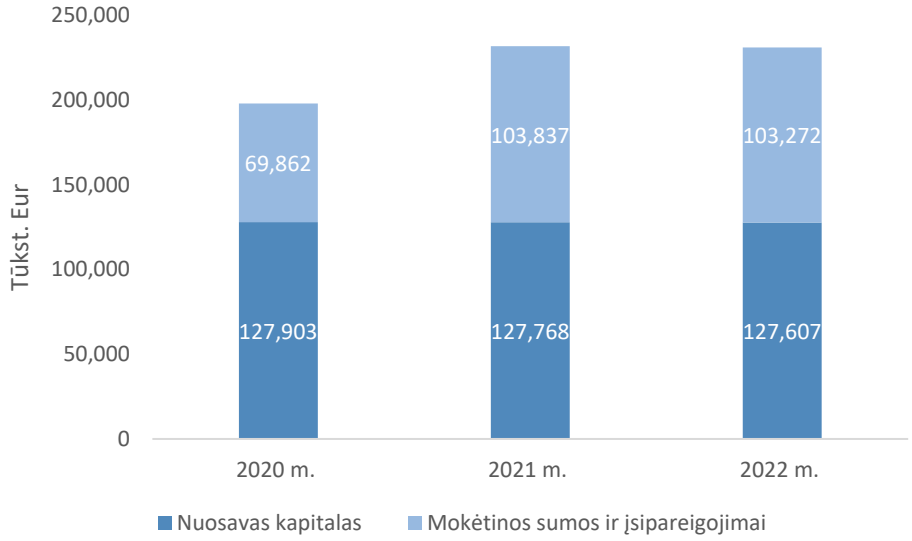

7.2. Turto pokyčiai

2022 m. gruodžio 31 d. LTOU valdomas turtas sudarė 230 878 988 Eur, iš jo 89 proc. sudarė ilgalaikis turtas. 2022 m. pabaigoje turto vertė buvo 726 tūkst. Eur mažesnė nei 2021 m. pabaigoje. Ilgalaikio turto vertė sumažėjo 5 480 tūkst. Eur (pagrinde dėl daugiau nudėvėto turto nei įsigyto naujo), o trumpalaikio turto vertė išaugo 4 754 tūkst. Eur (pagrinde dėl didesnių pinigų ir pinigų ekvivalentų 4 369 tūkst. Eur) .

8 GRAFIKAS. Ilgalaikis ir trumpalaikis turtas (2020-2022)

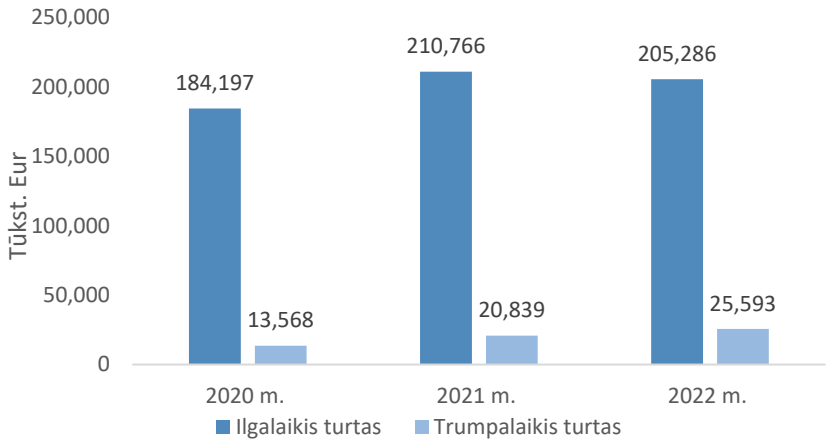

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 15 straipsnio 9 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 7 straipsnio 1 dalį, taip pat siekdama, kad už valstybei nuosavybės teise priklausančias akcinių bendrovių ir uždarųjų akcinių bendrovių akcijas būtų gaunami dividendai, Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė nutarimą, kad Valstybės įmonių savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos privalo užtikrinti, kad iš valstybės įmonių paskirstytino pelno į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą būtų įmokama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme nustatyto dydžio pelno įmoka. Dividendams (valstybės įmonėms - pelno įmoka) už trumpesnį negu finansiniai metai laikotarpį išmokėti skiriama pelno dalis turi būti ne mažesnė nei 60 proc. bendrovės paskirstytino pelno.

15 LENTELĖ. Pelno paskirstymo procentas.

Nuosavo kapitalo grąža	Iki 1 %	1–3 %	3–5 %	5–10 %	10–15 %	Didesnė nei 15 %
Dividendams išmokėti skiriama paskirstytino pelno dalis ne mažesnė kaip:	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %

8. Įmonės investicijos, didžiausi vykdomi ir planuojami investicijų projektai

8.1. Investicijos per ataskaitinį laikotarpį

Įgyvendinami projektai ir įsigyjamas ilgalaikis turtas įmonėje skirti gerinti ir plėsti oro uostų teikiamas paslaugas, modernizuoti infrastruktūrą, užtikrinti skrydžių saugą bei optimizuoti veiklos procesus.

LTOU per 2022 m. investavo 11 098 tūkst. Eur (2021 m. – 37 073 tūkst. Eur su dotacijomis). Investicijų pasiskirstymas pagal tipą pateikiama grafike žemiau.

9 GRAFIKAS. Investicijų pasiskirstymas pagal tipą 2020–2022 m., tūkst. Eur

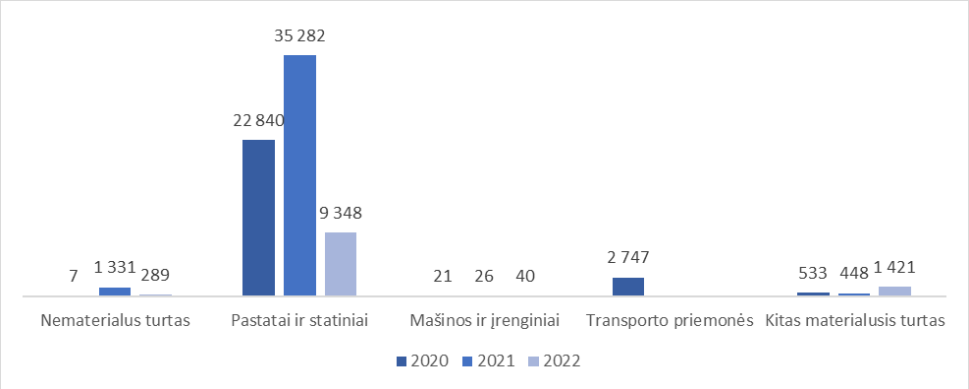

LTOU per 2022 m. daugiausia investavo į pastatų ir statinių kategoriją, didžiausios investicijos: VNO Išvykimo terminalas T4 (4,1 mln. Eur), AIS sistemos diegimas (2,7 mln. Eur).).

2022 m. LTOU investicijos buvo įgyvendinamos naudojant ne tik įmonės lėšas, bet ir valstybės biudžeto lėšas – 6,6 mln. Eur, ES lėšas – 2,0 mln. Eur.

ES lėšomis finansuoti projektai:

- Riedėjimo tako „A“ ir „B“ rekonstravimas;;
- Riedėjimo tako "F" rekonstrukcija, įskaitant jo platinimą ir ilginimą;
- Naujų dirvožemio ir gruntinių vandenų taršos prevencijai skirtų valymo įrenginių įrengimas.

8.2. Vykdomi ir planuojami projektai

Įmonėje projektai įgyvendinami, laikantis šių principų:

- Investicijų atsiperkamumas vertinamas pagal kaštų naudos analizę;
- Investicijų atsiperkamumo trukmė 7–10 metų;
- Būtinybė atitikti skrydžių saugos ir aviacijos saugumo reikalavimus;
- Savalaikė ir tinkama reakcija į rinkos pokyčius bei atsirandančias galimybes;
- Siekis mažinti neigiamą poveikį aplinkai, tausoti išteklius;
- Turimos infrastruktūros išnaudojimas komercinių paslaugų plėtrai;
- Tolesnės įmonės veiklos plėtra;
- Keleivių patirties gerinimas ir pasitenkinimo didinimas.

Įmonės pradėti ir įgyvendinami projektai vykdomi siekiant užtikrinti atitikimą įmonės misijoms: *klientams* – pasiūlyti konkurencingą krypčių tinklą, paslaugų įvairovę bei rūpestingą aptarnavimą; *akcininkui* – vystyti saugią ir efektyvią infrastruktūrą.

Investicinių projektų verčių pagal kiekvieną projektą neatskleidžiame dėl konkurencijos poreikio viešuosiuose pirkimuose.

LTOU Investicijų vertinimo ir projektų valdymo politika nustato pagrindinius principus, kuriais turi būti vadovaujamasi atrenkant ir vertinant investicijas, kad jos atitiktų LTOU valdybos patvirtintą strateginį veiklos planą. Lentelėje žemiau nurodyti minimalūs investicinio projekto finansiniai kriterijai, kuriais LTOU vadovaujasi vertindami investicinius projektus.

16 LENTELĖ. LTOU investicijų vertinimo kriterijai

	Pagal formulę
IRR	Ne mažiau nei WACC (iki mokesčių)
Nuosavo kapitalo grąža	Ne mažiau nei WACC (iki mokesčių)
NPV	Teigiamas

LTOU vykdo ir projektus, kurie nėra investiciniai. Jie būtini veiklos tęstinumui užtikrinti bei galiojančioms veiklą reglamentuojančioms normoms atitikti (angl. *compliance*). Įgyvendinant tokio tipo projektus, sprendimo priėmimui taip pat lyginami alternatyvūs variantai (įskaitant ir galimą neigiamų NPV lyginimą skirtingose alternatyvose). Išimtinais atvejais, kai vystomas įmonei strategiškai reikšmingas projektas, nauja veikla, reikalaujama grąža gali būti mažesnė nei aukščiau nurodytoje lentelėje, tačiau tokiu atveju, priklausomai nuo projekto vertės, turėtų būti priimtas tinkamai argumentuotas vieno iš įmonės valdymo organo sprendimas. Tokiais bendrovės valdymo organais laikomi (kartu arba atskirai): Investicinis komitetas, LTOU generalinis direktorius ir LTOU valdyba.

Įmonė taip pat vykdo komercinius-investicinius projektus, skirtus neaviacinių paslaugų plėtrai ir naujų kūrimui. Priklausomai nuo veiklos specifikos ir kuriamos sinergijos su kitomis veiklomis, atsižvelgiant į Susisiekimo ministerijos lūkesčius dėl investicinės aplinkos gerinimo bei įprastą praktiką nekilnojamojo turto rinkoje, projektų vertinimui naudojamas kasmet atnaujinamas Įmonės WACC dydis, nebent būtų priimtas vieno iš įmonės valdymo organo argumentuotas sprendimas dėl žemesnio rodiklio, jei vertinamas projektas yra būtinas veiklos tęstinumui užtikrinti bei veiklą reglamentuojančioms normoms atitikti.

- LTOU Investicinis komitetas (IK) veikia siekiant apdairiai ir kolegialiai valdyti bendrovės turtą, pritraukiant reikiamas kompetencijas, reikalingas priimti gerai išanalizuotus investicinius sprendimus, atsižvelgiant į įmonės tikslus ir strategiją. IK tvirtina investicijas į turtą (CAPEX) – kai planuojamos investicijos yra daugiau nei 50 tūkst. Eur be PVM.
- Inicijuojami investiciniai ir veiklos užtikrinimo projektai rengiami naudojantis standartizuotomis formomis bei skaičiuoklėmis, siekiant užtikrinti projektų palyginamumo principą. Inicijavus projektą pagal Investicijų valdymo politiką, toliau kiekvieną mėnesį yra vykdoma projekto eigos bei projekto esminių sąlygų stebėsena, kurią atlieka Projektų komitetas.

Inicijuojami investiciniai ir veiklos užtikrinimo projektai, siekiant užtikrinti projektų palyginamumo principą, rengiami naudojantis standartizuotomis formomis bei skaičiuoklėmis. Inicijavus projektą pagal Investicijų vertinimo ir projektų valdymo politiką, vėliau kiekvieną mėnesį yra vykdoma projekto eigos bei projekto esminių sąlygų stebėsena, kurią atlieka Projektų komitetas. Jei projekto esminės sąlygos pasikeičia, būtina teikti projektą IK patvirtinimui ar projekto pakeitimui. Esminės sąlygos suprantamos kaip sąlygos, kurios reikšmingai daro įtaką projekto ateities grynųjų pinigų srautams (pajamoms ir išlaidoms) bei esminiai pokyčiai apimtyje ir laike.

Planuojamų investicijų pagrindiniai tikslai:

- Esamos infrastruktūros efektyvus išnaudojimas, sutelkiant dėmesį į paslaugos kokybės gerinimą: keleivių terminalų perplanavimo darbai, pritaikant juos keleivių besikeičiantiems poreikiams, tvari aerodromų plėtra, ;
- Aviacijos saugumo kokybės ir aptarnavimo greičio didinimas: įdiegiama nauja bagažo apdorojimo sistema su keturių lygių aviacijos saugumo patikra, įsigyjama naujesnės kartos keleivių ir jų bagažo tikrinimo įranga;
- LTOU veiklos sąnaudų mažinimas: diegiamos informacinės technologijos, kurios leis sumažinti darbo jėgos poreikį ateityje, vykdyti perimetro bei viso aerodromo stebėjimą, pagreitinti keleivių registraciją ir kt.;
- Neigiamo poveikio aplinkai mažinimas: VNO statoma valymo įrenginių sistema, kuri leis tvarkyti žiemos metu naudojamas chemines nuledinimo medžiagas, maksimaliai siekiant surinkti visas oro uosto teritorijoje susidarančias nuotekas;

- Siekiant plėsti neaviacinių paslaugų pasiūlą, gerinti teikiamų neaviacinių paslaugų efektyvumo ir kokybės rodiklius, rekonstruoti keleivių terminalus visuose filialuose, plėsti komercinius plotus ir kt.;
- Investuojama į specialiųjų mašinų ir įrangos atnaujinimą (Transporto programa), naujų sistemų diegimą, vaizdo sistemų atnaujinimą ir kt.

2023–2026 m. LTOU numatomos vykdyti investicijos pateikiamos lentelėje žemiau.

17 LENTELĖ. LTOU 2023 –2026 m. planuojamos investicijos, tūkst. Eur

Investicijos	2023 P	2024 P	2025 P	2026 P
Investicinė veikla (Capex)	**40 120**	**62 551**	**25 635**	**29 000**
ES Dotacijos, VB lėšos	1 625	2 400	0	0
Gautos paskolos	18 565	42 436	12 000	10 000
Nuosavos lėšos	19 930	17 715	13 635	19 000

9. Darbo užmokestis ir personalas

LTOU Žmogiškųjų išteklių valdymo strategijos tikslas – didinti darbuotojų įsitraukimą ir lojalumą kuriant teigiamą darbo aplinką. Siekiant šio tikslo nustatyti tokie ilgalaikiai žmogiškųjų išteklių valdymo tikslai:

1. **Aukštas** darbuotojų įsitraukimas (kiekvienais metais darbuotojų įsitraukimo indeksas lyginant su praėjusiais metais turi didėti arba bent išlikti toks pats);
2. **Efektyvus** darbuotojų gebėjimų ir įgūdžių panaudojimas atliekant pagrindines (angl. *core*) įmonės veiklas;
3. **Konkurencingo** atlygio užtikrinimas;
4. **Vadovai,** gebantys visiškai valdyti esminius personalo valdymo elementus (vykdyti atrankas, nustatyti atlygį, planuoti ugdymą ir pan.);
5. **Įmonės įvaizdis ir kultūra**, įgalinantys pritraukti savo srities profesionalus.

Siekiant užtikrinti ilgalaikių tikslų žmogiškųjų išteklių srityje įgyvendinimą, atliekamos šios veiklos:

1. Vadovų bei svarbiausių organizacijai pareigybių rezervo kūrimo bei išlaikymo veiksmai;
2. Vidiniu įmonės tinklu (intranetu) bei kitomis vidinės komunikacijos priemonėmis skatinamas didesnis darbuotojų aktyvumas ir įsitraukimas į įmonės veiklą;
3. Stiprinamas organizacijos kaip geidžiamo darbdavio įvaizdis.

VĮ Lietuvos oro uostai turi patvirtintus darbo apmokėjimo nuostatus, kurie nusako įmonės atlygio politikos principus. Nustatant atlygį vadovaujamasi šiais principais:

- teisingumo – teisingai atlyginti darbuotojams už darbą;
- visuotinumo – Įmonės darbo apmokėjimo nuostatai taikomi visiems Įmonės darbuotojams;
- nediskriminavimo – Įmonės darbo apmokėjimo nuostatai taikomi visiems Įmonės darbuotojams nepaisant jų amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, rasės ar etninės priklausomybės, kalbos, socialinės padėties, religijos ar įsitikinimų;
- aiškumo – kiekvienas darbuotojas žino savo atlygio rėžius bei Įmonės atlygio politiką;
- palyginamumo – pareigybių atlygiai lyginami su Lietuvos darbo rinkos atlygiais;
- nuoseklumo – sprendimai dėl atlygių priimami argumentuotai ir nuosekliai, nedaromi savavališki neargumentuoti sprendimai.

Sprendimus dėl atlygio politikos atnaujinimo ar keitimo priima Įmonės viduje įsteigtas Atlygio komitetas. Įmonės darbo apmokėjimo nuostatuose aptartos šios sudedamosios atlygio dalys:

- bazinis darbo užmokestis;
- kintamas darbo užmokestis;
- priemokos ir premijos;
- papildomos naudos.

Siekiame, kad bazinis darbuotojų darbo užmokestis atitiktų Lietuvos darbo rinkos situaciją, galimybė gauti kintamą darbo užmokestį skatintų darbuotojus siekti aukštų rezultatų, papildomos naudos – suteiktų galimybę rinktis pagal kiekvieno individualius poreikius.
VĮ Lietuvos oro uostų 2022 m. darbo užmokesčio fondas – 14 140 tūkst. Eur (2021 m. – 11 504 tūkst. Eur). 2022 m. darbo užmokesčio fondas 23 proc. didesnis nei 2021 m. Darbo užmokesčio fondas 2022 m. sudarė 34,1 proc. visų įmonės sąnaudų, 48,3 proc. veiklos sąnaudų (2021 m. atitinkamai 40,5 proc. ir 54,7 proc.).

18 LENTELĖ. Darbo užmokesčio dydžiai pagal pareigybes.

	2020 m.		2021 m.		2022 m.		
Kategorija	Darbuotojų skaičius	Vidutinis mėnesinis nustatytasis (paskirtasis) darbo užmokestis, Eur	Darbuotojų skaičius	Vidutinis mėnesinis nustatytasis (paskirtasis) darbo užmokestis, Eur	Kategorija	Darbuotojų skaičius	Vidutinis mėnesinis nustatytasis (paskirtasis) darbo užmokestis, Eur
Generalinis direktorius*	1	7 665	1	7 958	Generalinis direktorius*	1	8 612
Filialo, departamento direktorius	8	6 322	4	6 446	Aukščiausio lygio vadovas	10	5 914
Skyriaus, tarnybos, grupės vadovas	34	2 859	31	2 865	Vidurinės grandies vadovas	27	3 392
Vyr. specialistas, pamainos vadovas	59	1 834	64	1 839	Vyr. specialistas, pamainos vadovas	34	1 885
Specialistas, vadybininkas	145	1 826	147	1 848	Specialistas	150	2 222
Ugniagesys	78	1 178	81	1 142	Operatyvinis darbuotojas	441	1 305
Inspektorius, patrulis	228	1 271	210	1 248			
Kiti darbuotojai	73	1 159	70	1 156			

* Tame skaičiuje įskaičiuota Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu VĮ Lietuvos oro uostų generaliniam direktoriui nustatyta mėnesinės algos pastoviosios dalies dydžio kintamoji dalis: 2022 m. pirmą ketvirtį nustatyta 50 proc., antrą - 45 proc. mėnesinės algos pastoviosios dalies kintamoji dalis. 2021 m. pirmą ketvirtį nustatyta 37,5 proc., antrą ir trečią - 35 proc., ketvirtą - 50 proc. mėnesinės algos pastoviosios dalies kintamoji dalis, 2020 m. pirmą ketvirtį nustatyta 40 proc., antrą - 50 proc. trečią ir ketvirtą - 25 proc. mėnesinės algos pastoviosios dalies kintamoji dalis),

19 LENTELĖ. Priedų ir kintamo darbo užmokesčio išmokėjimas (neatskaičius mokesčių).

	2020 m.		2021 m.		2022 m.	
	Darbuotojų skaičius	Išmokėta suma, Eur	Darbuotojų skaičius	Išmokėta suma, Eur	Darbuotojų skaičius	Išmokėta suma, Eur
Priedai darbuotojams už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą, kai yra padidėjęs darbų mastas atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, už papildomų užduočių atlikimą, kai atliekamos pareigybės aprašyme	124	51 795	278	81 486	134	70 585

	2020 m.		2021 m.		2022 m.	
	Darbuotojų skaičius	Išmokėta suma, Eur	Darbuotojų skaičius	Išmokėta suma, Eur	Darbuotojų skaičius	Išmokėta suma, Eur
nenustatytos funkcijos						
Kintamas darbo užmokestis darbuotojams už pasiektus veiklos rezultatus	438	13 8014	318	17 1590	444	538 954
Metinė kintamo atlygio dalis darbuotojams už Įmonės veiklos rezultatus	975 625		Nebuvo mokama		379 929	

2020 m. buvo išmokėtas kintamas atlygis už 2019 m. rezultatus. Metinė kintama atlygio dalis už 2020 metus dėl pandemijos įtakos 2021 metais darbuotojams mokama nebuvo. Metinė kintamo atlygio dalis už 2021m. buvo išmokėta 2022 m.

Priedus už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą bei už papildomų užduočių atlikimą 2022 m. gavo 51,8 proc. mažiau darbuotojų ir išmokėta suma mažesnė 13,38 proc. nei 2021 m. Kintamą darbo užmokestį už pasiektus veiklos rezultatus 2022 m. gavo 28 proc. daugiau darbuotojų, o išmokėta suma didesnė 68 proc. nei 2021 m. Metinė kintamo atlygio dalis už 2021 m. buvo apskaičiuota ir išmokėta 2022 m. gegužės mėnesį su balandžio mėn. atlyginimu. Metinė kintama atlygio dalis už 2022 metų rezultatus darbuotojams bus apskaičiuota ir išmokėta 2023 m. balandžio - gegužės mėnesiais.

Generalinio direktoriaus darbo užmokestis yra nustatomas remiantis Vyriausybės nutarimu dėl Valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio. Nutarime numatyta, kad įmonės vadovo (generalinio direktoriaus) mėnesinė alga susideda iš:

- pastoviosios dalies, kuri nustatoma koeficientais, taikant atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinį dydį ir atsižvelgiant į valstybės įmonės kategoriją. VĮ Lietuvos oro uostai generalinio direktoriaus nustatytas atlyginimo koeficientas yra 32,26. 2022 m. nustatytas Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis buvo 181 Eur.
- kintamosios dalies, kuri priklauso nuo valstybės įmonės tikslų, nustatytų valstybės įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos. Įmonės Lietuvos oro uostai savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija. Susisiekimo ministerija VĮ Lietuvos oro uostai generaliniam direktoriui 2022 m. nustatė kintamosios dalies dydį ir kriterijus kiekvienam metų ketvirčiui.

2022 m. generalinio direktoriaus kintamos atlygio dalies kriterijai, patvirtinti LR susisiekimo ministro įsakymu pateikiami lentelėje žemiau.

20 LENTELĖ. Generalinio direktoriaus kintamo atlygio išmokėjimo kriterijai

Rodikliai	I ketvirtis			II ketvirtis*			III ketvirtis*			IV ketvirtis*		
	Kintamosios algos dalies dydis, %	Planas	Vykdymas	Kintamosios algos dalies dydis, %	Planas	Vykdymas	Kintamosios algos dalies dydis, %	Planas	Vykdymas	Kintamosios algos dalies dydis, %	Planas	Vykdymas
EBITDA marža, %	15	≥ 16,6	įvykdyta	10	≥ 19,3	įvykdyta	15	≥ 25,9	įvykdyta	15	≥26,0	įvykdyta
Keleivių skaičius, tūkst.	15	≥ 751	įvykdyta	10	≥ 1868	įvykdyta	15	≥ 3155	įvykdyta	15	≥4205	įvykdyta
Pajamos, tūkst. Eur	10	≥ 8040	įvykdyta	10	≥ 17796	įvykdyta	20	≥28519	įvykdyta	10	≥38490	įvykdyta
Įmonės pertvarkymo į AB priemonių plano vykdymas	5	Turto vertinimo ataskaitos, verslo plano pateikimas SM iki 2022-02-07	įvykdyta iš dalies**	0	Įstatų ir kitų dokumentų pateikimas Registrų centrui iki 2022-06-23	neįvykdyta	-	-	-	-	-	-
T4 terminalo statybų sutarties pasirašymas iki 2022 m. birželio 30 d.	-	-	-	10	1	įvykdyta ***	-	-	-	-	-	-
Darbuotojų įsitraukimas laikotarpio pabaigoje, %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	≥ 60	įvykdyta
VVĮ gerojo valdymo indeksas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	≥ A	įvykdyta

* Rodiklių dydžiai nurodyti kaupiamuoju būdu nuo metų pradžios.
**Rodiklis laikomas įvykdytu iš dalies, atsižvelgus į tai, kad dokumentai pateikti pavėluotai.
***Rodiklis laikomas įvykdytu atsižvelgus į tai, kad rodiklis nepasiektas dėl susidariusios geopolitinės situacijos iššauktų pasekmių, kurių įmonė negalėjo įtakoti.

VĮ Lietuvos oro uostuose 2022 m. gruodžio 31 d. faktinių (neskaitant esančių vaiko priežiūros atostogose) darbuotojų skaičius buvo 569 ir tai yra 13,53 proc. daugiau lyginant su tuo pačiu 2021 m. laikotarpiu (2021 m. - 492. 2022 m. vidutinis darbuotojų skaičius 6,31 proc. padidėjo ir siekė 555 (2021 m. - 520).

10 GRAFIKAS. 2022 m. faktinis darbuotojų skaičius pagal Įmonės struktūrinius padalinius ir darbuotojų pasiskirstymas pagal lytį.

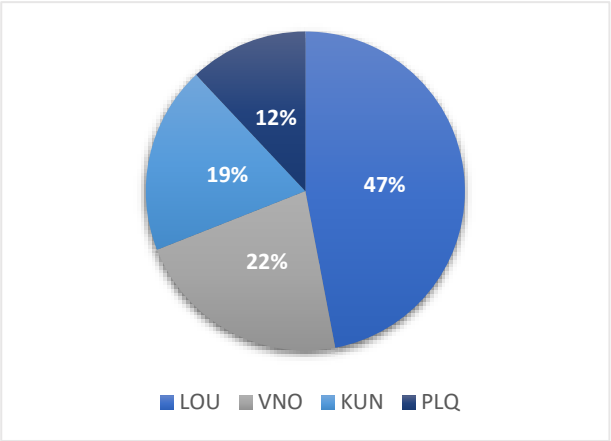

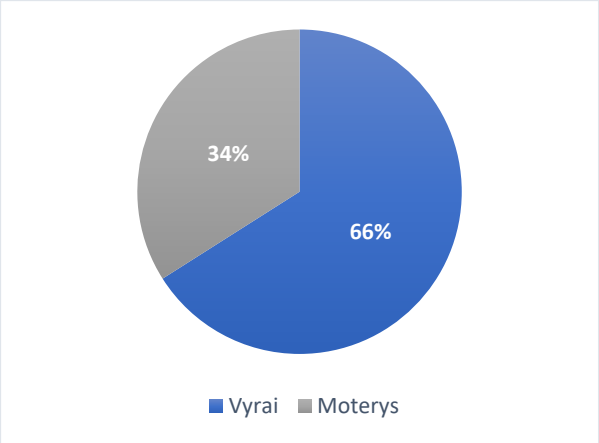

2022 m. faktinis darbuotojų vyrų skaičius padidėjo 11,73 proc. (nuo 331 iki 375), moterų – 17,01 proc. (nuo 161 iki 194), proporcijos faktinių darbuotojų pasiskirstyme 2022 m. gruodžio 31 d. lyginant su tuo pačiu 2021 m. laikotarpiu pasikeitė 1 proc., vyrai sudaro 66 proc. faktiškai dirbančiųjų, moterys – 34 proc.

21 LENTELĖ. Faktinio darbuotojų skaičiaus palyginimas.

Filialas	2020 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
LTOU	257	218	270
VNO	110	113	124
KUN	101	102	107
PLQ	60	59	68
Viso įmonėje	528	492	569

Įmonėje didžioji dalis darbuotojų yra 35 – 54 metų, 2022 m. gruodžio 31 d. šios amžiaus grupės darbuotojų iš viso buvo 56,8 proc. (2021 m. gruodžio 31 d. – 56,1 proc.). Labiausiai sumažėjo darbuotojų 25 – 29 amžiaus grupėje, lyginant 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis su tuo pačiu 2021 m. laikotarpiu, jų sumažėjo 22 proc.

11 GRAFIKAS. Darbuotojų pasiskirstymas pagal amžių.

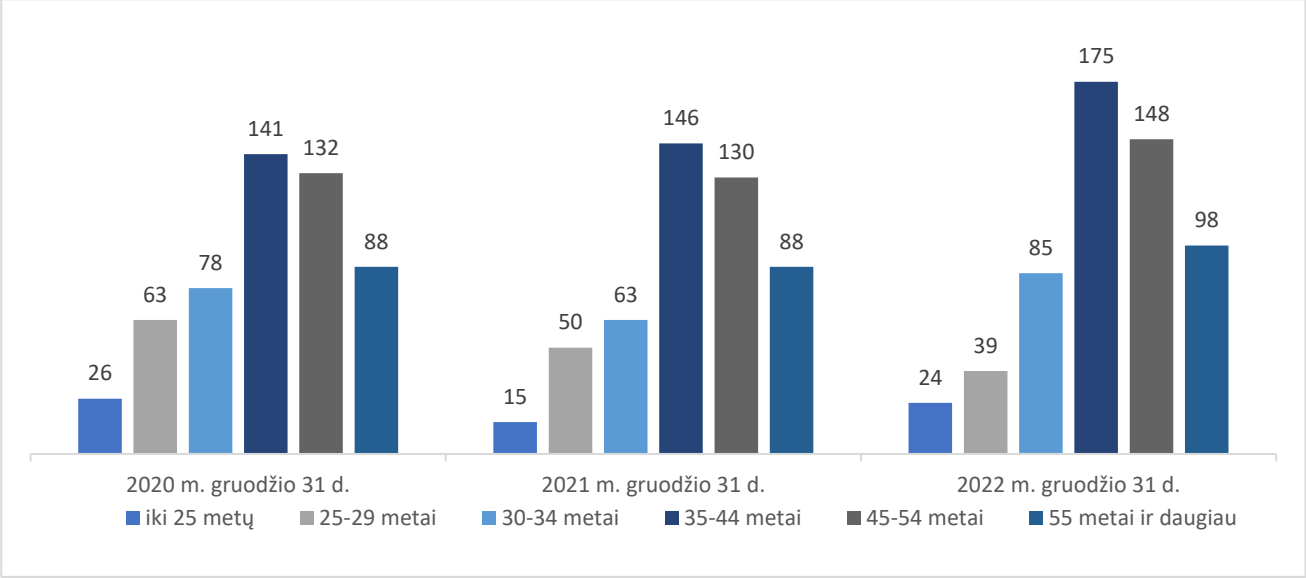

2022 m. gruodžio 31 d. dirbančiųjų virš 10 metų darbuotojų – 33,39 proc. (2021 m. – 34,76 proc.), tuo tarpu dirbantys iki 1 metų sudarė 21,97 proc. (2021 m. – 16,87 proc.).

12 GRAFIKAS. Darbuotojų pasiskirstymas pagal darbo stažą.

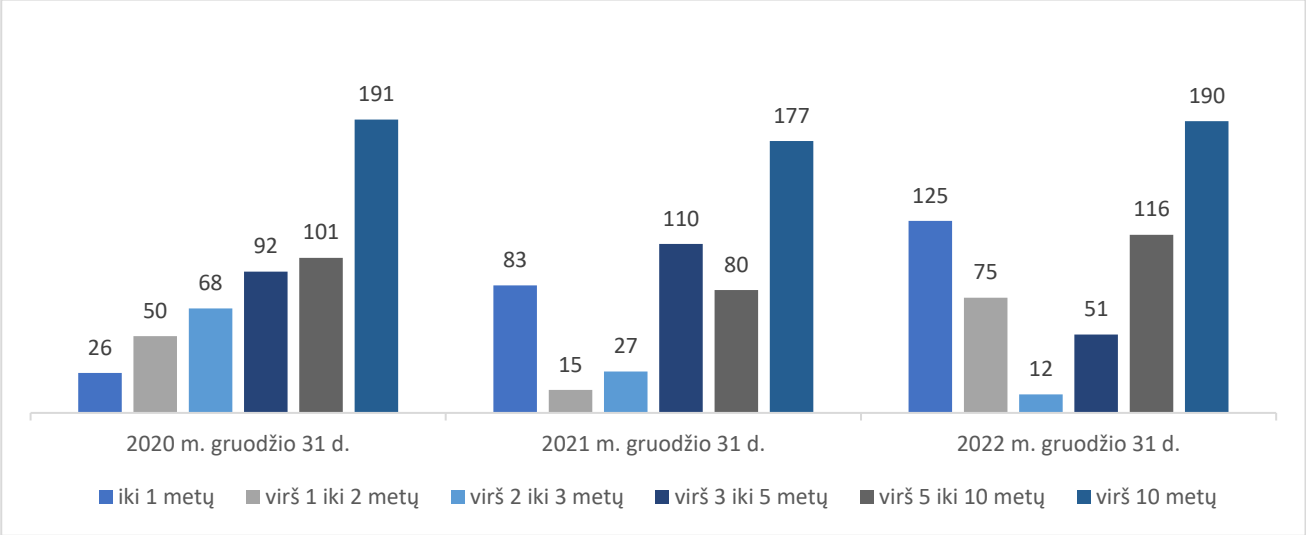

VĮ Lietuvos oro uostai darbuotojų ugdymo politika formuojama siekiant užtikrinti, kad darbuotojai turėtų reikiamas žinias ir įgūdžius, reikalingus Įmonės tikslams pasiekti. Atsižvelgiant į Įmonės strategines kryptis, didžiausias dėmesys skiriamas šių sričių mokymams:

1) Klientų aptarnavimas – siekiant užtikrinti vienodą paslaugų kokybę ir keleivių pasitenkinimą visuose oro uostuose;
2) Efektyvus valdymas (Lean, procesų valdymas, projektų valdymas ir pan.) – siekiant efektyvinti įmonės veiklą, plėsti teikiamas paslaugas;
3) Pardavimai – siekiant nuoseklaus oro uostų tinklo augimo;
4) Lyderystė – siekiant abipusės vertės tarp darbuotojų ir Įmonės kūrimo.

Darbuotojų ugdymas planuojamas tiek dalyvaujant išoriniuose renginiuose Lietuvoje bei užsienyje, tiek ir stiprinant vidinius įmonės resursus – vidiniai lektoriai, bei e. mokymai.

13 GRAFIKAS. Ugdytų darbuotojų, kurie bent kartą dalyvavo mokymuose (skaičius, proc.).

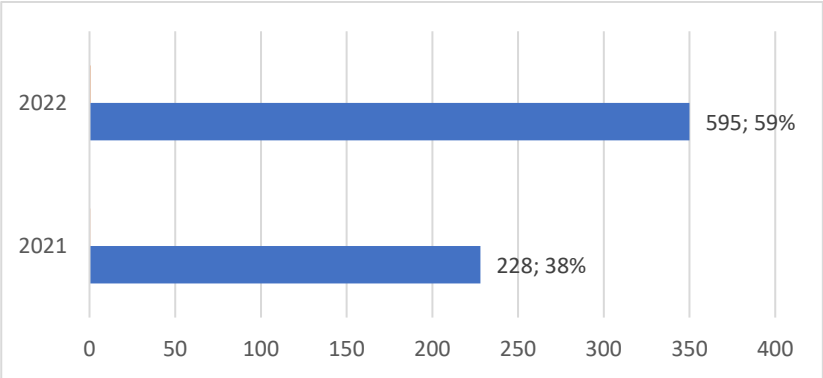

2022 m. ugdytų darbuotojų, kurie bent kartą dalyvavo mokymuose, skaičius didesnis nei 2021 m. Iš viso per 2022 m. ugdytų darbuotojų skaičius, kurie bent kartą dalyvavo mokymuose, buvo 350 (kas sudaro 59 proc. Įmonės tų metų vidutinio darbuotojų skaičiaus), atitinkamai per 2021 m. – 228 darbuotojai (kas sudaro 38 proc. Įmonės tų metų vidutinio darbuotojų skaičiaus).

10. Įmonės veiklą apibūdinantys pagrindiniai rezultatai ir finansiniai rodikliai

2022 metais vyko pajamų atsistatymas, lyginant su 2021 m.

14 GRAFIKAS. Aviacinių pajamų kitimas 2019–2022 m., tūkst. Eur

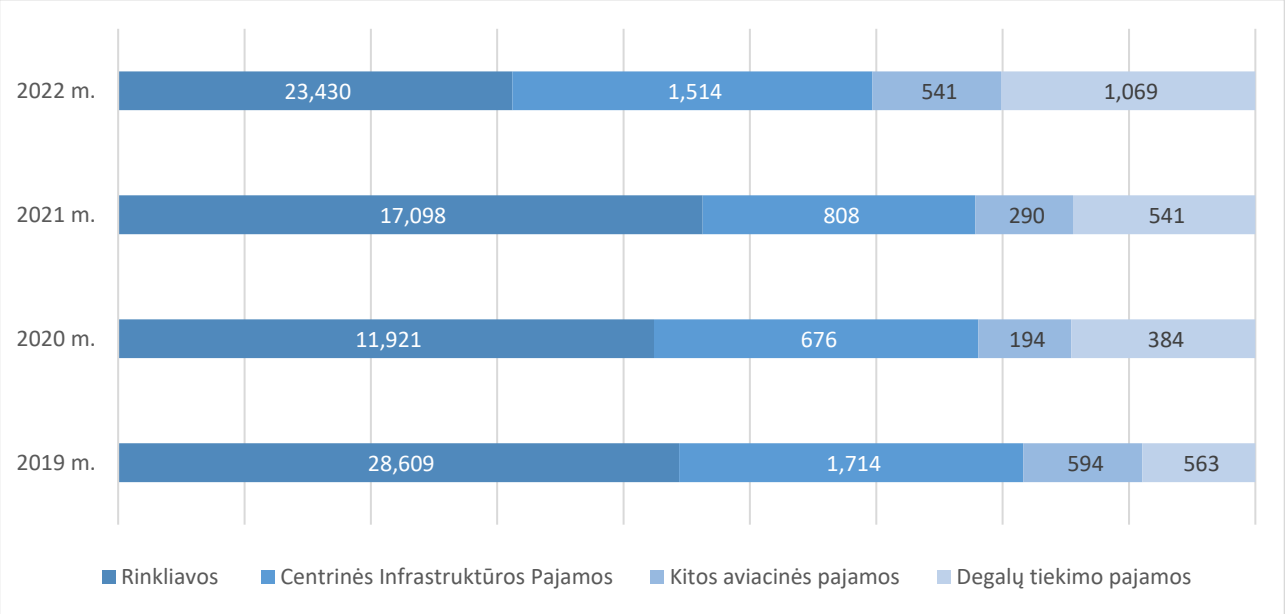

15 GRAFIKAS. Neaviacinių pajamų kitimas 2019–2022 m., tūkst. Eur

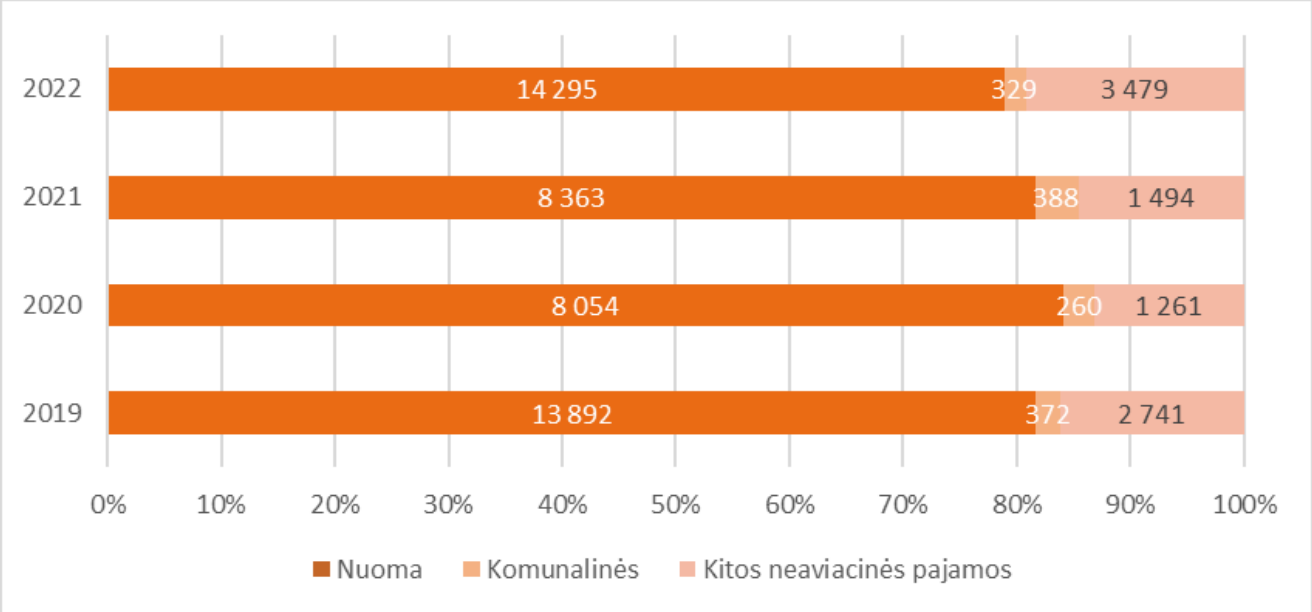

VĮ Lietuvos oro uostai vykdo nuolatinę biudžeto vykdymo kontrolę, atidžiai stebi plano vykdymą bei imasi veiksmų užtikrinti, kad nebūtų viršijamos suplanuotos sąnaudos. 2022 m., ženkliai pasikeitus ekonominei situacijai, sutrikus tiekimo grandinėms, įmonė turėjo peržiūrėti planą bei numatyti didesnes sąnaudas energetiniams ištekliams, personalui, mažinant apimtis kitose sąnaudų grupėse (turto priežiūra ir kt.). Vertinant spartesnį nei planuota pajamų augimą, įmonė nemažino būtinųjų sąnaudų. Ši sąnaudų augimo tendencija išlieka ir 2023 m.

Pateikiama detali informacija apie atskirų sąnaudų grupių pasiskirstymą bei pokytį per 2020–2022 m.

16 GRAFIKAS. Veiklos sąnaudos 2020–2022 m., tūkst. Eur

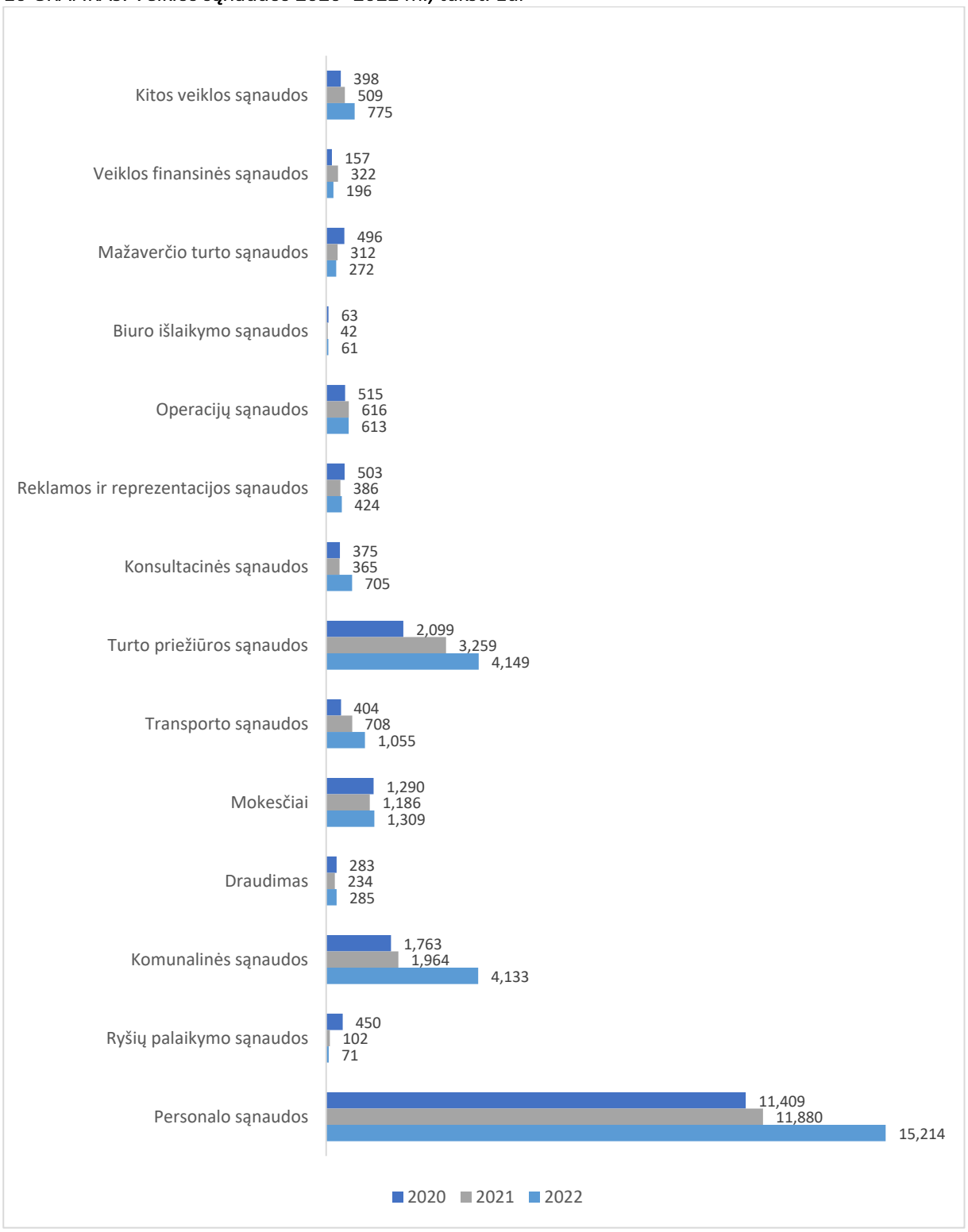

1. Personalo išlaikymas 2022: lyginant su ankstesniais metais, Įmonės personalo išlaikymo sąnaudos išaugo – 23 proc. lyginant su 2021 m. Tai sąlygojo Įmonės atsigavimas po pandemijos ir darbuotojų skaičiaus augimas ir kintamosios atlygio dalies grąžinimas. Bendrose Įmonės veiklos sąnaudose santykinė dalis išaugo – 51,9 proc.

2. Energija ir komunalinės paslaugos: dėl kainų kilimo rinkoje stebimas nuolatinis šių sąnaudų augimas. Ieškoma įvairių energetinio taupymo sprendimų, kurie bus aktualūs ir būsimais laikotarpiais.
3. Turto priežiūra: atsižvelgiant į padidėjusias veiklos apimtis, lyginant su ankstesniais periodais, turto priežiūros sąnaudos didėjo, siekiant užtikrinti tinkamą infrastruktūros funkcionavimą. .
4. Mokesčiai: įmonė įtakos mokesčių sąnaudų eilutei beveik neturi. Dėl didesnės turto vertės, bendroje mokesčių sąnaudų grupėje išaugo tik Valstybės turto naudojimo mokestis.
5. Reklamos ir reprezentacijos sąnaudos: 2022 m. šios sąnaudos išaugo 10 proc., nes 2021 m. jos buvo ribojamos.
6. Transporto sąnaudos: 2022 m. transporto sąnaudos padidėjo dėl išaugusių kuro kainų.
7. Operacijų sąnaudos: 2022 m. šios sąnaudos išliko panašiame lygyje. Pažymėtina, kad ribotos judėsenos aptarnavimo sąnaudos, kurios sudaro 80-90 proc. šios grupės sąnaudų yra apribotos sutartiniais fiksuotais įsipareigojimais.
8. Konsultacinės paslaugos: daugiau lėšų skirta įvairioms verslo, teisės konsultacijoms, skirtoms projektų įgyvendinimui bei perduodant dalį užduočių išorės tiekėjams (angl. Outsource).
9. Mažaverčio turto sąnaudos: šią sąnaudų dalį sudaro turto (inventoriaus) nuoma, mažavertis turtas bei darbo drabužiai, uniformos. 2022 m. šių sąnaudų buvo mažiau dėl mažesnio poreikio priemonėms.
10. Biuro sąnaudos: 2022 m. biuro išlaikymo sąnaudos išaugo dėl didesnio darbuotojų skaičiaus bei mažėjančio nuotolinio darbo .

10.2. Įmonės pagrindiniai finansiniai rodikliai ir jų analizė

Žemiau esančioje lentelėje pateikiami VĮ Lietuvos oro uostų pagrindiniai finansiniai rodikliai ir jų kaita per 4 metus.

22 LENTELĖ. Pagrindiniai finansiniai rodikliai.

Rodiklis	Skaičiavimas	2019	2020	2021	2022	2021/2022 pokytis
Pajamos, tūkst. Eur	Bendros įmonės pajamos, įskaitant finansinės ir kitos veiklos pajamas	3 lente	22 219	29 139	44 708	53%
Aviacinės veiklos pajamos, tūkst. Eur	Visos su aviacine veikla susijusios pajamos	31 480	13 175	18 737	26 553	42%
Neaviacinės ir kitos veiklos pajamos, tūkst. Eur	Visos su neaviacine ir kita veikla susijusios pajamos	17 006	9 045	10 402	18 155	75%
Veiklos sąnaudos, tūkst. Eur	Sąnaudos, susijusios su įmonės valdymu, administravimu, pardavimų organizavimu ir kt.	25 779	20 167	21 885	29 271	34%
Visos sąnaudos, tūkst. Eur	Visos įmonės sąnaudos įskaitant nusidėvėjimą, finansinės veiklos sąnaudas	32 570	28 092**	29 724	41 531	40%
EBITDA, tūkst. Eur	Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją	22 707	2 052	7 212	15 438	114%
EBITDA marža, proc.	Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją / [pajamos]	47 %	9 %	25 %	35 %	10 p.p.
Grynasis pelnas, tūkst. Eur	Įmonės grynasis pelnas po mokesčių	13 627	(4 652)	(703)	3 185	553%
Veiklos pelningumas, proc.	Veiklos pelnas (EBIT) / pajamos	33 %	(103) %	(3,6) %	11,95 %	16 p.p.
Grynasis pelningumas, proc.	Įmonės grynasis pelnas po mokesčių / pajamos	28 %	(88) %	(3,93) %	7,12 %	11 p.p.
Turto grąža, proc.	Grynasis pelnas (nuostolis) po mokesčių / turtas	6,91%	(10,48) %	(0,5) %	1,4 %	2 p.p.
Likvidumas, kartai	Trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai	1,98	0,96	1,41	1,9	0,49 karto

Nuosavybės grąža, proc.	Grynasis pelnas (nuostolis) po mokesčių / nuosavas kapitalas	10,22 %	(15,51) %	(0,86) %	2,5 %	3 p.p.
Turto apyvartumas, kartai	Pardavimo pajamos / turtas	0,25	0,12	0,13	0,19	0,06 karto
Ilgalaikio turto apyvartumas, kartai	Pardavimo pajamos / ilgalaikis turtas	0,28	0,13	0,14	0,22	0,08 karto
Skolos ir nuosavo kapitalo santykis	[Ilgalaikės finansinės skolos + trumpalaikės finansinės skolos] / [nuosavas kapitalas]	10%	20%	30%	28%	2 p.p.
Nuosavo kapitalo ir turto santykis	Nuosavas kapitalas / visas turtas	0,69	0,62	0,55	0,55	0
Skolos ir EBITDA santykis*	(Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai - pinigai ir pinigų ekvivalentai) / EBITDA	0,33	12,38	0,01	1,71	1,7 karto
Pelno mokestis, tūkst. Eur	Pelno mokestis	2 289	748	(49)	(1862)	3341 %
Dividendai, Eur	Priskaičiuota ir sumokėta dividendų suma	-	1	4 mln.	2,5 mln.***	

* iš įsipareigojimų iš viso sumos yra eliminuojama dotacijų susijusių su turtu suma.
** atstačius turto nuvertėjimo rezultatus
*** Planuojama priskirti pelno įmoka.

2022 m. Bendrovės finansiniai rodikliai lyginant su 2021 m. gerėjo. Pajamos augo 53% arba 15 570 tūkst Eur. Tiek aviacinių, tiek neaviacinių pajamų įtaką augimui darė išaugę skrydžių bei keleivių srautai. Atitinkamai išaugo ir veiklos sąnaudos (34%), tai pagrinde lėmė atsigavimas po pandemijos - darbuotojų skaičiaus augimas ir kintamosios atlygio dalies grąžinimas - bei išaugusios komunalinių paslaugų kainos. Kadangi pajamų augimas buvo didesnis nei veiklos sąnaudų, LTOU EBITDA taip pat augo – 114%. 2022 m. Bendrovė baigė pelningai – uždirbo 3,18 mln. Eur pelno, kai praėjusiais 2021 m. metais patyrė 0,7 mln. Eur nuostolį. Dėl šios priežasties balanso rodikliai taip buvo ženkliai geresni: turto grąža išaugo 2 p.p., nuosavybės grąža 3 p.p., skolos ir EBITDA santykis 1,7 karto.

11. Metinė pajamų ir išlaidų apžvalga dėl ribotos judėsenos ir neįgalių keleivių aptarnavimo

Vadovaujantis 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu Nr. 1107/2006 dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru 8 straipsnio 6 dalimi, VĮ Lietuvos oro uostai atliko ribotos judėsenos asmenų surinkto mokesčio ir su šia pagalba susijusių išlaidų apžvalgą.

Specialus mokestis pagalbos finansavimui yra taikomas visiems VNO oro vežėjams ir yra mokamas už kiekvieną išvykstantį ir atvykstantį keleivį, išskyrus keleivius, keliaujančius tranzitu ir vaikus iki dvejų metų amžiaus.

Oro vežėjai, iš / į VNO vykdantys reguliarius skrydžius ir / ar turintys galiojančias aviacinių paslaugų sutartis su oro uostu, rinkliavas kas mėnesį moka tiesiogiai oro uostui pagal sąskaitą, išrašytą remiantis operatyvinio valdymo grupės, apskaitos skyriui pateiktais įvykdytų skrydžių duomenimis.

Lietuvos oro uostai savo apskaitoje yra atskyrę savo veiklas, tarp jų veiką, susijusią su pagalba neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims (toliau – RJA). Apskaitoje yra atskirtos sąskaitos: pajamos ir išlaidos nuo kitų veiklų pajamų ir išlaidų sąskaitų. 2022 m. LTOU gauta 446 742 Eur pajamų už veiklą, susijusią su pagalba neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims.

Vadovaujantis generalinio direktoriaus 2017 m. sausio 13 d. patvirtintu įsakymu Nr. 1R-9 VĮ Lietuvos oro uostai vykdydami savo veiklą Vilniaus, Kauno, Palangos oro uostuose (toliau – Oro uostai) teikia aviacines ir neaviacines paslaugas (toliau – Paslauga), patiria išlaidas, susijusias su Paslaugų teikimu ir jų gerinimu. Siekiant atskirti Oro uostuose bei jų padaliniuose teiktų paslaugų pajamas ir sąnaudas LTOU Apskaitos sistemoje nurodoma Paslauga, žymima veiklos kodu, bei struktūrinis padalinys, žymimas padalinio kodu. Kiekvienai paslaugai turi būti sistemingas, aiškus ir skaidrus pajamų ir sąnaudų priskyrimas, kuris leidžia nustatyti Oro

uosto Paslaugų įkainius, stebėti Paslaugų pelningumus, efektyvinti veiklą. Pajamų ir sąnaudų priskyrimo Paslaugoms metodai:

Tiesioginis priskyrimas – padalinio ir veiklos kodo priskyrimas atliekamas pateikiant dokumentus (sąskaitas faktūras (SF), pažymas apie sąnaudų priskyrimą bei paskirstymą ir pan.) apskaitos skyriui.
Netiesioginis priskyrimas – paskirstomos netiesioginės sąnaudos pagal „atrastą ryšį“, t. y. nešiklius (angl. *cost drivers*) tarp Paslaugos ir sąnaudų išlaikant objektyvumo, priežastingumo, pastovumo, skaidrumo principus.

Ši tvarka numato tiesioginio pajamų ir sąnaudų priskyrimo principus bei netiesioginio sąnaudų priskyrimo Paslaugoms principus vadovaujantis Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (*ICAO's Policies on Charges for Airports and Air Navigation Services, Doc. No. 9082*) rekomendacijomis dėl Oro uostų mokesčių nustatymo, įskaitant mokesčių susiejimo su išlaidomis principus.

Kiekvienai paslaugai priskiriamos tiesioginės ir netiesioginės sąnaudos:

$$Paslauga = TS + \sum (NS_n * N)$$

S – oro uosto sąnaudos, patiriamos teikiant atitinkamą Paslaugą, ir investicijų nusidėvėjimas, susijęs su paslaugos teikimu ir jos gerinimu
TS – tiesiogiai priskirtos sąnaudos apskaitos sistemoje
NS – netiesioginės sąnaudos, priskirtos kaštų centrams
n – kaštų centras, paskirstomas RJA ir kitoms veikloms: ADMIN
N – nešiklis

Žemiau pateiktoje 23 lentelėje pateikiame detalią informaciją dėl patirtų sąnaudų, susijusių su Vilniaus oro uoste ribotos judėsenos asmenų ir asmenų su negalia aptarnavimu.

23 LENTELĖ. Ribotos judėsenos ir neįgalių keleivių aptarnavimo VNO pajamos ir sąnaudos per 2022 m.

	Tiesioginis	Netiesioginis	Iš viso
IT sąnaudos	193,33	435,74	629,07
Biuro išlaikymo sąnaudos		579,34	579,34
Darbo priemonės ir mažavertis inventorius	3 273,82	445,25	3 719,07
Išlaidos personalui		104 786,00	104 786,00
Kitos veiklos sąnaudos	-218,19	2 400,44	2 182,25
Mokesčių sąnaudos		9 128,11	9 128,11
Operatyvinės veiklos sąnaudos	573 658,33	32 550,81	606 209,14
Perkamos paslaugos	3 644,18	13 920,23	17 564,41
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos		2 753,04	2 753,04
Nusidėvėjimas	2 233,75	19 448,94	21 682,69
Pelno mokesčiai		10 754,28	10 754,28
Sąnaudos iš viso	**582 785,22**	**197 202,18**	**779 987,4**
Pajamos	**447 007,69**		**447 007,69**
Pelnas (nuostolis)			**(332 979,71)**

Ribotos judėsenos ir neįgalių keleivių aptarnavimo paslaugas VNO perka iš išorės pagal sutartyje numatytas fiksuotas mėnesio įmokas. Tuo tarpu rinkliava apskaičiuojama remiantis planuojamas keleivių srautais ir oro uosto generalinio direktoriaus patvirtinta šios rinkliavos nustatymo metodika. 2022 m. RJA veikloje buvo patirtas 332 979,71 Eur nuostolis. Kadangi paslaugos teikimo mokestis Metodika užtikrina, kad ilguoju laikotarpiu oro uostas negali uždirbti pelno ar patirti nuostolio iš šios veiklos, visas šios veiklos rezultatas bus perkeltas į ateinančių kelerių metų laikotarpių rinkliavos skaičiavimą.

12. Įmonės veiklos vykdymo ir plėtros apžvalga

12.1. Materialiniai resursai, infrastruktūra

Įmonės materialiniai resursai, kurie naudojami įmonės tikslų bei uždavinių įgyvendinimui, yra įmonės ilgalaikis turtas, kurį sudaro nematerialus turtas ir materialus turtas: žemė, pastatai ir statiniai, transporto priemonės, mašinos ir įrengimai, investicinis turtas, kitas turtas. LTOU ilgalaikis materialus turtas 2021–2024 m. sudarys vidutiniškai 99 proc. viso įmonės valdomo ilgalaikio turto vertės.

Pagrindinę LTOU valdomo ilgalaikio turto dalį sudaro žemės sklypai, terminalai, aerodromo statiniai, administracinės patalpos bei automobilių stovėjimo aikštelės. Oro uostų infrastruktūros pajėgumai ir esami ištekliai detalizuoti toliau esančioje lentelėje.

24 LENTELĖ. LTOU infrastruktūros pajėgumai ir esami ištekliai

Pajėgumai	Matavimo vnt.	VNO	KUN	PLQ
Kilimo ir tūpimo takų skaičius	vnt.	1	1	1
Kilimo ir tūpimo takų bendras plotas	m^2	165 150	189 600	102600
Perono bendras plotas	m^2	365 700	229 950	70194
Orlaivių aikštelių skaičius	vnt.	54	24	15
Keleivių terminalų bendras plotas	m^2	34 742	7 327	4710
Administracinės paskirties pastatų bendras plotas	m^2	1 500	6 314	392
Maksimalių KTT vykdomų operacijų skaičius	operacijos/val.	26	18	12
Terminalų metinis pajėgumas	mln. keleivių/m.	3,5	0,8	0,33
Registracijos stalų skaičius	vnt.	28	9	6
Laipinimo vartų skaičius	vnt.	10	4	4
Patikros linijų skaičius	vnt.	8	4	2
Patikros pralaidumas	keleivių/val.	1050	640	208
Bagažo transportavimo ir patikrinimo sistemos pajėgumas	vnt./val.	900	720	120
Atvykimo bagažo konvejerių atidavimo skaičius	vnt.	5	1	2
Atvykimo bagažo konvejerių sistemos pajėgumas	vnt./val.	1 350	1 200	2x120
Trumpalaikio, ilgalaikio ir komercinio parkavimo vietų skaičius (įvertinus konkuruojančias įmones)	vnt.	2010 + 1848**	1063 + 300**	398
Patikėjimo teise valdomi žemės sklypai	vnt.	6	2	2
Patikėjimo teise valdomi žemės sklypai	ha	343,1	437,8	161,3

** PLQ administracinės patalpos yra keleivių terminalo pastate*
*** Su aplinkiniais konkurentais*

LTOU technologinė infrastruktūra yra išsidėsčiusi trijuose įmonės filialuose. Yra įkurti duomenų centrai su dubliavimo galimybėmis. Technologinę infrastruktūrą sudaro apie 100 informacinių sistemų, apie 200 vnt. virtualių ir apie 18 vnt. fizinių serverinių, apie 100 vnt. tinklo įrangos ir apie 350 kompiuterizuotų darbo vietų.

Atsižvelgiant į planuojamą bei vykdomą oro uostų infrastruktūros plėtrą bei kintančius keleivių poreikius ir įpročius, o taip pat konkurentų veiklą ir griežtėjančius oro uostų veiklą reguliuojančių institucijų reikalavimus, buvo vykdomi kai kurių esminių technologijų plėtros viešieji pirkimai (išvykstančio bagažo valdymo sistema VNO, EDS įrenginiai, C3 įrenginiai su dėžučių gražinimo konvejeriais) šios sistemos leis užtikrinti suinteresuotų šalių poreikius, atlieps lūkesčius ir išplės teikiamų paslaugų galimybes. Planavimo ir pirkimų stadijoje esantys inovatyvūs technologiniai sprendimai leis pasiūlyti naujas paslaugas (pvz. savarankiška bagažo atidavimo sistema VNO) keleiviams bei prisidės prie tinkamo strateginių LTOU tikslų įgyvendinimo.
Šuo metu yra įgyvendinama VNO oro uosto rekonstrukcijos programa, kurios trukmė – iki 10 m. Esama infrastruktūra nepritaikyta dabartiniam keleivių srautui ir netenkina minimalių keleivių patirties rodiklių, kurie yra kritiniai, siekiant išplėsti Lietuvos pasiekiamumo žemėlapį pritraukiant naujas aviakompanijas bei naujas kryptis ir išlaikyti keleivių prieaugio galimybes. Taip pat, sugriežtėjus saugos reikalavimams, yra būtina atnaujinti bagažo transportavimo ir jo patikros sistemas, kurios netelpa dabartinio terminalo patalpose. Žemiau esančioje 25 lentelėje pateikiamas esamos situacijos Vilniaus oro uoste palyginimas su *International Air Transport Association* (IATA) kokybės standartu.

25 LENTELĖ. VNO pralaidumo ribos

Indikatoriai	Esama situacija	IATA kokybės standartas	Siekiama reikšmė
Registracijos stalai (vienetais)	28	30	35
Aviacijos saugumo ir aptarnavimo plotas (kv. m/ asmeniui)	0,65	1,00	1,20
Patikros linijos (vienetai)	8	-	12
Pasų kontrolė ir išvykimo aptarnavimo zona (kv. m/ asmeniui)	0,89	1,00	1,05
Pasų kontrolė ir atvykimo aptarnavimo zona (kv. m/ asmeniui)	0,54	1,00	1,15
Bagažo transportavimo ir patikrinimo sistemos pajėgumas (vnt./val.)	900	1427	1500
Orlaivių stovėjimo aikštelės didesniems orlaiviams (vienetai)	28	-	36
Įlaipinimo / išlaipinimo rankovė (vienetai)	6	-	7

Po rekonstrukcijos programos įgyvendinimo bus pasiekti IATA kokybės standartai bei užtikrintas būtinas infrastruktūros pralaidumas piko metu.

12.2 Žmogiškieji ištekliai

Svarbiausių žmogiškųjų išteklių išlaikymas:

- vertinamos turimos kompetencijos ir jų svarba tiek kasdienių operacijų užtikrinimui, tiek veiklos atstatymo plano įgyvendinimo laikotarpiui ir tolimesnei LTOU veiklai;
- sudarius kritinių pareigybių sąrašą, bus siekiama užtikrinti šių pareigybių pakeičiamumą, parengus pakeičiamumo bei vidinių kandidatų rezervą bei parengus talentų ugdymo planus.

Darbuotojų įsitraukimo išlaikymas ir didinimas:

- palaikoma nuolatinė komunikacija su darbuotojais apie priimamus sprendimus bei planuojamus pokyčius;
- didelis dėmesys skiriamas darbuotojų įsitraukimo ir motyvacijos palaikymui: organizuojami renginiai virtualioje aplinkoje, siekiant stiprinti komandos jausmą; organizuojami vidurinės ir aukščiausios grandies vadovų susitikimai, siekiant išsigryninti tobulintinas sritis žmogiškųjų išteklių valdymo srityje; organizuojami mokymai, skirti darbuotojų emocinei sveikatai stiprinti.
- 2022 metais atliktas darbuotojų įsitraukimo tyrimas, išsigrynintos tobulintinos sritys bei pradėti įgyvendinti darbuotojų įsitraukimo didinimo veiksmai- atlygio vystymo politikos atnaujinimas bei vidinės karjeros skatinimas.

Siekiant įgalinti darbuotojus, stiprinamas jų dalyvavimas įmonės valdyme: suteikiamos didesnės atsakomybės LTOU veiklos procesuose, biudžeto valdyme, jie įtraukiami į svarbių sprendimų priėmimą.

2022 metais buvo įgyvendinti LTOU organizacinės struktūros pokyčiai, siekiant efektyvinti Įmonės valdymą, užtikrinti veiklos tęstinumą, atsižvelgiant į veiklos apimčių sugrįžimą.

Nuo 2022 m. kovo 7 d. buvo įgyvendinti tokie LTOU organizacinės struktūros pakeitimai:

Buvo panaikintas Teisės, personalo ir administravimo skyrius: įsteigti Teisės skyrius ir Personalo ir administravimo skyrius. Pokytis buvo įgyvendintas padidėjus projektų skaičiui, siekiant užtikrinti efektyvią teisės, personalo ir administravimo sričių veiklą.

Teisės skyrius buvo priskirtas Finansų ir administravimo departamentui.

Personalo ir administravimo skyrius buvo priskirtas tiesioginiam Generalinio direktoriaus pavaldumui.

Nuo 2022 m. rugpjūčio 1 d. buvo įgyvendinti tokie LTOU organizacinės struktūros pakeitimai:

Saugos ir saugumo departamente įsteigtas Prevencijos skyrius siekiant susisteminti procesus ir užtikrinti personalo, sandorių bei investuotojų patikros procedūrų savalaikį įgyvendinimą, užtikrinti kibernetinį saugumą bei informacijos saugą, didinti korupcijos prevenciją bei antikorupcinį sąmoningumą bei administruoti įslaptintą informaciją.

Personalo ir administravimo skyriuje įsteigtos Personalo valdymo grupė, Administravimo grupė bei Mokymų ir ugdymo grupė. Pokytis vykdomas atsiradus poreikiui stiprinti skyriuje vykdomų funkcijų administravimą bei kontrolę. Funkcijų struktūrizavimas padėjo įgyvendinti 2021 m. darbuotojų įsitraukimo tyrimo metu išgrynintas tobulintinas sritis bei užtikrinti efektyvią personalo valdymo, administravimo bei mokymų ir talentų ugdymo sričių veiklą.

Finansų departamente buvo panaikintas Ekonominės analizės ir viešųjų pirkimų skyrius: įsteigtas Ekonominės analizės ir planavimo skyrius bei Viešųjų pirkimų skyrius, siekiant išsigryninti ir auginti kompetencijas bei užtikrinti tinkamą vadovavimą funkcijoms. Tokiu būdu stiprinama įmonės ekonominės analizės veiklos sritis, nes sudėtinga surasti rinkoje ir pritraukti vadovus, turinčius abiejų sričių kompetencijas. Ruošiamasi augimui ir įmonės veiklos atstatymui į priešpandeminį lygį.

Komunikacijos skyrius buvo priskirtas tiesioginiam Generalinio direktoriaus pavaldumui.

Operacijų ir infrastruktūros departamente buvo panaikintas Technologijų vystymo ir palaikymo skyrius: įsteigtas Technologijų vystymo skyrius ir Technologijų palaikymo skyrius, siekiant atskirti skirtingas veiklas ir užtikrinti tinkamą vadovavimą funkcijoms. Tokiu būdu buvo stiprinama įmonės technologinių projektų valdymo kompetencijų sritis bei siekiama užtikrinti aukštesnės kokybės technologijų palaikymą bei priežiūrą.

13. Aplinkos veiksnių analizė

13.1. Rizikos ir jų valdymas

LTOU vadovybė yra atsakinga už veiksmingą rizikos valdymo sistemą ir padeda jai esminius pagrindus komunikuodama bei nustatydama LTOU strategiją ir tikslus. Rizikos valdymo sistemos tikslas – laiku nustatyti įvykius ir pokyčius, kurie gali turėti neigiamos įtakos strateginių ir veiklos tikslų pasiekimui, ir parengti tinkamas atsakomąsias priemones. Jame atsižvelgiama į visus verslo veiklos aspektus – ekonominius, ekologinius ir socialinius. Rizikos valdymo politika reglamentuoja bendruosius rizikos valdymo principus LTOU bei funkcijų vykdytojų, dalyvaujančių rizikos valdyme, užduotis ir atsakomybę. LTOU pasirinko taikyti „trijų gynybos linijų“ (angl. three lines of defence) modelį, kuris aiškiai apibrėžia atsakomybes už rizikos valdymą ir kontrolę. Rizikų valdymo modelis parengtas taikant tinkamiausius principus ir geriausias rizikų valdymo praktikas vadovaujantis ISO 31000:2018 (angl. Risk management – Principles and guidelines), bei COSO ERM (angl. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) sistema kuri apibrėžiamas kaip kultūra, galimybės ir praktika, integruota su strategijos nustatymu ir veiklos rezultatais, kuriais organizacija remiasi valdydama rizikas kurdama, išsaugodama ir realizuodama vertę ir kuriame žymiai daugiau dėmesio yra skiriama būtent LTOU rizikos valdymo procesui nagrinėti. Šis modelis išskiria penkis vidaus kontrolės vertinimo elementus:

- Vadovavimas ir kultūra
- Strategija ir tikslų kėlimas
- Veikla
- Rezultatų stebėsena ir peržiūra
- Komunikacija ir atskaitomybė

Rizikos valdymo procesą sudaro šie žingsniai:

- Rizikos nustatymas
- Rizikos įvertinimas
- Rizikos valdymo plano parengimas
- Rizikos stebėjimas.

Rizikų valdymas 2022 m. buvo vykdomas vadovaujantis nustatytu rizikų valdymo planu. Identifikuotos silpnosios vietos, parengtas planas rizikų valdymo sistemos pokyčiams, siekiant auginti organizacijos brandą rizikų valdymo srityje.

14. Svarbūs įvykiai po finansinių metų

14.1. Strateginiai tikslai 2023-2026 m.

2023 m. vasario 8 d. LR susisiekimo ministro įsakymu buvo patvirtintas 2023–2026 m. strateginis veiklos planas. Buvo nustatyti įmonės siektini strateginiai tikslai ir jų matavimo rodikliai:

26 LENTELĖ. Strateginiai tikslai 2023-2026

Strateginės kryptys	Strateginiai tikslai	Rodikliai [1]	Rodiklių matavimo vienetai	Siekiamos reikšmės				Atsakingi už įgyvendinimą
				2023 P	2024 P	2025 P	2026 P	
Išaugęs pasiekiamumas atvykstančiam keleivių srautui ir keleivių ***** (penkių žvaigždučių) patirtis (keleiviams)	Pasiūlyti konkurencingą krypčių tinklą ir paslaugų įvairovę bei rūpestingą aptarnavimą	Krypčių skaičius	Vnt.	100	108	115	120	Aviacinių paslaugų skyriaus vadovas
		ASQ [2]	Proc.	3,95	4,00	4,00	4,2	Generalinis direktorius
		Lojalių oro uostams keleivių (NPS promoters) rodiklis [3]	Proc.	58	60	60	64	Generalinis direktorius
Tvari grąža išvystant būtiną oro uostų infrastruktūrą su aiškiu finansavimo modeliu (akcininkui)	Vystyti saugią ir efektyvią infrastruktūrą	EBITDA marža	Proc.	≥28	≥36	≥38	≥42	Finansų departamento direktorius
		EBITDA	Mln.	≥14.21	≥22	≥25	≥31	Finansų departamento direktorius
		Energetinio efektyvumo rodiklis	Elektros energijos suvartojimas per keleivį, kWh	1,88	1,63	1,48	1,38	Operacijų ir infrastruktūros departamento direktorius
		Pajamos	mln. Eur	50,6	61,8	66,8	75,1	Komercijos departamento direktorius Aviacinių paslaugų skyrius
		Finansinių skolų santykis su nuosavu kapitalu	Koef.	1-1,5	1-1,5	1-1,5	1-1,5	Finansų departamento direktorius
		Bendras saugios veiklos lygis ALoSP [4]	Proc.	≥87,17	≥88,17	≥89,17	≥90,17	Saugos ir saugumo departamento direktorius
		Aviacijos saugumo lygis ALoSecP[5]	Proc.	≥82,95	≥83,95	≥84,95	≥85,95	Saugos ir saugumo departamento direktorius
Motyvuoti ir tarptautiniu mastu pripažįstamas kompetencijas turintys kolegos (kolegoms)	Veikti vieningai ir ambicingai valdant skirtingas partnerystes	Darbuotojų įsitraukimo indeksas	Proc.	65	67	69	70	Generalinis direktorius, Personalo ir administravimo skyriaus vadovas
		Darbuotojų kvalifikacijos užtikrinimas[6]	Proc.	100	100	100	100	Personalo ir administravimo skyriaus vadovas

		Įvairovės ir įtraukties rodiklis	Proc.	≥77	≥79	≥81	≥83	Personalo ir administravimo skyriaus vadovas
Patrauklūs rinkos lyderiams ir įgyvendinantys abipusiai naudingus verslo modelius (partneriams)	Būti atvirais ir nešališkais kuriant patrauklią aplinką verslui	**Partnerių pasitenkinimo indeksas („vyksta sklandus bendradarbiavimas, 5-balėje skalėje 4 ir 5 įvertinimai)**	Proc.	77	79	80	80	Komercijos departamento direktorius
		Aviacinių ir neaviacinių pajamų santykis	Proc.	59	64	63	58	Komercijos departamento direktorius Aviacinių paslaugų skyrius
		Keleivių sk.	Mln.	5,9	6,8	7,5	8	Generalinis direktorius, Aviacinių paslaugų skyriaus vadovas
		CSR and sustainability ataskaitos vertinimas	Balas	A+	A+	A+	A+	Generalinis direktorius, Komunikacijos skyriaus vadovas
Išaugęs visuomenės palaikymas, kaip kertiniam ekonomikos varikliui (visuomenei)	Būti Lietuvos augimo ir klestėjimo sparnais	**Triukšmo poveikis**[7]	Km2	VNO <=1,23/5,24 KUN <=0,62/1,23 PLQ <=0,51/1,45	VNO <=1,23/5,24 KUN <=0,62/1,23 PLQ <=0,51/1,45	VNO <=1,23/5,24 KUN <=0,62/1,23 PLQ <=0,51/1,45	VNO <=1,23/5,24 KUN <=0,62/1,23 PLQ <=0,51/1,45	Operacijų ir infrastruktūros departamento direktorius

[1] Kiekvienas rodiklis turi vienodą svorį proporcingai, vertinant tikslo pasiekimą.

[2] Tarptautinės oro uostų tarybos (Airport Council International) organizuojamas palyginamasis kokybinis tyrimas, matuojantis keleivių pasitenkinimo lygį, vykdomas apklausiant išvykstančius keleivius 55 standartizuotų klausimų pagrindu (matuojama bus tik tuo atveju, jei bus galimybė skirti biudžetą matavimo paslaugoms).

[3] Lojalių oro uostams keleivių rodiklis – tai tarptautinio klientų rekomendavimo indekso (Net Promoter Score) metodikos pagrindu atliekamas tyrimas, vykdomas apklausiant išvykstančius keleivius vieno klausimo pagrindu - Kiek Jūs esate linkęs (-usi) rekomenduoti mūsų įmonę savo draugams ar kolegomis? Įvertinkite 0–10 balų skalėje, kai 0 reiškia „tikrai nerekomenduočiau“, o 10 – „rekomenduočiau“.

[4] Saugos veiklos stebėjimas yra procesas, kurio metu patikrinamas Įmonės saugos veiklos efektyvumas lyginant su bendra saugos politika ir tikslais. Saugos veiklos efektyvumas yra apibrėžiamas kaip saugos veiklos lygis pagal nustatytus veiklos tikslus (SPT – angl. Safety Performance Target) taikant saugos veiklos rodiklius (SPI – angl. Safety Performance Indicator). Saugos veiklos efektyvumas atspindi gebėjimą, efektyviai valdyti rizikas susijusias su veikla aerodrome. Saugos veiklos tikslai ir rodikliai nustatomi remiantis buvusių avarijų, incidentų ir nustatytų nesaugių sąlygų aerodrome statistiniais duomenimis. Saugos veiklos tikslai ir rodikliai nustatomi tokioms veiklos sritims, kuriose pastebima tendencija nustatytų pavojų rizikos lygiui didėti. Bendras Įmonės priimtinas saugos veiklos lygis (ALoSP – Acceptable Level of Safety Performance) yra visų filialų saugos lygio išvestinis vidurkis (VNO+KUN+PLQ/3).

[5] Aviacijos Saugumo veiklos stebėjimas yra procesas, kurio metu patikrinamas Įmonės aviacijos saugumo vykdomų funkcijų efektyvumas pagal nustatytą aviacijos saugumo programą. Aviacijos Saugumo veiklos efektyvumas yra apibrėžiamas kaip saugumo veiklos lygis pagal nustatytus veiklos tikslus (SPT – angl. Security Performance Target) taikant aviacijos saugumo veiklos rodiklius (SecPI – angl. Security Performance Indicator). Aviacijos

saugumo veiklos efektyvumas atspindi gebėjimą, efektyviai valdyti rizikas ir kylančias grėsmes aviacijos saugumo srityje. Aviacijos saugumo veiklos tikslai ir rodikliai nustatomi remiantis kokybės kontrolės patikrinimų ir bandymų rezultatais. Aviacijos saugumo veiklos tikslai ir rodikliai nustatomi pagal aviacijos programoje išskirtas septynias atskiras veiklos grupes. Bendras Įmonės priimtinas aviacijos saugumo veiklos lygis (ALoSecP – Acceptable Level of Security Performance) yra visų filialų aviacijos saugumo lygio išvestinis vidurkis (VNO+KUN+PLQ/3).

[6] Įmonei reikalingų kompetencijų užduotims atlikti, pagal nustatytas atsakomybes bei įmonei keliamus tiek tarptautinius, tiek nacionalinius reikalavimus užtikrinimas (vykdant sertifikavimo atitikties, mokymų, ugdymo sistemos tobulinimo ir pan. projektus.

[7] Rodiklis atspindi rekordinių skrydžių skaičiumi 2019 m. VNO, KUN ir PLQ viršnorminio triukšmo zonų (kuriose viršijamas dienos/nakties leistinas triukšmo lygis) dydį, kuris apskaičiuojamas modeliavimo būdu, panaudojant faktinius metinius skrydžių skaičiaus ir trajektorijų duomenis. Siekis yra išlaikyti zonas tokio paties dydžio arba pasiekti jų sumažėjimo net augant skrydžių skaičiui.

14.2. Veiklos tęstinumas

Įmonei atsigaunant po pandeminio laikotarpio ir augant keleivių srautams, identifikuotos finansinės ir veiklos sritys, kurios svarbios tolesniam veiklos tęstinumui ir augimui. Vertinant popandeminio augimo tempus, 2019 m. laikomi atskaitiniais ir palyginamaisiais metais – visas aviacijos sektorius siekia sugrįžti prie šių metų veiklos rezultatų. Tuo pačiu, 2022 m. ekonominė situacija, karo Ukrainoje įtaka, tiekimo grandinių trikdžiai ir kiti neigiami veiksniai lėmė, jog įmonės sąnaudos augo ir 2023 m. planuojama, jog jų bendras išaugimas bus virš 20 proc., vertinant darbo užmokesčio pokyčius, infliacijos įtaką, veiklos apimčių padidėjimą. Todėl įmonei vienu iš svarbiausių veiklos tęstinumo prioritetų išlieka efektyvus sąnaudų valdymas bei optimizavimas.

AVIACINĖ VEIKLA

2019 m. COVID-19 pandemija iš esmės paveikė aviacijos sektorių visame pasaulyje. IATA (*International Air Transport Association*) skelbia, kad 2023 m. tikimasi, jog aviacijos industrijoje vyraus teigiamas pajamingumas. Remiantis tarptautinių aviacijos industrijos organizacijų IATA ir ACI Europe duomenimis bei prognozėmis, tarptautinių keleivių srautų grįžimo į 2019 m. lygį tikimasi 2024–2025 m. priklausomai nuo kontinento. 2022 m. pirmą ketvirtį atkūrus susisiekimą su strategiškai svarbiais oro uostais, kuomet buvo pilnai panaikinti COVID-19 ribojimai, pastebėtas spartesnis atsistatymas Europoje.

Panaikinus keliavimo ribojimus ir pradėjus atkurti iki pandemijos buvusius skrydžius, žemų kaštų oro bendrovės, visų pirma, skrydžius atkūrė į pelningiausias kryptis, o kitų šalių nacionalinės oro bendrovės, gavusios savo valstybių finansavimą, pirmiausia siekė užtikrinti savo šalių pasiekiamumą oro transportu. Atsižvelgiant į tai, yra numatyti pagrindiniai uždaviniai, siekiant pilnai atkurti susisiekimą Lietuvos oro uostuose, orientuojantis į tradicinių oro bendrovių pasiūlos apimčių grąžinimą ir žemų kaštų oro linijų aviacinės veiklos išlaikymą:

1. Strategiškai svarbių krypčių atkūrimas, naujų krypčių pritraukimas, jų vystymas ir išlaikymas. Lietuvos pasiekiamumo oro transportu gerinimas, siekiant užtikrinti tiesioginį susisiekimą (skrydžius) tarp Lietuvos ir pagrindinių finansų bei turizmo centrų Europoje. Palankios Lietuvos investicinės, tarptautinės prekybos ir atvykstamojo turizmo aplinkos formavimas. 2023 m. planuojama pasiekti 91 proc. keleivių srauto, kuris buvo 2019 m.;
2. Aviacinių pajamų, kurios padengtų įmonės pastovius ir veiklai vykdyti būtinus kintamus kaštus, atstatymas. Augantis skrydžių ir keleivių skaičius užtikrins didesnę visų civilinės aviacijos srityje veikiančių ūkio subjektų paslaugų paklausą ir, atitinkamai, šių subjektų gautinas pajamas. 2023 m. bus siekiama uždirbti beveik 27 mln. EUR aviacinių pajamų, kas reikštų 94 proc. 2019 m. aviacinių pajamų lygio.
3. Papildomas finansavimas, skrydžių skatinimo portfelio didinimas. Šiam tikslui pasiekti galėtų būti naudojamos jau taikomos skatinimo programos ir mechanizmai bei, atsižvelgiant į LR ir ES reguliavimą, pritaikomi nauji mechanizmai, taip pat partnerių parama. Papildomas finansavimas yra gyvybiškai svarbus, siekiant paskatinti oro bendroves atidaryti ir vystyti strategiškai svarbias kryptis. VĮ Lietuvos oro uostai šias priemones vystytų ir pritaikytų bendradarbiaujant su kitomis suinteresuotomis šalimis: „Investuok Lietuvoje“, „Keliauk Lietuvoje“, LR Susisiekimo ministerija, LR Ekonomikos ir inovacijų ministerija, GO Vilnius, Kaunas IN, Klaipėdos regiono savivaldybių asociacija ir kt. organizacijomis.

Šiuos mechanizmus sėkmingai pritaikius, tikėtina, jog bus išlaikytas nuoseklus keleivių srauto augimas ir pasiūlos užtikrinimas, kuris sąlygotų pilną atsistatymą į 2019 m. lygį. Tai svarbi investicija į šalies ekonomikos pilną atsistatymą ir vystymą, kadangi aviacijos sektorius daro tiesioginę įtaką Lietuvos ekonomikai. Ypač tiesioginėms užsienio investicijoms, turizmo, gamybos (eksporto) sektoriams bei tarptautinėms verslo galimybės. Tarptautinės oro uostų tarybos (ACI Europe) duomenimis, Lietuvos oro uostai prie Lietuvos BVP prisideda 2,5 proc.

SĄNAUDŲ OPTIMIZAVIMAS

Veiklos augimo po pandemijos laikotarpiu bei didėjant kainoms rinkoje, ypatingai svarbu optimizuoti sąnaudas. Siekiant užtikrinti finansinį tvarumą, bus imamasi šių veiksmų:

- Planuojamus tvarus, palaipsnis personalo sąnaudų didinimas;
- Energetinio efektyvumo priemonės energetiniams kaštams valdyti;
- Kintamųjų sąnaudų mažinimas, augant fiksuotoms sąnaudoms;
- Automatizuotų įrankių sąnaudų stebėsenai realiu laiku diegimas ir vystymas.

EBITDA LYGIO IŠLAIKYMAS 2023 m.

- Siekiama tvaraus veiklos tęstinumo išlaikant oro uostų konkurencingumą;
- EBITDA augimas svarbus tam, kad būtų užtikrintas finansinis pajėgumas investicijų ir veiklos finansavimui, ilgalaikė grąža akcininkui;
- Finansinis LTOU pajėgumas yra dar augimo fazėje ir nėra pilnai sugrįžęs į 2019 m. lygį, todėl būtinas valstybės palaikymas ir papildomas finansavimas, projektinis finansavimas, pasinaudojimas institucinių bankų paskolomis.

15. Darnumas

15.1. Apie darnumo ataskaitą

LTOU darnumo ataskaita yra kasmetinė Įmonės veiklos ir pasiekimų apžvalga aplinkosaugos, socialinėje ir valdymo (angl. ESG) srityse. Ataskaita yra pirmą kartą parengta pagal Pasaulinės atskaitingumo inciatyvos (angl. *Global Reporting Initiative,* GRI*)* standartus, naujausią 2021 m. versiją. Darnumo ataskaita yra dalis 2022 m. LTOU metų veiklos ataskaitos.

Įmonės metų veiklos ataskaitą kartu su Darnumo ataskaita pirmiausia tvirtina valdyba, tuomet ji teikiama tvirtinti akcininkui. Metinę veiklos ataskaitą nepriklausomas auditorius peržiūri, bet neaudituoja. Ši ataskaita yra parengta konsultuojantis su išoriniais ekspertais, joje pateikiami geriausi ataskaitos paskelbimo prieinami duomenys.

Ataskaitoje pateikiama informacija atitinka Lietuvos Respublikos socialinės atsakomybės ataskaitai keliamus reikalavimus ir Europos Komisijos Nefinansinių ataskaitų teikimo gaires. Darnumo ataskaitoje pristatome savo indėlį siekiant Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslų (angl. *Sustainable Development Goals*) bei laikantis Pasaulio susitarimo (angl. *Global Compact*) principų.

Šioje ataskaitoje terminai „darnumas“ ir „tvarumas“ vartojami kaip sinonimai. LTOU Darnumo politikoje „darnumas“ apibrėžiamas kaip kompromisas tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, sudarantis galimybes pasiekti visuotinę gerovę dabartinei ir ateinančioms kartoms, neviršijant leistinų poveikio aplinkai ribų (pagal Nacionalinę darnaus vystymo strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės).

15.2. Darnumas Įmonėje

DARNUMO PRINCIPAI IR ĮSIPAREIGOJIMAI

Savo veikloje vadovaujamės tarptautiniu lygmeniu priimtais darnumo principais. Laikomės 2016 m. spalio 31 d. priimtos **Oro uostų tvarumo deklaracijos**, pasirašytos kartu su kitais tarptautiniais oro uostais: Čikagos, Dalaso, Romos, Amsterdamo Šipholio, Niujorko Džono F. Kenedžio (JFKIAT), Londono Hitrou, Londono Getviko ir kitais. Pagrindinis šios deklaracijos siekis – stiprinti tvarių ir atsparių oro uostų sistemą visame pasaulyje bendradarbiavimu, skaidrumu, inovacijomis ir įsitraukimu.

2022 m. patvirtintoje LTOU Darnumo politikoje yra įtvirtinti ir paskelbti pagrindiniai mūsų tvarios ir atsakingos veiklos principai:

- Formuojant LTOU Darnumo strategiją vadovaujamės Įmonės vizija, misija, vertybėmis bei strateginiais tikslais.
- Darnumo strategiją įgyvendiname trijose darnumo srityse, – **aplinkosaugos, socialinėje bei ekonomikos**, – ir siekiame tiesiogiai prisidėti prie **Darnaus vystymosi tikslų** (angl. *Sustainable Development Goals*) įgyvendinimo.
- Laikomės **10 Pasaulinio susitarimo** (angl. *Global Compac*t) principų žmogaus teisių, darbuotojų teisių, aplinkos apsaugos ir kovos su korupcija srityse.
- Prisidedame prie **Europos Žaliojo kurso, Paryžiaus susitarimo** įgyvendinimo, bei **Europos oro uostų „Net zero"** iniciatyvos iki 2050 m. sumažinti grynąjį išmetamų CO2 emisijų kiekį iki nulio. Esame įsipareigoję iki 2030 m. tapti neutralūs klimatui, vertinant emisijas į aplinką iš operacijų, kurias galime kontroliuoti (*Scope 1* ir *Scope 2*).
- Siekdami, kad mūsų veikla taptų klimatui neutrali, vadovaujamės „Airport Council International" programa CO2 emisijų vertinimui **„Airport Carbon Accreditation"** (toliau – ACA) ir siekiame pereiti visas pakopas iki aukščiausio lygmens „Neutrality" – nulinės emisijos iš operacijų, kurias gali kontroliuoti oro uostas, pasitelkiant kompensavimo mechanizmą.
- Į Darnumo strategijos kūrimo procesą įtraukiame **suinteresuotąsias šalis**, atsižvelgiame į jų poreikius ir lūkesčius.

ES TAKSONOMIJA DARNIAI VEIKLAI

Europos Sąjungos Taksonomija (Taksonomijos reglamentas, 2021/2178) yra tvarios ekonominės veiklos klasifikavimo sistema, kurios tikslas – nukreipti privačias investicijas į aplinkos atžvilgiu tvarią veiklą, padedančią siekti Europos žaliojo kurso tapti pirmuoju klimatui neutraliu žemynu. Taksonomijos reglamente yra nustatyti moksliniais įrodymais pagrįsti kriterijai, kuriais yra vertinamas veiklos tvarumas. Tik tų įmonių veikla, kuri patenka į taksonomijos sąrašą ir atitinka joje numatytus kriterijus vertinant pagal apyvartos, kapitalo investicijų ir veiklos sąnaudų rodiklius, gali būti klasifikuojama kaip tvari ir pritraukti žaliąsias investicijas.

2022 m. pradėjome intensyvius pasiruošimo atskleisti su Taksonomija susijusios informacijos darbus, tačiau šios metinės veiklos ataskaitos (kartu su darnumo ataskaita) už 2022 m. paskelbimo metu dar neturėjome pakankamai išsamios ir tikslios informacijos atskleidimui metiniame pranešime. Siekiant tvarios ekonominės veiklos vertinimo ir integracijos į Įmonės strategiją ir ataskaitas, atliekami paruošiamieji darbai ir pasirengimo procesas.

Proceso metu pradėjome ir planuojame atlikti šiuos žingsnius:

1. Identifikuojame Grupės taksonomines ekonomines veiklas.
2. Vertiname veiklas pagal svaraus prisidėjimo prie aplinkosaugos tikslų kriterijus.
3. Vertiname, ar nėra daroma reikšminga žala (angl. do no significant harm, DNSH) kitiems aplinkosaugos tikslams.
4. Užtikriname būtiniausias apsaugos priemones.
5. Apskaičiuojame pagrindinius finansinius veiklos rodiklius.

Mūsų pajamų, investicijų ir išlaidų analizė bei atskleidimas pagal šiame reglamente apibrėžtus kriterijus padės užtikrinti dar skaidresnę ir palyginamą informaciją apie mūsų veiklos darnumą suinteresuotosioms šalims. Planuojame pradėti teikti pilnos atitikties Taksonomijos reglamentui ataskaitas nuo 2023 m. darnumo ataskaitos.

DARNUMO VALDYMAS

Įmonės aplinkosaugos, socialinio ir ekonominio poveikio valdymą prižiūri Valdyba. Valdyba svarsto ir tvirtina aukščiausio lygmens vadovų (Vadovybės) parengtą strateginio veiklos plano projektą, įskaitant su darnumu susijusius tikslus, ir teikia išvadą Susisiekimo ministerijai. 2023 m. yra numatyta kas ketvirtį Valdybos posėdžiuose svarstyti LTOU darnumo praktikų stiprinimo veiksmų planą ir jo įgyvendinimą.

Atsakomybė už darnumą kasdienėje veikloje ir darnumo ataskaitų rengimą yra paskirta komunikacijos skyriaus vadovui, o kiekvienos prioritetinės darnumo temos koordinavimas priskirtas atsakingiems darbuotojams. Valdybai pristatomos pusmečio, metinės veiklos ir darnumo ataskaitos, einamieji darnumo valdymo klausimai aptariami kas mėnesį vykstančių Valdybos posėdžių metu. Įmonės Darnumo ataskaita yra integruota į metinę ir veiklos ataskaitą, kurią pirmiausia tvirtina valdyba, o paskui – Susisiekimo ministerija.

Apie kritines su Įmonės darnumu susijusias problemas Valdyba gali būti informuojama reguliarių Valdybos posėdžių metu bei neformalių kassavaitinių Valdybos ir Generalinio direktoriaus susitikimų metu. 2022 m. kritinių, itin didelį susirūpinimą keliančių problemų, Įmonėje nebuvo.

SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ ĮSITRAUKIMAS

Suinteresuotųjų šalių įtraukimas, gerų santykių su jomis puoselėjimas yra mūsų veiklos strategijos pagrindas. Pagrindinės LTOU suinteresuotosios šalys yra **klientai, akcininkas, partneriai, kolegos, visuomenė**. Sėkmingam mūsų strategijos įgyvendinimui mums itin svarbu laikytis įsipareigojimų šių šalių atžvilgiu, atliepti jų poreikius ir lūkesčius. Darnumo strategija, o kartu ir šios ataskaitos turinys, yra sudaryta atsižvelgiant į pagrindines suinteresuotosioms šalims rūpimas temas. Platesnė informacija apie suinteresuotųjų šalių įtraukimą yra skelbiama mūsų interneto svetainėje.

Kokiomis priemonėmis pateikiama informacija Suinteresuotoms šalims:

27 LENTELĖ. Suinteresuotų šalių įsitraukimas

Suinteresuotosios šalys	Iniciatyva / priemonė	Dažnumas	Lūkesčiai
AKCININKAS	Susitikimai	Reguliarūs	• Didesnis Lietuvos pasiekiamumas oro transportu • Konkurencingesnė investicinė aplinka • Oro uostų infrastruktūros planavimas ir plėtra • Klientų aptarnavimo kokybė • Neaviacinių paslaugų plėtra • Socialinė atsakomybė ir darbuotojų įsitraukimas • Inovacijos, skaitmeninimas, darnumas • Skaidrumas ir rizikos valdymas • Lyderystė ir bendradarbiavimas • Juridinės formos keitimas • Geroji valdysena
	Informaciniai laiškai	Kas savaitę	
	Ataskaitos	Pagal poreikį	
	Kita	Pagal poreikį	
PARTNERIAI	Naujienlaiškiai	Kartą per mėn.	• Sklandi veikla • Įsipareigojimų vykdymas
	Renginiai	Periodiškai	

	Pranešimai - laiškai	Kas savaitę	• Specialistų įgūdžių stiprinimas • Užtikrinta reikalinga infrastruktūra ir paslaugos • Finansinė parama • Skaidrumas • Operatyvi pagalba ir informacija • Atvira, proaktyvi komunikacija • Energijos efektyvumas • Saugumas • Darni plėtra • Darbdavio įvaizdis • Darbuotojų sveikata ir kompetencijos • Finansinė parama (avia partneriai)
	Konferencijos/maršrutų plėtros forumai	Pagal poreikį	
	Oro uosto naudotojų komitetas	Pagal poreikį	
	Kita	Pagal poreikį	
KOLEGOS	Teisės skyriaus naujienlaiškis	Kartą per mėn	• Motyvacija • Bendravimas su kolegomis • Prasmė darbe • Darbdavio įvaizdis • Emocinė sveikata • Kompetencijų tobulinimas ir karjeros galimybės • Sąžiningas atlyginimas • Efektyvi veikla
	Mėnesinis darbuotojų susitikimas	Kartą per mėn	
	Lounet (vidinis intranetas)	Pagal poreikį	
	Vidiniai renginiai	Pagal poreikį	
	Mokymai	Pagal poreikį	
	Bendras el. paštas	Pagal poreikį	
	Žodynėlis	Periodiškai	
	Ekranai	Pagal poreikį	
	Skelbimų lentos	Pagal poreikį	
	Kita	Pagal poreikį	
KLIENTAI	Tinklalapis	Pagal poreikį	• Aptarnavimo kokybė • Susisiekimas • Poreikius atitinkanti infrastruktūra • Saugumas
	Žiniasklaida	Pagal poreikį	
	Socialiniai tinklai	Kasdien	
	LinkedIn ambasadoriai	Pagal poreikį	
	Renginiai	Pagal poreikį	
	Naujienlaiškiai	Kartą per mėn	
	Skambučių centras	Kasdien	
	Pranešimų kanalas	Pagal poreikį	
	Ekranai	Pagal poreikį	
	Garsiniai pranešimai	Pagal poreikį	
	Informaciniai stendai	Pagal poreikį	
	Dalomoji medžiaga	Pagal poreikį	
	Kita	Pagal poreikį	
VISUOMENĖ	Tinklalapis	Kasdien	• Triukšmo mažinimas • Atvira abipusė komunikacija • Savanoriška grąža • Patikima informacija • Bendradarbiavimas • Įmonės atstovų pasiekiamumas • Vertė ekonomikai
	Žiniasklaida	Pagal poreikį	
	Socialiniai tinklai	Kasdien	
	LinkedIn ambasadoriai	Pagal poreikį	
	Konferencijos	Pagal poreikį	
	Renginiai	Pagal poreikį	
	Pranešimų kanalas	Pagal poreikį	
	Marketinginės kampanijos	Pagal poreikį	

	Kita	Pagal poreikį	

DARNUMO RIZIKOS IR JŲ VALDYMAS

28 LENTELĖ. Darnumo rizikos ir jų valdymas

Rizika	Rizikos valdymo priemonės
Aplinkosaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai	• Nuolat stebime atitikties aplinkosaugos reikalavimams rodiklius ir pagal poreikį taikome korekcines (prevencines) priemones • Skiriame pakankamai išteklių aplinkosaugos reikalavimų įgyvendinimui
Didėjanti aplinkosaugos temos svarba visuomenėje	• LTOU Aplinkosaugos strategijoje numatėme siekti daugiau, nei atitikties minimaliems teisės aktų reikalavimams • Skleidžiame aplinkosaugos idėjas organizacijoje, remiantis gerosios praktikos kituose oro uostuose pavyzdžiais • Susitariame dėl Aplinkosaugos strategijos ir veiksmų planų terminų
Riboti finansiniai ištekliai, skirti aplinkosaugos projektams	• Apsvarstome ir įvertiname galimybes pasinaudoti ES fondų parama aplinkosauginėms priemonėms diegti • Aplinkosauginius sprendimus integruojame į vykdomus plėtros projektus • Siūlydami projektus sudarome galimos finansinės ir nefinansinės vertės prognozes
Riboti žmogiškieji ištekliai aplinkosaugos projektams ir / arba darbuotojų kaita	• Įvertiname numatytos veiklos apimtis ir veiklų įgyvendinimui reikalingus žmogiškuosius išteklius • Skatiname visų organizacijos darbuotojų įsitraukimą į aplinkosaugos strategijos įgyvendinimą • Virtualioje erdvėje saugome atsakingiems LTOU filialų darbuotojams prieinamą aplinkosauginę informaciją ir aktualių dokumentų kopijas
Diskriminacijos incidentai dėl rasės, lyties, religijos, amžiaus ir pan.	• Įmonėje inicijuojame vidines iniciatyvas įvairovės ir įtraukties skatinimui • Kuriame ir plėtojame ambasadorystės programą
Incidentai dėl korupcijos ar interesų konflikto	• Vykdome korupcijos atpažinimo edukacinę programą • Atliekame darbuotojų korupcijos suvokimo ir tolerancijos apklausas
Aplinkinių bendruomenių nepasitenkinimas dėl lėktuvų keliamo triukšmo	• Atliekame triukšmo monitoringą • Vykdome edukaciją ir komunikaciją bendruomenėms dėl orlaivių tūpimo trajektorijos • Aktyviau komunikuojame apie taikomas aplinkosaugines priemones
Nesilaikymas sutartų triukšmo mažinimo priemonių (variklių testavimas, užėjimo kryptys ir t.t)	• Vykdome taikomų triukšmo ir/arba jo poveikį mažinančių procedūrų artėjant ir leidžiantis orlaiviui monitoringą • Atliekame taikomų antžeminį triukšmą mažinančių procedūrų monitoringą • Pasirašėme bendradarbiavimo dėl triukšmo valdymo sutartį su VĮ „Oro navigacija“ • Kasmet analizuojame triukšmo žemėlapius ir taikome korekcinius veiksmus • Stebime orlaivių maršrutus ir operacijas, fiksuojame pažeidimus • Dalyvaujame Vilniaus miesto teritorijų planavimo procedūrose

DARNUMO TEMŲ REIKŠMINGUMO VERTINIMAS

Reikšmingumo matrica

Reikšmingumo matricoje (angl. *materiality matrix*), parengtoje remiantis GRI standartu, yra pateikiamos pagal prioritetą išdėstytos pagrindinės LTOU darnumo temos – ekonominiai, socialiniai ir aplinkosaugos aspektai, svarbiausi mūsų suinteresuotoms šalims bei turinys didžiausią įtaką mūsų veiklai. Svarbu pabrėžti, kad visos darnumo temos reikšmingumo žemėlapyje yra svarbios, o vidutinio reikšmingumo suteikimas nereiškia, kad nedėsime pastangų šios kategorijos temoms išpildyti.

Darnumo temoms nustatyti ir išdėstyti prioritetine tvarka atlikome šiuos žingsnius:

- Apžvelgėme tarptautines tendencijas, gerąsias užsienio praktikas mūsų sektoriuje.
- Įvertinome dabartines LTOU veiklas darnumo srityje, teigiamą ir neigiamą poveikį aplinkai bei visuomenei.
- Atlikome suinteresuotųjų šalių lūkesčių analizę.
- Organizavome specialias strategines sesijas su LTOU vidiniais ekspertais ir vadovybe.

2022 m. peržiūrėjome pagrindines darnumo temas, kad kiekviena tema dar aiškiau apibrėžtų ir atspindėtų su ja susijusį poveikį. Iš reikšmingumo matricos išėmėme vieną prie mažiausiai svarbių priskirtą temą „Neigiamo poveikio biologinei įvairovei mažinimas". Iki šiol nėra nustatyta, kad LTOU veikla darytų reikšmingą neigiamą poveikį augalijai ir gyvūnijai, o atskiri su šia tema susiję aspektai (triukšmas, poveikis dirvožemiui ir vandens telkiniams) ataskaitoje yra aptariami kitų reikšmingų darnumo temų kontekste.

2023 m. planuojame atlikti suinteresuotų šalių apklausas bei jų pagrindu atnaujinti temų išdėstymą reikšmingumo matricoje.

APLINKOSAUGA	SOCIALINĖ SRITIS	EKONOMINĖ SRITIS
5. ŠESD emisijų mažinimas 11. Žiedinės ekonomikos skatinimas 13. Dirvožemio ir vandens tausojimas bei nuotekų tvarkymas	4. Gerinama darbuotojų fizinė ir emocinė sveikata 6. Triukšmo mažinimas 8. Proaktyvi komunikacija 9. Darbuotojų gerovės stiprinimas 10. Puoselėjama įvairovė ir įtrauktis 12. Santykių stiprinimas su kaimyninėmis bendruomenėmis	1. Didinamas susisiekimas su tranzitiniais oro uostais 2. Ugdoma saugumo kultūra ir užtikrinama sauga 3. Gerinama klientų patirtis 7. Darniai plečiama infrastruktūra 14. Užtikrinami žalieji viešieji pirkimai

PAGRINDINĖS DARNUMO TEMOS

Atlikę analizę nustatėme 14 pagrindinių, Įmonės veikloje reikšmingiausių aplinkosaugos, socialinio ir ekonominio tvarumo temų. Visų reikšmingų tvarumo temų valdymo principai yra aprašyti pagal GRI reikalavimus šioje ataskaitoje, pagal temas išdėstytuose skyriuose.

Šios temos yra mūsų Darnumo strategijos pagrindas. Nustatę pagrindines mūsų veiklos poveikio sritis, išanalizavome ir atrinkome tuos Darnaus vystymosi tikslus (angl. *Sustainable Development Goals*), prie kurių kiekvienoje srityje galime prisidėti labiausiai. Darnaus vystymosi tikslai yra universalus siekių rinkinys, nurodantis visuotinio ekonominio, socialinio ir aplinkosaugos vystymosi kryptį iki 2030 m.

Mūsų darnumo strategija ir politikos, kurių laikomės, skelbiamos viešai.

29 LENTELĖ. Darnumo temų apibūdinimas

Tema	Apibūdinimas	Atitinkantys Darnaus vystymosi tikslai
APLINKOSAUGOS SRITIS		
ŠESD emisijų mažinimas	Poveikio klimato kaitai ir aplinkai apribojimas ir mažimas, pasitelkiant “Net zero” strategiją, apimančią *Scope 1, Scope 2* ir *Scope 3* emisijas. Šis darnumo aspektas yra ypatingai svarbus visoms suinteresuotoms šalims.	11, 13, 8, 9, 12
Žiedinės ekonomikos skatinimas	Žiedinės ekonomikos principais besivadovaujantys oro uostai: projektai ar iniciatyvos, kurios mažina atliekų susidarymą, skatina rūšiavimą, perdirbimą bei antrinį panaudojimą.	11, 12, 13
Dirvožemio ir vandens tausojimas bei nuotekų tvarkymas	Dirvožemio ir vandens kokybės monitoringas bei nuotekų tvarkymas ir stebėsena.	11, 12, 13
SOCIALINĖ SRITIS		
Triukšmo mažinimas	Nuolatinis triukšmo monitoringas bei priemonės triukšmo mažinimui.	8, 9, 11
Proaktyvi komunikacija	Vykdoma dviejų tipų komunikacija: • reguliacinė: užtikrinama, kad oro uostai atitiktų visus valstybinėms įmonėms keliamus reikalavimus informacijos viešinimui; • proaktyvi: naudojamos skirtingos komunikacinės priemonės, kad aktuali bei papildoma informacija pasiektų visas suinteresuotas šalis.	8, 11

Darbuotojų gerovės stiprinimas	Partneryste ir rūpesčiu grįstų santykių kūrimas tarp darbuotojų ir organizacijos: atlygio politikos ir adaptacijos proceso tobulinimas, kompetencijų ugdymas, vidinės karjeros ir įsitraukimo skatinimas, ir kt.	5, 8, 10, 11
Gerinama darbuotojų fizinė ir emocinė sveikata	Dėmesys darbuotojų saugai ir sveikatai, suteikiamos papildomos naudos: medicininiai sprendimai, papildomos atostogų dienos, fizinio aktyvumo skatinimas ir kt.	3, 8
Puoselėjama įvairovė ir įtrauktis	Kuriama įtrauki aplinka, kurioje gerbiama žmonių įvairovė, puoselėjamas vienodas ir nediskriminuojantis požiūris dėl amžiaus, lyties, tautybės, religijos, seksualinės orientacijos ar bet kokio kito aspekto, išskiriančio iš kitų, ir užtikrinamos žmogaus teisės.	8, 10, 5, 11
Santykių stiprinimas su kaimyninėmis bendruomenėmis	Priemonės, kurios padeda užmegzti ir stiprinti santykius su bendruomenėmis, įsikūrusiomis prie oro uostų, bei iššūkių, kylančių dėl kaimynystėje vykdomos veiklos, valdymas.	8, 11
DIDINAMAS SUSISIEKIMAS SU TRANZITINIAIS ORO UOSTAIS		
Didinamas susisiekimas su tranzitiniais oro uostais	Skrydžių krypčių pasiūlos didinimas, keleivių skaičiaus auginimas ir oro susisiekimo tarp Lietuvos ir didžiausių tranzitinių oro uostų vystymas.	8, 9, 11
Ugdoma saugumo kultūra ir užtikrinama sauga	Saugos kultūros ir saugios aplinkos kūrimas ir užtikrinimas visoms suinteresuotoms šalims. Tai apima ne tik aviacijos saugą ir saugumą, bet ir korupcijai atsparią aplinką ir etišką elgesį, operacijų valdymą, kibernetinį saugumą, nacionalinį saugumą, asmens duomenų saugumą, informacijos saugumą, ekstremalių situacijų valdymą, ir kt.	3, 8, 11, 16, 17
Gerinama klientų patirtis	Iniciatyvos, priemonės ar projektai, skirti tobulinti klientų patirtį, remiantis darnesniais sprendimais.	3, 11, 13
Darniai plečiama infrastruktūra	Darniais sprendimais paremtos infrastruktūros vystymas, siekiant didinti oro uostų pralaidumą, ir kuo labiau sumažinti žalą aplinkai bei suinteresuotoms šalims.	8, 9, 12, 13
Užtikrinami žalieji viešieji pirkimai	Atliekant pirkimus, prekėms ir paslaugoms taikomi aplinkosaugos ir socialinio tvarumo kriterijai.	16, 9, 11

ASOCIACIJOS IR ORGANIZACIJOS

LTOU darnumo tikslų siekiame padedami įvairių partnerių, organizacijų, su kuriais dalinamės gerąja praktika. Bendraujame su šiomis asociacijomis ir organizacijomis:

30 LENTELĖ. Asociacijos ir organizacijos

Įvairovės chartija	Nevyriausybinė organizacija, vienijanti privataus, viešojo ir nevyriausybinio sektoriaus organizacijas, siekiančias kurti atvirą ir įtraukią darbo aplinką bei stiprinti savo socialinę atsakomybę. Su šia organizacija atliekame Įvairovės ir įtraukties apklausą, dalijamės gerosiomis praktikomis.
Nacionalinė atsakingo verslo asociacija (LAVA)	Asociacija, jungianti įmones ir organizacijas, siekiančias diegti ir vadovautis darnaus vystymosi principais. Su LAVA konsultuojamės ir dalijamės gerosiomis praktikomis.
Airport Council international (ACI)	Organizacija, padedanti oro uostams siekti tvarumo tikslų pagal „Airport Carbon Accreditation" (sutrumpintai ACA) programą.
Maisto Bankas	Labdaros ir paramos fondas, renkantis paramą maistu ir dalinantis ją nepasiturinčiais žmonėmis besirūpinančioms organizacijoms. Vilniaus oro uoste dėl aviacinio saugumo standartų rankinio bagažo turiniui keliautojų

	paliekami daiktai yra ne išmetami, o per „Maisto banką“ atrenkami ir perduodami nepasiturintiems žmonėms.
Sopa	Socialinė įdarbinimo agentūra, su kuria konsultuojamės dėl žmonių su specialiais poreikiais įdarbinimo bei integracijos.
Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba	Nepriklausoma valstybės institucija, kurios vienas iš tikslų – užtikrinti, kad būtų laikomasi moterų ir vyrų lygių galimybių bei Lygių galimybių įstatymuose įtvirtinto asmenų diskriminacijos draudimo. Su taryba konsultuojamės ir dalijamės gerosiomis praktikomis.
Personalo Valdymo Profesionalų Asociacija	Lietuvos personalo profesionalus vienijanti visuomeninė organizacija, kuri siekia kelti personalo valdymo lygį ir efektyvumą Lietuvoje. Su asociacija konsultuojamės ir dalijamės gerosiomis praktikomis.
Nacionalinės socialinės integracijos institutas	Organizacija, kurianti ir taikanti socialines inovacijas, padedančias daugialypėje visuomenėje integruotis žmonėms iš įvairių pažeidžiamų socialinių grupių. Su šiuo institutu esame pasirašę neatlygintino bendradarbiavimo sutartį dėl automobilių stovėjimo prie terminalų, teikiant paslaugas keleiviams su negalia.
Socialinis taksi	Unikali paslauga, kuri padeda užtikrinti negalią turinčių žmonių kelionių organizavimą į ekonominio ir socialinio užimtumo vietas. Su „Socialiniu taksi” esame pasirašę neatlygintino bendradarbiavimo sutartį dėl automobilių stovėjimo prie terminalų, teikiant paslaugas keleiviams su negalia.
Maltos ordino pagalbos tarnyba	Labdaros organizacija, su kuria esame pasirašę neatlygintino bendradarbiavimo sutartį dėl automobilių stovėjimo prie terminalų, teikiant paslaugas keleiviams su negalia.
Užstato sistemos administratorius	Ne pelno siekianti įstaiga, kurios pagrindinis tikslas – vykdyti užstato sistemos administratoriaus funkcijas, kaip numatyta Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatyme. Įstaiga administruoja užstatą už vienkartines pakuotes, teikiant VIP terminalo bei Verslo klubo keleivių maitinimo paslaugas.
Vilniaus arkivyskupijos Caritas	Organizacija, teikianti socialinę pagalbą, kuriai perduodame keleivių paliktus ir per 6 mėn. neatsiimtus, bet dar tinkamus naudoti daiktus.
ACI World	Tarptautinė oro uostų taryba, vykdanti keleivių pasitenkinimo tyrimą ir dalijimosi gerosiomis patirtimis programą, kurioje nuo 2016 m. dalyvauja Vilniaus oro uostas.

15.4. Aplinkosaugos sritis

Pagrindinės mūsų darnumo temos, aprašomos šiame skyriuje:

1. **ŠESD emisijų mažinimas**
2. **Žiedinės ekonomikos skatinimas**
3. **Dirvožemio ir vandens tausojimas bei nuotekų tvarkymas**

Šios temos yra įtrauktos į LTOU:

- Aplinkosaugos strategiją 2018-2028 m.
- Strateginį veiklos planą 2023-2026 m.
- Strategiją iki 2030 m.

Oro uostai yra strateginės reikšmės objektas, todėl savo veikloje laikomės griežtų aplinkosaugos reikalavimų, numatytų Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų, bei tarptautinių mūsų industrijai taikomų standartų. Vystydami savo veiklą, siekiame nustatyti ir valdyti Įmonės poveikį aplinkai, kurti atsakingą Įmonės

kultūrą ir strategiškai spręsti aplinkosaugos iššūkius: didinti veiklos efektyvumą, taupyti išteklius bei ieškoti naujų sprendimų įtraukiant suinteresuotąsias šalis.

STRATEGINIAI APLINKOSAUGOS RODIKLIAI

Pagrindinis mūsų dokumentas poveikio aplinkai valdymui yra vidinė Aplinkosaugos strategija 2018-2028 m., kuri yra orientuota į pasauliniu lygiu pripažintą Tarptautinės oro uostų tarybos (ACI) Tvarumo strategiją (angl. *ACI Sustainability strategy*). Mūsų Aplinkosaugos strategija padengia 5 veiklas iš ACI Tvarumo strategijoje deklaruojamo „subalansuoto veiklos modelio“ aplinkosaugos (klimato kaita, ištekliai, vanduo ir biojvairovė) ir socialinio (triukšmas) poveikio krypčių. Nuo 2019 m. sekame ir darnumo ataskaitose skelbiame informaciją apie aplinkosaugos rodiklius, atitinkančius ACI Tvarumo strategijos rodiklius. Aplinkosauga yra labai plati sritis, apimanti daugelį oro uostų veiklos aspektų, todėl Lietuvos oro uostuose yra stebima gana daug rodiklių. Pagrindiniai jų pateikti lentelėje, o toliau šiame skyriuje pateikiami GRI standartų rodikliai.

31 LENTELĖ. Strateginiai aplinkosaugos rodikliai

LTOU APLINKOSAUGOS KPI (*atitinkantys ACI Tvarumo strategijos KPI*)	VNO				KUN				PLQ			
	2019	2020	2021	**2022**	2019	2020	2021	**2022**	2019	2020	2021	**2022**
KLIMATO KAITA												
CO2 emisija (*Scope 1* ir *Scope 2*), t	6 987	1 061	3 586	*tikslinama*	1 873	457	1 988	1 554	512	111	516	*tikslinama*
CO2 emisija (*Scope 1* ir *Scope 2*) keleiviui, kg CO2 / keleivį	1,40	0,81	1,89	*tikslinama*	1,61	1,24	4,1	1,34	1,51	0,9	6	*tikslinama*
Žaliosios energijos % bendrame energijos suvartojime	0	66 %	100 %	*tikslinama*	0	66 %	100 %	*tikslinama*	0	66 %	100 %	*tikslinama*
IŠTEKLIAI (ATLIEKOS)												
Atliekų susidarymas, kg/keleiviui	0,072	1,79	0,12	0,072	0,306	4,38	0,58	0,26	0,148	1,24	0,42	0,154
Antrą kartą panaudojamų / perdirbamų atliekų kiekis bendrame sraute, %	13	19,6	20,3	21,1	1,5	9,6	3,82	7,67	38	14,5	6,33	20,2
VANDUO												

Vandens sunaudojimas, m3/keleiviui	0,017	0,121	0,019	0,017	0,011	0,077	0,019	0,010	0,013	0,03	0,019	0,009
TRIUKŠMAS (IR BENDRUOMENĖS GYVENIMO KOKYBĖ)												
Žmonių, gyvenančių į viršnorminio triukšmo zoną patenkančiuose gyvenamuose pastatuose, skaičius	~414	0	~168	*tikslinama*	0	0	*tikslinama*	*tikslinama*	0	0	0	*tikslinama*
Viršnorminių triukšmo zonų (dienos / nakties) plotas, km2	1,23/5,24	0,24/0,39	0,8/3,46	1,16/5,78	0,62/1,23	0,46/1,12	0,51/1,21	0,57/1,63	0,51/1,45	0,223/0,948	0,21/0,84	*tikslinama*
Skundų dėl triukšmo skaičius	12	2	4	1	0	0	0	2	0	0	0	1

Pastaba: darnumo ataskaitos paskelbimo metu 2022 m. duomenys reikalingi CO2 pėdsakui apskaičiuoti dar nebuvo pasiekiami, pateiksime juos kitoje ataskaitoje.

Dėl COVID-19 krizės dauguma lentelėje pateiktų 2020 m. rodiklių yra nereprezentatyvūs ir neturėtų būti vertinami. Tai ypač liečia rodiklius, susietus su keleivių skaičiumi (atliekų susidarymas kg/keleiviui, vandens suvartojimas m³/keleiviui, kg CO2/ keleiviui) – nes jam drastiškai sumažėjus, rodiklių vertės labai padidėjo. Kita vertus, triukšmo rodikliai yra tiesiogiai susiję su skrydžių skaičiumi, kuriam sumažėjus – mažėja ir viršnorminio triukšmo zonos bei į jas patenkančių pastatų skaičius, taip pat mažėja ir skundų dėl triukšmo. 2021 m., lyginant su 2020 m., skrydžių skaičius didėjo, todėl didesnės ir viršnorminio triukšmo zonos. Kritiškai turėtų būti vertinami ir 2021 m. rodikliai, siejami su skrydžių ir keleivių skaičiumi, kadangi per pirmą pusmetį veiklos apimtys buvo santykinai mažos.

ŠESD EMISIJŲ MAŽINIMAS

Didėjanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD; CO2) koncentracija atmosferoje ir jų sukelta klimato kaita yra viena pagrindinių pasaulinių šio amžiaus problemų. Nors pasauliniu mastu šiuo metu aviacijos sektoriaus ŠESD išmetimai sudaro tik 2 proc. visų ŠESD išmetimų, o Europos mastu – tik 3,7 proc. (oro uostų – dar mažiau), numatoma, kad aviacijos sektorius toliau augs. Remiantis kai kuriomis įžvalgomis, prieš pradėdamas mažėti, aviacijos išmetamas CO2 kiekis gali padidėti dar penktadaliu. Aviacijos industrija susidaro iš kelių tarpusavyje glaudžiai susijusių dalyvių: oro uostų, avialinijų, oro navigacijos paslaugų teikėjų, antžeminio aptarnavimo organizacijų. Visiems sektoriaus dalyviams būtina dėti koordinuotas ir bendras pastangas, siekiant atitikti aukščiausius poveikio klimatui reikalavimus, išvengti įvairių veiklos apribojimo grėsmių ir pateisinti visuomenės lūkesčius. Oro uostai aviacijos sektoriuje yra jungianti grandis, nuo kurių veiklos, iniciatyvų, technologijų ir infrastruktūros priklauso kitų sektoriaus dalyvių pasirinkimai.

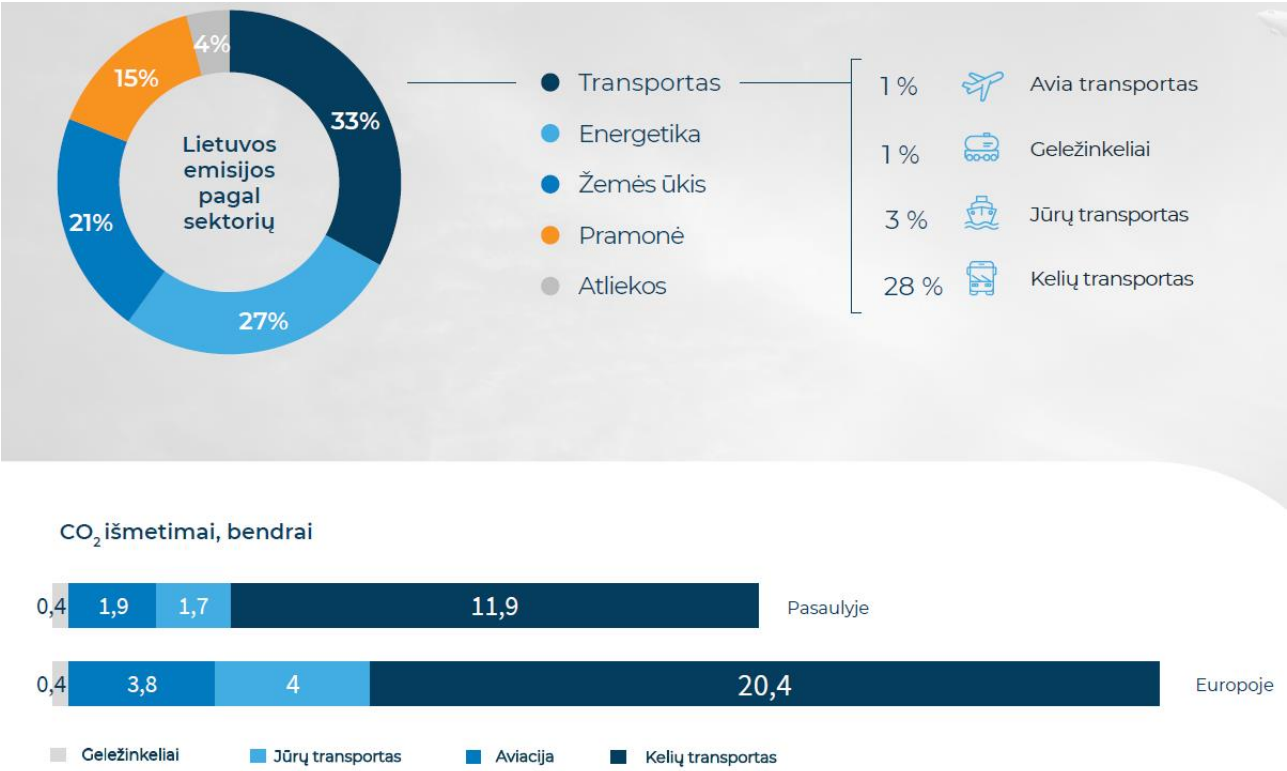

Todėl šios temos valdyme išskiriame dvi sritis. Pirmos srities, apimančios mūsų veiklos išskiriamų *Scope 1* ir *Scope 2* ŠESD emisijų šaltinius, valdymas tiesiogiai priklauso nuo mūsų pasirinkimų ir sprendimų. Antroji sritis, apimanti mūsų veiklos partnerių ŠESD išmetimus (*Scope 3*), tiesiogiai nuo mūsų nepriklauso, bet ir šioje srityje galime daryti reikšmingą įtaką: įtraukti partnerius į įvairias iniciatyvas (pvz., dėl tvaraus aviacinio kuro naudojimo), numatyti tam tikrus įsipareigojimus sutartyse su tiekėjais.

Savo tikslus siejame su 2015 m. **Paryžiaus susitarimu** ir 2019 m. **Europos žaliuoju kursu** (angl. *European Green Deal*), o 2021 m. prisijungėme prie **Europos oro uostų iniciatyvos „**Net Zero**“**, kuria 235 Europos oro uostai įsipareigojo vėliausiai iki 2050 metų pasiekti nulį ŠESD emisijų į aplinką.

2022 m. pasiekimai:

- 2022 m. parengėme Lietuvos oro uostų „**Net zero**” strategiją. Strategijoje numatyti pagrindiniai mūsų tikslai poveikio klimato kaitai mažinimui: iki 2030 m. pasiekti veiklos neutralumą klimatui (angl. *climate neutral*), iki 2050 m. – nulines ŠESD emisijas (angl. *net zero*). 2023 m. parengsime „Net zero” strategijos įgyvendinimo planą, kuriame įvardinsime konkrečius projektus, jų terminus ir reikalingas investicijas. Tikslų sieksime vadovaujantis ACA reikalavimais.

Net zero strategijos pagrindas:

- Pagal ACA programą, 2022 m. rugsėjo mėnesį VNO perėjo į trečiąjį tarptautinės programos etapą, kuris vadinasi „optimisation", o KUN ir PLQ į antrąjį etapą – „reduction" (programa iš viso susideda iš 6 etapų). Tam, kad pasiektume aukštesnius programos etapus, iškėlėme visų trijų oro uostų CO2 mažinimo tikslus ir parengėme CO2 mažinimo planus (papildomai VNO – ir suinteresuotųjų šalių įtraukimo planą). Konkretūs projektai ir iniciatyvos aprašyti CO2 mažinimo planuose.

2015 m.	2019 m.	2022 m.	2030 m.	2050 m.
Vilniaus oro uostas pradėjo dalyvauti „**Airport Carbon Accreditation**" (ACA) programoje	Prie pirmojo ACA programos lygio prisijungė ir **Kauno bei Palangos oro uostai**	Parengta LTOU „**Net zero**" strategija*	LTOU – klimatui neutralūs (angl. ***climate neutral***)	LTOU ŠESD emisijos lygios nuliui (angl. ***net zero***)

*Strategija patvirtinta 2023 m. sausį.

Pagrindinė programa, kuria vadovaujamės apskaičiuodami ir mažindami ŠESD emisijas, yra speciali oro uostams parengta, pasauliniu mastu pripažinta „Airport Carbon Accreditation" (toliau – ACA) programa, įgyvendinama Tarptautinės oro uostų tarybos (angl. *Airport Council International;* ACI). Programos reikalavimams atitikti kasmet teikiame ataskaitas, rengiame CO2 mažinimo planus. Mažiausiai kas 2 metus mūsų ŠESD emisijų skaičiavimai yra tikrinami sertifikuoto programos vertintojo.

Mūsų ŠESD (CO2) emisijų pėdsakas

ŠESD emisijos		VNO			KUN			PLQ		
	Matavimo vnt.	2021 m.	2022 m.	Pokytis nuo 2021 m.[1]	2021 m.	2022 m.	Pokytis nuo 2021 m.[1]	2021 m.	2022 m.	Pokytis nuo 2021 m.[1]
Tiesioginės (1 apimties; angl. *Scope 1*) emisijos	t CO2 ekv.	671	*tikslinama*	*tikslinama*	669	*tikslinama*	*tikslinama*	206	*tikslinama*	*tikslinama*
Netiesioginės (2 apimties; angl. *Scope 2*) emisijos[2]		2915	*tikslinama*	*tikslinama*	1319	*tikslinama*	*tikslinama*	311	*tikslinama*	*tikslinama*
Kitos netiesioginės (3 apimties; angl. *Scope 3*) emisijos[2]		29887	*tikslinama*	*tikslinama*	n/a	n/a		n/a	n/a	

Pastabos: [1]Baziniai metai: Remiantis ACA programa, „Baziniai" metai nustatomi kaip atskaitos taškas keliant CO2 mažinimo tikslus, o pasirenkami gali būti bet kurie metai, kuriais duomenys buvo patikrinti sertifikuoto vertintojo. Pirmieji baziniai metai VNO buvo 2017 m.; 2022 m. buvo atnaujintas CO2 mažinimo planas, naujais baziniais metais pasirinkti 2021 m. KUN ir PLQ baziniai metai – 2021 m. [2]*Scope 2* ir *Scope 3* Apskaičiuota naudojant „rinkos metodą" (angl. *market based method*), vertinant pagal faktinius energijos pirkimus. Skaičiuojant „geografiniu metodu" (angl. *location based method*), t.y. pagal šaliai būdingą energijos gamybos pobūdį, 2021 m. Įmonės *Scope 2* ŠESD emisijos būtų VNO: 753 t CO2 ekv.; KUN: 88.5 t CO2 ekv.; PLQ: 20.8 t CO2 ekv.; *Scope 3* VNO būtų 26998 t CO2 ekv.

Apskaičiuoti emisijų kiekiai apima ne tik CO2, bet ir kitas veikloje vyraujančias šiltnamio efektą sukeliančias dujas (CH4, N2O), perskaičiuojant jas į CO2 ekvivalentą pagal standartinius koeficientus.

Darnumo ataskaitos paskelbimo metu 2022 m. duomenys reikalingi CO2 pėdsakui apskaičiuoti dar nebuvo pasiekiami, pateiksime juos kitoje ataskaitoje.

ŠESD emisijų apskaičiavimo metodika

Apskaičiuodami savo CO2 pėdsaką vadovaujamės **ACI** metodika bei apskaitos įrankiu **ACERT**, paremtais visuotinai priimtu standartu „Greenhouse Gas Protocol" (GHG) ir Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) gairėmis.

Į *Scope 3* emisijų skaičiavimą įtrauktos veiklos rūšys: 1) orlaivių kilimo-tūpimo ciklas iki 1000 m aukščio, riedėjimas, pagalbinių jėgainių naudojimas, aptarnavimas ir kt.; 2) antžeminio aptarnavimo operacijos (keleivių pervežimas aerodrome, nuledinimo operacijos, bagažo iškrovimas ir kt.); 3) nuomininkų sunaudojama el. energija ir šiluma; 4) LTOU darbuotojų komandiruotės; 5) antžeminis susisiekimas su oro uostu; 6) atliekų tvarkymas.

Biogeninės kilmės (pvz., iš deginamo biokuro) *Scope 2* emisijų LTOU neišskiriama: VNO visa šilumos energija perkama iš centralizuotų šilumos tinklų, KUN ir PLQ turi nuosavus katilus, kūrenamus gamtinėmis dujomis. Duomenų apie biogeninės kilmės *Scope 3* emisijas neturime, tačiau pagrindiniai teršėjai daugiausiai naudoja iškastinio pagrindo kurą (orlaiviai – aviacinį kurą; antžeminio aptarnavimo kompanijos – dyzeliną ir benziną).

Skaičiavimams atlikti naudojome ACERT pateiktus išmetamųjų teršalų faktorius (EF) ir visuotinio atšilimo potencialo (GWP) rodiklius. *Scope 2* energijos EF šaltinis: AIB European Residual Mixes (skaičiuojant pagal „rinkos metodą" emisijų faktorius lygus 384,50 g CO2/kWh, pagal „geografinį metodą" – 25,8 g

CO2/kWh). Apskaičiuojant šilumos energijos gamybos išmetamo CO2 kiekį, EF apskaičiuotas pagal naujausius turimus 2019 m. duomenis. Bendrą Vilniaus miesto centralizuoto šilumos tiekimo sistemos išmetamo CO2 kiekį (teikiamas APVA ataskaitose) padalinome iš 2019 m. patiekto šilumos kiekio – 2 752 000 MWh. Gautas EF yra lygus 0,1 kg CO2/kWh.

Nuo skaičiavimo pradžios pasiektas ŠESD emisijų sumažinimas

VNO pirmieji ŠESD emisijų atskaitos („baziniai") metai buvo 2017 m., KUN ir PLQ emisijos pradėtos skaičiuoti nuo 2018 m. 2021 m. ŠESD emisijų sumažėjimas vertintas lyginant su pirmaisiais apskaitos metais (kai buvo surinkti pirmieji duomenys), – toliau baziniais metais bus laikomi 2021 m. Iki 2021 m. Lentelėje pateiktų sumažinimų pavyko pasiekti dėl oro uostuose sėkmingai įgyvendintų kurą taupančių, energinį efektyvumą didinančių iniciatyvų, padidinus naudojamos žaliosios energijos kiekį.

ŠESD emisijų mažinimas		VNO	KUN	PLQ
	Matavimo vnt.	Pokytis 2017–2021 m.	Pokytis 2018–2021 m.	Pokytis 2018–2021 m.
Tiesioginės (1 apimties; angl. *Scope 1*) emisijos	t CO2 ekv.	-19	-62	-78
Netiesioginės (2 apimties; angl. *Scope 2*) emisijos		-1177	-31	-56

Pastabos: Duomenys apskaičiuoti pagal „geografinį metodą" (angl. *location based method*).

Pagrindinės ŠESD emisijų mažinimo sritys ir priemonės

- **Transporto parkas.** Kas tris metus sudarome naują nuomos sutartį efektyviai kurą naudojančioms ir hibridinėms M1, M2 ir N1 kategorijų transporto priemonėms, bei palaipsniui naujomis keičiame specialiosios paskirties aerodromuose naudojamas transporto priemones ir įrangą. Atnaujinus transporto priemones mūsų CO2 pėdsakas sumažėjo 147 t.
- **Priešgaisrinių pratybų priemonės.** Ilgą laiką priešgaisrinių pratybų metu būdavo naudojamas žibalo ir vandens mišinys, kasmet suvartodavome apie 400 l žibalo. Nuo 2021 m. priešgaisrinių pratybų metu pradėjome naudoti dūminius užtaisus arba dūmų generatorius. Tai leido sumažinti CO2 emisijas 6 t per metus.
- **Apšvietimo sistemos.** Nuo 2017 m. vykdome Apšvietimo sistemų efektyvumo programą. Dalyje VNO perono ir orlaivių stovimų vietų apšvietimui pradėjome naudoti LED lempas. Rekonstruojant kilimo ir tūpimo takus VNO ir PLQ įrengėme naujus LED signalinius žiburius, dėl kurių išskiriama atitinkamai 35 t ir 13,5 t mažiau CO2 emisijų per metus. Per 2020–2021 m. pavyko pasiekti, kad apie 97 % visų VNO, KUN ir PLQ oro uostų administruojamų patalpų būtų naudojamas LED apšvietimas.
- **Žalioji energija**. Ant VNO VIP terminalo stogo įrengėme 25 kW saulės elektrinę, kuri užtikrina apie 14 % VIP terminalo energijos poreikio, ir 2021 m. leido sutaupyti 0,6 t CO2 emisijų. 2021–2022 m. VNO vietoje dyzelinių įrengėme 9, PLQ – 7, naujas požemines elektrines jėgaines (GPU), kurios padėjo sumažinti dėl orlaiviams stovint tiekiamos elektros išsiskiriančias emisijas. KUN 9 iš 24 orlaivių stovėjimo aikštelių taip pat yra elektrifikuotos.
- **Energijos vartojimo efektyvumas**. Reguliariai kas 4 metus atliekame pastatų ir įrenginių energijos vartojimo auditus. VNO ir KUN yra įrengtos pastatų valdymo sistemos, padedančios efektyviai valdyti energijos naudojimą. Įgyvendinti sprendimai 2018–2019 m. VNO leido sutaupyti 392 MWh šiluminės, o 2021 m. – 2 414 MWh elektros energijos, ir sumažinti CO2 pėdsaką net 1 222 t.
- **Riedėjimo takai**. VNO atnaujinti riedėjimo takai leido 2 minutėmis sutrumpinti kiekvieną orlaivių riedėjimo operaciją. Tai leis gerokai sumažinti orlaivių riedėjimo metu išsiskiriančias CO2 emisijas.

Planuojamos ŠESD mažinimo priemonės iki 2030 m.:

Scope 1:

- **Transporto parkas.** M1, M2 ir N1 kategorijų automobilius nuomojame trims metams. Kaskart atnaujindami nuomos sutartį didinsime hibridinių ir elektrinių automobilių skaičių, kol iki 2030 m. visi šių kategorijų automobiliai bus elektriniai. Palaipsniui atnaujinsime specialiąsias transporto priemones bei įrangą (gaisriniai sunkvežimiai, traktoriai, sniego valytuvai, žoliapjovės ir kt.), rinkdamiesi tvariausias rinkoje prieinamas alternatyvas.
- **GPU.** Iki 2025 m. 8 VNO mobiliuosius dyzelinius GPU pakeisime elektriniais.
- **Šiluminė energija.** 2022 m. sustabdėme vienos iš galingų, tačiau neefektyvių KUN katilinių naudojimą, nutraukiant šildymą neintensyviai naudojamuose KUN ūkiniuose pastatuose (garažuose, sandėliavimo patalpose), o kituose pastatuose įrengiant šilumos siurblius oras–oras. Tą patį planuojame padaryti ir priešgaisrinės gelbėjimo tarybos pastate. 2023 m. numatome pakeisti administracinio ir senojo terminalo dujinius katilus naujais, efektyviais, taupančiais ne mažiau nei 5 % dujų. PLQ planuojame šilumos sistemos atnaujinimą, dalyje patalpų įrengiant šilumos siurblius oras–oras.
- **Žaliosios dujos.** KUN ir PLQ šildymui numatome naudoti dujas iš atsinaujinančių energijos šaltinių, kurių kilmė patvirtinta kilmės garantija.
- **Elektromobilių įkrovimo tinklo plėtra.** Iki 2025 m. VNO aerodromo teritorijoje įrengsime 1,08 MW bendros galios krovimo stotį, skirtą keleivinių elektrinių autobusų krovimui; 5 dvigubus įkrovimo taškus ir 5 trifazius elektros lizdus, kurių bendra galia 0,36 MW, skirtus aerodromo specialiųjų transporto priemonių, įrangos ir mobiliųjų GPU įkrovimui; 4 dvigubus 0,24 MW bendros galios įkrovimo taškus, skirtus antžeminio aptarnavimo kompanijų ir kitų partnerių transportui. KUN iki 2025 m. įrengsime 14 krovimo taškų įkrovimo stotį, skirtą elektrinių autobusų, specialiųjų aerodromo transporto priemonių ir įrangos, bei partnerių automobilių krovimui, kurios bendra galia 1,32 MW. PLQ iki 2025 m. planuojame įrengti 3 įkrovimo stotis (kiekvienoje po du 44 kW galios krovimo taškus), skirtas elektrinių autobusų, specialiųjų aerodromo transporto priemonių ir įrangos, bei partnerių automobilių krovimui.

Scope 2:

- **Žalioji elektros energija.** Kol nėra užtikrinami žalios energijos gamybos pajėgumai LTOU poreikiui padengti, elektros energiją iš tinklo pirksime su patvirtintomis energijos kilmės garantijomis.
- **Nuosava žaliosios energijos gamyba.** Sieksime, kad 80–90 proc. viso LTOU elektros energijos poreikio būtų padengiama nuosava atsinaujinančių šaltinių energija. Numatome fotovoltinių elementų statybai išnaudoti neužstatytus VNO, KUN ir PLQ sklypo plotus, naujojo VNO T4 terminalo stogą, kaip alternatyvą svarstome ir nutolusių jėgainių statybą, nuomą ir pan.
- **Energetinis efektyvumas.** Siekdami sumažinti sunaudojamos elektros ir šiluminės energijos kiekius, taikysime įvairias taupymo priemones: apšvietimui naudosime tik LED šviestuvus; ne nuolat naudojamose zonose montuosime judesio daviklius; optimalios temperatūros sekimui įdiegsime temperatūros sensorius.
- **Tvarių pastatų standartai.** Nauji pastatai bus projektuojami taip, kad atitiktų tarptautinių pastatų sertifikavimo standartų (BREEAM, LEED ar kt.) reikalavimus.

ŽIEDINĖS EKONOMIKOS SKATINIMAS

Pereiti prie **žiedinės ekonomikos**, kurioje siekiama kiek įmanoma sumažinti atliekų kiekį pakartotiniu medžiagų naudojimu ir taisymu, perdirbimu, tvariu vartojimu ir naujais verslo modeliais, yra vienas iš Europos žaliojo kurso tikslų. Griežtėjantys atliekų perdirbimo ir sąvartynų mažinimo reikalavimai yra glaudžiai susiję su pagrindiniu ES siekiu tapti klimatui neutraliu žemynu. Savo veikloje įsipareigojame prisidėti prie šių tikslų ir ilgalaikėje perspektyvoje mažinti į sąvartynus patenkančių atliekų kiekius, gerinti atliekų tvarkymo bei rūšiavimo praktiką, didinti pakartotinai naudojamų ir perdirbamų atliekų dalį bendrame atliekų sraute, į šiuos procesus įtraukiant ir mūsų partnerius bei tiekėjus. Ateityje apsvarstysime ir energijos gavybos iš atliekų alternatyvas. Atliekų prevencija ir pakartotinis naudojimas gali padėti mums sumažinti išlaidas bei ŠESD emisijų pėdsaką.

2023 m. planuojame pradėti rengti LTOU Atliekų tvarkymo strategiją, kurios tikslas – išskirti prioritetines atliekų tvarkymo veiklos vystymo kryptis, pagrįstas efektyviu bei ekonomiškai naudingu atliekų tvarkymo procesų įgyvendinimu, atsižvelgiant į žiedinės ekonomikos principus. Atliekų tvarkymo strategijos rengimo metu planuojame atlikti išsamią esamos situacijos analizę, nustatyti rodiklius atliekų tvarkymo pažangai matuoti, iškelti konkrečius tikslus ir uždavinius, parengti veiksmų planą.

Šiai dienai atliekų valdymo tema yra pagrindinės LTOU strategijos dalis, įtraukta į mūsų Strategiją 2030, Net Zero Strategiją 2023–2050 m., Aplinkosaugos strategiją 2018–2028 m., Strateginį veiklos planą 2023–2026 m. Nuo 2015 m. atliekų tema yra įtraukta į LTOU Aplinkosaugos politiką. Organizuodami atliekų apskaitą, rūšiavimą, perdavimą atliekų tvarkytojams ir kitas procedūras, vadovaujamės Įmonės viduje patvirtinta Atliekų tvarkymo tvarka ir procedūrų aprašais. Darnumo ataskaitose kasmet teikiami pagrindiniai atliekų valdymo rodikliai.

Atliekų susidarymas ir susijęs poveikis

Oro uostų veikloje susidaro daug įvairių rūšių atliekų, tokių kaip komunalinės, pramoninės, tarptautinės ir kitos atliekos (žr. lentelėje). Susidarančios atliekų rūšys ir srautai susiję ne tik su mūsų, bet ir su veiklos partnerių, – aviacines ir neaviacines paslaugas ir prekes teikiančių bendrovių, – veikla. Daliai susidarančių atliekų yra keliami specialūs, griežtesni reikalavimai (pvz., tarptautinius skrydžius aptarnaujančiuose terminaluose susidarančios karantininės atliekos), kurių tvarkymą organizuoja mūsų veiklos partneriai.

32 LENTELĖ. Atliekų rūšys

Atliekų rūšys	Iš ko susideda?	Atliekų šaltiniai	Atliekų tvarkymą organizuojanti šalis
Komunalinės atliekos	Kasdien naudojami ir išmetami daiktai: aliuminio ir plieno skardinės, stikliniai buteliai ir talpyklos, plastikiniai buteliai ir talpyklos, plastiko pakuotės ir maišeliai, popieriaus gaminiai ir kartonas ir kt.	Terminalo atliekos – iš viešųjų erdvių ir oro uosto administracinių įstaigų; nuomininkų atliekos – iš terminalo mažmeninės prekybos ir kt.; krovinių atliekos – iš krovos operacijų; oro linijų atliekos – iš lėktuvų ir oro linijų biurų	LTOU
Statybos ir griovimo atliekos	Betonas, mediena, metalai, gruntas, plytos ir mūro likučiai, asfaltbetonio, mišrios statybinės atliekos, izoliacinės medžiagos, gipso kartono, plastiko, vamzdžių atliekos ir kt.	Žemės darbai, kasimo, rekonstrukcijos, renovavimo, griovimo darbai	Dalį šių atliekų tvarkymo organizuoja rangos darbus atliekančios kompanijos, dalį – LTOU.
Biologiškai skaidžios atliekas	Nesuvartotas maistas arba maisto ruošimo metu susidarančios atliekos	Maisto atliekos iš terminalų	Dalį šių atliekų tvarkymo organizuoja maitinimo įstaigos, veikiančios keleivių terminaluose, dalį – LTOU
Oro uosto aplinkos priežiūros atliekas	Žaliosios atliekos – medžiai, krūmai, nupjauta žolė, lapai ir panaši augmenija. LTOU šios atliekos gali būti	Susidaro prižiūrint kraštovaizdį	LTOU

	klasifikuojamos kaip komunalinės atliekos		
Pavojingos ir pramoninės atliekos	Alyvos, tirpikliai ir kitos cheminės veiklos atliekos	Orlaivių ir antžeminių transporto priemonių plovimas ir valymas, degalų papildymas, orlaivių priežiūra ir remontas, antžeminių transporto priemonių techninė priežiūra	Dalį šių atliekų tvarkymo organizuoja orlaivių aptarnavimą vykdančios bendrovės, dalį – LTOU
Orlaivių kabinų atliekos	Lėktuvo kabinos virtuvės atliekos: atliekų ir maisto vežimėliai bei maišai, įrankiai, maisto produktų atliekos	Iš orlaivių kabinų, po keleivinių skrydžių	Oro linijų bendrovės
Tarptautinės atliekos	Tai atliekos, kilusios iš šalių, kuriose taikomi skirtingi reikalavimai, politika ir reglamentai. Tokios atliekos gali kelti augalų kenkėjų, ligų ir kitų teršalų patekimo pavojus, jos dar gali būti klasifikuojamos kaip karantininės	Tarptautinių skrydžių metu ir tarptautinius skrydžius aptarnaujančiuose terminaluose	Veiklos partneriai: lėktuvus aptarnaujančios ar krovinių pervežimo bendrovės
Tualetų atliekos	Sudėtyje yra cheminių medžiagų ir galimų patogeninių mikroorganizmų, galinčių kelti pavojų aplinkai bei žmonių sveikatai	Iš viešųjų erdvių ir oro uosto administracinių įstaigų	Šių atliekų tvarkymą organizuoja orlaivių aptarnavimą vykdančios bendrovės.

Atliekų susidarymas	**2022 m.**		
	VNO	**KUN**	**PLQ**
Susidariusios atliekos (iš viso, tonomis), iš kurių:	**282**	**302**	**42,5**
Komunalinės atliekos	227,414	235,424	25,992
Statybinės ir griovimo atliekos	0	0,401	0,686
Organinės atliekos	0	5,7	0
Nepavojingų ir pavojingų pakuočių atliekos	50,342	16,764	3,68
Elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekos	1,472	0,132	0,382
Pramoninės pavojingos ir nepavojingos atliekos	2,256	43,326	11,42
Didžiosios atliekos (baldai ir kt.)	0	0	0,186

Atliekos, kurių tvarkymui taikomi specialūs reikalavimai	0	0,171	0

Pastaba: LTOU veikloje susidariusios atliekos apskaitomos pildant GPAIS platformą, vadovaujantis LR Atliekų tvarkymo įstatymu Nr.VIII-787, Atliekų tvarkymo taisyklėmis Nr. 217 ir Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklėmis Nr. D1-367.

Atliekų valdymas

LTOU veikloje susidarantys atliekų srautai yra valdomi ir tvarkomi laikantis ES ir nacionalinių atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų. Tvarkydami atliekas remiamės tarptautinių organizacijų specialiai oro uostų sektoriui sudarytomis rekomendacijomis, gerosiomis praktikomis. LTOU veikloje susidariusios atliekos rūšiuojamos jų susidarymo vietoje, apskaitomos GPAIS sistemoje ir pagal sutartis perduodamos atliekų tvarkytojams, turintiems teisę jas tvarkyti. Periodiškai atliekame atliekų apskaitos vykdymo kontrolę ir oro uosto padalinių aplinkosauginius vidaus auditus.

Pagrindinės iniciatyvos:

- **Atliekų rūšiavimas.** Keleivių terminaluose ir jų prieigose bei administraciniuose pastatuose yra pastatyti popieriaus, plastiko, buitinių atliekų rūšiavimo konteineriai, skatinantys keleivius ir darbuotojus rūšiuoti atliekas. Pagal sutartis, LTOU nuomininkai yra įpareigojami surinkti ir rūšiuoti patalpose vykdomos veiklos metu susidarančias atliekas.
- **Plastikinės taros ir pakuotės mažinimas.** Įgyvendiname įvairias iniciatyvas, skirtas mažinti vienkartinio plastiko naudojimą: Vilniaus oro uoste įrengtos nemokamos geriamojo vandens stotelės, VIP terminale ir Verslo klube naudojama tik stiklinė tara. Ateityje planuojame plėsti šią iniciatyvą ir skatinti LTOU veiklos partnerius rinktis tvarios kilmės produktus bei pakuotes.
- **Maisto ir higieninių priemonių švaistymo mažinimas.** Vilniaus oro uoste dėl aviacinio saugumo standartų rankinio bagažo turiniui keliautojų paliekami daiktai yra ne išmetami, o per „Maisto banką“ atrenkami ir perduodami nepasiturintiems žmonėms. Šiuo metu ieškome sprendimų dėl kitų oro uoste rastų paliktų daiktų perdavimo „Maisto bankui” ar kitoms labdaros organizacijoms.

	Matavimo vnt.	2017	2018	2019	2020	2021	2022
„Maisto bankui” perduotos higienos priemonės, gėrimai ar kiti oro uoste palikti daiktai	kg	7245,66	8187,37	5411,96	1834,06	2995,7	6575,4

Pastaba: „Maisto banko” pateikti duomenys.

Pakartotinai naudojamos ir perdirbamos atliekos	**2022 m.**		
	VNO	**KUN**	**PLQ**
Perdirbti tinkamos atliekos bendrame atliekų sraute, tonomis (proc.)	59,395 (21,1 %)	23,171 (7,67 %)	8,561 (20,22 %)
Pavojingos atliekos, nešalinamos sąvartyne, tonomis	3,862	43,933	8,523
Nepavojingos atliekos, nešalinamos sąvartyne, tonomis	55,768	22,235	7,809

Pastaba: Tinkamų perdirbimui, antriniam panaudojimui atliekų dalį ir pavojingų atliekų kiekius išskiriame tik savo susidariusių atliekų sraute. Perdavę atliekas atliekų tvarkytojams, atliekų apdorojimo procesų nekontroliuojame ir duomenų nerenkame, todėl negalime

užtikrinti, kad visos atliekos ar jų dalis po tvarkytojų apdorojimo tikrai bus perdirbta ar panaudota energijai išgauti. Išsamią atliekų tvarkymo proceso analizę, atliekant tiekėjų patikrinimus, planuojame atlikti LTOU Atliekų tvarkymo strategijos rengimo metu.

DIRVOŽEMIO IR VANDENS TAUSOJIMAS BEI NUOTEKŲ TVARKYMAS

Oro uostų veikloje neišvengiamai susidaro įvairių taršos šaltinių, kurie veikia aplinkos būklę, vietinius vandens telkinius (pavyzdžiui, tokių procesų, kaip dangų ir orlaivių nuledinimo metu susidarančios nuotekos, paviršinės nuotekos susidarančios nuo aerodromo teritorijos liūčių metu). Atliekame taršos šaltinių monitoringą, stebime ir kontroliuojame šį poveikį, nuolat ieškome būdų ir įgyvendiname priemones poveikiui mažinti. Sėkmingas šio poveikio valdymas padeda siekti strateginių tikslų – mažinti ŠESD emisijas ir su aplinkosauga, atitikimu teisės aktams susijusią riziką. Nemažą įtaką šioje srityje turi ir bendradarbiavimas su veiklos partneriais bei nuomininkais, vykdančiais veiklą mūsų teritorijose.

Atliekame išmetamų ir (ar) išleidžiamų su nuotekomis teršalų monitoringą pagal su Aplinkos apsaugos agentūra (AAA) suderintas programas: KUN ir PLQ – paviršinėms, VNO – gamybinėms-komunalinėms nuotekoms. Tyrimų rezultatai skelbiami mūsų interneto svetainėje. Periodiniai paviršinių ir gamybinių nuotekų tyrimai atliekami kasmet, kartą per ketvirtį. PLQ atliekame poveikio požeminiam vandeniui monitoringą dėl teritorijoje eksploatuojamų naftos produktų saugyklų, kasmet teikiame duomenis Lietuvos geologijos tarnybai. VNO priklausančioje išnuomotoje kuro bazėje poveikio požeminiam vandeniui monitoringą atlieka nuomininkas. Veiklai vykdyti mums suteikti taršos leidimai, kasmet mokame mokesčius už į aplinką patenkančius teršalus.

Vandens suvartojimas

Visuose oro uostuose geriamąjį vandenį pagal sutartis perkame iš centralizuotų vandens tiekėjų: VNO – iš UAB „Vilniaus vandenys“, KUN – iš UAB „Giraitės vandenys“, PLQ – iš UAB „Palangos vandenys“. Nuotekos išleidžiamos į tų pačių tiekėjų nuotekų šalinimo sistemas, kuriomis patenka į nuotekas tvarkančių įmonių valymo įrenginius.

Oro uostuose daugiausia geriamo vandens sunaudojame:

- Buitinėms reikmėms (prekybos, paslaugų teikimo ir maitinimo įmonių veikloje, veiklos partnerių ir administracinėse patalpose).
- Gamybinėms reikmėms (transporto priemonių plovimui, įvairių techninių patalpų valymui, grindų plovimui).

VNO geriamąjį vandenį pratyboms, mokymams, gaisrų gesinimui naudoja ir gaisrininkai. KUN turime atskirą gaisrų gesinimo vandentiekio sistemą. Gaisrininkai pratyboms, mokymams, gaisrų gesinimui vandenį naudoja iš KUN teritorijoje esančių trijų gaisrinių rezervuarų, kuriuose vanduo pagal poreikį papildomas iš dviejų teritorijoje esančių nuosavų gręžinių. Iš gręžinių išgauto vandens apskaitą vykdome pagal skaitiklio parodymus. Kas ketvirtį mokame mokesčius už gamtos išteklių išgavimą.

KUN vandens tiekimo patikimumui užtikrinti yra pastatytas švaraus vandens rezervuaras su II laipsnio kėlimo siurbline iš kurios vanduo tiekiamas oro uosto vartotojams esant vandens tiekimo sutrikimui Karmėlavos miestelio tinkluose.

Visuose filialuose vandens apskaitą vykdome pagal vandens skaitiklių, įrengtų mūsų patalpose, parodymus. Išleidžiamų buitinių nuotekų į nuotekų tinklus kiekį apskaitome pagal kiekviename filiale sunaudotą vandens kiekį. Visi geriamojo vandens tiekėjai savo vandenviečių veiklą, įrenginių priežiūrą, higienos normas užtikrina teisės aktų nustatyta tvarka, tiekėjų veiklos procesų nekontroliuojame.

Suvartojamo vandens kiekis priklauso nuo keleivių skaičiaus, mūsų teritorijoje veikiančių verslo partnerių ir nuomojamų patalpų ploto bei jose vykdomų veiklų. Kartu su veiklos partneriais esame suinteresuoti tausoti vandens išteklius, nes nuo to priklauso ir mokesčių už komunalines paslaugas dydis.

33 LENTELĖ. Vandens suvartojimas

Vanduo	Matavimo vnt.	2022 m.
Geriamojo vandens suvartojimas (iš viso):	ML	**80,862**
VNO		66,563
KUN		11,545
KUN iš nuosavų gręžinių išgauta		0,159
PLQ		2,595

Nuotekų valdymas

Buitinės nuotekos

VNO ir KUN oro uostų veikloje susidarančios nuotekos priskiriamos gamybinėms nuotekoms dėl keleivių terminaluose ir kituose pastatuose veikiančių prekybos, paslaugų teikimo ir maitinimo įmonių. Taip pat gamybinės nuotekos VNO ir KUN susidaro įvairių patalpų valymo metu, VNO – oro uosto transporto priemonių plovimo plovykloje metu. VNO, KUN ir PLQ buitinės ir (arba) gamybinės nuotekos pagal sutartis išleidžiamos į miestų centralizuotus nuotekų tinklus.

34 LENTELĖ. Nuotekos

Nuotekos	Matavimo vnt.	2022 m.
Buitinės nuotekos (iš viso):	ML	**78,884**
VNO		66,563
KUN		9,758
PLQ		2,563
Paviršinės lietaus nuotekos (iš viso):		**833,463**
VNO		537,296
KUN*, iš kurių:*		255,808
į Rykštynės upelį		*15,056*
į Zversos upelį		*148,635*
į Musinės upelį		*92,117*
PLQ*, iš kurių:*		40,359
į priešgaisrinės paskirties tvenkinį per išleistuvą Nr. 1		*5,810*
į priešgaisrinės paskirties tvenkinį per išleistuvą Nr. 3		*6,607*
į Ošupio upelį (įteka į Baltijos jūrą)		*27,942*

Pastaba: VNO paviršinių lietaus nuotekų išskaidymas pagal priimančius vandens telkinius nėra teikiamas, nes šie duomenys nerenkami – visos nuotekos išleidžiamos į UAB „Grinda" priklausančius paviršinių nuotekų tinkus.

Paviršinės nuotekos

VNO	Teritorijoje yra įrengta paviršinių nuotekų surinkimo sistema. Apie 60 ha (19,5 %) teritorijos yra padengta dirbtinėmis vandeniui nelaidžiomis dangomis (orlaivių kilimo-tūpimo takas, manevravimo keliai, stovėjimo aikštelės, aptarnavimo keliai ir zonos, pastatai ir kt.). Ant šių dangų susidariusios paviršinės nuotekos didžiąja dalimi yra surenkamos paviršinių nuotekų surinkimo sistema ir nuvedamos bei išleidžiamos per du UAB „Grinda" priklausančius išleistuvus: per šiaurinį išleistuvą – į centralizuotus miesto paviršinių nuotekų tinklus, per pietinį išleistuvą – į upelį R2.
KUN	Nuo galimai teršiamų teritorijų dangų surenkamos paviršinės nuotekos yra valomos nuosavuose nuotekų valymo įrenginiuose ir išleistuvais, – rytiniu, vakariniu ir šiauriniu (atitinkamai Nr. 1, 2, 5), – išleidžiamos į paviršinių nuotekų tinklus, kuriais patenka į paviršinius vandens telkinius.
PLQ	Paviršinės nuotekos nuo galimai teršiamų teritorijų yra surenkamos atskirai ir nuvedamos į lietaus nuotekų valymo įrenginius (6 vnt.), kuriuose yra išvalomos nuo naftos produktų ir skendinčių medžiagų, ir trimis išleistuvais išleidžiamos į gamtinę aplinką (priešgaisrinės paskirties paviršinio vandens bei nuotekų surinkimo telkinius).

2023 m. planai:

- VNO planuojame pastatyti orlaivių nuledinimo metu susidariusių nuotekų automatizuotą perdirbimo įrenginį, kuriame bus išgaunama medžiaga tinkama antriniam panaudojimui – glikolis. Tai leis ne tik užkirsti kelią teršiančių medžiagų patekimui į dirvožemį ir vandenį, bet ir tausoti išteklius bei įgyvendinti žiedinės ekonomikos principus. Nuotekų valykla / perdirbimo įrenginys suprojektuotas tokiems pajėgumams, kad ateityje būtų galima priimti ir KUN bei PLQ paviršines nuotekas.
- Dėl KUN šiaurinio perono plėtros, rekonstrukcijos metu įrengtos paviršinių nuotekų tvarkymo sistemos, planuojame atnaujinti ir su Aplinkos apsaugos agentūra suderinti KUN taršos leidimą bei monitoringo programą.

Pagrindiniai 2022 m. įvykiai:

- VNO parengėme ir su Aplinkos apsaugos agentūra suderinome programą teršalų, išleidžiamų su buitinėmis-gamybinėmis nuotekomis, monitoringui vykdyti.
- PLQ peržiūrėjome ir atnaujinome taršos leidimo sąlygas, atnaujinome su paviršinėmis nuotekomis išleidžiamų teršalų monitoringo programą.
- VNO užbaigėme šiaurinio perono rekonstrukciją ir pradėjome eksploatuoti 2 dedikuotas orlaivių nuledinimo aikštelės su specialia nuotekų surinkimo sistema. Ši sistema leis surinkti nuledinimo medžiagomis užterštas nuotekas ir nukreipti jas į nuotekų valyklą (perdirbimo įrenginį).
- 2021 m. VNO kuro bazės teritorijos nuomininko atliekamo periodinio požeminio vandens monitoringo metu buvo nustatyta normas viršijanti tarša naftos produktais – tačiau tikėtina, kad ji nėra susijusi su pastarųjų metų kuro bazės veikla, o yra likusi dar nuo sovietinių laikų. Lietuvos geologijos tarnybos (toliau – LGT) nurodymu, buvo atlikti detalūs šios teritorijos ekogeologiniai tyrimai. 2022 m. parengtas teritorijos sutvarkymo (valymo) planas (šiuo metu derinamas su LGT). Preliminariu planą rengiančių UAB „Grota" vertinimu, teritorijos sutvarkymui neprireiks aktyvių fizinių valymo darbų (dirvožemio iškasimo).

15.5. Socialinė sritis

Pagrindinės LTOU darnumo temos, aprašomos šiame skyriuje:

1. Triukšmo mažinimas
2. Proaktyvi komunikacija
3. Darbuotojų gerovės stiprinimas
4. Puoselėjama įvairovė ir įtrauktis
5. Žmogaus teisių užtikrinimas
6. Darbuotojų fizinė ir emocinė sveikata

Rūpinimasis darbuotojais ir oro uostus supančiomis bendruomenėmis yra sėkmingos oro uostų veiklos pagrindas. Nuo mūsų darbuotojų priklauso gera kiekvieno keleivio patirtis, oro uostų saugumas, paslaugų kokybė. Labai svarbu ir toliau orientuotis į darbuotojų gerovės, emocinės sveikatos stiprinimą, užtikrinti, kad oro uostai būtų darbo vieta, kurioje puoselėjama įvairovė ir gerbiami žmonių skirtumai. Turime būti atsakingi kaimynai tiems, kurie gyvena arčiausiai mūsų, užtikrindami, kad šios bendruomenės galėtų džiaugtis švaresniu oru, ramesnėmis naktimis ir geresne gyvenimo kokybe.

TRIUKŠMO MAŽINIMAS

Subalansuotas triukšmo valdymas, oro uostų apylinkėse įsikūrusių bendruomenių apsauga nuo orlaivių keliamo triukšmo yra būtina sąlyga sėkmingai mūsų veiklai ir plėtrai. Orlaiviai skleidžia triukšmą tiek būdami ore, tiek judėdami ant žemės. Nuo to priklauso triukšmo lygis, veikiamas plotas, poveikio stiprumas bei priemonės triukšmo prevencijai ir (arba) mažinimui.

Savo veikloje vadovaujamės Jungtinių Tautų Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) orlaivių triukšmo valdymo metodu, pagrįstu 4 principais:

- Mažinti orlaivių triukšmą susidarymo vietoje.
- Taikyti teritorijų planavimą.
- Keisti operacijų procedūras.
- Apriboti triukšmingiausių orlaivių naudojimą.

Visuose oro uostuose atliekame orlaivių keliamo triukšmo stebėseną (matavimus). Kasmet rengiame ir Lietuvos transporto saugos administracijai (LTSA) teikiame triukšmo stebėsenos ataskaitas, sudarome metinius triukšmo sklaidos žemėlapius, nustatome viršnorminių triukšmo zonų dydžius bei į viršnormines triukšmo zonas patenkančių gyventojų skaičių. Triukšmo valdymo efektyvumą vertiname pagal ataskaitose pateikiamus rodiklius.

LTOU kontroliuoja tas operacijas ir procedūras, kurios vyksta prieš orlaiviui kylant bei nusileidus (judėjimą riedėjimo takais, variklių bandymus ir kt.). Todėl siekiant kompleksinių triukšmo mažinimo sprendimų, bendradarbiaujame su oro navigacijos paslaugų teikėju VĮ „Oro navigacija“, valdančiu oro eismą ir nustatančiu oro eismo maršrutus, bei kitais partneriais. Sprendimus dėl triukšmą mažinančių procedūrų, susijusių su paties orlaivio operacijomis, priima orlaivių operatoriai ar jų įgulos.

Triukšmo poveikio valdymas

Triukšmo keliamas poveikis didžiausias yra VNO, kuris yra šalia miesto centro, o orlaivių išvykimo ir atvykimo maršrutai driekiasi virš tankiai apgyvendintų teritorijų. VNO turime 4 stacionarias ir 2 mobilias triukšmo monitoringo stotis (TMS). TMS duomenys yra susiejami su radaru ir su oro uosto skrydžių valdymo programa (AMS), kurių pagalba vykdome orlaivių skrydžių stebėseną. 2019 m. parengėme ir su VĮ „Oro navigacija“ suderinome **Vilniaus oro uosto triukšmo valdymo planą** (TVP), kurio pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad net augant skrydžių skaičiui viršnorminio triukšmo zonos ir į jas patenkančių gyventojų skaičius nedidėtų arba mažėtų. Plane numatyta įgyvendinti Europos Sąjungos ir nacionalinių triukšmo valdymo teisės aktų reikalavimus dėl triukšmo apsaugos zonų (TAZ). VNO vykdome orlaivių išskridimų Vilniaus miesto kryptimi stebėseną, maršrutų laikymosi monitoringą. Ateityje planuojame parengti ir suderinti bendrą su VĮ „Oro navigacija“ monitoringo procedūrą, leidžiančią stebėti, kaip orlaiviai laikosi nustatytų operacinių reikalavimų, ir identifikuoti procedūrų nesilaikančius orlaivius. Nuolat reaguojame ir atsakome į gyventojų skundus dėl orlaivių keliamo triukšmo.

Pagrindinis strateginis 2023 m. projektas – nustatyti ir visuose LTOU oro uostuose įregistruoti aerodromų **triukšmo apsaugos zonas** (TAZ). KUN ir PLQ planuojame atnaujinti triukšmo monitoringo stotis su integruota stebėjimo programine įranga, leidžiančia vykdyti orlaivių skrydžių stebėseną ir analizuoti jų keliamo triukšmo poveikį ir skrydžių duomenis.

Poveikis vietos bendruomenėms

VNO. Vilniaus oro uostas yra vos 5 km atstumu nuo Vilniaus miesto centro, patogiai ir greitai pasiekiamas bet kokia transporto priemone. Tai didelis privalumas oro uostui, tačiau dėl patogaus susisiekimo su miesto centru ir neribojamo žemės naudojimo, plečiantis miestui, oro uosto apylinkėse daugėja naujakurių, formuojasi gyvenamųjų namų kvartalai (Salininkuose, Kalnėnuose ir kt.). Dėl VNO kilimo-tūpimo tako (KTT) padėties, dalis išvykimo ir artėjimo maršrutų driekiasi virš apgyvendintų miesto teritorijų tiek šiaurės, tiek pietų kryptimi, todėl orlaivių keliamas triukšmas neigiamai veikia tiek greta oro uosto ar jo apylinkėse, tiek toliau ties orlaivių kilimo / leidimosi koridoriais gyvenančių žmonių gyvenimo kokybę.

KUN. Kauno oro uostas yra patogiai pasiekiamas ir įsikūręs Karmėlavos gyvenvietėje, 13 km į šiaurės rytus nuo Kauno, 8 km nuo A1 magistralinio kelio Vilnius – Kaunas – Klaipėda, jungiančio tris didžiausius Lietuvos miestus. Karmėlavos gyvenvietės gyvenamųjų namų kvartalai yra išsidėstę arti KUN ribų, šiaurės, šiaurės-vakarų kryptimis. Kitos arti KUN esančios gyvenvietės – pietvakarių pusėje esantys Ramučiai, o toliau į vakarus – Lapės. Orlaivių kilimo / leidimosi koridoriai driekiasi virš Kauno miesto ir rajono teritorijų, tačiau orlaiviai tose vietose jau būna pasiekę gana didelį aukštį, todėl triukšmo lygis leistinų ribinių verčių neviršija.

PLQ. Palangos oro uostas yra vakarų Lietuvoje, 32 km nuo Klaipėdos, 17 km nuo Kretingos miesto centro, 7 km nuo Palangos miesto centro. Orlaivių kilimo / leidimosi koridoriai Vakaruose driekiasi virš Palangos miesto, o Šiaurėje – virš Šventosios kurortinės gyvenvietės Baltijos pajūryje. Kadangi Palangos miestas yra kurortas, vadovaujantis Higienos norma HN 33:2011, objektų esančių kurortuose ir kurortinėse teritorijose, aplinkoje taikomi 5 dBA mažesni triukšmo ribiniai dydžiai.

Visų trijų oro uostų triukšmo žemėlapiai yra skelbiami mūsų interneto svetainėje.

PROAKTYVI KOMUNIKACIJA

Aiški, proaktyvi ir atvira komunikacija – tarp visų suinteresuotųjų šalių pasikartojantis lūkestis, išskiriamas kaip vienas prioritetinių mūsų darnumo aspektų. Proaktyvi komunikacija yra kertinė ašis įgyvendinant kiekvieną temą LTOU darnumo strategijoje.

LTOU vykdoma komunikacija yra dviejų tipų:

- Reguliacinė: užtikrinama, kad oro uostai atitiktų visus valstybinėms įmonėms keliamus reikalavimus informacijos viešinimui.
- Proaktyvi: naudojamos skirtingos komunikacinės priemonės, kad aktuali bei papildoma informacija laiku pasiektų visas suinteresuotąsias šalis.

Periodiškai peržiūrime suinteresuotųjų šalių lūkesčius ir savo vidines bei išorines komunikacijos priemones. Pavyzdžiui, kasmet atliekame darbuotojų vidinės komunikacijos apklausą. Iš apklausos duomenų nustatome pagrindines komunikacijos problemas, tobulintinas sritis, ir susidarome veiksmų planą. Taip pat siunčiame periodinius naujienlaiškius oro uostuose veikiantiems partneriams, supažindindami juos su svarbiausiais įvykiais.

Poreikis išskirti proaktyvią komunikaciją kaip atskirą darnumo aspektą kilo įvertinus tarp suinteresuotų šalių atsikartojantį lūkestį aiškiai, proaktyviai ir atvirai komunikacijai.

DARBUOTOJŲ GEROVĖS STIPRINIMAS

Siekdami užtikrinti efektyvią oro uostų veiklą ir plėtrą, ypatingą dėmesį skiriame partneryste ir rūpesčiu grįstų santykių kūrimui tarp darbuotojo ir organizacijos. Nuolat tobuliname atlygio politiką ir naujų darbuotojų adaptacijos procesą, ugdome darbuotojų kompetencijas, skatiname ir sudarome sąlygas siekti karjeros Įmonės viduje, siekiame vis didesnio darbuotojų įsitraukimo.

2023 m. personalo valdyme daugiausia pastangų dėsime į šiuos projektus, patvirtintus 2023-2026 m. strateginiame veiklos plane:

- Atlygio politikos atnaujinimas.
- Talentų valdymas ir kompetencijų stiprinimas.
- Darbuotojų emocinės gerovės stiprinimas (plačiau aptariama skyriuje *Darbuotojų fizinė ir emocinė sveikata*)

2022 m. pasiekimai:

- Vienas iš mūsų stebimų rodiklių bei tikslų – siekti, kad kiekvienais metais ne mažiau nei 5 proc. darbuotojų koptų karjeros laiptais Įmonės viduje (vidinės karjeros rodiklis). 2022 m. net 9,54 proc. darbuotojų pasinaudojo vidinės karjeros galimybėmis.
- Patobulinome naujų darbuotojų adaptacijos procesą: atnaujinome bandomojo laikotarpio formą, sukūrėme naujų darbuotojų įvedimo užduočių kanalus.
- Organizavome gyvus renginius darbuotojams: „walk15", vasaros šventę.
- Aktyviai teikėme informaciją darbuotojams apie vidinės karjeros galimybes ir darbuotojų karjeros Įmonėje sėkmės istorijas. Pradėjome projektą „Interviu apie vidinės karjeros pokytį".
- Parengėme darbuotojų įsitraukimo planus pagal skyrius.
- Atnaujinome darbuotojų veiklos vertinimo procesą.

Darbuotojų įsitraukimas

Vienas iš svarbiausių mūsų strateginių rodiklių siekiant stiprinti darbuotojų gerovę yra **įsitraukimo indeksas**, kurį nuo 2015 m. kasmet matuojame apklausos būdu. Apklausos rezultatai padeda identifikuoti pagrindinius kolegų lūkesčius, išgryninti tobulintinas sritis. 2022 m. nustatyti pagrindiniai darbuotojų lūkesčiai:

Ekonominiai	Efektyvi veikla, įskaitant bendradarbiavimą su kolegomis, efektyvų informacijos dalijimąsi, pasitikėjimą iš aukščiausio lygio vadovų.
Socialiniai	Bendravimas su kolegomis, darbdavio įvaizdis, emocinė sveikata, kompetencijų tobulinimas ir karjeros galimybės, prasmė darbe bei sąžiningas atlyginimas.

2022 m. bendrą užsibrėžtą įsitraukimo indekso rezultatą pavyko pasiekti ir viršyti, tad artimiausiais metais sieksime išlaikyti tokį pat gerą rezultatą. Tuo pačiu apklausa parodė, kad daugiau dėmesio turėtume skirti karjeros galimybių, sąžiningo atlygio, motyvacijos, veiklos efektyvumo (dalijimosi informacija ir bendradarbiavo) temoms - į tai atsižvelgėme sudarydami tolesnius šios srities planus.

	Matavimo vnt.	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Darbuotojų įsitraukimo indeksas	**%**	56	60	67	67	67	69	70
		Rezultatai			Siekiamos reikšmės			

2022 m. gruodžio 31 d. Įmonėje dirbo 595 darbuotojai (2021 m. pabaigoje – 519). Palyginus su 2021 m., šiek tiek padidėjęs darbuotojų skaičius yra susijęs su pasibaigusia COVID-19 pandemija, – veikla pamažu grįžta į priešpandeminį lygį. Toliau lentelėse pateikiamas detalus darbuotojų skaičiaus išskaidymas, priimtų naujų darbuotojų ir darbuotojų kaitos rodikliai.

Darbuotojų skaičius pagal darbo sutarties pobūdį	Matavimo vnt.	2022 m.				
		Visi darbuotojai	Dirbantys pagal neterminuotas sutartis	Dirbantys pagal terminuotas sutartis	Dirbantys pilnu etatu[1]	Dirbantys nepilnu etatu
Bendras skaičius, iš jų:	**vnt.**	**595**	581	14	583	12
Moterys		219	208	11	216	3
Vyrai		376	373	3	367	9
VNO		412	399	13	404	8
KUN		113	112	1	113	0
PLQ		70	70	0	66	4

Pastaba: Pateikti duomenys nurodo darbuotojų skaičių ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, t.y. 2022 m. gruodžio 31 d.
[1]Pilnu etatu dirbančiais įvardijami darbuotojai dirba 40 val. per savaitę darbo laiko režimu. Dirbantys nepilnu etatu dirba mažiau nei 40 val. per savaitę darbo laiko režimu.

LTOU pagal sutartį su paslaugas teikiančia įmone taip pat dirba 18 tos įmonės darbuotojų, kurie atlieka aviacijos saugumo patikros funkciją keleivių patikroje, vadovaujantis sutartimi dėl funkcijos atlikimo pagal poreikį. Šis skaičius nurodo darbuotojų skaičių 2022 m. gruodžio 31 d., neatsižvelgiant į išdirbtas valandas ar etatą.

Priimti nauji darbuotojai ir darbuotojų kaita	2022 m.			
	Priimti nauji darbuotojai		Darbuotojų kaita	
	vnt.	Dalis kiekvienoje kategorijoje (angl. rate)	vnt.	Dalis kiekvienoje kategorijoje (angl. rate)
Visi darbuotojai, iš kurių:	**147**	**24,71 %**	**67**	**12 %[1]**
Moterys	55	37,4 %	21	9,6 %
Vyrai	92	62,6 %	46	12 %
Iki 30 m.	34	23,13 %	20	28,6 %
30-50 m.	94	63,94 %	36	10,6 %
Daugiau nei 50 m.	19	12,93 %	11	6 %
VNO	99	67,35 %	38	9,2 %
KUN	32	21,77 %	22	19,5 %
PLQ	16	10,88 %	7	10 %

Pastabos: dalis kiekvienoje kategorijoje (angl. *rate*) yra apskaičiuota 2022 m. priimtų naujų darbuotojų skaičių / darbuotojų kaitos skaičių padalinus iš viso darbuotojų skaičiaus pagal kategorijas.
[1]2022 m. bendra savanoriška darbuotojų kaita buvo 8,47 % (2021 m. - 17,31 %). Sieksime, kad savanoriška darbuotojų kaita ir toliau neviršytų 10 %.

Darbuotojų informavimas

LTOU yra taikomas mažiausiai 5 darbo dienų (1 savaitės) darbuotojų informavimo laikotarpis, prieš įvykdant bet kokius esminius veiklos pakeitimus, kurie gali turėti reikšmingos įtakos jų gerovei. Apie svarbiausius pokyčius pranešame kas mėnesį vykstančių darbuotojų susitikimų metu, per intranetą ir kitus vidinius naujienlaiškius, renginius.

Atlygio politika

Norėdami, kad mūsų komandą sudarytų kompetentingi ir motyvuoti darbuotojai, privalome užtikrinti vidinį teisingumą ir išorinį konkurencingumą atlygio valdymo procesuose. Siekiame pritraukti, motyvuoti ir išlaikyti reikiamos kvalifikacijos darbuotojus, kurie įgyvendintų strateginius verslo tikslus. Įmonėje pareigybės yra suskirstytos į lygius pagal darbui atlikti reikalingas žinias, atsakomybę ir problemų sprendimą. Visiems darbuotojams, esantiems tame pačiame pareigybių lygyje, atlygio rėžiai yra vienodi. Konkretūs atlygiai yra nustatomi lyginant juos su Lietuvos Respublikos darbo rinkos situacija.

Pagal 2022 m. pradžioje atlikto darbuotojų įsitraukimo tyrimo rezultatus paaiškėjo, kad 47 % darbuotojų yra nepatenkinti dabartine atlygio sistema, todėl strateginiame veiklos plane išsikėlėme tikslą ją atnaujinti.

Informacija apie LTOU darbuotojų (tarp jų ir vadovybės) atlyginimo politiką yra aprašyta 9 skyriuje ir yra skelbiama mūsų interneto svetainėje.

Valdybos atlygio principai aprašyti 2.3.1 skyriuje ir informacija apie valdybos narių atlygį skelbiama mūsų interneto svetainėje.

Bendras metinio atlyginimo santykis	Matavimo vnt.	2022 m.
Organizacijoje daugiausiai uždirbančio asmens metinis atlygis lyginant su visų darbuotojų atlygio mediana	Santykis	4,90:1
Organizacijoje daugiausiai uždirbančio asmens metinio atlygio procentinis padidėjimas lyginant su visų darbuotojų metinio atlygio medianos padidėjimu		0,4:1

Pastabos: Pateiktas santykis, kiek geriausiai apmokamas darbuotojas organizacijoje uždirba daugiau už bendrą įmonės darbuotojų medianą.
2022 m. metinis atlygis organizacijos geriausiai apmokamam darbuotojui padidėjo 4%, visų darbuotojų mediana – 10%.

Moterų ir vyrų atlyginimo santykis

Vidutinis darbo užmokestis (DU)	2022 m.		
	Moterų vidutinis DU, Eur	Vyrų vidutinis DU, Eur	Moterų ir vyrų vidutinio DU santykis
Vilniaus miestas	**2 131**	**1 849**	**1.15:1**
Aukščiausio lygmens vadovai	5 554	5 852	0.95:1
Vidurinio lygmens vadovai	3 605	3 656	0.99:1
Vyr. specialistai ir pamainų vadovai	3 037	2 008	1.51:1

Specialistai	2 291	2 662	0.86:1
Operatyviniai darbuotojai	1 466	1 409	1.04:1
Kauno miestas	**1 191**	**1 404**	**0.85:1**
Vidurinio lygmens vadovai	*Konfidencialu*		
Vyr. specialistai ir pamainų vadovai	1 756	2 128	0.83:1
Specialistai	1 113	2 100	0.53:1
Operatyviniai darbuotojai	1 157	1 263	0.92:1
Palangos miestas	**1 219**	**1 363**	**0.89:1**
Vidurinio lygmens vadovai	*Konfidencialu*		
Vyr. specialistai ir pamainų vadovai	1 515	1 769	0.86:1
Specialistai	1 746	1 993	0.88:1
Operatyviniai darbuotojai	1 131	1 205	0.94:1

*PASTABA: moterų ir vyrų bazinio darbo užmokesčio ir atlyginimo santykis kiekvienoje darbuotojų kategorijoje pagal veiklos vietoves, ne pagal LTOU organizacinę struktūrą.

Talentų valdymas ir kompetencijų stiprinimas

Vienas iš mūsų strateginių tikslų – užtikrinti, kad LTOU darbuotojai turėtų tarptautiniu mastu pripažįstamas kompetencijas. Todėl rūpinamės nuolatiniu darbuotojų kvalifikacijos kėlimu, organizuojame vidinius ir išorinius mokymus, skirtus darbo funkcijų, privalomųjų ir lyderystės kompetencijų ugdymui. Siekiame, kad visos (100 proc.) efektyviai Įmonės veiklai kritiškai svarbios pareigybės būtų pakeičiamos tarp Įmonės darbuotojų (2022 m. pasiektas rezultatas – 97 proc.). Daug dėmesio skiriame vadovavimo kompetencijų ugdymui, esame užsibrėžę siekti didesnio vadovavimo efektyvumo, kurti naują lyderystės modelį.

Vidutinis mokymų valandų skaičius, per metus tenkantis darbuotojui	Matavimo vnt.	2022 m.
Aukščiausio lygmens vadovai	val.	36
Viduriniosios grandies vadovai		24
Administracijos darbuotojai		17
Operatyviniai darbuotojai		56

Pastaba: duomenys apie darbuotojams per metus tenkančių mokymų valandų skaičiaus išskaidymą pagal lytį nerenkami.

PUOSELĖJAMA ĮVAIROVĖ IR ĮTRAUKTIS

Įvairovė ir įtrauktis – viena strateginių mūsų veiklos krypčių. Mums itin svarbu, kad LTOU savo kasdienėje veikloje kurtų aplinką, kurioje mūsų klientai, partneriai ir darbuotojai galėtų jaustis savimi. Savo veiklą grindžiame pagarba žmonių įvairovei, nediskriminuojančio požiūrio puoselėjimu, žmogaus teisių apsauga.

Savo suinteresuotųjų šalių atžvilgiu laikomės šių nuostatų:

- **Klientai**. Siekiame, kad visi keleiviai jaustųsi laukiami oro uostuose. Dedame pastangas, kad visuose klientų aptarnavimo etapuose, ypač specialių poreikių turinčių keleivių patikros metu, būtų gerbiama žmonių įvairovė ir skirtumai. LTOU veikloje laikomės Keleivių aptarnavimo standarto, su kuriuo yra supažindinti visi darbuotojai ir partneriai. Standartą periodiškai atnaujiname, atsižvelgiant į kolegų bei

partnerių gaunamas pastabas ir naujausias šios srities tendencijas, nuolat vykdome standarto laikymosi kontrolę.

- **Partneriai**. 2022 m. atnaujinome ir partnerius supažindinome su Partnerių etikos kodeksu, kuris yra vienodai taikomas visiems LTOU veiklos partneriams.
- **Darbuotojai**. 2022 m. parengėme, visus darbuotojus supažindinome ir viešai paskelbėme Lygių galimybių politiką. Politikoje yra apibrėžti svarbiausi principai, siekiant užtikrinti, kad visose darbo santykių srityse Įmonėje būtų laikomasi lygių galimybių bei nediskriminavimo principų, t. y. su esamais ar atleidžiamais darbuotojais ir asmenimis, kurie siekia įsidarbinti Įmonėje, būtų laikomasi lygių galimybių principo ir draudimo varžyti darbuotojų teises arba teikti jiems privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, narystės politinėje partijoje ar asociacijoje, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, ketinimo turėti vaiką (vaikų) ir kitais pagrindais, nesusijusiais su asmenų dalykinėmis savybėmis, principų.

2022 m. diskriminacijos atvejų Įmonėje užfiksuota nebuvo.

Darbuotojų įvairovė

Darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas	Matavimo vnt.	2022 m.			
		Valdyba	Aukščiausio lygmens vadovai	Viduriniosios grandies vadovai	Visi darbuotojai
Visi darbuotojai	vnt.	5	8	30	595
Moterys		1 (20 %)	4 (50 %)	14 (46,7 %)	219 (37 %)
Vyrai		4 (80 %)	4 (50 %)	16 (53,3 %)	376 (63 %)
Iki 30 m.		0	0	0	70 (11,8 %)
30-50 m.		3 (60 %)	8 (100 %)	27 (90 %)	340 (57 %)
Daugiau nei 50 m.		2 (40 %)	0	3 (10 %)	185 (31 %)

2022 m. įgyvendinti darbai:

- **Įvairovės ir įtraukties apklausa.** Nuo 2018 m. esame **Lietuvos įvairovės chartijos asociacijos** nariai ir aktyviai dalyvaujame jos veikloje: klausomės paskaitų, dalyvaujame mokymuose, dalinamės patirtimi ir gerosios praktikos pavyzdžiais su kitomis įmonėmis. Pernai pirmą kartą atlikome LTOU darbuotojų Įvairovės ir įtraukties apklausą. 2022 m. atliktos apklausos, kurioje dalyvavo 84 (16 proc.) darbuotojai rezultatai parodė, kad įvairovės ir lygybės atžvilgiu dar turime kur padirbėti: dalis darbuotojų teigė, kad negali jaustis savimi darbe, yra patyrę diskriminaciją ar patyčias, mano, kad Įmonė taiko nepakankamai priemonių šioje temoje ir kt. 2023 m. planuojame vėl atlikti šią apklausą, – sieksime, kad joje sudalyvautų bent 200 darbuotojų.

	Matavimo vnt.	2022	2023	2024	2025	2026
Įvairovės ir įtraukties rodiklis: „Darbe galiu laisvai save išreikšti ir būti tuo, kuo esu”	**%**	**75**	77	79	81	83
		Rezultatas	Siekiamos reikšmės			

Įvairovės ir įtraukties rodiklis – tai rodiklis iš kasmetinės „Įvairovės ir įtraukties” apklausos, kur darbuotojai turi pažymėti, kiek sutinka su teiginiu: „Darbe galiu laisvai save išreikšti ir būti tuo, kuo esu”. Procentais nurodoma, kiek darbuotojų pažymėjo VISIŠKAI SUTINKU ir SUTINKU vertes.

- 2022 m. pradėjome **Įvairovės ir įtraukties ambasadorių projektą**, kurio tikslas – suburti 20 savanorių darbuotojų, kurie ne tik gilintų žinias šioje temoje, bet ir taptų šios temos ambasadoriais Įmonėje. Prie projekto prisijungė net 26 darbuotojai. Per 2022 m. darbuotojai išklausė keturis interaktyvius seminarus, mokėsi ir aktyviai diskutavo lyčių lygybės, išankstinių nuostatų skirtingų tautybių ir amžiaus darbuotojams, LGBTI atviros darbo aplinkos kūrimo, neurojvairovės ir prieinamumo užtikrinimo, priekabiavimo ir smurto prevencijos temomis. Projektą tęsime ir 2023 m.
- 2022 m. pirmą kartą pakvietėme visus darbuotojus į Lietuvos įvairovės chartijos seminarą tema „Ar lygios galimybės yra organizacijų gerojo valdymo dalis?”

ŽMOGAUS TEISIŲ UŽTIKRINIMAS

Neįgaliųjų ir ribotos judėsenos keleivių teisės

Žmogaus teisių užtikrinimo klausimai LTOU aktualiausi atliekant keleivių saugumo patikrą ir užtikrinant neįgaliųjų ir ribotos judėsenos keleivių teises. 2022 m. visuose trijuose oro uostuose aptarnavome 11958 specialiųjų poreikių turinčių keleivių.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bendras aptarnautų keleivių su negalia skaičius (visuose trijuose oro uostuose)	3 771	6 149	7 543	8 000	11 094	11 495	3 659	6 117	11 958
Vilniaus oro uoste aptarnautų spec. poreikių keleivių skaičius	3 084	5 017	6 064	6 138	8 325	7 996	2 346	3 689	7610
Kauno oro uoste aptarnautų spec. poreikių keleivių skaičius	687	1 000	1 237	1 452	2 117	2 935	1 158	2 261	3724
Palangos oro uoste aptarnautų spec. poreikių keleivių skaičius	x	132	242	410	652	564	155	167	624

Aptarnaudami specialiųjų poreikių turinčius keleivius vadovaujamės Jungtinių Tautų, Europos sąjungos bei tarptautinių aviacijos sektoriaus organizacijų žmogaus teisių užtikrinimą reglamentuojančiais dokumentais. Neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims LTOU turi būti sudaromos panašios galimybės keliauti oro transportu kaip ir kitiems piliečiams[1]. Esame parengę ribotos judėsenos asmenų aptarnavimo technologiją, o kiekviename oro uoste yra patvirtinti specialiųjų poreikių turinčių keleivių aptarnavimo kokybės standartai bei rodikliai[2].

[1]Vadovaujantis Europos civilinės aviacijos konferencijos (ECAC) dokumentu „Politika civilinės aviacijos palaikymo srityje" (angl. *Policy statement in the field of civil aviation facilitation*) Nr. 30 I dalies 5 skirsniu ir jos atitinkamais priedais.

[2]Pagal 2006 m. Jungtinių Tautų priimtas Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. 1107/2006.

Vilniaus oro uoste nustatyti tokie aptarnavimo kokybės rodikliai:

- Išvykstantiems ribotos judėsenos keleiviams, iš anksto įsigijusiems bilietus ir pranešusiems apie pagalbos poreikį bei pobūdį bei atvykusiems į atvykimo / išvykimo vietą laiku:
    - Ribotos judėsenos keleivio laukimo laikas atvykimo / išvykimo vietose: ne ilgesnis nei 5 minutės.
    - Visi be išimties ribotos judėsenos keleiviai privalo būti įsodinti į orlaivį, nebent tai neįmanoma dėl nenugalimų aplinkybių.
- Išvykstantiems ribotos judėsenos keleiviams, iš anksto neįsigijusiems bilietų ir pranešusiems apie pagalbos poreikį bei pobūdį tik iš atvykimo / išvykimo taško:
    - Ribotos judėsenos keleivio laukimo laikas atvykimo / išvykimo vietose: ne ilgesnis nei 10 minučių.
- Atvykstantiems ribotos judėsenos keleiviams, kai informacija apie pagalbos poreikį iš išvykstamo oro uosto gaunama orlaiviui pakilus (ne vėliau kaip 30 min. iki orlaiviui tupiant Vilniaus oro uoste):
    - Ribotos judėsenos keleivio laukimo laikas orlaivyje: ne ilgesnis nei 5 minutės po kitų keleivių išlaipinimo.
- Atvykstantiems ribotos judėsenos keleiviams, kai informacija apie pagalbos poreikį iš išvykstamo oro uosto negauta orlaiviui pakilus ir apie pagalbos poreikį sužinota tik iš antžeminį aptarnavimą atliekančios bendrovės orlaiviui stovint orlaivių stovėjimo aikštelėje:
    - Ribotos judėsenos keleivio laukimo laikas orlaivyje: ne ilgesnis nei 10 minučių po kitų keleivių išlaipinimo.

Daug dėmesio skiriame darbuotojų bei partnerių mokymams klientų aptarnavimo bei specialiųjų poreikių keleivių aptarnavimo temomis. Nuo 2020 m. šių temų mokymai darbuotojams pasiekiami elektroninėje erdvėje, 2022 m. elektroniniuose mokymuose apie tinkamą specialiųjų poreikių keleivių aptarnavimą dalyvavo ir žinių testus išlaikė beveik visi (561) Įmonės darbuotojai. Nuo 2023 m., siekdami sustiprinti darbuotojų empatiją įvairių negalių turintiems žmonėms, planuojame į mokymų programas įtraukti praktines užduotis.

Nuo 2020 m. dalyvaujame „Nematomos negalios Saulėgrąža“ projekte, kuriuo siekiama padėti nematomas negalias turintiems žmonėms lengviau įvardyti savo poreikius kelionėje, o oro uosto darbuotojams – atpažinti tokius keleivius, būti kantresniems, tolerantiškesniems ir laiku suteikti pagalbą. Darbuotojams vedami periodiniai mokymai apie negalią ir tinkamą įvairių negalių turinčių keleivių aptarnavimą.

Nuo 2021 m. tęsiame iniciatyvą į oro uostus edukacijos tikslais kviesti įvairių negalių turinčių žmonių asociacijų atstovus. Svečius supažindiname su keliavimo ir teikiamos pagalbos galimybėmis, o patys gauname vertingų įžvalgų, kaip pagerinti oro uostų infrastruktūrą ir keleivių aptarnavimo procesus.

Pagrindinės rizikos ir jų valdymas

Pagrindinės rizikos, galinčios kilti žmogaus teisių srityje, yra netinkamas specialiųjų poreikių turinčių keleivių poreikių patenkinimas, jų diskriminavimas ar patyčios. Siekiant suvaldyti šią riziką, esamiems ir naujiems darbuotojams vedame periodinius mokymus apie negalią ir įvairių negalių turinčių keleivių tinkamą aptarnavimą. Į mokymus įtraukiame ir mūsų partnerius, teikiančius paslaugas oro uostuose. Dar viena rizika – keleivio neįgaliojo vežimėlio sugadinimas ir žalos atlyginimo kaštai: žmogui, besinaudojančiam vežimėliu, būtų apribotos judėjimo galimybės, o naujas vežimėlis gali kainuoti 10–15 tūkst. Eur.

Nuolat stebime, ar keleivių aptarnavimo metu nepažeidžiame neįgaliųjų ir ribotos judėsenos asmenų teisių. Atliekame keleivių apklausas, interviu, atidžiai nagrinėjame klientų skundus, prižiūrime, ar visi darbuotojai laikosi kokybinių mūsų vidinių standartų reikalavimų paslaugos teikimui. 2022 m. keleivių apklausos rezultatai parodė, kad net 97 proc. atsakiusiųjų liko patenkinti paslaugos užsakymo procesu, 97 proc. respondentų pagalbą suteikusių darbuotojų profesionalumą ir mandagumą įvertino 4 ir 5 balais (gerai ir labai gerai). Per 2022 m. jokių žmogaus teisių pažeidimų nustatyta nebuvo[1].

[1]Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) 1107/2006 nuostatų laikymąsi kontroliuoja Civilinės aviacijos administracija (nuo 2019 m. – Lietuvos transporto saugos administracija, LTSA), kuri Įmonėje kasmet atlieka auditus. 2022 m. LTSA atliktuose patikrinimuose nebuvo nustatyta jokių pažeidimų dėl ES reglamento 1107/2006.

Žmogaus teisės tiekimo grandinėje

Mūsų veikla yra griežtai kontroliuojama, kad būtų išvengta žmogaus teisių nesilaikymo rizikos. Per 2022 m. nei mūsų veikloje, nei tarp tiekėjų, nebuvo nustatyta žmogaus teisių pažeidimo atvejų. Iki šiol nesame nustatę atvejų, kad tiekėjų įmonėse būtų pažeistos pamatinės darbuotojų teisės, apribotos teisės vesti kolektyvines derybas, kiltų rizika dėl priverstinio ar privalomojo darbo, vaikų darbo ir (arba) kuriose jaunuoliai būtų verčiami atlikti pavojingus darbus. Įmonės, dalyvaujančios mūsų pirkime ir siekiančios tapti mūsų tiekėjomis, privalo laikytis LTOU taikomų tvarkų, susijusių saugiomis darbo sąlygomis, antikorupcija ir žmogaus teisėmis. Pirkimo sąlygose yra numatytas reikalavimas tiekėjams užtikrinti bent minimalų atlygį darbuotojams. Tais atvejais, kai tiekėjų pasiūlymo kaina yra įtartinai maža, imamės papildomų veiksmų patikrinti, potencialus tiekėjas užtikrins savo darbuotojams bent minimalų atlyginimą, o maža kaina neteikiama šių tiekėjų darbuotojų atlygio sąskaita.

DARBUOTOJŲ FIZINĖ IR EMOCINĖ SVEIKATA

Saugios darbo sąlygos ir darbuotojų sveikata yra viena iš prioritetinių sričių sėkmingai oro uostų veiklai, ir be teisinių reguliacinių įsipareigojimų, įgyvendiname daug papildomų projektų, suteikiame darbuotojams įvairių naudų: medicininių sprendimų, papildomų atostogų dienų, fizinio aktyvumo skatinimo ir kt. Nuo 2023 m. ypatingą dėmesį numatėme skirti darbuotojų emocinei sveikatai stiprinti.

Dėl oro uostų veiklos specifikos, LTOU yra atliekama įvairių darbų, siejamų su aukštesne nei įprasta rizika patirti traumą ar neigiamą poveikį sveikatai, tarp jų – specialių sniego valymo, gaisro gesinimo transporto priemonių vairavimas, gaisrų gesinimo, gelbėjimo darbai, darbai atliekami neįprastomis oro sąlygomis, darbas kitomis sveikatai kenksmingomis sąlygomis (triukšmas, vibracija, oro ir darbo aplinkos temperatūra), darbas aukštyje ir kt. Siekiant užtikrinti visapusiškai saugią darbo aplinką ir tinkamai pasirūpinti darbuotojų sveikata, Įmonėje atliekame profesinės rizikos vertinimą, sveikatos patikrinimus, įgyvendiname gausias prevencines priemones, rengiame saugaus darbo instrukcijas, organizuojame privalomus darbuotojų instruktavimus, mokymus ir kt. Visi Įmonės darbuotojai yra apdrausti papildomu sveikatos draudimu. Darbuotojai gali nemokamai pasiskiepyti nuo erkinio encefalito, organizuojame gripo skiepus sezono metu.

Per 2022 m. oro uostuose įvyko 3 lengvi nelaimingi atitikimai darbe (raumenų uždegimas, minkštųjų audinių sumušimas, menisko pažeidimas). Visi įvykiai buvo ištirti, apžiūrėtos įvykio vietos ir įgyvendintos papildomos prevencinės priemonės, kad tokie įvykiai nepasikartotų: įrengti atitvarai, pažymėtos pakylos, įrengti paminkštinimai.

	Matavimo vnt.	2022 m.
Lengvi nelaimingi atsitikimai darbe	vnt.	3
Lengvų nelaimingų atsitikimų (sužeidimų) skaičius milijonui išdirbtų valandų	Rodiklis	3,12

Pastaba: Lengvų nelaimingų atsitikimų (sužeidimų) skaičius milijonui išdirbtų valandų (angl. *total recordable injury rate per million hours worked*) rodiklis yra apskaičiuotas pagal GRI 403-9 standarto formulę. Visų darbuotojų bendras per 2022 m. dirbtų valandų skaičius yra 961 538 val.

Emocinės sveikatos stiprinimas

Nuo 2023 m. į strateginį veiklos planą įtrauksime ir darbuotojų emocinės sveikatos stiprinimo tikslus. Sieksime padėti darbuotojams išvengti konfliktų, sumažinti ir geriau valdyti stresą, išlaikyti gerą pusiausvyrą tarp darbo ir poilsio rėžimo. Tikimės, kad didesnis dėmesys šiai temai padės pagerinti darbuotojų veiklos efektyvumą, stiprinti darbuotojų įsitraukimą ir bendradarbiavimą, geriau suvaldyti galimus konfliktus, užkirs kelią mobingo atvejams.

2023 m. organizuosime mobingo prevencijos mokymus, siekiant suteikti vadovų komandai bei darbuotojams reikiamų žinių ir praktinių įgūdžių, kaip kurti sveiką ir saugią darbo aplinką bei užkirsti kelią mobingui darbe. Rengsime darbuotojams nuotolinius mobingo ir smurto prevencijos mokymus. Atliksime Profesinės rizikos vertinimą darbo vietose Kauno ir Palangos oro uostuose, bei pakartotinį psichosocialinių rizikos veiksnių vertinimą, siekiant įvertinti rezultatus darbuotojų emocinės sveikatos atžvilgiu.

2022 m. atlikti darbai:

- Lapkričio mėn. darbuotojų apklausos būdu atlikome periodinį profesinės rizikos vertinimą. Nuo 2022 m. į klausimyną pirmą kartą buvo įtraukti klausimai apie psichologinį smurtą, priekabiavimą ir mobingą. Vertinome, ar darbuotojai yra pakankamai informuoti ir supažindinti su veiksniais, galinčiais turėti įtakos darbuotojo emocinei, psichologinei savijautai (mobingu, smurtu, bauginimu, stresu dėl santykių su kolegomis, darbo tempo ir kt.). 2023 m. pristatysime darbuotojams Psichosocialinių rizikos veiksnių ataskaitą.
- Organizavome įvairius mokymus apie smurto pavojų ir jo prevenciją, psichikos sveikatos išsaugojimą ir stiprinimą, sveikos gyvensenos įtaką širdies ir kraujagyslių ligų prevencijai.

Smurto ir priekabiavimo prevencija

LTOU yra patvirtinta smurto ir priekabiavimo prevencijos politika. Darbuotojai, pagrįstai manantys, kad patyrė ar galimai patyrė smurtą ir (arba) priekabiavimą, turi teisę apie tai pranešti tiesiogiai Darbuotojų saugos ir sveikatos koordinatoriui, savo tiesioginiam vadovui ir (arba) per vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą, elektroninio pašto adresu pranesk@ltou.lt. Kiti pranešimo būdai ir informacija apie pranešėjų konfidencialumo užtikrinimą skelbiami mūsų interneto svetainėje.

15.6. Ekonominė sritis

Pagrindinės mūsų darnumo temos, aprašomos šiame skyriuje:

1. Gerinama klientų patirtis
2. Ugdoma saugumo kultūra ir užtikrinama sauga
3. Užtikrinami žalieji viešieji pirkimai
4. Darniai plečiama infrastruktūra
5. Didinamas susisiekimas su tranzitiniais oro uostais

GERINAMA KLIENTŲ PATIRTIS

Keleivių (klientų) patirties gerinimas nuo 2014 m. yra strateginė mūsų veiklos kryptis, o lojalių keleivių procentas (apskaičiuojamas atliekant NPS[1] tyrimą) – vienas iš strateginių veiklos rodiklių. Siekiame užtikrinti visų keleivių poreikius, padėti jiems sumažinti kelionės stresą, pritaikyti infrastruktūrą ir procesus, kad visi klientai oro uostuose jaustųsi patogiai. Mūsų užduotis – labai gerai suprasti keleivius ir skirtingus jų poreikius, todėl kasmet atliekame įvairias klientų apklausas, nustatome tobulintinas sritis, inicijuojame infrastruktūros gerinimo ir kitus projektus, daug dėmesio skiriame darbuotojų mokymams. 2022 m. atnaujinome elektroninius "Klientų aptarnavimo standarto" mokymus, kuriuose įtrauktos pastaraisiais metais ypač aktualios temos, tokios temos kaip "Klientų aptarnavimas ekstremalios situacijos metu". Privalome užtikrinti vienodas galimybes visiems keleiviams, ypač specialiųjų poreikių turintiems žmonėms (plačiau aptariama skyriuje *Žmogaus teisių užtikrinimas*).

Šios srities valdymui LTOU yra patvirtinta Keleivių patirties gerinimo strategija 2030 m. Kasdienėje veikloje tiek patys, tiek ir mūsų partneriai laikomės Klientų aptarnavimo standarto ir Klientų aptarnavimo kokybės kontrolės procesų. Visuose oro uostuose yra matuojamas NPS rodiklis, papildomai VNO – oro uosto paslaugų kokybės (angl. *Airport Service Quality*, ASQ) rodiklis. Pagal tyrimų rezultatus, kasmet sudaroma NPS programa – veiksmų rinkinys klientų patirties gerinimui. Esame užsibrėžę kasmet įgyvendinti ne mažiau nei 85 proc. suplanuotų veiksmų, nukreiptų į infrastruktūros, procesų ir (arba) darbuotojų kompetencijų ugdymą. Iki 2030 m. sieksime, kad pagal NPS indeksą oro uostai turėtų ne mažiau nei 70 proc. lojalių klientų.

Keleivio patirtis ir geri atsiliepimai apie oro uostų veiklą priklauso nuo visos kelionės sklandumo. Todėl šioje srityje bendradarbiaujame su visais partneriais, teikiančiais paslaugas klientams: antžeminio aptarnavimo, prekybos ir maitinimo paslaugų partneriais, valstybės funkcijas atliekančiais partneriais (pasų kontrolė, muitinės procedūros), valymo paslaugų tiekėjais ir kt. 1-2 kartus per metus organizuojame susitikimus su partneriais, aptariame klientų patirties valdymo gaires, kokybės rodiklius, pasiekimus, pagrindinius projektus.

Kasmet peržiūrime ir atnaujiname klientų patirties gerinimo programą, aptariame, kaip laikomės ilgesnio laikotarpio veiklos krypčių (5 metų). Nuolat vertiname, kaip oro uostuose laikomasi Keleivių aptarnavimo standarto, ne rečiau kaip kas 2 kartus per metus aptariame vertinimų rezultatus. Lietuvos transporto saugos administracija kasmet atlieka išorinius auditus dėl specialiųjų poreikių turinčių klientų aptarnavimo.

2022 m. atnaujinome klientų patirties gerinimo gaires ir veiksmų planą. Tarp suplanuotų projektų – VNO: naujo išvykimo terminalo statybos, šilumos ir vėdinimo sistemų diegimas, naujos aviacijos saugumo įrangos diegimas; KUN: terminalo plėtros projektas.

2022 m. keleivių lojalumo tyrimo (NPS) rezultatai viršijo lūkesčius: pasiekėme 72 proc. lojalių keleivių rezultatą, vietoje laukto 58 proc. 2023 m. sieksime ir toliau turėti ne mažiau nei 62 proc. lojalių klientų, o ilgalaikėje strategijoje iki 2030 m. – ne mažiau nei 70 proc. lojalių klientų.

UGDOMA SAUGUMO KULTŪRA IR UŽTIKRINAMA SAUGA

Ugdyti saugumo kultūrą ir užtikrinti saugą yra viena svarbiausių mūsų darnumo temų. Šios temos valdymas apima dvi sritis – saugą ir saugumą. Saugos veikla siekiame užkirsti kelią nelaimingiems atsitikimams, saugumo – užtikrinti pakankamą priemonių, procedūrų, išteklių visumą siekiant apsaugoti nuo galimų rizikos veiksnių. Saugumo sritis apima ir tokias temas kaip aviacijos saugumas, korupcijai atsparios aplinkos kūrimas, kibernetinis saugumas, nacionalinis saugumas, asmens duomenų bei informacijos saugumas.

Užtikrinama sauga

Oro uostuose atliekant visas antžemines operacijas privalome užtikrinti aukščiausią saugos lygį: užkirsti kelią pavojingų situacijų susidarymui, pašalinti avarijų ir bet kokių incidentų galimybę. Saugos valdymas LTOU atitinka Europos aviacijos saugumo agentūros (angl. *European Aviation Safety Agency,* EASA) reikalavimus. Visuose oro uostuose taikoma veiklos priežiūros institucijos (TKA) patvirtinta Saugos valdymo sistema, kurios sudedamoji dalis – Saugos politika. Politikoje apibrėžiama, kad aviacijos sauga yra aukščiausias Įmonės prioritetas prieš bet kokį komercinį, operacinį, aplinkos ar socialinį interesą.

Visiems LTOU aviacinės veiklos partneriams taikomas tas pats reglamentavimas (pagal veiklos apimtį), visi veikia tų pačių saugos valdymo sistemų pagrindu. Siekiant dar labiau pagerinti Saugos valdymo sistemos efektyvumą, esame numatę sudaryti saugos komitetus, per kuriuos į aktyvų saugos valdymą įtrauksime dar didesnę partnerių dalį.

Ugdoma saugumo kultūra

Aviacijos saugumas, kaip ir sauga, yra esminė mūsų veiklos sėkmės sąlyga. Įmonėje yra įgyvendinamos priežiūros institucijos (TKA) patvirtinta Saugumo politika bei vidinė Aviacijos saugumo programa, parengta remiantis Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) reikalavimais. Programoje yra numatyti veiksmai ir priemonės saugumo kultūros ugdymui ir puoselėjimui. Į saugumo užtikrinimą yra įsitraukę ir visi LTOU aviacinės veiklos partneriai.

Tobulindami saugumo procedūras, stiprindami kibernetinį saugumą oro uostuose nuolat diegiame naujus technologinius sprendimus, bendradarbiaujame ir dalinamės gerosiomis praktikomis su atsakingomis valstybės institucijomis. Siekdami, kad saugumas tarp darbuotojų būtų dar aiškiau suvokiamas kaip organizacinės kultūros dalis, planuojame tam skirti daugiau dėmesio vidinėje komunikacijoje.

Nacionalinis ir kibernetinis saugumas

LTOU yra pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė, teikianti ypatingos svarbos paslaugas bei valdanti nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčią infrastruktūrą. Nacionalinių teisės aktų pagrindu yra patvirtinti vidiniai Įmonės teisės aktai bei procesai, detaliai reglamentuojantys mūsų veiklos procedūras, rizikų nustatymo bei valdymo procesus ir kt. Nacionalinio saugumo temos valdymas yra aprašytas LTOU ketinamų sudaryti sandorių, turto sunaikinimo ir asmenų atitikties nacionalinio saugumo interesams bei korupcijos prevencijos kriterijams valdymo procesų apraše, kuris parengtas vadovaujantis LR nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymu bei kitais teisės aktais, kurių pagrindu ir vykdomos asmenų, investuotojų bei sandorių patikros procedūros. Periodiškai atliekami tiek vidiniai, tiek išoriniai kontroliuojančių institucijų patikrinimai dėl nacionalinio bei kibernetinio saugumo procedūrų laikymosi.

Užtikrindami kibernetinį saugumą ir informacijos saugą vadovaujamės LR Kibernetinio saugumo įstatymu ir jį detalizuojančiais teisės aktais bei vidiniais informacijos saugos dokumentais ir specialiais aprašais, suderintais su Nacionaliniu kibernetinio saugumo centru. Veikloje taikome gerąsias kibernetinio saugumo praktikas, nuolat tobuliname ir diegiame papildomas saugumo priemones.

2022 m. su atsakingomis valstybinėmis institucijomis suderinome ir pateikėme tvirtinimui atnaujintą Įmonės saugumo planą, peržiūrėjome ir atnaujinome vidinius saugumą reglamentuojančius dokumentus, dalyvavome kibernetinio saugumo pratybose „Kibernetinis skydas 2022".

Asmens duomenų apsauga

Įmonėje skiriame ypatingą dėmesį keleivių, darbuotojų ir partnerių duomenų apsaugai, atitikimui ES bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) nuostatoms ir kitiems asmens duomenų apsaugą reglamentuojantiems nacionaliniams bei ES teisės aktams. Duomenų apsauga yra susijusi su mūsų strateginėmis veiklos kryptimis, o ateityje planuojame dar labiau sustiprinti šios temos svarbą. Duomenų apsaugą LTOU reglamentuoja Asmens duomenų politika ir jos priedai.

2022 metais pranešimų ir (arba) skundų iš fizinių asmenų (keleivių, partnerių, darbuotojų ir kt.) dėl jų privatumo ar asmens duomenų saugumo pažeidimų negavome. Taip pat negavome ir jokių skundų ar pranešimų dėl pažeidimų iš Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos.

2022 m. duomenų saugumui stiprinti atlikti darbai:

- Atnaujinome ir papildėme visą Asmens duomenų apsaugos politiką 2023 metams.
- Patvirtinome naują pareigybę ir įdarbinome vidinį duomenų apsaugos pareigūną.
- Įdiegėme naujas duomenų tvarkymo sutartis ir parengėme skirtingo apsaugos lygio asmens duomenų tvarkymo sutarčių priedų šablonus.
- Atnaujinome ir patikslinome Įmonės duomenų operacijų veiklos įrašų registrą, nustatėme visas duomenų operacijas, kurioms yra reikalingas poveikio duomenų apsaugai vertinimas.

Kova su korupcija ir kyšininkavimu

Įmonėje visada skyrėme labai daug dėmesio korupcijai atsparios aplinkos kūrimui ir įgyvendinimui. Netoleruojame jokių formų korupcijos savo veikloje, todėl nuolat vertiname ir valdome korupcijos rizikas, ugdome nepakantumo korupcijai nuostatas tarp darbuotojų ir partnerių, sistemiškai diegiame priemones, skirtas pašalinti visas galimas korupcijos priežastis ir sąlygas. 2022 m. korupcijos atvejų Įmonėje patvirtinta nebuvo.

Pagrindinis dokumentas, kuriuo vadovaujamės šioje srityje yra LR Korupcijos prevencijos įstatymas bei jį įgyvendinantys teisės aktai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymais tvirtinami sektoriaus atsparumo korupcijai dokumentai bei Korupcijos prevencijos politikos aprašas. Aprašas reglamentuoja bendrąsias korupcijos netoleravimo Įmonėje nuostatas, korupcijos prevencijos pagrindinius principus, Įmonėje taikomas priemones, jų įgyvendinimo koordinavimą ir kontrolę. Kiekvienas Įmonės darbuotojas įsipareigoja laikytis Apraše numatytų principų, vengti bet kokių korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų bei jam patikėtas funkcijas vykdyti sąžiningai ir skaidriai. Įmonės vertybių sistemą bei ideologiją taip pat atspindi ir Įmonės

Dalyvaujame rengiant bei įgyvendinant susisiekimo sektoriaus korupcijos prevencijos veiksmų planą. Korupcijos prevencijos veiksmų planas yra rengiamas bent 2 metams, kasmet peržiūrimi jo įgyvendinimo rezultatai, periodiškai atliekami vidiniai auditai. Plane pateikiama korupcijos rizikos veiksnių analizė, numatomos rizikos mažinimo priemonės, atskaitomybė, terminai, vertinimo kriterijai.

LTOU patvirtinti ir taikomi bei mūsų interneto svetainėje skelbiami Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų įgyvendinimo tvarkos aprašas, Dovanų apskaitos valdymo ir veiksmų, gavus neteisėtą atlygį procesai, Vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų įdiegimo ir jų funkcionavimo užtikrinimo tvarkos aprašas ir kt.

Į LTOU kovos su korupcija sistemą įtraukiame ir visus veiklos partnerius – 2022 m. patvirtinome ir įpareigojome partnerius laikytis Veiklos partnerių etikos kodekso.

2022 m. pagal naujos redakcijos Korupcijos prevencijos įstatymą atnaujinome vidinius teisės aktus, peržiūrėjome didžiausią korupcijos pasireiškimo tikimybę turinčių veiklos sričių sąrašą, ėmėmės papildomų veiksmų nustatytoms rizikoms pašalinti. Organizavome įvadinius ir periodinius mokymus darbuotojams korupcijai atsparios aplinkos kūrimo temomis. Vienas iš 2022 m. pasiekimų – gyventojų apklausos duomenimis buvome įvertinti kaip skaidriausia susisiekimo sektoriaus valstybės įmonė.

Pagrindinių korupcijos rizikų valdymas

Itin svarbi korupcijai atsparios aplinkos kūrimo dalis – su korupcija susijusių rizikų identifikavimas ir valdymas. Kiekvienais metais peržiūrime veiklos sričių sąrašą ir nustatome potencialias korupcijos rizikas. Visos Įmonės veiklos sritys (100 proc.) yra įvertintos dėl su korupcija susijusios rizikos; nustatytos 7 sritys, kuriose korupcijos pasireiškimo tikimybė gali būti didžiausia. Kiekvienais metais korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas atliekamas bent vienoje iš sričių. 2022 m. korupcijos rizika įvertinta viešųjų pirkimų vykdymo bei antžeminių paslaugų teikėjų (savateikių) priežiūros ir kontrolės veiklos srityse. Reikšmingos korupcijos pasireiškimo rizikos (didelės pasireiškimo tikimybės) nenustatyta, o numatytos ir įgyvendinamos priemonės įvertintos kaip veiksmingos. Įmonės vadovo patvirtintą vertinimo išvadą skelbiame viešai mūsų interneto svetainėje.

Korupcijos prevencijos komunikacija ir mokymai

Įmonėje įgyvendinama korupcijos prevencijos mokymų programa, nuolat vykdomi įvadiniai ir periodiniai darbuotojų mokymai, tiek gyvai, tiek ir nuotolinių mokymų platformoje. Visi Įmonės darbuotojai ir valdymo organų nariai (100 proc.) yra apmokyti apie korupcijos prevenciją, politikos taikymą ir procedūras. Esame parengę ir tarp darbuotojų išplatinę įvairios metodinės medžiagos, periodiškai aptariame aktualius antikorupcijos klausimus susitikimų su darbuotojais metu, susitikimų įrašai pasiekiami visiems darbuotojams. Darbuotojų edukacijos temomis bendradarbiaujame ir su kitomis institucijomis: 2022 m. darbuotojai klausė LR Generalinės prokuratūros mokymų apie Pranešėjų apsaugą, visus metus aktyviai naudojosi Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) e. mokymų platforma.

Visi Įmonės darbuotojai ir valdymo organų nariai (100 proc.) yra informuoti apie LTOU Korupcijos prevencijos politiką ir procedūras, bei kitas svarbias tvarkas. Apie korupcijos prevencijos veiksmų plano įgyvendinimą kasmet teikiama ataskaita Susisiekimo ministerijai, Valdybai ir Audito komitetui (taip pat viešinama svetainėje). Veiklos rezultatai, svarbūs pokyčiai ir įvykiai pagal poreikį pristatomi Valdybos ir Audito komiteto posėdžiuose. Darbuotojai su antikorupcijos politikomis ir tvarkomis yra supažindinami per dokumentų valdymo sistemą, Įmonės procesų saugyklą, o neturinčius skaitmeninės prieigos privalo supažindinti tiesioginiai vadovai.

Nulinė dovanų politika

Įmonėje laikomės nulinės dovanų politikos ir apie tai informuojame savo veiklos partnerius. Nulinė dovanų politika reiškia, kad darbuotojai, atlikdami jiems pavestas funkcijas, neturi teisės nei tiesiogiai, nei netiesiogiai priimti, teikti dovanų, išskyrus teisės aktuose numatytas išimtis, ir visos gautos dovanos yra registruojamos nepriklausomai nuo jų vertės. Daugiau informacijos skelbiama mūsų interneto svetainėje.

Pranešimų kanalai

Darbuotojai įvairiais etiško elgesio klausimais gali kreiptis į Įmonėje už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingus asmenis Saugos ir saugumo departamente. Informaciją galima pateikti ir el. paštu pranesk@ltou.lt, užpildžius intranete ar mūsų interneto svetainėje pateiktą pranešimo apie pažeidimą formą, paštu arba atvykus į Įmonę. Renkantis, kuriose srityse konkrečiais metais bus atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas, visada atsižvelgiama į pranešimų kanalais gautą informaciją.

2022 m. vidiniu pranešimų kanalu buvo pateikta informacija apie 3 galimus teisės pažeidimus (ne korupcinio pobūdžio). Visais atvejais buvo pradėti vidiniai tyrimai. Dėl vieno iš pažeidimų darbuotojui buvo skirtas įspėjimas (už antrą tokį patį pažeidimą bus nutraukiama darbo sutartis). Antruoju atveju buvo nuspręsta darbuotojui netaikyti drausminės atsakomybės, bet įdiegti papildomas vidaus kontrolės priemones. Trečiuoju atveju nustatyta, kad teisės pažeidimas susijęs ne su LTOU darbuotojų veikla.

Interesų konfliktai

Įmonės sudaromų sandorių su susijusiomis šalimis priežiūros ir atskleidimo procedūros, su sandoriais susijusių interesų konfliktų vertinimas, yra apibrėžti LTOU Sandorių su susijusiomis šalimis politikoje bei LTOU viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų įgyvendinimo tvarkos apraše, kuris numato kaip galimi interesų konfliktai valdomi Įmonės viduje. Valdybos nariai privačius interesus deklaruoja remdamiesi Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo bei jį detalizuojančio Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymo nuostatomis. Periodiškai atliekama privačių interesų deklaracijų duomenų stebėsena.

UŽTIKRINAMI ŽALIEJI VIEŠIEJI PIRKIMAI

Suprantame, kad dalis reikšmingo mūsų veiklos poveikio darnumo atžvilgiu priklauso nuo mūsų tiekėjų. Renkantis prekes ar paslaugas mums svarbu, kad jos darytų kuo mažesnį neigiamą poveikį aplinkai visoje vertės grandinėje, būtų sukurtos užtikrinant žmogaus teisių apsaugą, laikantis etiško verslo principų. 2022 m. patvirtinome Veiklos partnerių etikos kodeksą ir apibrėžėme nuostatas, kurių savo veikloje ir bendradarbiaudami su mumis turi laikytis mūsų tiekėjai.

Mūsų viešieji pirkimai reglamentuojami Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo (toliau – Įstatymas) ir kitų teisės aktų. Nuosekliai didiname žaliųjų[1] pirkimų skaičių: 2022 m. **71,1 proc.** mūsų pirkimų pagal vertę buvo žalieji, t. y. juose dalyvavusius tiekėjus patikrinome pagal aplinkos apsaugos kriterijus. 2022 m. socialinių kriterijų (pvz. darbo užmokesčio medianos) tiekėjams pirkimuose netaikėme. Nuo 2023m. įsigaliojus Įstatymo pakeitimams, sieksime, jog įsigyjant prekes, paslaugas ar darbus būtų prisidedama prie socialinių klausimų.

Taip pat nuo 2023 m. vadovaudamiesi Įstatymu ir aplinkos ministro įsakymu Nr, D1-401 patvirtintu tvarkos aprašu užtikriname, kad visi (100 proc.) mūsų pirkimai būtų žalieji. Nustatome žaliųjų pirkimų reikalavimus rengiant technines specifikacijas, nustatant tiekėjų kvalifikacijos reikalavimus ar kvalifikacinės atrankos kriterijus, pasiūlymų vertinimo kriterijus, pirkimo sutarties vykdymo sąlygas ir (ar) kitus reikalavimus tiekėjams.

Didžiąją dalį prekių ir paslaugų perkame iš vietinių tiekėjų (Lietuvos Respublikoje) ir taip prisidedame prie vietinės ekonomikos stiprinimo – 2022 m. **90 proc.** mūsų tiekėjų buvo vietiniai. Skatiname ir smulkaus, ir vidutinio verslo tiekėjų dalyvavimą mūsų viešuosiuose pirkimuose.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos kartu su Viešųjų pirkimų tarnyba konkurse „**Efektyviausi viešieji pirkimai 2022**“ buvome pripažinti nugalėtojais sumaniausiai organizuoto pirkimo kategorijoje. Mūsų įvykdytas VNO T4 terminalo ir transporto prieigų rangos darbų pirkimas, kuriame taikėme žaliųjų pirkimų kriterijus, įvertintas už efektyvų laiko valdymą ir gerosios tarptautinės praktikos pritaikymą.

DARNIAI PLEČIAMA INFRASTRUKTŪRA

LTOU valdo didelės vertės ir apimties kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą, kuris daro nemažą poveikį aplinkai ir vietinėms bendruomenėms. Augant keleivių skaičiui plėsime turimą infrastruktūrą, todėl itin svarbu suderinti jos plėtrą su pagrindiniais mūsų darnumo tikslais. Darniais sprendimais paremtas infrastruktūros vystymas yra vienas svarbiausių mūsų investicinės veiklos prioritetų, viena pagrindinių sričių įgyvendinant oro uostų dekarbonizacijos strategiją „Net Zero”.

Pagrindiniai darnios LTOU infrastruktūros plėtros projektai yra VNO aerodromo plėtros projektai (užbaigti 2022 m., investicijų vertė – daugiau nei 27 mln. Eur, iš dalies finansuoti ES lėšomis), naujo keleivių terminalo T4 statyba, orlaivių nuledinimo metu susidarančių nuotekų automatizuotas perdirbimo įrenginys, specialaus transporto atnaujinimo programa, KUN terminalo plėtra. 2023 m. planuojame peržiūrėti darnumo strategiją, parengti „Net Zero” strategijos taktinį planą ir įvertinti poreikį papildomiems infrastruktūros projektams. Į planavimo procesus įtrauksime ir oro uostuose veikiančius partnerius, antžeminių paslaugų tiekėjus.

Vienas svarbiausių projektų, kuris prisidės prie darniai plečiamos infrastruktūros – naujojo išvykimo terminalo statybos Vilniaus oro uoste. Naujasis pastatas:

- bus A++ energinės klasės;
- naudos penkis kartus mažiau šildymo energijos negu dabartiniai pastatai;
- bus draugiškas aplinkai – projekte taikomi sprendimai yra paremti atsinaujinančia energetika, pavyzdžiui, numatytos vietos saulės baterijoms.

Šiam projektui sieksime „BREEAM Good” lygio sertifikato. Tikimės, kad šie sprendimai prisidės prie ilgalaikių oro uostų tikslų įgyvendinimo.

Daugiau informacijos apie šį projektą pasiekiama Vilniaus oro uosto interneto svetainėje: https://www.vilnius-airport.lt/lt/pries-skrydi/naujas-terminalas

DIDINAMAS SUSISIEKIMAS SU TRANZITINIAIS ORO UOSTAIS

Ši darnumo tema yra viena svarbiausių iš ekonominio poveikio perspektyvos. LTOU yra vienas iš Lietuvos ekonomikos vystymosi katalizatorių, pritraukiančių tiesiogines užsienio ar vietinio verslo investicijas ir kuriančių darbo vietas. Pasak *ACI Europe*, oro uostų daroma įtaka šalies ekonomikai siekia 2,7 proc. BVP (naujausi duomenys, 2019 m.). Taikydami įvairias skatinimo programas oro linijoms, pritraukiame papildomus skrydžius ir didiname keleivių srautus. Pastaraisiais metais nuosekliai didiname krypčių skaičių ir artėjame prie regiono lyderio pozicijos.

2022 m. sudarėme sutartį su tarptautinį Susisiekimo ministerijos pirkimo konkursą laimėjusiu tiekėju „Informa Markets" Ltd (Didžioji Britanija), kurio padedami rengsime skrydžių strateginėmis kryptimis vykdymo verslo planą, siekiant užtikrinti susisiekimą oru su Lietuvos ekonomikos plėtrai svarbiomis tikslinėmis rinkomis.

Siekdami didinti susisiekimą su tranzitiniais oro uostais ir toliau vesime derybas su oro linijomis, taikysime įvairius skatinimo priemonių paketus, B2B rinkodaros priemones, kursime skrydžių skatinimo modelį. Planuojame sukurti bendradarbiavimo platformą su skrydžio skatinimo priemones taikančiomis institucijomis, asociacijomis, įstaigomis.

Vienas iš mūsų strateginių tikslų – pasiūlyti konkurencingą krypčių tinklą ir paslaugų įvairovę bei rūpestingą aptarnavimą, o matuojamas temos rodiklis – krypčių skaičius:

	2022	2023	2024	2025	20262
Krypčių skaičius	**98**	100	108	115	120
	Rezultatas (tikslas pasiektas)	Tikslai			

Įdirbis šioje srityje padeda auginti aviacijos indėlį į Lietuvos BVP, auginti turistų skaičių, padėtų kurti darnią verslo aplinką, pritraukti verslams investicijų. Patogus susisiekimas su didžiausiais tranzitiniais oro uostais užtikrintų pajamas LTOU, kurios galėtų būti skiriamos kitoms darnumo iniciatyvoms.

16. Informacija apie Skaidrumo gairių II–III skyrių nuostatų laikymąsi

Veiklos ataskaitas, finansinių ataskaitų rinkinius VĮ Lietuvos oro uostai rengia vadovaudamasi Skaidrumo gairių aprašo nuostatomis, patvirtintomis LR Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052 „Dėl valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo" (ir vėlesniais jo pakeitimais) (toliau – Skaidrumo gairės) ir Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatyme nustatytais reikalavimais. Įmonės interneto svetainėje (http://www.ltou.lt) bei įmonės filialų internetinėse svetainėse skelbiama Įmonės misija, vizija, vertybės, strateginiai tikslai ir uždaviniai, informacija apie esamą darbuotojų skaičių, metinį darbo užmokesčio fondą, įmonės vadovų ir jo pavaduotojų mėnesinę algą, skrydžių bei keleivių statistika. VĮ Lietuvos oro uostai šioje veiklos ataskaitoje pateikta informacija užtikrina visų LR Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarime Nr. 1052 nurodytų skaidrumo gairių laikymąsi. Informacija apie Skaidrumo gairių II – III skyrių nuostatų laikymąsi pateikiama lentelėje apačioje:

35 LENTELĖ. Skaidrumo gairių laikymosi suvestinė.

	Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo punktas (Aprašas)	Vykdymas	Pastabos
	II. skyrius Valstybės valdomos įmonės informacijos atskleidimas		
	5. Valstybės valdomos įmonės interneto svetainėje turi būti skelbiami šie duomenys ir informacija:		
	5.1. – 5.14. Pavadinimas; kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie įmonę; buveinė (adresas); teisinis statusas, jeigu valstybės valdoma įmonė pertvarkoma, reorganizuojama (nurodomas reorganizavimo būdas), likviduojama, yra bankrutuojanti ar bankrutavusi; valstybei atstovaujančios institucijos pavadinimas ir nuoroda į jos interneto svetainę; veiklos tikslai, vizija ir misija; struktūra; vadovo duomenys; valdybos pirmininko ir narių duomenys, jeigu pagal įstatus sudaroma valdyba; stebėtojų tarybos pirmininko ir narių duomenys, jeigu pagal įstatus sudaroma stebėtojų taryba; komitetų pavadinimai, jų pirmininkų ir narių duomenys, jeigu sudaromi komitetai; valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų nominalių verčių suma (eurais euro cento tikslumu) ir dalis (procentais) valstybės valdomos bendrovės įstatiniame kapitale; informacija apie socialinės atsakomybės iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus;	+	Visa vieša informacija apie įmonę skelbiama įmonės internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt
	6. Siekiant viešumo dėl valstybės valdomose įmonėse sudaromų valdymo ir priežiūros organų, taip pat komitetų narių profesionalumo, skelbiami šie Aprašo 5.8–5.11 papunkčiuose nurodytų asmenų duomenys: vardas, pavardė, einamų pareigų pradžios data, kitos einamos vadovaujamosios pareigos kituose juridiniuose asmenyse, išsilavinimas, kvalifikacija, profesinė patirtis. Jeigu Aprašo 5.9–5.11 papunkčiuose nurodytas asmuo yra išrinktas ar paskirtas kaip nepriklausomas narys, tai papildomai nurodoma prie jo duomenų.	+	Visa vieša informacija apie įmonę skelbiama įmonės internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt
	7. Valstybės valdomos įmonės interneto svetainėje turi būti skelbiami šie jos dokumentai:		
	7.1. – 7.6. įstatai; valstybei atstovaujančios institucijos raštas dėl valstybės tikslų ir lūkesčių valstybės valdomoje įmonėje nustatymo; veiklos strategija arba jos santrauka tais atvejais, jei veiklos strategijoje yra konfidencialios informacijos ar informacijos, kuri laikoma komercine (gamybine) paslaptimi; atlyginimų politiką, apimančią valstybės valdomos įmonės vadovo darbo užmokesčio ir valstybės valdomoje įmonėje sudaromų kolegialių organų bei komitetų narių atlygio nustatymą, detaliau apibūdintą Bendrovių valdysenos kodekse, nustatantis dokumentas; valstybės valdomos bendrovės metiniai ir tarpiniai pranešimai, valstybės įmonės metinės ir tarpinės veiklos ataskaitos už ne trumpesnį kaip 5 metų laikotarpį; ne trumpesnio kaip 5 metų laikotarpio metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai ir metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvados.	+	Visa vieša informacija apie įmonę skelbiama įmonės internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt

	Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo punktas (Aprašas)	Vykdymas	Pastabos
	III. skyrius Finansinių ataskaitų rinkinių, pranešimų ir veiklos ataskaitų rengimas		
	14. Valstybės valdomos įmonės apskaitą tvarko taip, kad užtikrintų finansinių ataskaitų sudarymą pagal tarptautinius apskaitos standartus.	+	įmonės finansinės ataskaitos ruošiamos pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus.
	15. Be metinių finansinių ataskaitų rinkinio, valstybės valdoma bendrovė rengia 6 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį, o valstybės įmonė – 3, 6 ir 9 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius.	+	įmonė rengia metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir 3, 6, 9 ir 12 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius ir skelbia juos įmonės internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt
	16. Valstybės valdoma bendrovė, pagal Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymą priskiriama viešojo intereso įmonėms, be metinio pranešimo, papildomai rengia 6 mėnesių tarpinį pranešimą. Valstybės įmonė, pagal Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymą priskiriama viešojo intereso įmonėms, be metinės veiklos ataskaitos, papildomai rengia 6 mėnesių tarpinę veiklos ataskaitą.	+	įmonė rengia metinę veiklos ataskaitą ir 6 mėnesių tarpinę veiklos ataskaitą ir skelbia jas įmonės internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt
	17. Valstybės valdomos bendrovės metiniame pranešime arba valstybės įmonės metinėje veiklos ataskaitoje, be Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme arba Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme nustatytų turinio reikalavimų, papildomai turi būti pateikiama:		
	17.1. trumpas valstybės valdomos įmonės verslo modelio aprašymas;	+	informacija apie valstybės valdomos įmonės verslo modelį pateikiama 1 skyriuje „veiklos strategija bei tikslai“ ir 2 skyriuje „Įmonės valdymo struktūra, valdymo organai“.
	17.2. informacija apie svarbius įvykius, įvykusius per finansinius metus ir po jų (iki metinio pranešimo arba metinės veiklos ataskaitos parengimo) ir turėjusius esminę reikšmę valstybės valdomos įmonės veiklai;	+	informacija apie pagrindinius įvykius, turinčius esminės reikšmės valstybės valdomos įmonės veiklai, įvykusius per ataskaitinį laikotarpį ir po jo, pateikiama 3 skyriuje „Pagrindiniai reikšmingi įvykiai įmonės veiklai per ataskaitinį laikotarpį ir 14 skyriuje „Svarbūs įvykiai po finansinių metų“;
	17.3. valstybės valdomos įmonės veiklos strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimo rezultatai;	+	informacija apie valstybės valdomos įmonės veiklos strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimą rezultatai pateikiami 1 skyriuje „veiklos strategija bei tikslai“.
	17.4. pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos rodikliai;	+	informacija apie įmonės pasiektus rodiklius pateikiama 10 skyriuje „Įmonės veiklą apibūdinantys pagrindiniai rezultatai ir finansiniai rodikliai.
	17.5. specialiųjų įpareigojimų vykdymas;	-	įmonė specialiųjų įpareigojimų nevykdo.
	17.6. investicijų politikos įgyvendinimas, vykdomi ir planuojami investiciniai projektai bei investicijos per ataskaitinius metus;	+	informacija apie investicijas per ataskaitinį laikotarpį, didžiausius vykdomus ir planuojamus projektus pateikiama 8 skyriuje „Įmonės investicijos, didžiausi vykdomi ir planuojami investicijų projektai“.
	17.7. valstybės valdomoje įmonėje taikomos rizikos valdymo politikos įgyvendinimas;	+	informacija apie įmonėje taikomus rizikų valdymo politikos įgyvendinimą pateikiama 13 skyriuje „Rizikos veiksniai ir jų valdymas“.
	17.8. dividendų politikos įgyvendinimas valstybės valdomose bendrovėse;	+	informacija apie įmonės dividendų politiką pateikiama 7 skyriuje „Savininko kapitalas ir jo pokyčiai“.
	17.9. atlyginimų politikos įgyvendinimas;	+	įmonės taikoma atlygio politika pateikiama 9 skyriuje „Darbo užmokestis ir personalas“.
	17.10. bendras metinis darbo užmokesčio fondas, vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal einamas pareigas ir (arba) padalinius;	+	informacija apie bendrą metinį darbo užmokesčio fondą ir vidutinį mėnesinį nustatytąjį (paskirtąjį) darbo užmokestį pagal pareigybių grupes pateikiama 9 skyriuje „Darbo užmokestis ir personalas“.

	Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo punktas (Aprašas)	Vykdymas	Pastabos
	17.11. informacija apie Aprašo II ir III skyrių nuostatų laikymąsi: nurodoma, kaip jos įgyvendinamos, kokių nuostatų nesilaikoma, ir paaiškinama kodėl.	+	informacija apie Aprašo II ir III skyrių nuostatų laikymąsi nurodoma 16 skyriuje „Informacija apie skaidrumo gairių II ir III skyrių nuostatų laikymąsi“.
	18. Valstybės valdomoms bendrovėms ir valstybės įmonėms, kurioms neprivalomas socialinės atsakomybės ataskaitos rengimas, rekomenduojama atitinkamai metiniame pranešime ar metinėje veiklos ataskaitoje pateikti informaciją, susijusią su aplinkosaugos, socialiniais ir personalo, žmogaus teisių užtikrinimo, kovos su korupcija ir kyšininkavimu klausimais.	+	informacija apie vykdomas socialines, aplinkosaugos, personalo, žmogaus teisių užtikrinimo ir kovos su kyšininkavimu iniciatyvas bei politikas pateikiama 15 skyriuje „Vykdomos socialinės ir aplinkosauginės iniciatyvos“.

Taip pat siekdami padidinti skaidrumą VĮ Lietuvos oro uostai viešina savo veiklos rezultatus per įvairias žiniasklaidos priemones. VĮ Lietuvos oro uostai informuoja apie savo oro uosto veiklą suinteresuotas šalis, bendradarbiauja su įvairiomis organizacijomis, viešina savo planuojamus įgyvendinti plėtros projektus. Oro uostas taip pat bendradarbiauja su oro uostų naudotojų komitetu, kuriam yra pristatomi veiklos rezultatai, kainodaros politika, plėtros projektai ir kita svarbi informacija.

17. Informacija apie atliktą metinių finansinių ataskaitų auditą

Vadovaujantis LR valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymu savininko teises įgyvendinanti institucija – LR susisiekimo ministerija parenka atestuotą auditorių ar audito įmonę įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinio auditui atlikti. UAB ROSK Consulting teikia audito paslaugas. Informacija apie kitas suteiktas paslaugas: vertimo paslaugos.

36 LENTELĖ. Duomenys apie auditorių ir finansinių ataskaitų rinkinį.

Auditą atlikęs subjektas	UAB ROSK Consulting
Atlyginimas už audito atlikimą	38 000 Eur
Nuoroda į auditoriaus išvadą	http://www.ltou.lt/lt/lietuvos-oro-uostai/veikla/ataskaitos/
Nuoroda į audituotą finansinę atskaitomybę	http://www.ltou.lt/lt/lietuvos-oro-uostai/veikla/ataskaitos/
Veiklos ataskaita skelbiama adresu	http://www.ltou.lt/lt/lietuvos-oro-uostai/veikla/ataskaitos/

Laikinai einantis generalinio direktoriaus pareigas Aurimas Stikliūnas
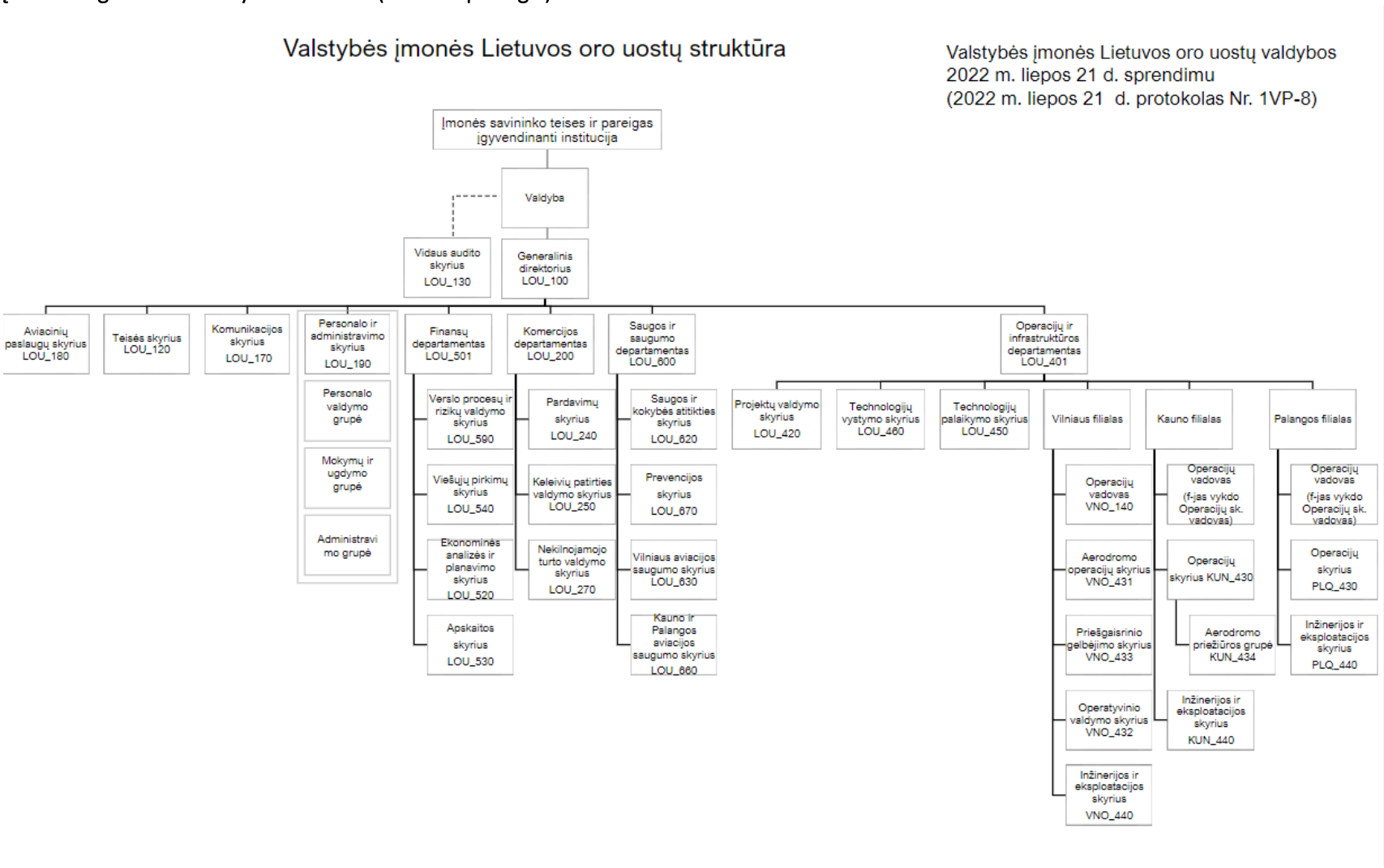
1 Priedas. Įmonės organizacinė valdymo struktūra (2022 m. pabaigai)